

แบรนด์ ชัมเมอร์แคมป์

ขอขอบคุณ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่เป็นหนึ่งในการผลักดันและสร้างความสำเร็จทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทย

เอกสารประกอบการบรรยาย

วิชา ฟิสิกส์

ส่วนที่ 1	(ONET).....โดย อ.ธนวัฒน์ ธีระนะ.....	หน้า	2-32
ส่วนที่ 2	(PAT 2).....โดย ดร.ไพฑูรย์ คงเสรีภาพ (พีโต้).....	หน้า	33-95
ส่วนที่ 3	(PAT 2).....โดย อ.สุธี อัสววิมล (พีโหน่ง).....	หน้า	96-157
ส่วนที่ 4	ชุดแก๊งค์ข้อสอบ.....	หน้า	158-192

www.brandssummercamp.com

facebook.com/BRANDSWorldThailand

แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

ประธานงานอาจารย์และจัดพิมพ์โดย ชมรมบัณฑิตก๊อปปี้

BRANDS® ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

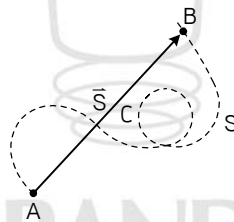
เอกสารประกอบการบรรยาย
วิชา **ONET**
ฟิสิกส์

โดย อ.ธนวัฒน์ ธนะ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

การเคลื่อนที่

1. ระยะทาง คือ ความยาวตามเส้นทางการเคลื่อนที่เป็น **ปริมาณสเกลาร์** ดังรูป ถ้าวัตถุเคลื่อนที่จากจุด A ไปยังจุด B ตามแนวเส้นประ ระยะทางของการเคลื่อนที่ก็คือ ระยะตามแนวเส้นประนั่นเอง

2. การกระจัด คือ ระยะทางในแนวตรงจากตำแหน่งเริ่มต้นไปยังตำแหน่งสุดท้ายของการเคลื่อนที่ และทิศชี้ไปยังตำแหน่งสุดท้ายเป็น **ปริมาณเวกเตอร์** ดังรูป การกระจัด คือ $\vec{S}$ (เส้นตรง $\overline{AB}$)

3. อัตราเร็ว = $\frac{\text{ระยะทางที่ได้}}{\text{เวลาที่ใช้}}$ (เป็น **ปริมาณสเกลาร์**)

4. ความเร็ว = $\frac{\text{การกระจัดที่ได้}}{\text{เวลาที่ใช้}}$ (เป็น **ปริมาณเวกเตอร์**)

5. ความเร่ง = $\frac{\text{ความเร็วที่เปลี่ยนไป}}{\text{เวลาที่ใช้}}$
= $\frac{\text{ความเร็วปลาย (v) - ความเร็วต้น (u)}}{\text{เวลาที่ใช้}}$ (เป็น **ปริมาณเวกเตอร์**)

6. กราฟการเคลื่อนที่แนวตรง

อยู่นิ่ง	เคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงตัว	เคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงตัว

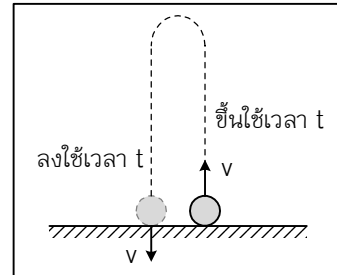
- ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรเคลื่อนที่ที่มีขนาดการกระจัดน้อยที่สุด
 - เดินไปทางขวาด้วยอัตราเร็วคงตัว 3 เมตรต่อวินาที เป็นเวลา 4 วินาที
 - เดินไปทางซ้ายด้วยอัตราเร็วคงตัว 4 เมตรต่อวินาที เป็นเวลา 3 วินาที
 - เดินไปทางขวา 10 เมตร แล้วเดินย้อนกลับมาทางซ้าย 2 เมตร
 - เดินทางไปทางซ้าย 2 เมตร แล้วเดินย้อนกลับมาทางขวา 14 เมตร
 - ทั้งสี่ข้อมีขนาดการกระจัดเท่ากันหมด
- ตอนเริ่มต้นวัตถุอยู่ห่างจากจุดอ้างอิงไปทางขวา 4.0 เมตร เมื่อเวลาผ่านไป 10 วินาที พบว่าวัตถุอยู่ห่างจากจุดอ้างอิงไปทางซ้าย 8.0 เมตร จงหาความเร็วเฉลี่ยของวัตถุนี้
 - 0.4 เมตรต่อวินาที
 - 0.4 เมตรต่อวินาที ทางซ้าย
 - 1.2 เมตรต่อวินาที
 - 1.2 เมตรต่อวินาที ทางซ้าย
 - 0.4 เมตรต่อวินาที ทางขวา
- รถยนต์คันหนึ่งกำลังเคลื่อนที่บนถนนตรง กำหนดให้การเคลื่อนที่ไปข้างหน้ามีการกระจัดเป็นค่าบวก และการเคลื่อนที่ถอยหลังมีการกระจัดเป็นค่าลบ ถ้าวินาทีนี้มีความเร็วเป็นค่าลบ แต่มีความเร่งเป็นค่าบวก สภาพการเคลื่อนที่จะเป็นอย่างไร
 - กำลังแล่นไปข้างหน้า แต่กำลังเหยียบเบรกเพื่อให้รถช้าลง
 - กำลังแล่นไปข้างหน้า และกำลังเหยียบคันเร่งเพื่อให้รถเดินหน้าเร็วขึ้น
 - กำลังแล่นถอยหลัง แต่กำลังเหยียบเบรกเพื่อให้รถช้าลง
 - กำลังแล่นถอยหลัง และกำลังเหยียบคันเร่งเพื่อให้รถถอยหลังเร็วขึ้น
 - กำลังเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยความเร็วคงที่

การเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ

การตกอิสระ (Free Fall) เป็นการเคลื่อนที่ของวัตถุภายใต้แรงโน้มถ่วงของโลกเพียงอย่างเดียว โดยไม่พิจารณาแรงต้านอากาศ วัตถุจะมีความเร่งมีค่าคงที่และมีทิศลงในแนวดิ่งเสมอ มีค่าโดยเฉลี่ยประมาณ 9.8 m/s^2 หรือ 10 m/s^2 ตามโจทย์กำหนด

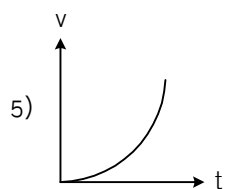
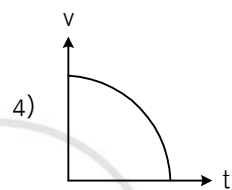
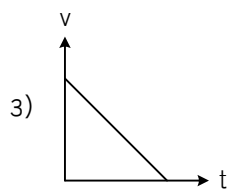
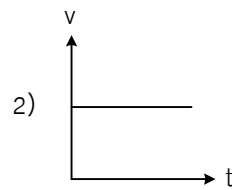
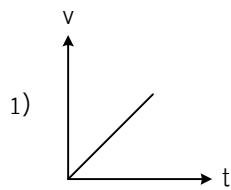
ข้อควรรู้

- ในการตกอิสระอย่างต่อเนื่องที่ตำแหน่งเดียวกันจะมีขนาดของความเร็วเท่ากัน (v) แต่ทิศตรงข้าม
- ในการตกอิสระอย่างต่อเนื่องทั้งตอนขึ้นและตอนลง ซึ่งเคลื่อนที่ได้ขนาดกระจัดเท่ากันต้องใช้เวลา (t) เท่ากัน

4. ปล่อยวัตถุ X และ Y จากความสูงเดียวกัน Y มีมวลเป็น $\frac{1}{4}$ เท่าของ X ใช้เวลาในการเคลื่อนที่ลงสู่พื้นเท่ากัน จงพิจารณาข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง (เลือก 2 ตัวเลือก)
- 1) น้ำหนักของวัตถุ X เท่ากับน้ำหนักของวัตถุ Y
 - 2) ความเร่งของวัตถุ X มากกว่าวัตถุ Y
 - 3) ความเร็วก่อนกระทบพื้นของวัตถุ X มากกว่าวัตถุ Y เป็น 4 เท่า
 - 4) ขนาดของแรงที่โลกกระทำต่อมวล X มากกว่ามวล Y เป็น 4 เท่า
 - 5) ความเร่งของวัตถุ X เท่ากับวัตถุ Y
 - 6) X และ Y จะมีมวลเท่ากับศูนย์เมื่ออยู่นอกอวกาศ
5. โยนลูกบอลขึ้นไปในแนวดิ่งด้วยความเร็วต้น 4.9 เมตรต่อวินาที นานเท่าใดลูกบอลจึงจะเคลื่อนที่ไปถึงจุดสูงสุด
- 1) 0.25 s
 - 2) 0.5 s
 - 3) 1.0 s
 - 4) 1.5 s
 - 5) 2.0 s

6. กราฟของความเร็ว v กับเวลา t ข้อใดสอดคล้องกับการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกโยนขึ้นไปในแนวตั้ง

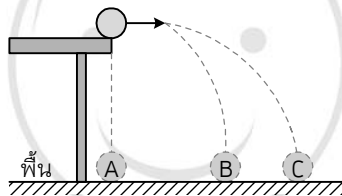
การเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์ (Projectile Motion)

เกิดจากแรงโน้มถ่วงโลกกระทำต่อวัตถุในแนวตั้ง ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ 2 แนวพร้อมกัน คือ

1. แนวระดับ ความเร็วแนวระดับจะคงตัวเสมอ
2. แนวตั้ง ความเร็วในแนวตั้งจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วินาทีละประมาณ 10 เมตรต่อวินาที

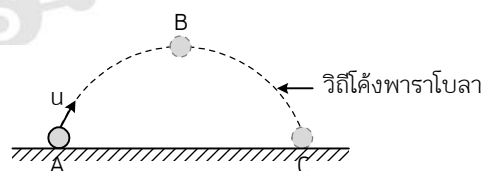
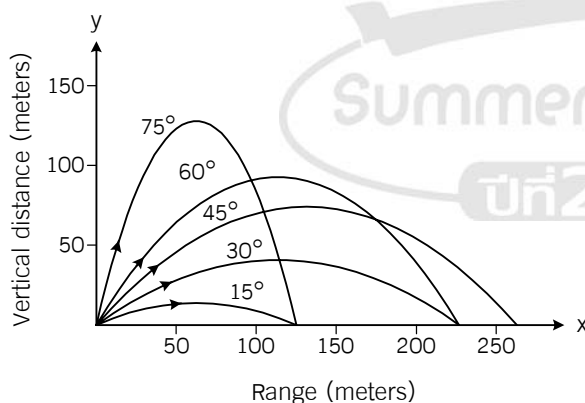
- ❑ บนที่สูงจากพื้นเท่าเดิม ถ้ายิงวัตถุออกไปในแนวราบด้วยความเร็วต้นมากกว่าเดิม ระยะตกไกลสุดในแนวราบจะมากขึ้น
- ❑ บนที่สูงเดียวกันเมื่อยิงวัตถุอันหนึ่งออกไปในแนวราบ ขณะเดียวกันวัตถุอีกก้อนหนึ่งถูกปล่อยให้ตกในแนวตั้งพร้อมกัน วัตถุทั้งสองก้อนจะตกถึงพื้นพร้อมกัน

ความเร็วในแนวราบ V_C มากกว่า V_B และ V_A เท่ากับศูนย์

เวลาในการตก $t_C = t_B = t_A$ เท่ากับศูนย์

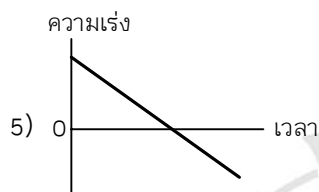
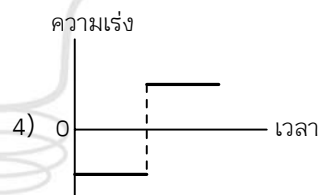
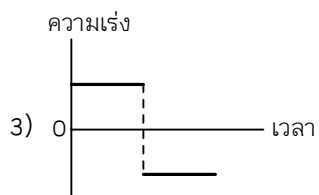
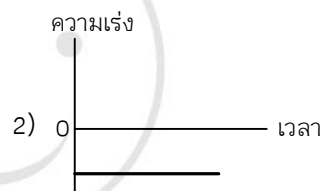
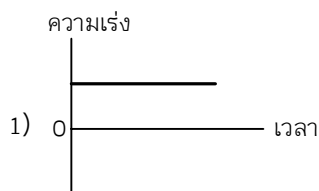
- ที่จุด B วัตถุจะมีความเร็วเฉพาะแนวราบเท่านั้น (ความเร็วในแนวตั้งเป็นศูนย์)
- เวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่จาก A ไป B จะเท่ากับเวลาที่เคลื่อนที่จาก B ไป C
- จะให้ตกไกลสุดตามแนวราบต้องยิงด้วยมุม 45° และถ้ามุมที่ยิงสองมุมรวมกันได้ 90° วัตถุจะตกที่จุดเดียวกัน

7. ก้อนหิน 2 ลูก เหมือนกันทุกประการ อยู่สูงจากพื้นเท่ากัน ลูกแรกถูกปล่อยให้เคลื่อนที่ในแนวดิ่ง ลูกที่สองถูกปาออกไปในแนวระดับด้วยความเร็วต้นค่าหนึ่ง (ไม่คิดแรงต้านอากาศ) การเคลื่อนที่ของก้อนหินทั้งสองจนกระทบพื้นมีอะไรไม่เท่ากัน (ตอบ 2 คำตอบ)
- 1) ความเร่ง
 - 2) เวลาในการเคลื่อนที่
 - 3) การกระจัดในแนวดิ่ง
 - 4) การกระจัดในแนวราบ
 - 5) ความเร็วในแนวดิ่งก่อนกระทบพื้น
 - 6) ความเร็วในแนวราบก่อนกระทบพื้น
8. เตะลูกบอลออกไป ทำให้ลูกบอลเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์ ดังรูป และกำหนดให้ทิศขึ้นเป็นบวก

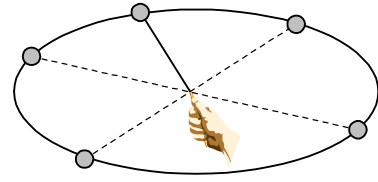

กราฟในข้อใดต่อไปนี้อธิบายความเร่งในแนวดิ่งของลูกบอลได้ถูกต้อง ถ้าไม่คิดแรงต้านอากาศ

การเคลื่อนที่เป็นวงกลม (Circular Motion)

ทิศของความเร็วเปลี่ยนไปตลอดเวลา เช่น เชือกจะดึงให้วัตถุเคลื่อนที่เป็นวงกลม แรงดึงของเชือกจะมีทิศเข้าหาจุดศูนย์กลาง คือ จะมีแรงกระทำต่อวัตถุในแนวเข้าสู่ศูนย์กลางของการเคลื่อนที่ และเรียกแรงนี้ว่า แรงสู่ศูนย์กลาง (Centripetal Force)

ความถี่ (Frequency) หมายถึง จำนวนรอบที่เคลื่อนที่ในหนึ่งหน่วยเวลา แทนด้วยสัญลักษณ์ f มีหน่วยเป็น $\frac{1}{\text{วินาที}}$ หรือเฮิรตซ์ (Hz)

คาบ (Period) หมายถึง ช่วงเวลาที่เคลื่อนที่ครบหนึ่งลูกคลื่น แทนด้วยสัญลักษณ์ T มีหน่วยเป็นวินาที

$$f = \frac{1}{T}$$

9. ผูกเชือกเข้ากับจุกยาง แล้วเหวี่ยงให้จุกยางเคลื่อนที่เป็นวงกลมในแนวระดับเหนือศีรษะด้วยอัตราเร็วคงตัว ข้อใดถูกต้อง
- 1) จุกยางมีความเร็วคงตัว
 - 2) จุกยางมีความเร่งเป็นศูนย์
 - 3) แรงที่กระทำต่อจุกยางมีทิศเข้าสู่ศูนย์กลางวงกลม
 - 4) แรงที่กระทำต่อจุกยางมีทิศเดียวกับความเร็วของจุกยาง
 - 5) แรงที่กระทำต่อจุกยางมีค่าคงที่
10. รถได้ถ่วงเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วสม่ำเสมอและวิ่งครบรอบได้ 5 รอบในเวลา 2 วินาที หากคิดในแง่ความถี่ของการเคลื่อนที่ ความถี่จะเป็นเท่าใด
- 1) 0.4 Hz
 - 2) 0.5 Hz
 - 3) 1.5 Hz
 - 4) 2.5 Hz
 - 5) 5 Hz

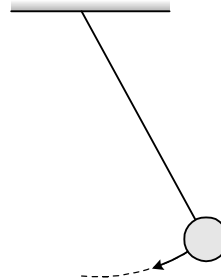
การแกว่งของลูกตุ้มนาฬิกา (The Simple Pendulum Motion)

อนุภาคเคลื่อนที่ในระนาบตั้งด้วยแรงโน้มถ่วงของโลก โดยเชือกจะเอียงทำมุมเล็กๆ กับแนวตั้ง มีคาบการแกว่ง คือ

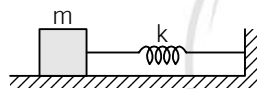
$$T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$$

L = ความยาวเชือก

g = ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

การเคลื่อนที่ของมวลติดสปริงเบา

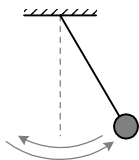

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}$$

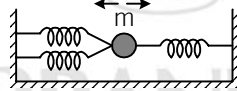
m = มวลติดปลายสปริง

k = ค่าคงที่ของสปริง (ค่านิยของสปริง) = แรงกระทำกับสปริงต่อระยะยืดหรือต่อระยะหด

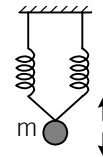
11.

รูป A การแกว่ง
ของลูกตุ้มนาฬิกา

รูป B การสั่นตามแนวระดับ
ของวัตถุติดสปริง

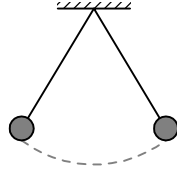

รูป C การสั่นขึ้น-ลง
ของวัตถุติดสปริง

คาบของการเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิกตามรูปใดไม่ขึ้นกับมวล

- 1) เฉพาะรูป A
- 2) เฉพาะรูป B
- 3) เฉพาะรูป C
- 4) รูป B และรูป C
- 5) รูป A และรูป C

12. ลูกตุ้มนาฬิกาแกว่งแบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย พบว่าผ่านจุดต่ำสุดทุกๆ 2.1 วินาที ความถี่ของการแกว่งของลูกตุ้มนี้เป็นไปตามข้อใด

- 1) 0.24 เฮิรตซ์
 - 2) 0.48 เฮิรตซ์
 - 3) 2.1 เฮิรตซ์
 - 4) 4.2 เฮิรตซ์
 - 5) 4.8 เฮิรตซ์
13. ลูกตุ้มนาฬิกาทำแกว่งกลับไปกลับมาแบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย นาฬิกามีสภาพการเคลื่อนที่เป็นอย่างไร
- 1) ความเร็วสูงสุด ความเร่งสูงสุด
 - 2) ความเร็วต่ำสุด ความเร่งสูงสุด
 - 3) ความเร็วสูงสุด ความเร่งต่ำสุด
 - 4) ความเร็วต่ำสุด ความเร่งต่ำสุด
 - 5) ความเร็วสูงสุด ความเร่งเป็นศูนย์
- ที่ตำแหน่งต่ำสุดของการแกว่งลูกตุ้ม

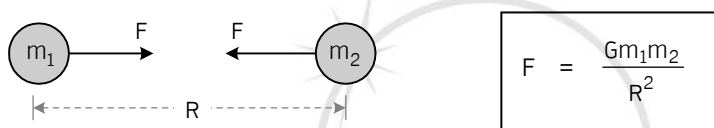

สนามของแรง

แรง (Force : F) คือ ปริมาณที่พยายามจะเปลี่ยนสภาพการเคลื่อนที่ของมวล เป็น **ปริมาณเวกเตอร์** มีหน่วยเป็นนิวตัน

กฎการดึงดูดระหว่างมวลของนิวตัน

“วัตถุทั้งหลายในเอกภพจะออกแรงดึงดูดซึ่งกันและกัน แรงดึงดูดของวัตถุคู่หนึ่งๆ จะแปรผกผันตรงกับผลคูณระหว่างมวลวัตถุทั้งสองและจะแปรผันตรงกับกำลังสองของระยะทางระหว่างวัตถุทั้งสอง”

G = ค่าคงตัวความโน้มถ่วงสากล ประมาณ $6.6 \times 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$

น้ำหนักของวัตถุ (Weight : W)

น้ำหนักของวัตถุนั้น คือ แรงที่โลกดึงดูดวัตถุนั้น โดยมีทิศพุ่งเข้าหาจุดศูนย์กลางของโลก เป็นปริมาณเวกเตอร์ มีหน่วยเป็นนิวตัน (N)

$$W = mg$$

น้ำหนักของวัตถุจะมีค่าไม่คงที่ ขึ้นอยู่กับค่า g ทั้งนี้ค่า g แต่ละตำแหน่งจะมีค่าไม่เท่ากัน

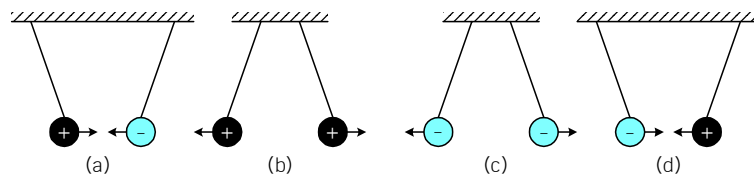
14. เด็กชายพีชเดินทางไปเหยียบดาวอังคาร จงพิจารณาข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

- 1) แรงที่เด็กชายพีชกระทำต่อดาวอังคารเท่ากับแรงที่ดาวอังคารกระทำต่อเด็กชายพีช
- 2) แรงที่เด็กชายพีชกระทำต่อดาวอังคารไม่เท่ากับแรงที่ดาวอังคารกระทำต่อเด็กชายพีช เพราะเด็กชายพีชมีมวลน้อยกว่า
- 3) ขนาดของแรงที่เด็กชายพีชกระทำต่อดาวอังคารน้อยกว่าขนาดของแรงที่ดาวอังคารกระทำต่อเด็กชายพีช
- 4) ขนาดของแรงที่เด็กชายพีชกระทำต่อดาวอังคารเท่ากับขนาดของแรงที่ดาวอังคารกระทำต่อเด็กชายพีช
- 5) ไม่สามารถตอบได้ เพราะข้อมูลไม่เพียงพอ

15. เมื่ออยู่บนดวงจันทร์ซึ่งน้ำหนักของวัตถุที่มีมวล 10 กิโลกรัม ได้ 16 นิวตัน ถ้าปล่อยให้วัตถุตกที่บนผิวดวงจันทร์ วัตถุมีความเร่งเท่าใด

- 1) 1.6 m/s^2
- 2) 3.2 m/s^2
- 3) 6.4 m/s^2
- 4) 9.6 m/s^2
- 5) 19.2 m/s^2

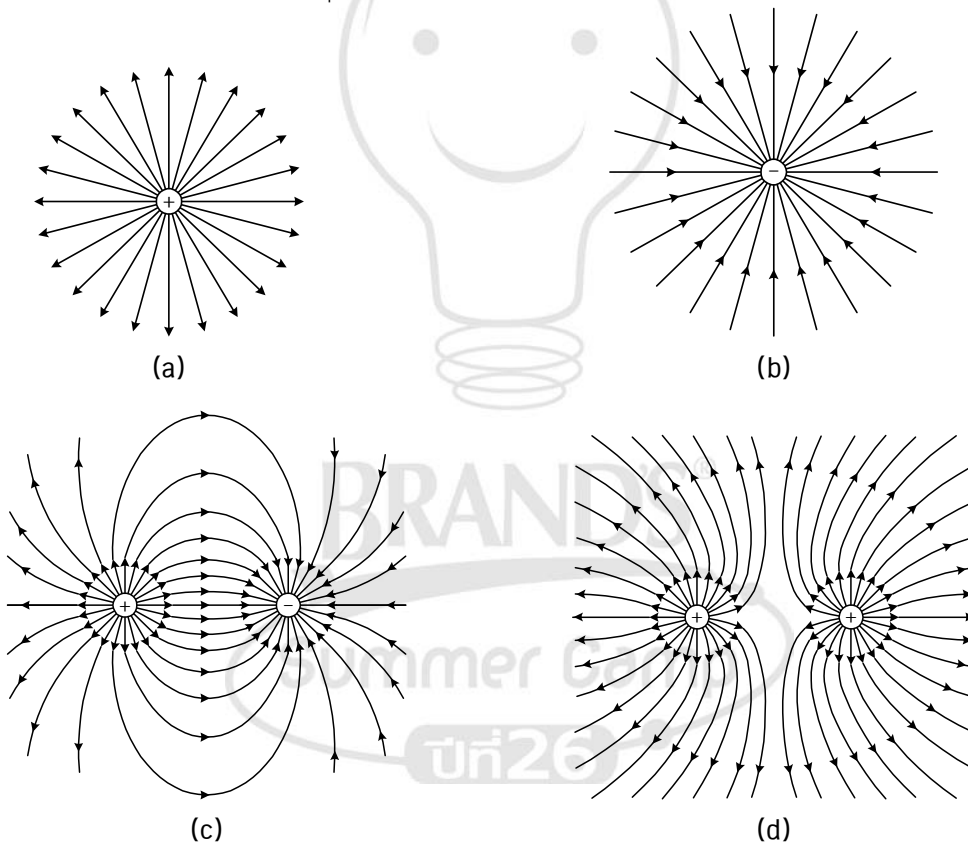
แรงไฟฟ้าที่กระทำต่อประจุ

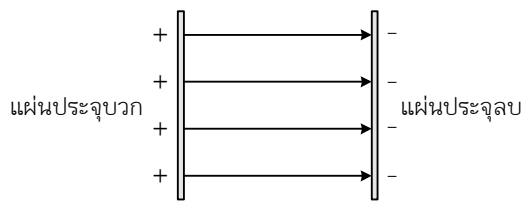
- รูป (a) วัตถุที่มีประจุชนิดตรงข้ามจะเกิดแรงดูดกัน
- รูป (b) และ (c) วัตถุที่มีประจุชนิดเดียวกันจะเกิดแรงผลักกัน
- รูป (d) วัตถุที่มีประจุไฟฟ้ากับวัตถุที่เป็นกลางจะเกิดแรงดูดกัน

สนามไฟฟ้า (The Electric Field)

สนามไฟฟ้าที่ตำแหน่งใดๆ คือ แรงไฟฟ้าต่อประจุบวกทดสอบที่ตำแหน่งนั้น โดยทิศของสนามไฟฟ้ามีทิศทางตามทิศของแรงไฟฟ้าที่กระทำต่อประจุบวกทดสอบ

รูปแสดงตัวอย่างสนามไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอ

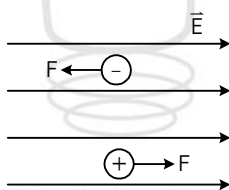

รูปแสดงตัวอย่างสนามไฟฟ้าสม่ำเสมอ

สมบัติของเส้นแรงไฟฟ้า

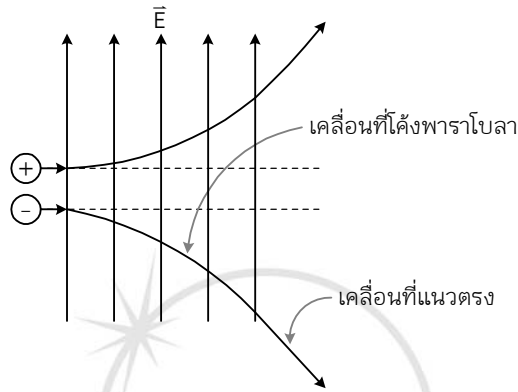
1. เส้นแรงจะมีทิศพุ่งออกจากประจุบวก และมีทิศพุ่งเข้าหาประจุลบเสมอ
2. เส้นแรงไฟฟ้าจะมีระเบียบจะไม่ตัดกัน นั่นแสดงว่า จุดๆ หนึ่งจะมีเส้นแรงผ่านได้เพียงเส้นเดียว
3. เส้นแรงไฟฟ้าจะตั้งฉากกับผิวของวัตถุที่มีประจุไฟฟ้าเสมอ
4. เส้นแรงไฟฟ้าจะสิ้นสุดที่ผิวตัวนำเท่านั้น นั่นคือ ภายในตัวนำสนามไฟฟ้ามีค่าเป็นศูนย์
5. สนามไฟฟ้า ณ ตำแหน่งใดๆ จะมีทิศอยู่ในแนวเส้นสัมผัสกับเส้นแรง ณ ตำแหน่งนั้น
6. ความหนาแน่นของเส้นแรงในบริเวณต่างๆ แสดงถึงถึงความเข้มสนามไฟฟ้าบริเวณนั้น คือ
 - บริเวณใดที่มีเส้นแรงไฟฟ้าหนาแน่นมาก แสดงว่าความเข้มสนามไฟฟ้ามีค่ามาก
 - บริเวณใดที่มีเส้นแรงไฟฟ้าหนาแน่นน้อย แสดงว่าความเข้มสนามไฟฟ้ามีค่าน้อย
 - บริเวณใดที่มีเส้นแรงไฟฟ้าหนาแน่นสม่ำเสมอ (เส้นแรงไฟฟ้าขนานกัน) แสดงว่าความเข้มสนามไฟฟ้าก็จะมีค่าสม่ำเสมอ

แรงไฟฟ้ากระทำต่อประจุไฟฟ้าที่อยู่ในสนามไฟฟ้า

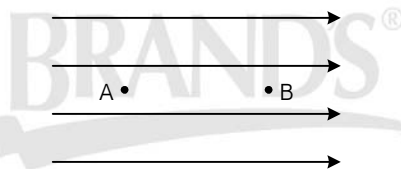

- แรงที่กระทำต่อประจุบวกจะมีทิศเดียวกับสนามไฟฟ้า
- แรงที่กระทำต่อประจุลบจะมีทิศตรงข้ามกับสนามไฟฟ้า
- แรงจะมีทิศขนานกับสนามไฟฟ้าเสมอ ไม่ว่าประจุจะเคลื่อนที่อย่างไรในสนามไฟฟ้า

เมื่ออนุภาคที่มีประจุไฟฟ้าเคลื่อนที่ผ่านสนามไฟฟ้า (ไม่ขนานกับสนามไฟฟ้า) จะเกิดความเร็วในทิศเดียวกับการเคลื่อนที่ของอนุภาค แต่มีความเร็วในทิศขนานกับสนามไฟฟ้าและทิศตั้งฉากกับสนามไฟฟ้า ซึ่งลักษณะการเคลื่อนที่แบบนี้ คือ โพรเจกไทล์

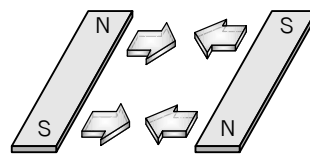
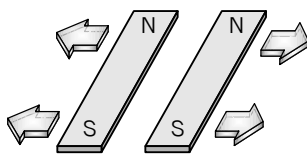
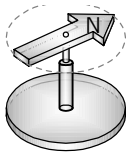
16. A, B และ C เป็นแผ่นวัตถุ 3 ชนิดที่ทำให้เกิดประจุไฟฟ้าโดยการถู ซึ่งได้ผลดังนี้ A และ B ผลักกัน ส่วน A และ C ดึงดูดกัน ข้อใดต่อไปนี้เป็นคำตอบ
- 1) A และ C มีประจุบวก แต่ B มีประจุลบ
 - 2) B และ C มีประจุลบ แต่ A มีประจุบวก
 - 3) A และ B มีประจุบวก แต่ C มีประจุลบ
 - 4) A และ C มีประจุลบ แต่ B มีประจุบวก
 - 5) B และ C มีประจุบวก แต่ A มีประจุลบ
17. จุด A และ B อยู่ภายในเส้นสนามไฟฟ้าที่มีทิศทางตามลูกศร ดังรูป ข้อใดต่อไปนี้เป็นคำตอบ

- 1) วางประจุลบลงที่ A ประจุลบจะเคลื่อนไปที่ B
- 2) วางประจุบวกลงที่ B ประจุบวกจะเคลื่อนไปที่ A
- 3) สนามไฟฟ้าที่ A สูงกว่าสนามไฟฟ้าที่ B
- 4) สนามไฟฟ้าที่ A มีค่าเท่ากับสนามไฟฟ้าที่ B
- 5) วางเป็นกลางทางไฟฟ้าลงที่ A ประจุลบจะเคลื่อนไปที่ B

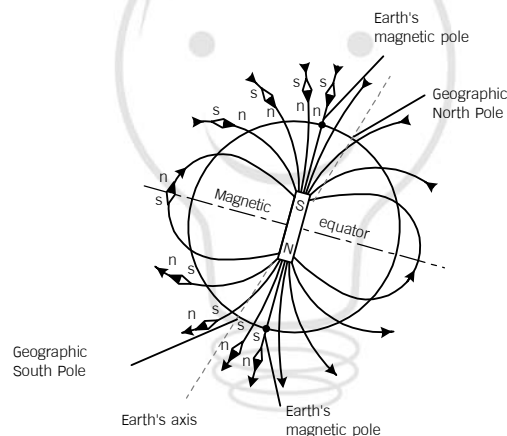
แรงแม่เหล็ก

นำแท่งแม่เหล็กที่สามารถเคลื่อนที่ได้อย่างอิสระ ปลายของแท่งแม่เหล็กที่ชี้ไปประมาณ ทิศเหนือ เรียก ขั้วเหนือแม่เหล็ก (N) และปลายตรงข้าม เรียกว่า ขั้วใต้แม่เหล็ก (S)

- ขั้วแม่เหล็กชนิดเดียวกันจะเกิดแรงผลักกัน
- ขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามจะเกิดแรงดูดกัน

สนามแม่เหล็กโลก ทิศเหนือของโลกจะเป็นขั้วแม่เหล็กใต้ ทิศใต้จะเป็นขั้วแม่เหล็กเหนือ ดังรูป

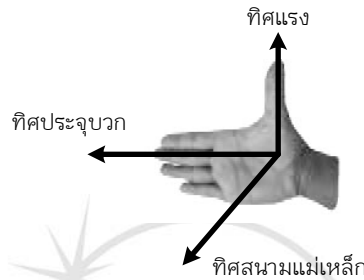

- ☐ เส้นแรงแม่เหล็ก หมายถึง เส้นที่แสดงทิศของแรงลัพธ์ที่แท่งแม่เหล็กกระทำต่อเข็มทิศ
- ☐ เส้นแรงแม่เหล็กรอบๆ แท่งแม่เหล็กจะมีลักษณะโค้ง 3 มิติ และพุ่งจากขั้วเหนือไปขั้วใต้ของแม่เหล็ก
- ☐ เส้นแรงแม่เหล็กโลกบนพื้นที่เล็กๆ จะมีลักษณะเป็นเส้นขนาน ทิศพุ่งไปทางทิศเหนือภูมิศาสตร์
- ☐ เส้นแรงแม่เหล็กไม่ตัดกัน
- ☐ บริเวณที่ไม่มีเส้นแรงแม่เหล็กผ่านบริเวณนั้นจะไม่มีสนามแม่เหล็ก เรียกจุดนั้นว่า จุดสะเทิน

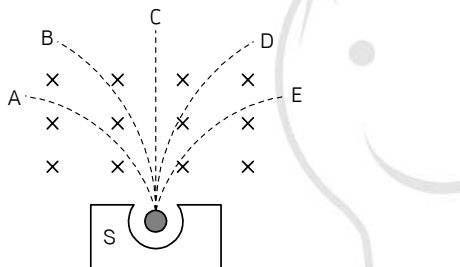
ปีที่ 26

แรงที่กระทำต่ออนุภาคที่มีประจุ ซึ่งเคลื่อนที่ในบริเวณที่มีสนามแม่เหล็ก

อนุภาคที่มีประจุจะถูกแรงแม่เหล็กกระทำต่ออนุภาคก็ต่อเมื่ออนุภาคนั้นต้องเคลื่อนที่ โดยไม่ขนานกับทิศสนามแม่เหล็ก ถ้าเคลื่อนที่ที่ตั้งฉากกับทิศสนามแม่เหล็กจะถูกแรงกระทำให้เคลื่อนที่เป็นวงกลม ทิศทางของแรงที่กระทำต่ออนุภาคที่มีประจุบวก ใช้ “Right Hand Rule” หลักมือขวา (ประจุลบใช้มือซ้าย)

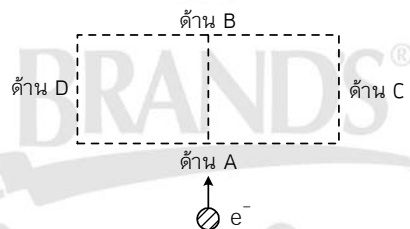
18.

สนามแม่เหล็กมีทิศพุ่งเข้า (x แทนสนามแม่เหล็กพุ่งเข้าจากหน้ากระดาษ) อนุภาคแอลฟา อนุภาคแกมมา และโปรตอน เคลื่อนที่ออกจากกอลงตะกั่ว S จะเคลื่อนที่ตามเส้นทางใด ตามลำดับ

- 1) A, B และ C 2) E, D และ C
- 3) B, C และ A 4) E, C และ D
- 5) A, E และ B

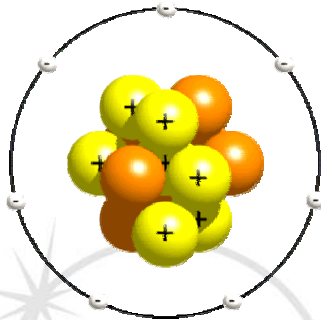
19. อิเล็กตรอนวิ่งเข้าบริเวณพื้นที่สี่เหลี่ยมที่มีสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กใน A ดังรูป จงพิจารณาว่าสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้าควรมีทิศตามข้อใด จึงจะทำให้อิเล็กตรอนเคลื่อนที่เป็นเส้นตรง

- 1) สนามแม่เหล็กมีทิศเข้าหน้ากระดาษ ส่วนสนามไฟฟ้ามีทิศจากด้าน C ไปด้าน D
- 2) สนามแม่เหล็กมีทิศออกจากหน้ากระดาษ ส่วนสนามไฟฟ้ามีทิศจากด้าน C ไปด้าน D
- 3) สนามแม่เหล็กมีทิศออกจากหน้ากระดาษ ส่วนสนามไฟฟ้ามีทิศจากด้าน D ไปด้าน C
- 4) สนามแม่เหล็กมีทิศจากด้าน B ไปด้าน A ส่วนสนามไฟฟ้ามีทิศจากด้าน A ไปด้าน B
- 5) สนามแม่เหล็กมีทิศจากด้าน D ไปด้าน C ส่วนสนามไฟฟ้ามีทิศจากด้าน C ไปด้าน D

แรงนิวเคลียร์

- เป็นแรงดูดที่มีค่ามหาศาลมากเมื่อเทียบกับแรงระหว่างประจุและแรงดึงดูดระหว่างมวล
- นิวคลีออนในนิวเคลียสอัดตัวกันอย่างหนาแน่นมาก

20. แรงในข้อใดต่อไปนี้เป็นแรงประเภทเดียวกันกับแรงที่ทำให้ลูกแอปเปิลตกลงสู่พื้นโลก
- 1) แรงที่ทำให้ดวงจันทร์อยู่ในวงโคจรรอบโลก
 - 2) แรงที่ทำให้อิเล็กตรอนอยู่ในอะตอมได้
 - 3) แรงที่ทำให้โปรตอนหลายอนุภาคอยู่รวมกันในนิวเคลียสได้
 - 4) แรงที่ทำให้ป้ายแม่เหล็กติดอยู่บนฝาตู้เย็น
 - 5) แรงที่ลูกบอลเคลื่อนตัวกระทบกำแพง
21. แรงระหว่างอนุภาคซึ่งอยู่ภายในนิวเคลียสประกอบด้วยแรงใดบ้าง
- 1) แรงนิวเคลียร์เท่านั้น
 - 2) แรงนิวเคลียร์ และแรงไฟฟ้า
 - 3) แรงไฟฟ้า และแรงดึงดูดระหว่างมวล
 - 4) แรงนิวเคลียร์ และแรงดึงดูดระหว่างมวล
 - 5) แรงนิวเคลียร์ แรงไฟฟ้า และแรงดึงดูดระหว่างมวล

คลื่น

คลื่นเป็นปรากฏการณ์การแผ่กระจายพลังงานและโมเมนตัมออกจากแหล่งกำเนิด

จำแนกคลื่น

1. จำแนกตามลักษณะการเคลื่อนที่

คลื่นตามขวาง (Transverse Wave) เมื่อคลื่นเคลื่อนที่ผ่านตัวกลางอนุภาคของตัวกลางจะมีการสั่นกลับไปมาในแนวตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น เช่น คลื่นในเส้นเชือก คลื่นที่ผิวน้ำ เป็นต้น

คลื่นตามยาว (Longitudinal Wave) เมื่อคลื่นเคลื่อนที่ผ่านตัวกลางอนุภาคของตัวกลางจะมีการสั่นกลับไปกลับมาในแนวขนานกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น เช่น คลื่นในสปริง คลื่นเสียง เป็นต้น

2. จำแนกคลื่นตามลักษณะการอาศัยตัวกลาง

คลื่นกล (Mechanical Wave) เป็นคลื่นที่เคลื่อนที่โดยอาศัยตัวกลาง ซึ่งอาจเป็นของแข็ง ของเหลว หรือแก๊สก็ได้ ตัวอย่างของคลื่น ได้แก่ คลื่นเสียง คลื่นผิวน้ำ คลื่นในเส้นเชือก เป็นต้น

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Wave) เป็นคลื่นที่ประกอบด้วยสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้าในแนวตั้งฉากกันในการเคลื่อนที่ซึ่งหลักการเหนี่ยวนำกันไปจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยตัวกลาง (มีตัวกลางก็เคลื่อนที่ได้) และจะเคลื่อนที่ได้เร็วที่สุดในสุญญากาศ และจะช้าลงเมื่อเคลื่อนที่ในตัวกลาง เมื่อจัดลำดับความถี่ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากความถี่ต่ำไปยังค่ามากจะได้ดังนี้ กระแสสลับ คลื่นวิทยุ (เอเอ็ม เอฟเอ็ม) ไมโครเวฟ (เรดาร์) รังสีอินฟราเรด แสง รังสีอัลตราไวโอเลต รังสีเอกซ์ และรังสีแกมมา

3. จำแนกคลื่นตามลักษณะการเกิดคลื่น

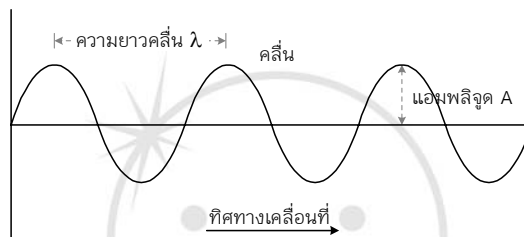
คลื่นตล (Pulse Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดถูกรบกวนเพียงช่วงสั้นๆ เช่น สะบัดเชือกครั้งเดียว โยนก้อนหินตกน้ำ เป็นต้น

คลื่นต่อเนื่อง (Continuous Wave) เป็นคลื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดถูกรบกวนเป็นจังหวะต่อเนื่อง เช่น เคาะผิวน้ำเป็นเวลานานๆ เป็นต้น

ส่วนประกอบของคลื่น

- **สันคลื่น** เป็นตำแหน่งสูงสุดของคลื่นหรือเป็นตำแหน่งที่มีการกระจัดสูงสุดในทางบวก
- **ท้องคลื่น** เป็นตำแหน่งต่ำสุดของคลื่นหรือเป็นตำแหน่งที่มีการกระจัดมากสุดในทางลบ
- **แอมพลิจูด** เป็นระยะจากแนวปกติไปยังสันคลื่นหรือท้องคลื่นก็ได้
- **ความยาวคลื่น** เป็นความยาวของคลื่นหนึ่งลูกมีค่าเท่ากับระยะระหว่างสันคลื่นหรือท้องคลื่นที่อยู่ติดกัน

หรือถ้าเป็นคลื่นตามยาวจะเป็นระยะระหว่างช่วงอัดถึงช่วงอัดถัดกัน หรือขยายถึงขยายก็ได้ความยาวคลื่นแทนด้วยสัญลักษณ์ λ มีหน่วยเช่นเดียวกับหน่วยของระยะทาง

อัตราเร็วของคลื่น

อัตราเร็วของคลื่น คือ อัตราส่วนของระยะทางที่คลื่นเคลื่อนที่ได้ต่อเวลาที่ใช้ในเวลาเดียวกัน

$$\text{อัตราเร็วของคลื่น} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{เวลา}} = \frac{\lambda}{T} = f\lambda$$

สมบัติของคลื่น

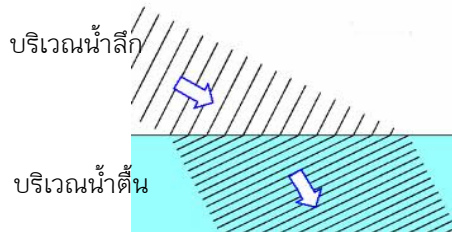
คลื่นจะต้องมีสมบัติ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

- **การสะท้อน** เมื่อคลื่นเคลื่อนที่ตกกระทบผิวสะท้อนที่มีขนาดใหญ่กว่าความยาวคลื่นจะเกิดการสะท้อน
- **การหักเห** เมื่อคลื่นเคลื่อนที่เปลี่ยนตัวกลางแล้วอัตราเร็วของคลื่นเปลี่ยนแปลงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยน

ทิศทาง

- **การเลี้ยวเบน** เป็นปรากฏการณ์ที่คลื่นสามารถเคลื่อนที่อ้อมสิ่งกีดขวางได้
- **การแทรกสอด** เมื่อคลื่นตั้งแต่สองขบวนเคลื่อนที่มาพบกันจะเกิดการรวมกันของคลื่นเกิดคลื่นลัพธ์

อัตราเร็วของคลื่นน้ำ

ความยาวคลื่นในบริเวณน้ำตื้นสั้นกว่าบริเวณน้ำลึก เนื่องจากความถี่ที่บริเวณทั้งสองเท่ากัน เพราะเกิดจากแหล่งกำเนิดเดียวกัน จะได้

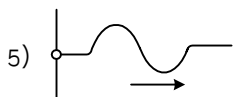
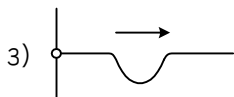
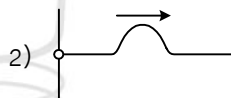
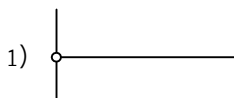
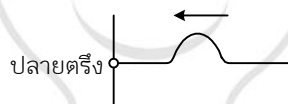
$$\lambda_{\text{ลึก}} > \lambda_{\text{ตื้น}}$$

$$f\lambda_{\text{ลึก}} > f\lambda_{\text{ตื้น}}$$

$$v_{\text{ลึก}} > v_{\text{ตื้น}}$$

อัตราเร็วคลื่นในน้ำลึกจะมากกว่าอัตราเร็วคลื่นในน้ำตื้น ยกเว้นบริเวณน้ำลึกมากๆ อัตราเร็วคลื่นจะไม่เปลี่ยนแปลงตามความลึก

22. ปลาหยีเขียดด้านหนึ่งผูกกับเสาแบบตรึง สะบัดปลายเขียดอีกด้านหนึ่งทำให้เกิดคลื่นดล ดังรูป หลังจากคลื่นดลเคลื่อนกระแทบปลายตรึงแล้วคลื่นสะท้อนจะเป็นไปได้ตามรูปใด

23. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ต้องเกี่ยวกับคลื่นตามยาว

- 1) เป็นคลื่นที่อนุภาคของตัวกลางมีการสั่นในแนวเดียวกับการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 2) เป็นคลื่นที่เคลื่อนที่ไปตามแนวยาวของตัวกลาง
- 3) เป็นคลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่
- 4) เป็นคลื่นที่อนุภาคของตัวกลางมีการสั่นได้หลายแนว
- 5) เป็นคลื่นที่มีความยาวคลื่นมาก

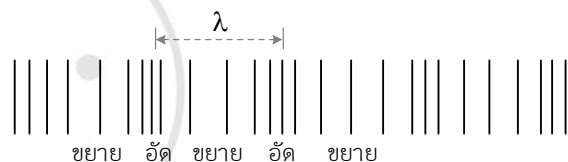
24. เมื่อคลื่นเดินทางจากน้ำลึกสู่น้ำตื้น ข้อใดต่อไปนี้เป็นจริง
- 1) อัตราเร็วคลื่นในน้ำลึกน้อยกว่าอัตราเร็วคลื่นในน้ำตื้น
 - 2) ความยาวคลื่นในน้ำลึกมากกว่าความยาวคลื่นในน้ำตื้น
 - 3) ความถี่คลื่นในน้ำลึกมากกว่าความถี่คลื่นในน้ำตื้น
 - 4) ความถี่คลื่นในน้ำลึกน้อยกว่าความถี่คลื่นในน้ำตื้น
 - 5) อัตราเร็วคลื่นในน้ำลึกเท่ากับความเร็วคลื่นในน้ำตื้น

คลื่นเสียง (Sound Waves)

เกิดจากการสั่นของวัตถุ (เป็นคลื่นตามยาว) ทำให้โมเลกุลของอากาศที่อยู่รอบวัตถุสั่นตาม ส่งผลให้คลื่นเสียงเคลื่อนที่ออกจากแหล่งกำเนิดเสียงมายังหูเรา

การได้ยินเสียงเป็นการทำงานของระบบประสาท ทำให้รับรู้และแยกแยะวิเคราะห์เป็นเรื่องราวต่างๆ ได้

ความดันอากาศ ในบริเวณที่เสียงเคลื่อนที่ผ่าน เรียกว่า **ความดันเสียง** ณ เวลาหนึ่งโมเลกุลของอากาศในบางบริเวณจะอยู่ใกล้ชิดกันมาก ทำให้มีความหนาแน่นและความดันสูงกว่าปกติ บริเวณนี้เรียกว่า **ส่วนอัด** แต่ในบางบริเวณโมเลกุลของอากาศ อยู่ห่างกันมากจึงมีความหนาแน่นและความดันต่ำกว่าปกติ บริเวณนี้เรียกว่า **ส่วนขยาย**

อัตราเร็วเสียง

ในการเคลื่อนที่ของเสียงจำเป็นต้องอาศัยตัวกลาง ถ้าไม่มีตัวกลางเสียงจะเคลื่อนที่ไม่ได้ การหาอัตราเร็วของเสียงก็หาเช่นเดียวกับคลื่นโดยทั่วไป กล่าวคือ

$$\text{อัตราเร็วเสียง} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{เวลา}} = f\lambda$$

องค์ประกอบที่ทำให้อัตราเร็วเสียงเปลี่ยนได้ นั่นคือ

ชนิดของตัวกลาง โดยส่วนใหญ่แล้วเสียงเคลื่อนที่ในตัวกลางที่มีความหนาแน่นมากจะมีอัตราเร็วมากกว่าเคลื่อนที่ในตัวกลางที่มีความหนาแน่นน้อย (แต่ก็ไม่จริงเสมอไป เช่น เสียงเคลื่อนที่ในปรอทจะมีอัตราเร็วน้อยกว่าอัตราเร็วเสียงในน้ำ เป็นต้น)

อุณหภูมิ มีผลต่ออัตราเร็วของเสียงในอากาศ กล่าวคือ อัตราเร็วเสียงในอากาศแปรผันตรงกับรากที่สองของอุณหภูมิสัมบูรณ์ $v \propto \sqrt{T}$ โดย T เป็นอุณหภูมิในหน่วยเคลวิน

จะได้
$$\frac{v_1}{v_2} = \sqrt{\frac{T_1}{T_2}}$$

และได้

$$v = 331 + 0.6t$$

เมื่อ t เป็นอุณหภูมิหน่วยเซลเซียส (ใช้ได้อุณหภูมิประมาณ -45°C ถึง 45°C เท่านั้น)

ระดับเสียง หรือระดับความสูงต่ำของเสียง ซึ่งจะขึ้นกับความถี่ของเสียง โดยช่วงความถี่เสียงที่มนุษย์ได้ยินอยู่ระหว่าง 20-20000 เฮิรตซ์ โดยเสียงที่มีความถี่ต่ำกว่า 20 เฮิรตซ์ เรียกว่า อินฟราโซนิก (Infrasonic) และเสียงที่มีความถี่สูงกว่า 20000 เฮิรตซ์ เรียกว่า อุลตราโซนิก (Ultrasonic)

☐ เสียงแหลม คือ เสียงที่มีระดับเสียงสูงหรือเสียงที่มีความถี่มาก

☐ เสียงทุ้ม คือ เสียงที่มีระดับเสียงต่ำหรือเสียงที่มีความถี่น้อย

ความเข้มของเสียง คือ อัตราพลังงานเสียงที่ตกลงบนพื้นที่ 1 ตารางเมตร มีหน่วยเป็นวัตต์ต่อตารางเมตร

☐ ความเข้มของเสียงน้อยที่สุดที่พอจะได้ยินได้ 10-12 วัตต์ต่อตารางเมตร

☐ ความเข้มของเสียงมากที่สุดที่ทนฟังได้ 1 วัตต์ต่อตารางเมตร

ระดับความเข้มเสียง เป็นค่าที่บอกความดังของเสียง ซึ่งจะขึ้นกับแอมพลิจูดของคลื่น ถ้าค่าแอมพลิจูดมากเสียงจะดัง ช่วงระดับความเข้มเสียงที่มนุษย์จะได้ยินจะอยู่ในช่วง 0-120 dB (เดซิเบล)

สมบัติของคลื่นเสียง

เสียงเป็นคลื่นจึงมีคุณสมบัติเหมือนคลื่นทั่วไป ได้แก่

การสะท้อนของเสียง เมื่อเสียงตกกระทบผิวสะท้อนที่ขนาดใหญ่กว่าความยาวคลื่นจะเกิดการสะท้อน และเป็นไปตามกฎการสะท้อน เสียงจะสะท้อนได้ดีกับวัตถุผิว ตัดกรอบรูป ตกแต่งด้วยต้นไม้หรือติดม่าน เป็นต้น

☐ เสียงก้อง (Echo) คือ เสียงสะท้อนที่ได้ยินเป็นครั้งที่สองหลังจากได้ยินเสียงครั้งแรกไปแล้ว ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องใช้เวลาห่างกันไม่น้อยกว่า 0.1 วินาที

การหักเหของคลื่นเสียง เกิดจากการที่เสียงเปลี่ยนตัวกลางในการเคลื่อนที่แล้วทำให้อัตราเร็วและความยาวคลื่นเสียงเปลี่ยนไปแต่ความถี่คงเดิม ปรากฏการณ์ที่เกิดในชีวิตประจำวันเนื่องจากการหักเหของเสียง เช่น การเห็นฟ้าแลบแล้วไม่ได้ยินเสียงฟ้าร้อง เพราะเสียงหักเหกลับขึ้นไปในอากาศ

การแทรกสอดของเสียง เกิดจากการที่คลื่นเสียงอย่างน้อย 2 ขบวนเคลื่อนที่มาพบกันแล้วเกิดการเสริมหรือหักล้างกัน เช่น ในเครื่องบินการป้องกันเสียงในเครื่องบิน ทำโดยการผลิตเสียงที่มีความถี่เท่ากับเสียงที่เกิดจากเครื่องยนต์ไอพ่น แต่มีลักษณะตรงข้ามกันทำให้เสียงเกิดการหักล้าง เสียงในห้องโดยสารจึงเงียบสนิท

บีตส์ (Beats)

ปรากฏการณ์ที่เกิดเสียงดังและค่อยสลับกันเป็นจังหวะคงที่ เป็นการแทรกสอดของคลื่นเสียงสองชุดที่มีความถี่ต่างกันเล็กน้อยเคลื่อนที่ในทิศทางเดียวกัน คลื่นสองขบวนเป็นคลื่นลัพธ์ที่มีแอมพลิจูดไม่คงที่เปลี่ยนแปลงตามเวลา จุดที่คลื่นทั้งสองรวมกันแบบเสริมจะมีแอมพลิจูดมากเสียงที่ได้ยินจะดัง จุดที่คลื่นทั้งสองรวมกันแบบหักล้างจะมีแอมพลิจูดน้อย เสียงที่ได้ยินจะค่อย

ความถี่บีตส์ (Beat Frequency) คือ จำนวนครั้งที่ได้ยินเสียงดังในหนึ่งวินาที ซึ่งความถี่บีตส์จะหาได้จากผลต่างระหว่างความถี่ของแหล่งกำเนิดทั้งสอง

$$\text{ความถี่บีตส์} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่ได้ยินเสียงดัง}}{\text{เวลา}}$$

$$f_b = |f_2 - f_1|$$

โดยปกติมนุษย์จะสามารถจำแนกเสียงบีตส์ที่ได้ยินเป็นจังหวะ เมื่อความถี่บีตส์ไม่เกิน 7 เฮิรตซ์

การเลี้ยวเบนของเสียง เกิดจากการที่คลื่นเสียงสามารถอ้อมเลี้ยวผ่านสิ่งกีดขวางได้ เสียงที่มีความยาวคลื่นยาวจะเลี้ยวเบนผ่านขอบของสิ่งกีดขวางได้ดีกว่าเสียงที่มีความยาวคลื่นสั้น เช่น รถวิ่งไปด้านหน้าตึกเปิดประตูขึ้น คนที่อยู่ด้านข้างของตึกจะได้ยินเสียงได้ เพราะเสียงเลี้ยวเบนผ่านขอบของตึกไปได้

คุณภาพเสียง แหล่งกำเนิดเสียงต่างกัน อาจให้เสียงที่มีระดับเสียงเดียวกัน เช่น ไวโอลิน และขลุ่ย ถ้าเล่นโน้ตเดียวกันจะให้เสียงที่มีความถี่เดียวกัน แต่เราสามารถแยกออกได้ว่าเสียงใดเป็นเสียงไวโอลินและเสียงใดเป็นเสียงขลุ่ย แสดงว่านอกจากระดับเสียงแล้วจะต้องมีปัจจัยอื่นอีกที่ทำให้เสียงที่ได้ยินแตกต่างกันจนเราสามารถแยกประเภทของแหล่งกำเนิดเสียงนั้นได้

แหล่งกำเนิดเสียงต่างชนิดกัน ขณะสั่นจะให้เสียงซึ่งมีความถี่มูลฐานและฮาร์โมนิกต่างๆ ออกมาพร้อมกันเสมอ แต่จำนวนฮาร์โมนิกและความเข้มเสียงแต่ละฮาร์โมนิกจะแตกต่างกัน จึงทำให้ลักษณะคลื่นเสียงที่ออกมาแตกต่างกัน สำหรับแหล่งกำเนิดที่ต่างกันจะให้เสียงที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่เราเรียกว่า **คุณภาพเสียง** ต่างกันนั่นเอง

25. ข้อใดต่อไปนี้มีผลทำให้อัตราเร็วของคลื่นเสียงในอากาศเปลี่ยนแปลงได้

1) ลดความถี่	2) เพิ่มความยาวคลื่น
3) เพิ่มแอมพลิจูด	4) ลดอุณหภูมิ
5) เปลี่ยนแหล่งกำเนิดคลื่น	

26. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวัตถุประสงค์ของการบุผนังของโรงภาพยนตร์ด้วยวัสดุกลืนเสียง

1) ลดความถี่ของเสียง	2) ลดความดังของเสียง
3) ลดการสะท้อนของเสียง	4) ลดการหักเหของเสียง
5) ลดความเร็วของเสียง	

27. เครื่องโซนาร์ในเรือประมงได้รับสัญญาณสะท้อนจากท้องทะเล หลังจากส่งสัญญาณลงไปเป็นเวลา 0.4 วินาที ถ้าอัตราเร็วเสียงในน้ำเป็น 1500 เมตรต่อวินาที ทะเลมีความลึกเท่ากับข้อใด

1) 150 เมตร	2) 300 เมตร
3) 600 เมตร	4) 900 เมตร
5) 1200 เมตร	

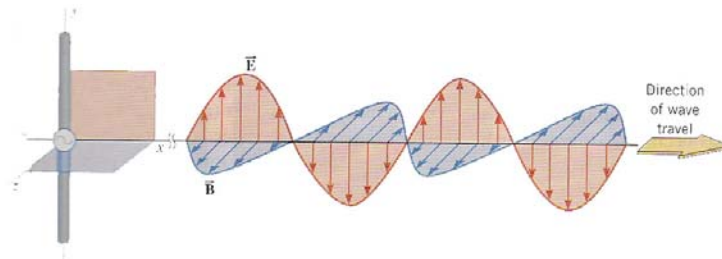
28. ในการเทียบเสียงกีตาร์กับหลอดเทียบเสียงมาตรฐาน เมื่อดีดสายกีตาร์พร้อมกับหลอดเทียบเสียงเกิดบีตส์ขึ้นที่ความถี่หนึ่ง แต่เมื่อขันให้สายตึงขึ้นเล็กน้อยความถี่ของบีตส์สูงขึ้น ความถี่ของเสียงกีตาร์เดิมเป็นอย่างไร

1) สูงกว่าเสียงมาตรฐาน
2) ต่ำกว่าเสียงมาตรฐาน
3) เท่ากับเสียงมาตรฐาน
4) อาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่าเสียงมาตรฐาน
5) อาจจะน้อยกว่าหรือมากกว่าหรือเท่ากับเสียงมาตรฐานก็ได้

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

สรุปสมบัติคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ได้ดังนี้

1. สนามไฟฟ้า E และสนามแม่เหล็ก B มีทิศตั้งฉากซึ่งกันและกันและตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเสมอ ดังนั้นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจึงเป็นคลื่นตามขวาง

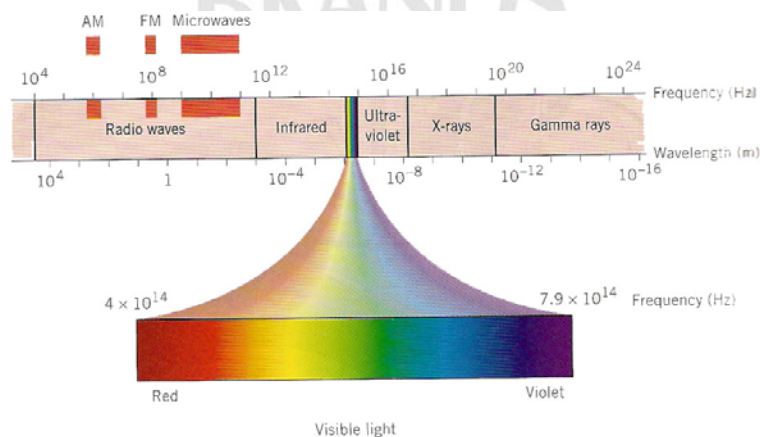
2. สนามไฟฟ้า E และสนามแม่เหล็ก B เป็นฟังก์ชันรูปไซน์ และสนามทั้งสองจะเปลี่ยนแปลงตามเวลาด้วยความถี่เดียวกันและเฟสตรงกันถ้าสนามไฟฟ้าเป็นศูนย์ สนามแม่เหล็กก็เป็นศูนย์ด้วยมีค่าสูงสุด และต่ำสุดพร้อมกัน

3. ประจุไฟฟ้าเมื่อเคลื่อนที่ด้วยความเร่ง จะปลดปล่อยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกมาประกอบการเคลื่อนที่ของประจุนั้น

สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้านี้แม้มีแหล่งกำเนิด และวิธีการตรวจวัดที่ไม่เหมือนกัน แต่คลื่นเหล่านี้จะมีสมบัติร่วมกัน คือ จะเคลื่อนที่ไปด้วยความเร็วในสุญญากาศที่เท่ากันหมด และเท่ากับความเร็วแสง พร้อมๆ กับการส่งพลังงานไปพร้อมกับคลื่น

สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

1. คลื่นวิทยุ เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ในช่วง 10^6 – 10^9 เฮิรตซ์

ระบบเอเอ็ม (Amplitude Modulation : A.M.) มีความถี่ในช่วง 530–1600 กิโลเฮิรตซ์ จะเป็นการผสมสัญญาณเสียงเข้ากับคลื่นวิทยุ (คลื่นพาหะ) โดยสัญญาณเสียงจะบังคับให้คลื่นวิทยุมีแอมพลิจูดเปลี่ยนแปลงไปตามสัญญาณเสียง A.M. สามารถสะท้อนได้ดีที่บรรยากาศชั้นไอโอโนสเฟียร์ ข้อดี คือ ทำให้สามารถสื่อสารได้ไกลเป็นพันๆ กิโลเมตร (คลื่นฟ้า) ข้อเสีย คือ จะถูกคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งอื่นๆ แทรกเข้ามารบกวนได้ง่าย

ระบบเอฟเอ็ม (Frequency Modulation : F.M.) มีความถี่ในช่วง 80–108 เมกะเฮิรตซ์ เป็นการผสม (Modulate) สัญญาณเสียงเข้ากับคลื่นวิทยุ (คลื่นพาหะ) โดยสัญญาณเสียงจะบังคับให้คลื่นวิทยุมีความถี่เปลี่ยนแปลงไปตามสัญญาณเสียง ข้อดี คือ ทำให้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งอื่นรบกวนได้ยาก ข้อเสีย คือ สะท้อนบรรยากาศชั้นไอโอโนสเฟียร์ได้น้อยมาก ทำให้การส่งกระจายเสียงได้ระยะทางไม่ไกล ต้องใช้สถานีถ่ายทอดเป็นระยะๆ (คลื่นดิน)

2. คลื่นโทรทัศน์และไมโครเวฟ มีความถี่ในช่วง 10^8 – 10^{11} เฮิรตซ์ เป็นคลื่นที่ไม่สะท้อนในชั้นไอโอโนสเฟียร์ แต่จะทะลุชั้นบรรยากาศออกไปนอกโลกเลย การส่งสัญญาณต้องมีสถานีถ่ายทอดเป็นระยะๆ หรือใช้ดาวเทียมในการถ่ายทอด ส่วนคลื่นไมโครเวฟจะใช้ในอุปกรณ์สำหรับหาตำแหน่งของสิ่งกีดขวาง ตรวจจับอัตราเร็วของรถยนต์ และอากาศยานในท้องฟ้า ซึ่งเป็นอุปกรณ์สร้างขึ้นเพื่อใช้ตรวจหาที่เรียกว่า เรดาร์ (Radiation Detection And Ranging : RADAR) เพราะคลื่นไมโครเวฟสามารถสะท้อนผิวโลหะได้ดี

คลื่นไมโครเวฟทำให้อาหารสุกได้ โดยโมเลกุลของน้ำที่อยู่ในอาหารสั่นสะเทือนประมาณ 2450 ล้าน-ครั้งต่อวินาที การสั่นนี้ทำให้อาหารดูดพลังงานและเกิดความร้อนในอาหาร โดยไม่มีการสูญเสียพลังงานในการทำให้เตาหรืออากาศในเตาร้อนขึ้น อาหารจึงร้อนและสุกอย่างรวดเร็ว ภาชนะที่ทำด้วยโลหะและไม่ควรใช้ เพราะโลหะสะท้อนไมโครเวฟออกไป ส่วนเนื้อไม้มีความชื้นเมื่อร้อนจะทำให้ไม้แตกควรใช้ภาชนะประเภทกระเบื้อง และแก้ว เพราะจะไม่ดูดความร้อนจากสนามแม่เหล็ก

3. รังสีอินฟราเรด มีความถี่ในช่วง 10^{11} – 10^{14} เฮิรตซ์ เกิดจากวัตถุที่มีอุณหภูมิสูงโดยมนุษย์สามารถรับรู้รังสีนี้ได้โดยประสาทสัมผัสทางผิวหนัง รังสีอินฟราเรดมีความสามารถทะลุผ่านเมฆหมอกที่หนาได้มากกว่าแสงธรรมดา จึงทำให้อินฟราเรดถูกนำมาใช้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมและลักษณะพื้นผิวโลก โดยการถ่ายภาพพื้นโลกจากดาวเทียม ส่วนนักธรณีวิทยาก็อาศัยการถ่ายภาพจากดาวเทียมด้วยรังสีอินฟราเรดในการสำรวจหาแหล่งน้ำมัน แร่ธาตุ และชนิดต่างๆ ของหินได้

นอกจากนี้รังสีอินฟราเรดยังใช้ในรีโมทคอนโทรล (Remote Control) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ควบคุมระยะไกล ในกรณีนี้รังสีอินฟราเรดจะเป็นตัวนำคำสั่งจากอุปกรณ์ควบคุมไปยังเครื่องรับ และใช้รังสีอินฟราเรดเป็นพาหะนำสัญญาณในเส้นใยนำแสง (Optical Fiber) ปัจจุบันทางการทหารได้นำรังสีอินฟราเรดนี้มาใช้ในการควบคุมการเคลื่อนที่ของอาวุธนำวิถีให้เคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ

4. แสง มีความถี่ประมาณ 10^{14} เฮิรตซ์ มีความยาวคลื่น 400–700 nm มนุษย์สามารถรับรู้แสงได้ด้วยประสาทสัมผัสทางตา โดยจะเห็นเป็นสีต่างๆ เรียงจากความถี่มากไปน้อย คือ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง ส่วนใหญ่แสงจะเกิดจากวัตถุที่มีอุณหภูมิสูงมาก ซึ่งจะส่งออกมาพร้อมๆ กันหลายความถี่ เมื่อมีอุณหภูมิยิ่งสูงความถี่แสงที่เปล่งออกมาก็ยิ่งมาก นักวิทยาศาสตร์จึงใช้สีแสงของดาวฤกษ์ในการบอกว่าดาวฤกษ์ดวงใดมีอุณหภูมิสูงกว่ากัน เช่น ดาวฤกษ์สีน้ำเงินจะมีอุณหภูมิสูงกว่าดาวฤกษ์สีเหลือง เปลวไฟจากเตาแก๊สซึ่งมีอุณหภูมิสูงจะเกิดสีน้ำเงินหรือสีม่วง แต่ไฟจากแสงเทียนซึ่งมีอุณหภูมิต่ำกว่าจะเกิดแสงสีแดงหรือสีแสด เป็นต้น

5. รังสีอัลตราไวโอเล็ต มีความถี่ในช่วง 10^{15} – 10^{18} เฮิร์ตซ์ ในธรรมชาติส่วนใหญ่มาจากดวงอาทิตย์ รังสีนี้เป็นตัวการทำให้บรรยากาศชั้นไอโอโนสเฟียร์แตกตัวเป็นไอออนได้ดี (เพราะรังสีอัลตราไวโอเล็ตมีพลังงานสูงพอที่ทำให้อิเล็กตรอนหลุดจากโมเลกุลอากาศ พบว่าไอโอโนสเฟียร์มีโมเลกุลหลายชนิด เช่น โอโซน ซึ่งสามารถกันรังสีอัลตราไวโอเล็ตได้ดี)

ประโยชน์ของรังสีอัลตราไวโอเล็ต คือ ใช้ตรวจสอบลายมือชื่อ, ใช้รักษาโรคผิวหนัง, ใช้ฆ่าเชื้อโรคบางชนิดได้, ใช้ในสัญญาณกันขโมย แต่รังสีอัลตราไวโอเล็ตถ้าได้รับในปริมาณที่สูงอาจทำให้เกิดอันตรายต่อเซลล์ผิวหนังเป็นมะเร็งผิวหนัง และเป็นอันตรายต่อนัยน์ตาของมนุษย์ได้

6. รังสีเอกซ์ มีความถี่ในช่วง 10^{17} – 10^{21} เฮิร์ตซ์ รังสีเอกซ์มีสมบัติในการทะลุถึงกีดขวางหนาๆ และตรวจรับได้ด้วยฟิล์ม จึงใช้ประโยชน์ในการหารอยร้าวภายในชิ้นโลหะขนาดใหญ่ ใช้ในการตรวจสอบสัมภาระของผู้โดยสาร ตรวจหาอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด และในทางการแพทย์ใช้รังสีเอกซ์ฉายผ่านร่างกายมนุษย์ไปตกบนฟิล์ม ในการตรวจหาความผิดปกติของอวัยวะภายใน และกระดูกของมนุษย์

7. รังสีแกมมา ใช้เรียกคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่สูงกว่ารังสีเอกซ์ เกิดจากการสลายตัวของนิวเคลียสของธาตุกัมมันตรังสี หรือเป็นรังสีพลังงานสูงจากนอกโลก เช่น รังสีคอสมิกและบางชนิดมาจากการแผ่รังสีของประจุไฟฟ้าที่ถูกเร่งในเครื่องเร่งอนุภาค (Cyclotron) มีอันตรายต่อมนุษย์มากที่สุด เพราะสามารถทำลายเซลล์สิ่งมีชีวิตได้ แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการรักษาโรคมะเร็งได้

29. เหตุใดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจึงจัดเป็นคลื่นตามขวาง

- 1) สนามแม่เหล็กมีทิศตั้งฉากกับสนามไฟฟ้า
- 2) สนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้ามีทิศตรงข้ามกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 3) สนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้ามีทิศตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 4) สนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้ามีทิศเดียวกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
- 5) สนามแม่เหล็กมีทิศตรงข้ามกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่นและสนามไฟฟ้ามีทิศตั้งฉากกับทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น

30. ข้อใดเป็นการเรียงลำดับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากความยาวคลื่นน้อยไปมากได้ถูกต้อง

- 1) รังสีเอกซ์ อินฟราเรด ไมโครเวฟ
- 2) อินฟราเรด ไมโครเวฟ รังสีเอกซ์
- 3) รังสีเอกซ์ ไมโครเวฟ อินฟราเรด
- 4) ไมโครเวฟ อินฟราเรด รังสีเอกซ์
- 5) อินฟราเรด รังสีเอกซ์ ไมโครเวฟ

31. ส่งสัญญาณวิทยุ F.M. พาหะความถี่ 100 MHz เสียงมีความถี่ 20 Hz ความถี่ที่ส่งไปมีค่าเท่าใด

- 1) 20 Hz
- 2) 100 MHz
- 3) 100 MHz – 20 Hz
- 4) 100 MHz + 20 Hz
- 5) $\frac{100 \text{ MHz}}{20 \text{ Hz}}$

พลังงานนิวเคลียร์ กับมันตภาพรังสี

นักฟิสิกส์เรียกปรากฏการณ์ที่ธาตุสามารถแผ่รังสีได้เองอย่างต่อเนื่องนี้ว่า **กัมมันตภาพรังสี** และเรียกธาตุที่มีสมบัติสามารถแผ่รังสีออกมาได้เองนี้ว่า **ธาตุกัมมันตรังสี**

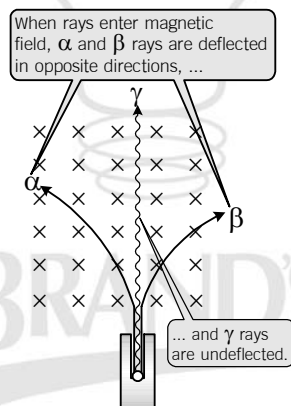
1. กัมมันตภาพรังสี

รังสีแอลฟา (Alpha, สัญลักษณ์ ${}^4_2\text{He}$ ตัวย่อ α) เป็นนิวเคลียสของอะตอมของธาตุฮีเลียม มีมวล 4U ($1\text{U} = 1.66 \times 10^{-27} \text{ kg}$) ประจุ +2e พลังงานประกอบด้วย 4-10 MeV เสียพลังงานง่าย อำนาจทะลุทะลวงต่ำ ผ่านอากาศได้ 3-5 เซนติเมตร ทำให้เกิดการแตกตัวเป็นไอออนในสารที่รังสีผ่านได้ดีที่สุด

รังสีเบตา (Beta, สัญลักษณ์ ${}^0_{-1}\text{e}$ ตัวย่อ β^-) มีประจุ -1e มวล 9.1×10^{-31} กิโลกรัม มีพลังงานในช่วง 0.025-3.5 MeV ผ่านอากาศได้ 1-3 เมตร อำนาจทะลุทะลวงสูงกว่าแอลฟา แต่ทำให้เกิดการแตกตัวเป็นไอออนในสารที่เคลื่อนที่ผ่านได้ด้น้อยกว่าแอลฟา

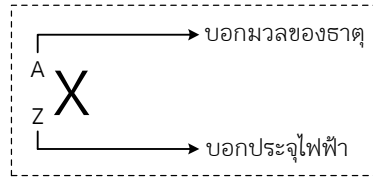
รังสีแกมมา (Gamma, สัญลักษณ์และตัวย่อ γ) เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ส่งพลังงานในรูปของโฟตอน $E = hf$ มีพลังงานประมาณ 0.04-3.2 MeV อำนาจทะลุทะลวงสูงสุด ทำให้เกิดการแตกตัวเป็นไอออนได้น้อยสุด

2. การวิเคราะห์ชนิดของประจุของสารกัมมันตรังสีโดยใช้สนามแม่เหล็ก

ทิศการเบี่ยงเบนของอนุภาคแอลฟา และอนุภาคเบตา เป็นไปตามทิศทางแรงจากสนามแม่เหล็กที่กระทำต่อประจุซึ่งเคลื่อนที่ในสนามแม่เหล็ก

สัญลักษณ์นิวเคลียร์ของธาตุ

เลขมวล (Mass Number, A) คือ ผลรวมของจำนวนโปรตอนและนิวตรอนที่อยู่ภายในนิวเคลียส

เลขอะตอม (Atomic Number, Z) คือ จำนวนโปรตอนภายในนิวเคลียส

จำนวน Neutron ภายในนิวเคลียส = A - Z ตัว

เลขมวลในทางฟิสิกส์ คือ เลขจำนวนเต็มที่มีค่าใกล้เคียงกับมวลอะตอมของธาตุนั้นในหน่วย U เช่น ${}^4_2\text{He}$ มวล 1 อะตอมมีค่าประมาณ 4U (มวลจริง 4.002603 U)

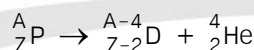
สัญลักษณ์นิวเคลียร์ของธาตุ X ที่มีเลขมวล A และมีเลขอะตอม Z สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ คือ ${}^A_Z\text{X}$ หรือเขียนสัญลักษณ์อย่างย่อเป็น X-A เช่น ${}^{238}_{92}\text{U}$ เขียนเป็น U-238

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนอนุภาคที่ควรจำ

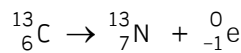
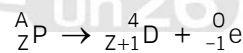
อนุภาคหรือรังสี	ตัวย่อ	สัญลักษณ์	อนุภาคหรือรังสี	ตัวย่อ	สัญลักษณ์
1. โปรตอน	p	${}^1_1\text{H}$	5. แอลฟา	α	${}^4_2\text{He}$
2. ดิวเทอรอน	d	${}^2_1\text{H}$	6. เบตา	β	${}^0_{-1}\text{e}$
3. ทริเทียม	T	${}^3_1\text{H}$	7. โพซิตรอน	β^+	${}^0_{+1}\text{e}$
4. นิวตรอน	n	${}^1_0\text{n}$	8. แกมมา	γ	γ

การแตกตัวให้รังสีชนิดต่างๆ

1. การแตกตัวให้แอลฟา (Alpha decay, α decay) เกิดจากการที่นิวเคลียสเดิมสลายตัวให้นิวเคลียสใหม่ที่มีเลขอะตอมลดลง 2 เลขมวลลดลง 4 พร้อมปลดปล่อยแอลฟาออกมาตามสมการ

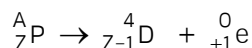

2. การแตกตัวให้เบตาลบ (Beta decay, β^- decay) เกิดจากการที่นิวตรอน 1 ตัวภายในนิวเคลียสเดิมเปลี่ยนสภาพกลายเป็นโปรตอน 1 ตัวในนิวเคลียสใหม่ ทำให้นิวเคลียสใหม่มีเลขมวลเท่าเดิมแต่เลขอะตอมเพิ่มขึ้นหนึ่ง พร้อมปลดปล่อยเบตาลบ ตามสมการ

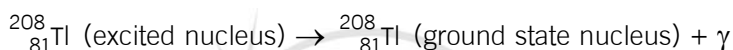

3. อนุภาคเบตาบวก (Positron สัญลักษณ์ ${}^0_{+1}\text{e}$ ตัวย่อ β^+) เป็นอนุภาคที่มีประจุ +e และมีมวล 9.1×10^{-31} กิโลกรัม เป็นอนุภาคที่เกิดจาก โดย ${}^0_{-1}\text{e} + {}^0_{+1}\text{e} \rightarrow 2\gamma$

4. การแตกตัวให้เบตาบวก เกิดจากการที่โปรตอน 1 ตัวในนิวเคลียสเดิมเปลี่ยนสภาพไปเป็นนิวตรอน 1 ตัวในนิวเคลียสใหม่ ทำให้นิวเคลียสใหม่มีเลขอะตอมลดลง 1 แต่เลขมวลคงเดิม พร้อมปลดปล่อยเบตาบวกออกมา ตามสมการ

5. การแตกตัวให้แกมมา เป็นผลพลอยได้จากการแตกตัวให้แอลฟาและเบตา คือ นิวเคลียสที่ได้จากการแตกตัวใหม่ๆ ยังอยู่ในภาวะที่ถูกกระตุ้น เมื่อนิวเคลียสเหล่านี้กลับสู่ภาวะพื้นฐานจะคายพลังงานออกในรูปของรังสีแกมมา เช่น

3. เวลาครึ่งชีวิต (Half Life, T or $T_{\frac{1}{2}}$)

เวลาครึ่งชีวิต คือ เวลาที่สารสลายตัวไปเหลือครึ่งหนึ่งของปริมาณสารเดิม เป็นค่าคงที่สำหรับสารชนิดหนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่าง N_t , N_0 , t และ T

สมมติที่เวลาเริ่มต้นมีสารอยู่ = N_0 เมื่อเวลาผ่านไป จะเหลือปริมาณสารอยู่ N_t ถ้า n = จำนวนครั้งที่สลายตัว จะได้ว่า

$$\text{สลายตัวครั้งที่ 1, } n = 1, t_1 = 1T \text{ จะเหลือจำนวนนิวเคลียส} = \frac{N_0}{2}$$

$$\text{สลายตัวครั้งที่ 2, } n = 2, t_2 = 2T \text{ จะเหลือจำนวนนิวเคลียส} = \frac{N_0}{4}$$

$$\text{สลายตัวครั้งที่ 3, } n = 3, t_3 = 3T \text{ จะเหลือจำนวนนิวเคลียส} = \frac{N_0}{8}$$

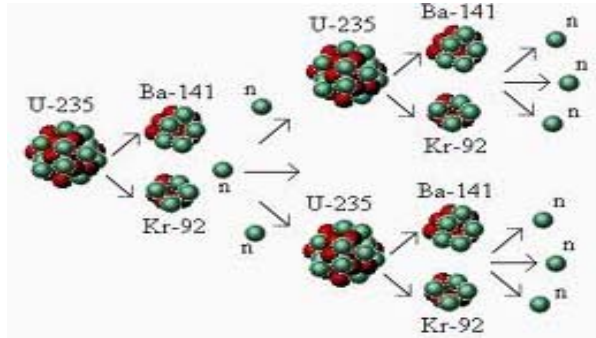
$$\text{สลายตัวครั้งที่ } n, n = n, t_n = nT \text{ จะเหลือจำนวนนิวเคลียส} = \frac{N_0}{2^n}$$

$$t = nT, N_t = \frac{N_0}{2^n} \text{ จะได้ว่า } \frac{N_t}{N_0} = \left[\frac{1}{2}\right]^{t/T}$$

4. ไอโซโทป (Isotope) เป็นธาตุที่มีจำนวนโปรตอนเท่ากันแต่จำนวนนิวตรอนต่างกัน ไอโซโทปของธาตุชนิดเดียวกันจะมีคุณสมบัติทางเคมีเหมือนกัน เพราะมีจำนวนอิเล็กตรอนเท่ากัน แต่มีคุณสมบัติทางฟิสิกส์ต่างกัน เพราะแต่ละไอโซโทปมีมวลไม่เท่ากัน เมื่อให้วิ่งผ่านสนามแม่เหล็กเดียวกันจะมีคัมพางวิ่งไม่เท่ากันเนื่องจากนิวเคลียสที่เป็นไอโซโทปกัน เช่น ไฮโดรเจน (${}_1^1\text{H}$), ดิวเทอเรียม (${}_1^2\text{H}$) และทริเทียม (${}_1^3\text{H}$) มีมวลแตกต่างกัน แต่จะมีสมบัติทางเคมีหรือปฏิกิริยาเคมีเหมือนกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถวิเคราะห์แยกไอโซโทปได้ด้วยปฏิกิริยาเคมี การจะวิเคราะห์ไอโซโทป (Isotope) ที่มีมวลแตกต่างกัน จึงต้องอาศัยสมบัติทางกายภาพโดยการวิเคราะห์นี้จะใช้อุปกรณ์ที่วัดมวลได้ละเอียดมาก ซึ่งเรียกว่า แมสสเปกโตรมิเตอร์

5. ปฏิกิริยาแบบฟิชชัน (Fission)

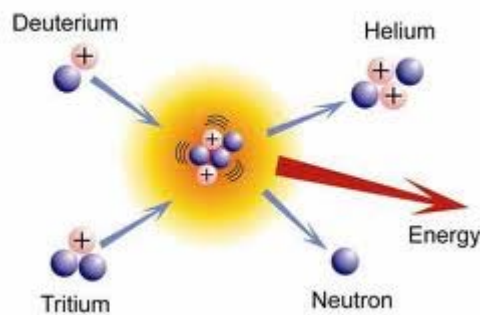
เกิดจากการที่นิวเคลียสขนาดใหญ่แตกออกเป็นนิวเคลียสขนาดเล็กอันเนื่องมาจากการใช้อุณหภูมิที่มีพลังงานสูงวิ่งเข้าชนนิวเคลียสแล้วได้พลังงานถูกปลดปล่อยออกมา

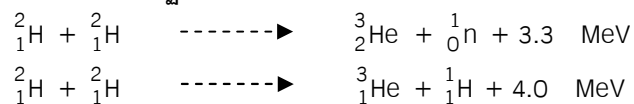
ปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบฟิชชันสามารถควบคุมปฏิกิริยาแบบลูกโซ่ได้ โดยใช้เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ (Nuclear Reactor)

6. ปฏิกิริยาแบบฟิวชัน (Fusion)

ปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบฟิวชันเป็นปฏิกิริยาที่เกิดจากการรวมตัวของนิวเคลียสของธาตุเบาเป็นนิวเคลียสของธาตุที่หนักกว่าแต่มีมวลรวมหายไป และได้อนุภาคใหม่เกิดขึ้นด้วย เช่น นิวตรอน โปรตอน และอนุภาคนิวตริโน (Neutrino, ν ซึ่งเป็นอนุภาคที่มีมวลน้อย ไม่มีประจุและมีความเร็วเท่าแสง) พร้อมปลดปล่อยพลังงานออกมา

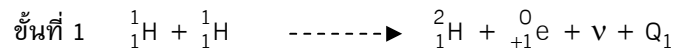

ตัวอย่างของปฏิกิริยานิวเคลียร์แบบฟิวชัน เช่น

ฟิวชันในดาวฤกษ์และดวงอาทิตย์ เชื่อว่าเป็นการหลอมตัวของ ${}^1_1\text{H}$ เป็น ${}^4_2\text{He}$ ด้วยเหตุผล คือ

1. พื้นผิวของดวงอาทิตย์มีอุณหภูมิสูงมากถึง 10^7 เคลวิน ซึ่งอุณหภูมิสูงมากเช่นนี้จะทำให้ธาตุไฮโดรเจนแตกตัวออกเป็นโปรตอน
2. เมื่อตรวจสอบสเปกตรัมจากดวงอาทิตย์ พบว่า เป็นสเปกตรัมของไฮโดรเจน 80% และของฮีเลียม 20%
3. ฟิวชันในดวงอาทิตย์เป็นฟิวชันในปฏิกิริยาแบบลูกโซ่ของโปรตอน-โปรตอน (Proton-Proton chain) เรียงตามลำดับ

32. ในธรรมชาติ ธาตุคาร์บอนมี 3 ไอโซโทป คือ ${}^{12}_6\text{C}$, ${}^{13}_6\text{C}$ และ ${}^{14}_6\text{C}$ ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้อง

- 1) แต่ละไอโซโทปมีจำนวนอิเล็กตรอนต่างกัน
- 2) แต่ละไอโซโทปมีจำนวนโปรตอนต่างกัน
- 3) แต่ละไอโซโทปมีจำนวนนิวตรอนต่างกัน
- 4) แต่ละไอโซโทปมีจำนวนโปรตอนเท่ากับจำนวนนิวตรอน
- 5) แต่ละไอโซโทปมีจำนวนอิเล็กตรอนเท่ากับจำนวนนิวตรอน

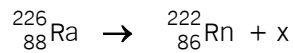
33. อัตราการสลายตัวของกลุ่มนิวเคลียสกัมมันตรังสี A ขึ้นกับอะไร

- 1) อุณหภูมิ
- 2) ความดัน
- 3) ปริมาตร
- 4) จำนวนนิวเคลียสกัมมันตรังสี A ที่มีอยู่
- 5) แสง

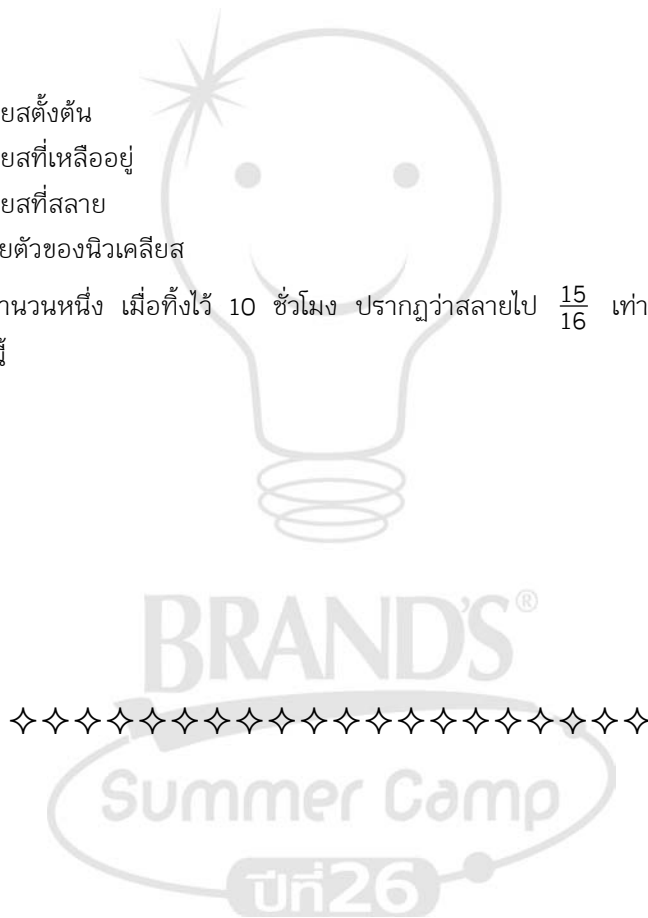
34. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ถูกต้องเกี่ยวกับรังสีแอลฟา รังสีเบตาและรังสีแกมมา

- 1) รังสีแอลฟามีประจุ +4
- 2) รังสีแอลฟามีมวลมากที่สุดและอำนาจทะลุทะลวงผ่านสูงที่สุด
- 3) รังสีเบตามีมวลน้อยที่สุดและอำนาจทะลุทะลวงผ่านต่ำที่สุด
- 4) รังสีแกมมามีอำนาจทะลุทะลวงผ่านสูงที่สุด
- 5) รังสีแกมมาเบี่ยงเบนในสนามไฟฟ้า

35. นิวเคลียสของเรเดียม-226 มีการสลายตัวสมการข้างล่าง x คืออะไร

- 1) รังสีแกมมา
 - 2) อนุภาคเบตา
 - 3) อนุภาคนิวตรอน
 - 4) อนุภาคแอลฟา
 - 5) โปรตอน
36. กิจกรรมการศึกษาที่เปรียบเทียบการสลายกัมมันตรังสีกับการทอดลูกเต๋านั้น จำนวนลูกเต๋าก็ถูกคัดออกเทียบได้กับปริมาณใด
- 1) เวลาครึ่งชีวิต
 - 2) จำนวนนิวเคลียสตั้งต้น
 - 3) จำนวนนิวเคลียสที่เหลืออยู่
 - 4) จำนวนนิวเคลียสที่สลาย
 - 5) อัตราการสลายตัวของนิวเคลียส
37. สารกัมมันตรังสีจำนวนหนึ่ง เมื่อทิ้งไว้ 10 ชั่วโมง ปรากฏว่าสลายไป $\frac{15}{16}$ เท่าของของเดิม จงหาเวลาครึ่งชีวิตของสารนี้
- 1) 0.5 ชั่วโมง
 - 2) 1.0 ชั่วโมง
 - 3) 1.5 ชั่วโมง
 - 4) 2.0 ชั่วโมง
 - 5) 2.5 ชั่วโมง

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชา PAT 2 ฟิสิกส์

โดย ดร.ไพฑูรย์ คงเสรีภาพ

สถาบันกวดวิชาอนติมานด์

Smart Planning

ลำดับบทที่ออกสอบ (จากมากไปน้อย)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

เรื่องที่ต้องดูเป็นพิเศษ (ต้องฝึกโจทย์ให้มาก)

- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____
- E. _____
- F. _____
- G. _____
- H. _____
- I. _____
- J. _____
- K. _____
- L. _____

ในการเอาชนะข้อสอบ

1. แม่นหลัก/สูตร
2. แม่นหน่วย
3. หาตัวแปรที่โจทย์ถามให้เจอ
4. ทำ Shortest Route
(หาเส้นทางคำนวณที่สั้นที่สุด)
5. เร็ว/รอบคอบ
6. (ถ้าจำเป็น) ให้เดาแบบดูข้อสอบ
7. ระวัง ! ค่าคงที่ใช้ตามที่ข้อสอบกำหนด

การเตรียมตัว / ฝึก

1. ต้องทำ Short Note
2. หากฝึกโจทย์และคิดไม่ออกให้ Open Book
ทำก่อนจะไปดูเฉลย
3. ฝึกจับเวลาเสมอ (จำลองการสอบ)
4. เมื่อพบข้อผิดพลาดจากการฝึก ให้จดทั้งไว้หน้าข้อ
คำถาม และจดลง Short Note เอาไว้ทบทวน
5. อ่าน/ฝึก ตามลำดับความสำคัญ
(เน้น บท/เรื่องที่ออกสอบมากก่อน)

โครงการแบรนด์ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ (33)

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 2 ฟิสิกส์ มี.ค. ปี 57

PAT 2 วิชาวิทยาศาสตร์ PART : PHYSICS	ข้อสอบปี 2557				
	ลำดับ	หัวข้อ	จำนวน ข้อสอบ	% ที่ออก	% สะสม
	1	งานและพลังงาน	2	8	8
	2	แก๊สและทฤษฎีจลน์	2	8	16
	3	ของแข็ง ของเหลว และของไหล	2	8	24
	4	ไฟฟ้าสถิต	2	8	32
	5	แม่เหล็กไฟฟ้า	2	8	40
	6	ฟิสิกส์อะตอม	2	8	48
50%	7	ฟิสิกส์นิวเคลียร์	2	8	56
	8	กฎของนิวตัน	1	4	60
	9	สมดุลกล	1	4	64
	10	การเคลื่อนที่วิถีโค้ง	1	4	68
	11	การเคลื่อนที่วงกลมและดวงดาว	1	4	72
	12	การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิก	1	4	76
80%	13	การเคลื่อนที่แบบหมุน	1	4	80
	14	คลื่น	1	4	84
	15	เสียง	1	4	88
	16	ไฟฟ้ากระแสตรง	1	4	92
	17	ไฟฟ้ากระแสสลับ	1	4	96
	18	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและแสงเชิงฟิสิกส์	1	4	100
	19	บทนำและการนับ	0	0	100
	20	การเคลื่อนที่แนวตรง	0	0	100
	21	โมเมนตัม	0	0	100
	22	แสง	0	0	100
		รวม	25	100	

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 2 ฟิสิกส์ เม.ย. ปี 57

PAT 2 วิชาวิทยาศาสตร์ PART : PHYSICS	ข้อสอบปี 2557				
	ลำดับ	หัวข้อ	จำนวน ข้อสอบ	% ที่ออก	% สะสม
	1	ไฟฟ้าสถิต	3	8	12
	2	กฎของนิวตัน	2	8	20
	3	การเคลื่อนที่วิถีโค้ง	2	8	28
	4	การเคลื่อนที่วงกลมและดวงดาว	2	8	36
	5	เสียง	2	8	44
50%	6	แสง	2	8	52
	7	ของแข็ง ของเหลว และของไหล	2	8	60
	8	แม่เหล็กไฟฟ้า	2	8	68
	9	การเคลื่อนที่แนวตรง	1	4	72
	10	การเคลื่อนที่แบบขีมิเปิลฮาร์โมนิก	1	4	76
80%	11	คลื่น	1	4	80
	12	แก๊สและทฤษฎีจลน์	1	4	84
	13	ไฟฟ้ากระแสตรง	1	4	88
	14	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและแสงเชิงฟิสิกส์	1	4	92
	15	ฟิสิกส์อะตอม	1	4	96
	16	ฟิสิกส์นิวเคลียร์	1	4	100
	17	บทนำและการนับ	0	0	100
	18	สมดุลกล	0	0	100
	19	งานและพลังงาน	0	0	100
	20	โมเมนตัม	0	0	100
	21	การเคลื่อนที่แบบหมุน	0	0	100
	22	ไฟฟ้ากระแสสลับ	0	0	100
		รวม	25	100	

ไฟฟ้าสถิต

A พื้นฐานไฟฟ้าสถิต (Basic Concepts)

A1 ประจุไฟฟ้า (Q)

ชนิด 2 ชนิดคือ ประจุบวก (+) และประจุลบ (-)

แรงระหว่างประจุไฟฟ้า

- 1 ประจุไฟฟ้าชนิดเดียวกัน → ผลักกัน
- 2 ประจุไฟฟ้าต่างชนิดกัน → ดึงกัน
- 3 แรงบนประจุทั้งสองเป็น **Action = Reaction**
- 4 วัตถุที่มีประจุจะดึงดูดวัตถุที่เป็นกลาง เช่น ลูกพิท

หน่วย - **คูลอมบ์ (C)**

อนุภาคประจุ

- โปรตอน → เป็น + ($Q_p = 1.6 \times 10^{-19} \text{C}$)
- อิเล็กตรอน → เป็น - ($Q_e = -1.6 \times 10^{-19} \text{C}$)
- อะตอมถ้าเสียอิเล็กตรอน → เป็นไอออนบวก
- ถ้ารับอิเล็กตรอน → เป็นไอออนลบ

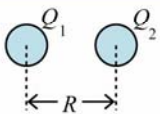
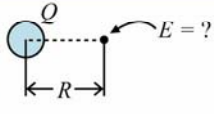
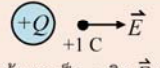
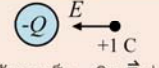
วัตถุที่ประจุผ่าน

- ประจุถ่ายเทง่าย → ตัวนำ
- ประจุถ่ายเทยาก → ฉนวน
- ประจุถ่ายเทยากง่ายตามสภาวะที่เปลี่ยน → สารกึ่งตัวนำ

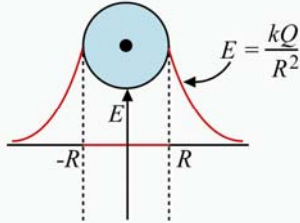
A2 การทำให้วัตถุที่เป็นกลางเกิดประจุ

	① การขจัด	② การสัมผัส	③ การเหนี่ยวนำ
ผลของประจุที่เกิดขึ้น	วัตถุ 2 ชนิดจะมีประจุชนิดตรงข้ามกัน	ประจุเป็นชนิดเดียวกับที่นำมาสัมผัส	ประจุเป็นชนิดตรงข้ามกับที่นำมาเหนี่ยวนำ
หลักการ	วัตถุที่มีเลขลำดับการขีดสั้นกว่าจะเกิดประจุบวกหลังขีดสี	• ผลรวมของประจุบนวัตถุทั้งสองก่อนแตะ = หลังแตะ • ประจุหยุดถ่ายเทเมื่อวัตถุทั้งสองศักย์ไฟฟ้าเท่ากัน	ประจุที่นำมาใช้เหนี่ยวนำมีจำนวนเท่าเดิม

B ปริมาณทางไฟฟ้าสถิต : Vector

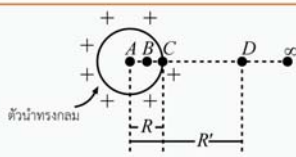
B1 แรงระหว่างประจุ ($\vec{F}$)	B2 สนามไฟฟ้า ($\vec{E}$)
นิยาม ; แรงคู่กิริยาระหว่าง 2 ประจุต่อกัน (Action = Reaction)	นิยาม ; แรงที่กระทำต่อประจุทดสอบ +1 C ที่วาง ณ ตำแหน่งนั้น
ขนาด $F = \frac{kQ_1Q_2}{R^2}$ F : หน่วยนิวตัน (N) R = ระยะระหว่างศูนย์กลางของ 2 ประจุ (m) Q_1, Q_2 = ประจุทั้ง 2 ที่เกิดแรงกระทำต่อกัน (C) (ตอนแทนค่าไม่ต้องแทนเครื่องหมาย +,-)	ขนาด $E = \frac{kQ}{R^2}$ E = หน่วยนิวตันต่อคูลอมบ์ (N/C) หรือโวลต์ต่อเมตร (V/m) R = ระยะจากศูนย์กลางประจุต้นเหตุถึงจุดที่จะหา E (m) Q = ประจุต้นเหตุที่แสดงอำนาจไฟฟ้า (C) (ตอนแทนค่าไม่ต้องแทนเครื่องหมาย +,-)
$k = \text{ค่านิจของคูลอมบ์} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$ $(\epsilon_0 = \text{สภาพยอมของสุญญากาศ} = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{Nm}^2)$	
ทิศทาง • ประจุชนิดเดียวกัน $\rightarrow$ ผลักกัน $\vec{F} \leftarrow (+) \quad (+) \rightarrow \vec{F}$ • ประจุต่างชนิดกัน $\rightarrow$ ดึงกัน $(+) \rightarrow \vec{F} \quad \vec{F} \leftarrow (-)$	ทิศทาง ทิศ $\vec{E}$ = ทิศของแรงที่กระทำกับ ประจุสมมติ +1 C ประจุต้นเหตุเป็น + ทิศ $\vec{E}$ พุ่งออก ประจุต้นเหตุเป็น - ทิศ $\vec{E}$ พุ่งเข้า
ถ้ามีมากกว่า 1 แรงบนประจุ • รวมแรงแบบ Vector • แดกแรงเข้าแกน x, y และรวมทีหลัง • $\Sigma \vec{F}_i = \vec{F}_1 + \vec{F}_2 + \dots$	ถ้ามีมากกว่า 1 สนามไฟฟ้า ณ จุดนั้น • หาทิศ $\vec{E}$ จากประจุต้นเหตุแต่ละประจุ • รวมสนามไฟฟ้าแบบ Vector • $\Sigma \vec{E}_i = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 + \dots$
แรง ($\vec{F}$) และสนามไฟฟ้า ($\vec{E}$) ไม่ต้องแทนค่าเครื่องหมายประจุเวลาคำนวณ	

B2/1 กราฟ E ของตัวนำทรงกลม

$$E = \frac{kQ}{R^2} \rightarrow (E)(R^2) = kQ = K''$$

$$yx^2 = K'' \text{ (คล้าย Hyperbola)}$$

ตำแหน่ง	อำนาจประจุ	$\vec{E} \rightarrow$ ขนาด
(A) ศูนย์กลาง	0	0
(B) ในทรงกลม	0	0
(C) ผิวทรงกลม	Q	มากที่สุด $\rightarrow E = \frac{kQ}{R^2}$
(D) นอกทรงกลม	Q	ลดลง $\rightarrow E = \frac{kQ}{R'^2}$
(∞) ระยะไกลมาก	Q	0 $\rightarrow E = \frac{kQ}{(\infty)^2}$

* ในตัวนำทรงกลม $Q = 0 \rightarrow \vec{E} = 0$

B3 แรงบนประจุ (q) ในสนามไฟฟ้า (E)

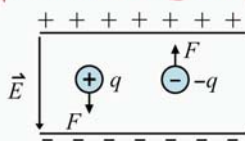
$$F = \frac{kqQ}{R^2} = q \left(\frac{kQ}{R^2} \right) = qE$$

- **หาขนาด** $F = qE$ F : นิวตัน (N)
 E : N/C

q : ประจุที่อยู่ในสนามไฟฟ้าที่เกิดจากประจุต้นเหตุ
หน่วย คูลอมป์ (C)

- **หาทิศทาง**

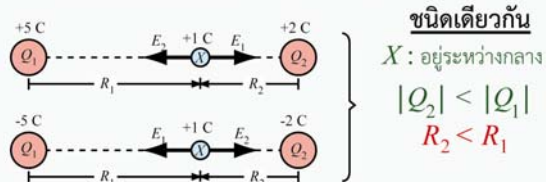
- * ถ้า q เป็นบวก (+) ทิศ $\vec{F}$ เดียวกับ ทิศ $\vec{E}$
- * ถ้า q เป็นลบ (-) ทิศ $\vec{F}$ ตรงข้ามและขนานกับ $\vec{E}$
(จึงสรุปว่า $\vec{E}$ จะมีทิศจาก Q ต้นเหตุฝั่ง + ไปหา -)

B2/2 จุดสะเทินในสนามไฟฟ้า (x)

คือจุดใน $\vec{E}$ ที่มี $\vec{E}_T = 0$ หรือ $\Sigma \vec{E}_i = 0$
(เอา +1 C ไปวาง check)

- จุดสะเทินจากประจุต้นเหตุ 2 ประจุ ($E_1 = E_2$)

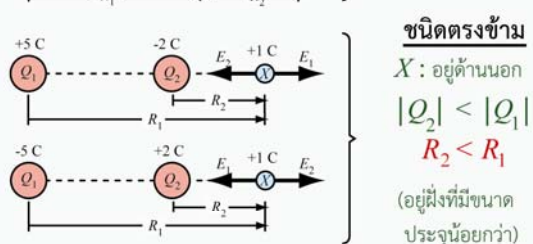

ชนิดเดียวกัน

X: อยู่ระหว่างกลาง

$$|Q_2| < |Q_1|$$

$$R_2 < R_1$$

ชนิดตรงข้าม

X: อยู่ด้านนอก

$$|Q_2| < |Q_1|$$

$$R_2 < R_1$$

(อยู่ฝั่งที่มีขนาด
ประจุน้อยกว่า)

$$[E_1 = E_2] \rightarrow \frac{kQ_1}{R_1^2} = \frac{kQ_2}{R_2^2} \text{ (คิดขนาด)}$$

- ประจุต้นเหตุมากกว่า 2 ประจุ

ให้นำ +1 C วาง check ทิศ $\vec{E}$

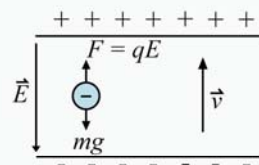
$$\text{และหา } \vec{E}_T = \Sigma \vec{E}_i = 0$$

รวม Vector
แตก Vector เข้า x, y
($\Sigma \vec{E}_x = 0, \Sigma \vec{E}_y = 0$)

B3/1 การเคลื่อนที่ของประจุใน $\vec{E}$

ทิศความเร็ว $\vec{v} \parallel$ ทิศ $\vec{E}$

- $\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$, มี $\vec{a}$
 $qE - mg = ma$
- สมดุล (จั้งคงที่)
(↑) $qE =$ (↓) mg

ทิศความเร็ว $\vec{v} \nparallel$ ทิศ $\vec{E} \rightarrow$ Projectile

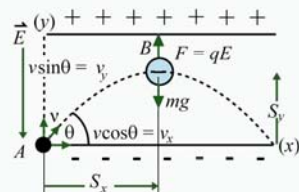
$$\vec{a}_y; \vec{F}_y = m\vec{a}_y \text{ (↑)}$$

$$qE - mg = ma_y$$

หา $a_y \rightarrow$ แทนสมการ
แนวตรง (มี t)

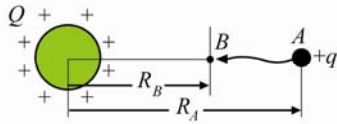
$$\vec{a}_x = 0; S_x = v_x t$$

แก้สมการ แกน x และ y

(ต.ย. จาก A ไป B)

C ปริมาณทางไฟฟ้าสถิต : Scalar

$$W_{A \rightarrow B} = - \int_A^B F dR = - \int_A^B q \left(\frac{kQ}{R^2} \right) dR$$

$$W_{A \rightarrow B} = q \left[\frac{kQ}{R_B} - \frac{kQ}{R_A} \right]$$

C1 ศักย์ไฟฟ้า

V_A = งานในการย้าย +1 C จาก ∞ มาถึง A
 $V_A = W_{\infty \rightarrow A} = (+1) \left[\frac{kQ}{R_A} - \frac{kQ}{\infty} \right] = \frac{kQ}{R_A}$

$$V = \frac{kQ}{R}$$

V = ศักย์ไฟฟ้า (volt)

$$k = 9 \times 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$$

คำนวณโดย
แทนค่า +, - ของ Q

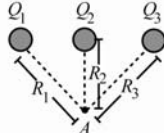
Q = ประจุต้นเหตุที่ส่งอำนาจไฟฟ้า (C)

R = ระยะจากศูนย์กลางประจุ

หลาย Q ต้นเหตุ

ถึงจุดที่จะหาศักย์ไฟฟ้า (m)

$$V_A = V_1 + V_2 + V_3 + \dots = \sum_{i=1}^n V_i$$

C2 งานในการย้ายประจุ

$W_{A \rightarrow B}$ = งานจากแรงภายนอกที่เคลื่อนประจุจาก A ไป B

$$W_{A \rightarrow B} = q(V_B - V_A) = q\Delta V$$

$$W_{\infty \rightarrow A} = (E_p)_A = q(V_A) = q \left(\frac{kQ}{R_A} \right)$$

$$W_{A \rightarrow B} = (E_p)_B - (E_p)_A = \Delta E_p$$

คำนวณโดย
แทนค่า +, -
ของ Q, q

$W_{A \rightarrow B}$; หน่วยจูล (J)

q = ประจุที่ถูกเคลื่อนย้าย (C)

A $\rightarrow$ B = เริ่มต้นที่ A, สิ้นสุดที่ B

V_A, V_B = ศักย์ไฟฟ้าที่จุด A และ B (volt)

C1/1 ความต่างศักย์ (ΔV)

$$\Delta V = V_{BA} = V_B - V_A \quad (\text{หน่วย } \Delta V : \text{volt})$$

$$V_{BA} = -V_{AB}$$

การเคลื่อนที่ประจุ q ในความต่างศักย์

$$\left. \begin{array}{l} \text{+Q} \quad \text{+q} \quad \text{A} \rightarrow \text{B} \\ \text{10} \quad \text{20} \end{array} \right\} V_A = \frac{k(Q)}{10}, V_B = \frac{k(Q)}{20}$$

$$V_A > V_B$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{-Q} \quad \text{+q} \quad \text{C} \rightarrow \text{D} \\ \text{10} \quad \text{20} \end{array} \right\} V_C = \frac{k(-Q)}{10}, V_D = \frac{k(-Q)}{20}$$

$$V_C < V_D$$

สรุป

ประจุต้นเหตุ (Q)

+Q $\rightarrow$ ยิ่งใกล้ V ยิ่งมาก

-Q $\rightarrow$ ยิ่งใกล้ V ยิ่งน้อย

ประจุเคลื่อนที่ (q)

+q $\rightarrow$ จะเคลื่อนที่ได้เองจาก $V_{\text{สูง}} \rightarrow V_{\text{ต่ำ}}$

-q $\rightarrow$ จะเคลื่อนที่ได้เองจาก $V_{\text{ต่ำ}} \rightarrow V_{\text{สูง}}$

C2/1 งานในการลากจุดประจุ (จาก ∞ มาเก็บ)

$$\text{1 ประจุ} \quad W_{\infty \rightarrow A} = q(V_A)$$

หลายประจุ — เอา $q_1 \rightarrow A, q_2 \rightarrow B, q_3 \rightarrow C, \dots$

$$W = q_1(V_A) + q_2(V_B) + q_3(V_C) + \dots$$

$\downarrow$

1

$\downarrow$

2

$\downarrow$

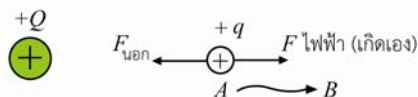
3

ไม่มี Q

มี Q จาก A

มี Q จาก A, B

C2/2 งานภายนอก / งานไฟฟ้า

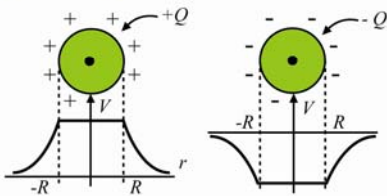
$$F_{\text{ไฟฟ้า}} = -F_{\text{นอก}}$$

$$\text{จาก } W_{A \rightarrow B} = q(V_B - V_A) \rightarrow \text{งานจากแรงภายนอก}$$

$$W_{\text{ไฟฟ้า}} = -W_{\text{ภายนอก}}$$

C1/2 ศักย์ไฟฟ้าในตัวนำทรงกลม

ก. 1 ใบ

1) ผิวและภายในตัวนำทรงกลม

ศักย์ไฟฟ้าจะเท่ากันหมดเป็น

$$\frac{k(+Q)}{R}; +Q$$

$$\frac{k(-Q)}{R}; -Q$$

2) จุดนอกตัวนำทรงกลม

จาก $V = \frac{kQ}{r} \rightarrow V \propto \frac{1}{r}$; ศักย์ไฟฟ้าจะลดลง

จะได้ $(V)(r) = [kQ] \rightarrow (v)(x) = k'$

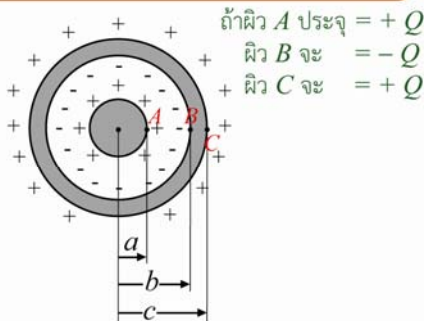
(กราฟ Hyperbola มุมฉาก)

ข. ทรงกลมซ้อนกัน

หลัก • ตำแหน่งประจุนับจากศูนย์กลางวงกลม

• ศักย์ในตัวนำทรงกลม = ศักย์ที่ผิว

• จุดที่ต่อสายดิน $\rightarrow$ ประจุ = 0

สูตรลัด (เกินหลักสูตร)

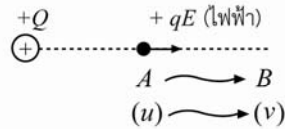
$$V_A = \frac{kQ}{a} - \frac{kQ}{b} + \frac{kQ}{c}$$

$$V_C = \frac{kQ}{c}$$

(ถ้าจุดใดต่อสายดินให้แทน $Q = 0$)

C2/3 การเคลื่อนที่ของประจุกับงานทางไฟฟ้า

Q ต้นเหตุ 1 ตัว

ประจุเคลื่อนที่ได้เอง จาก $A \rightarrow B$

* จะได้ว่า $W_{\text{ไฟฟ้า}} = \Delta E_k$

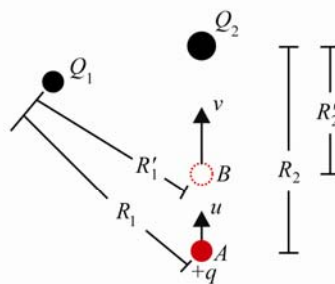
$$W_{\text{ไฟฟ้า}} = -W_{\text{นอก}}; -[q(V_B - V_A)] = E_{k_B} - E_{k_A}$$

note

$$W_{\text{ภายนอก } A \rightarrow B} = q(V_B - V_A)$$

Q ต้นเหตุมากกว่า 1 ตัว

ใช้หลักการอนุรักษ์พลังงาน

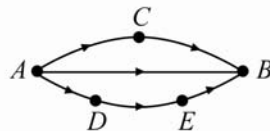

+q วิ่งจาก A ไป B

$$(E_p + E_k)_A = (E_p + E_k)_B$$

$$(q \frac{kQ}{R_1} + q \frac{kQ}{R_2}) + (\frac{1}{2} mv^2) = (q \frac{kQ}{R_1'} + q \frac{kQ}{R_2'}) + (\frac{1}{2} mv'^2)$$

C2/4 แรงแอนุรักษ์ $\rightarrow$ งานในการย้ายประจุ

ถ้าให้ประจุเคลื่อนที่
จาก A ไป B ในทางต่างๆ

จะได้

$$W_{A \rightarrow B} = W_{A \rightarrow C \rightarrow B} = W_{A \rightarrow D \rightarrow E \rightarrow B}$$

นั่นคือ ถ้าจุดตั้งต้นกับจุดสุดท้ายเหมือนกันทุกเส้นทางจะได้อ่านเท่ากัน

D ความต่างศักย์ (ΔV) กับสนามไฟฟ้า E

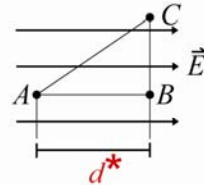
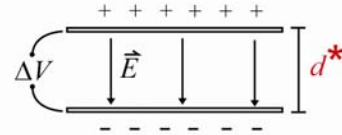
- สนามไฟฟ้า (E) บนความต่างศักย์ (ΔV) ที่ระยะห่าง (d) คือ

E : หน่วย (N/C)
 ΔV : หน่วย (Volt)
 d : หน่วย (m)

$$E = \frac{\Delta V}{d}$$

1 ระหว่างแผ่นคู่ขนาน
 d = ระยะห่างระหว่างแผ่นคู่ขนาน

2 ระหว่างจุด 2 จุด ในสนามไฟฟ้า (E)
 d = ระยะระหว่าง 2 จุด ในสนามไฟฟ้า (วัดขนานกับสนามไฟฟ้า)

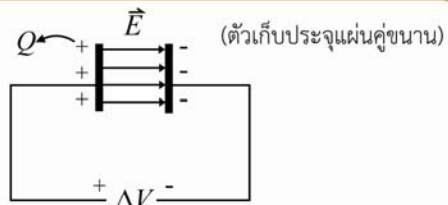
$$V_{AB} = V_{AC} \leftarrow V_{AB} = Ed; V_{AC} = Ed$$

E ความจุไฟฟ้า และตัวเก็บประจุ

E1 สมการความจุไฟฟ้า

$$C = \frac{Q}{V}$$

C = ความจุไฟฟ้า (ฟารัด : F)
 Q = ประจุไฟฟ้าที่เก็บได้ (C)
 V = ศักย์ไฟฟ้าบนตัวเก็บประจุ (V)

E2 ความจุไฟฟ้า (C) กรณีต่างๆ

ตัวนำทรงกลม

$$C = \frac{Q}{V} = \frac{Q}{\left(\frac{kQ}{R}\right)}$$

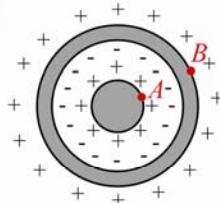
$$C = \frac{R}{k}$$

R = รัศมีทรงกลม
 $k = 9 \times 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$

โลกมี R สูงมาก $\rightarrow C$ สูงมาก $\rightarrow V = 0$
 (เมื่อต่อสายดินกับโลก $\perp \rightarrow V = 0$)

ตัวนำทรงกลมซ้อนกัน

$$C = \frac{Q}{V_{AB}} = \frac{Q}{V_A - V_B}$$

V_{AB} = ความต่างศักย์ระหว่างผิวนอกของทรงกลม 2 ลูกที่วางซ้อนกัน

V_A, V_B (ไปดูการหาค่าศักย์ไฟฟ้าตัวนำทรงกลมซ้อนกัน (C1/2))

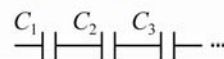
แผ่นตัวนำคู่ขนาน

$$C = \frac{A}{4\pi kd}$$

A = พื้นที่หน้าตัดแผ่นคู่ขนาน
 d = ระยะห่างระหว่างแผ่นคู่ขนาน
 $k = 9 \times 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$

การนำตัวเก็บประจุมาต่อกัน พื้นฐาน 2 แบบ

อนุกรม

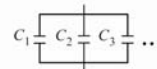

$$\frac{1}{C_{\text{รวม}}} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2} + \frac{1}{C_3} + \dots$$

$$\text{โดย } V_{\text{รวม}} = V_1 + V_2 + V_3 + \dots$$

$$Q_{\text{รวม}} = Q_1 = Q_2 = Q_3 = \dots$$

ขนาน

$$C_{\text{รวม}} = C_1 + C_2 + C_3 + \dots$$

$$\text{โดย } V_{\text{รวม}} = V_1 = V_2 = V_3 = \dots$$

$$Q_{\text{รวม}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + \dots$$

E3 พลังงานสะสมในตัวเก็บประจุ

$$U = \frac{1}{2} QV = \frac{1}{2} CV^2 = \frac{1}{2} \frac{Q^2}{C}$$

$$W = QV$$

$$C = \frac{Q}{V}$$

U = พลังงานศักย์สะสม (J)

Q = ประจุบนตัวเก็บประจุ (คูลอมบ์ : C)

V = ความต่างศักย์ (volt)

C = ความจุ (F : ฟารัด)

$$\Delta U = \text{งานในการถ่ายเทประจุ} \\ = \frac{1}{2} QV - \frac{1}{2} Q'V'$$

Q, Q' = ประจุในตอนแรกและตอนหลัง (C)

V, V' = ความต่างศักย์ในตอนแรกและตอนหลัง (volt)

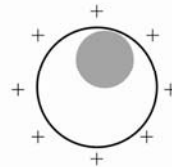
E4 การนำตัวนำที่มีประจุมาแตะกัน

แตะภายใน

ประจุหลังแตะจะหนีมาอยู่ผิวนอกของลูกใหญ่กว่า

แตะภายนอก

ใช้หลัก 3 ข้อ

1) ประจุ (Q) ; ประจุก่อนแตะ = ประจุหลังแตะ

(คิดรวม 2 ลูก)

$$Q_1 + Q_2 = Q'_1 + Q'_2$$

2) ความจุ (C) ; (คิดขณะแตะ)

$$C_{\text{รวม}} = C_1 + C_2 \\ = \frac{R_1}{k} + \frac{R_2}{k}$$

3) ศักย์ไฟฟ้า (V) (คิดภายหลังแตะแล้ว) ; แต่ละลูกจะมีศักย์ไฟฟ้าเท่ากัน

$$V'_{\text{รวม}} = V'_1 = V'_2 \\ \frac{Q'_{\text{รวม}}}{C_{\text{รวม}}} = \frac{Q'_1}{C_1} = \frac{Q'_2}{C_2} \\ \frac{\Sigma Q}{\Sigma C} = \frac{Q'_1 + Q'_2}{C_1 + C_2} = \frac{Q'_1}{C_1} = \frac{Q'_2}{C_2} : \left[C = \frac{R}{k} \right]$$

แนวข้อสอบ

1. จงลำดับเหตุการณ์ที่ทำให้อิเล็กโตรสโคปที่มีประจุไฟฟ้าอยู่แล้ว เปลี่ยนเป็นประจุด้านตรงข้าม
 - ก. ต่อสายดินเข้ากับอิเล็กโตรสโคป
 - ข. เอาสายดินออกจากอิเล็กโตรสโคป
 - ค. นำวัตถุที่มีประจุไฟฟ้าเหมือนอิเล็กโตรสโคปเข้าใกล้อิเล็กโตรสโคป
 - ง. นำวัตถุที่มีประจุไฟฟ้าเหมือนอิเล็กโตรสโคปออกห่างจากอิเล็กโตรสโคป

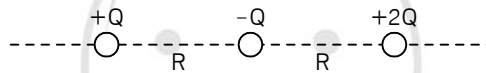
1) ค. → ก. → ง. → ข.

2) ค. → ก. → ข. → ง.

3) ก. → ค. → ง. → ข.

4) ก. → ข. → ค. → ง.

2. ระบบที่มีประจุ $+Q$, $+2Q$ และ $-Q$ เรียงตัวในแนวเส้นตรงโดยมีระยะระหว่างกันเท่ากับ R ดังรูป

ระบบนี้มีพลังงานศักย์ไฟฟ้าเท่าใด

1) $\frac{kQ^2}{2R}$

2) $\frac{kQ^2}{R}$

3) $-\frac{kQ^2}{2R}$

4) $-\frac{2kQ^2}{R}$

3. อิเล็กตรอนตัวหนึ่งกำลังถูกดูดจากสภาพหยุดนิ่ง เข้าไปหาตัวนำทรงกลมรัศมี R ซึ่งมีศักย์ไฟฟ้าที่ผิวเท่ากับ $+V_0$ ถ้าอิเล็กตรอนดังกล่าวเริ่มต้นจากระยะ $4R$ (วัดจากศูนย์กลางทรงกลม) เมื่อเข้าชนผิวตัวนำทรงกลม จะมีอัตราเร็วประมาณเท่าใด ให้ประจุต่อมวลของอิเล็กตรอนคือ r

1) $\frac{1}{2}\sqrt{rV_0}$

2) $\frac{1}{2}\sqrt{6rV_0}$

3) $\frac{3}{2}\sqrt{rV_0}$

4) $3\sqrt{rV_0}$

4. แขนงทรงกลมมวล M ที่มีประจุไฟฟ้า $+Q$ ด้วยเชือกเบาไว้ระหว่างแผ่นตัวนำขนานขนาดใหญ่ที่วางในแนวตั้งและอยู่ห่างกัน D ถ้าต้องการให้แนวเชือกที่แขนงทรงกลมเบนทำมุม 37° กับการแนวดิ่ง จะต้องให้ความต่างศักย์ระหว่างแผ่นตัวนำขนานขนาดเท่าใด

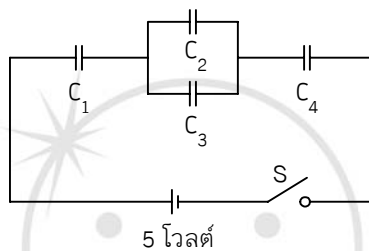
1) $\frac{3MgD}{5Q}$

2) $\frac{3MgD}{4Q}$

3) $\frac{4Q}{3MgD}$

4) $\frac{QD}{3Mg}$

5. ละอองน้ำมันมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 ไมโครเมตร มีประจุบวกถูกทำให้ลอยหนึ่งในอากาศ โดยมีสนามไฟฟ้าแนวตั้งระยะห่าง 2 เซนติเมตร ความต่างศักย์ของอิเล็กตรอนหนึ่งตัวมีค่าประมาณกี่โวลต์ โดยความหนาแน่นของละอองน้ำมันเท่ากับ 300 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
 - 1) 12
 - 2) 120
 - 3) 1,200
 - 4) 12,000
6. วงจรไฟฟ้าหนึ่งประกอบด้วย ตัวเก็บประจุ C_1 , C_2 , C_3 และ C_4 ที่มีค่าความจุเท่ากับ 4, 1, 3 และ 2 ไมโครฟารัด ตามลำดับ ดังรูป

เมื่อสับสวิตช์ไฟฟาลงช่วงระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นจึงดึงสวิตช์ไฟฟ้าขึ้น ความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุ C_1 , C_2 , C_3 และ C_4 มีค่ากี่โวลต์ ตามลำดับ

- 1) 0.00, 0.00, 0.00, 0.00 2) 2.50, 1.25, 1.25, 1.25
3) 2.50, 0.00, 0.00, 1.25 4) 1.25, 1.25, 1.25, 2.50

ไฟฟ้ากระแสตรง

Overview Map (D.C.)

Current (I)

$$I = \frac{Q}{t} = \frac{Ne}{t} = vAne$$

$$*n = \frac{N}{V} = \frac{N}{A\ell}$$

Current Divider

$$I_1 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) I_t$$

$$I_2 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) I_t$$

ความต่างศักย์ (V) และแรงเคลื่อนไฟฟ้า (E)

(ทั่วไป)

$$E = IR + Ir$$

$$\text{emf} = V_{\text{out}} + V_{\text{in}}$$

Voltage Divider

$$V_1 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) V_t$$

$$V_2 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) V_t$$

(ยาก)

$$V_{ab} + \sum V_i = 0$$

(Loop) (KVL)

หา E (แบบยาก)

$$\text{KVL: } \sum V = 0$$

(Mesh Current Ana)
หา E แต่ละ Mesh

Circuit

$$V = IR$$

$$E = I(R+r)$$

Kirchhoff

$$\text{KVL: } \sum V = 0$$

$$\text{KCL: } \sum I = 0$$

Resistance (R)

$$R = \rho \frac{\ell}{A}$$

ยึดลวด $A_1 \ell_1 = A_2 \ell_2$

$$\rho = \frac{1}{\sigma}; R = \frac{1}{G}$$

ต่อ R

อนุกรม ; $R_t = R_1 + R_2 + \dots$

ขนาน ; $\frac{1}{R_t} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots$

$$R_t = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

$I = 0$

• ไม่ครบวงจร

$I = \infty$

• สัดวงจร

พิเศษ

• Bridge

• สมมาตร

• $\Delta \rightarrow Y / Y \rightarrow \Delta$

r คิดเหมือน R

ต่อ cell

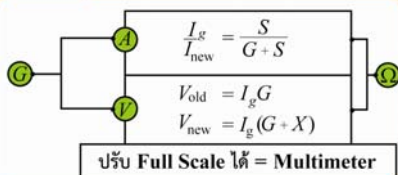
ต้องดูขั้ว +

อนุกรม : $E_t = E_1 + E_2 + \dots$

ขนาน : $E_t = E_{\text{each}}; (E_1 = E_2 = \dots)$

ผสม : $E_t = I_t \left(\frac{R}{x} + \frac{r}{y} \right)$

Meter

(on spec)

$$V_{\text{source}} = V_{\text{spec}}$$

อนุกรม ; $\frac{1}{P_t} = \frac{1}{P_1} + \frac{1}{P_2} + \dots \rightarrow I_t' = I_1' = I_2'$

ขนาน ; $P_t' = P_1 + P_2 + \dots \rightarrow V_t' = V_1' = V_2'$

P, V, I แทนค่าตามฉลากเครื่องใช้ไฟฟ้า
 P', V', I' แทนค่าที่เกิดจากการใช้งานจริง

Power (P) / Work (W)

$$P = \frac{W}{t} = \frac{QV}{t} = VI = I^2 R = \frac{V^2}{R}$$

P_{max}

$W \rightarrow \text{unit} \rightarrow \text{J}$

$$V = IR$$

คำนวณเครื่อง (spec)

(R' คงที่เสมอ)

บอก V, $P \rightarrow R' = \frac{V^2}{P}$

บอก V, $I \rightarrow R' = \frac{V}{I}$

(off spec)

$$V_{\text{source}} \neq V_{\text{spec}} \Rightarrow \text{หา } R' \text{ ก่อน}$$

$$I_t' = I_1' = I_2' = I'^* ; P_t' = R_1' + P_2' + \dots$$

$$R_t' = R_1' + R_2' + \dots ; (I')^2 R_t' = (I')^2 R_1' + (I')^2 R_2' + \dots$$

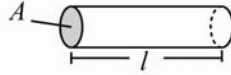
$$V_t' = V_1' = V_2' = V'^* ; P_t' = P_1' + P_2' + \dots$$

$$\frac{1}{R_t'} = \frac{1}{R_1'} + \frac{1}{R_2'} + \dots ; \frac{(V')^2}{R_t'} = \frac{(V')^2}{R_1'} + \frac{(V')^2}{R_2'} + \dots$$

5D กระแส (I) และความต้านทาน (R) ในตัวนำ

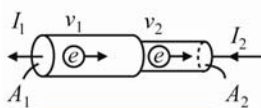
5D/1 กระแสในตัวนำ (I)

$$I = \frac{Q}{t} = \frac{Ne}{t} = vAne$$

$$n = \frac{N}{V} = \frac{N}{Al} \quad A = \pi R^2 = \frac{\pi d^2}{4}$$

ลวดหลายหน้าตัดต่อกัน

" n ขึ้นกับชนิดของโลหะ"

$$I_1 = I_2$$

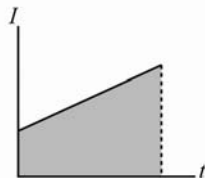
$$v_1 A_1 n e = v_2 A_2 n e$$

* ลวดชนิดเดียวกัน n เท่ากัน

Graph I กับ t

$$Q = It$$

Q = พื้นที่ใต้กราฟระหว่าง I - t

I = กระแสไฟฟ้าในเส้นลวดตัวนำ (A : แอมแปร์)
 Q = ประจุไฟฟ้ารวม (C : คูโลมบ์)
 t = เวลาที่ประจุเคลื่อนที่ผ่านหน้าตัด (s : วินาที)
 N = จำนวนอิเล็กตรอนรวมในตัวนำ (อนุภาค)
 e = ประจุอิเล็กตรอน ($-1.6 \times 10^{-19} C$)
 v = ความเร็วลอยเลื่อน (m/s : เมตร/วินาที)
 = ความเร็วอิเล็กตรอนอิสระเคลื่อนที่ในตัวนำ
 A = พื้นที่หน้าตัดลวดตัวนำ (m^2 : ตารางเมตร)
 n = จำนวนอิเล็กตรอนต่อหนึ่งหน่วยปริมาตร (อนุภาค/ m^3 : อนุภาค/ลูกบาศก์เมตร)

* ขึ้นกับชนิดวัสดุของลวดตัวนำ *

V' = ปริมาตรเส้นลวดตัวนำ (m^3 : ลูกบาศก์เมตร)

l = ความยาวเส้นลวดตัวนำ (m : เมตร)

R, d = รัศมี, เส้นผ่านศูนย์กลางลวดตัวนำ (m : เมตร)

* การคำนวณให้ใช้หน่วย SI UNIT *

5D/2 ความต้านทานในตัวนำ (R)

$$R = \rho \frac{l}{A}$$

$$V' = Al$$

$$A = \pi R^2$$

$$R = \frac{1}{G}$$

$$\rho = \frac{1}{\sigma}$$

$$D = \frac{M}{V'}$$

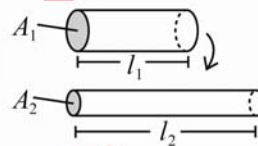
$$= \frac{\pi d^2}{4}$$

การเปลี่ยนสภาพลวดตัวนำ

• การยืดลวด (V' : ปริมาตรคงที่) *

$$V'_1 = V'_2$$

$$A_1 l_1 = A_2 l_2$$

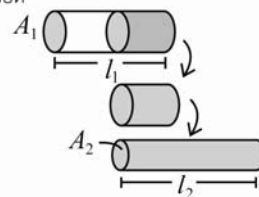

• การตัดลวด (V' : ปริมาตรเปลี่ยน) *

เช่น ตัดครึ่งหนึ่งแล้วค่อยยืด

$$V'_2 = \frac{1}{2} V'_1$$

$$A_2 l_2 = \frac{1}{2} (A_1 l_1)$$

R = ความต้านทานไฟฟ้า (Ω)

G = ความนำไฟฟ้า (S : siemen)

ρ = สภาพต้านทานไฟฟ้า ($\Omega \cdot m$)

σ = สภาพนำไฟฟ้า (S/m)

l = ความยาวลวดตัวนำ (m)

A = พื้นที่หน้าตัดตัวนำ (m^2)

D = ความหนาแน่นสารตัวนำ (kg/m^3)

V' = ปริมาตรลวดตัวนำ (m^3)

m = มวลลวดตัวนำ (kg)

R = รัศมีหน้าตัดลวดตัวนำ (m)

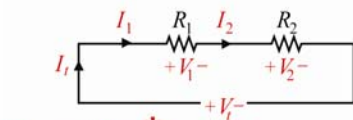
d = เส้นผ่านศูนย์กลางลวดตัวนำ (m)

* คุณสมบัติประจำตัวแต่ละชนิดวัสดุ

6C การต่อตัวต้านทาน และการหาความต้านทานในวงจร

6C/1 การต่อตัวต้านทานแบบพื้นฐาน

การต่อตัวต้านทานแบบอนุกรม (Series)

(R อนุกรม : I เท่า) *

$$R_t = R_1 + R_2 + \dots$$

โดย

$$I_t = I_1 = I_2 = \dots$$

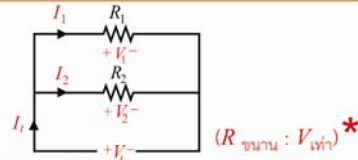
$$V_t = V_1 + V_2 + \dots$$

หมายเหตุ

- (1) ต่ออนุกรม $\rightarrow$ R_t มากขึ้น (มากกว่า $R_1, R_2, \dots$)
ต่อขนาน $\rightarrow$ R_t จะลดลง และ
 $R_t < R$ ตัวเดิมที่น้อยที่สุด

- (2) ต่ออนุกรม $\rightarrow I$ ผ่าน R ทุกตัวเท่ากัน
ต่อขนาน $\rightarrow V$ ตกคร่อมบน R ทุกตัวเท่ากัน

การต่อแบบขนาน (Parallel)

(R ขนาน : V เท่า) *

$$\frac{1}{R_t} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots$$

โดย

$$V_t = V_1 = V_2 = \dots$$

$$I_t = I_1 + I_2 + \dots$$

(กรณีมี R 2 ตัว)

$$R_t = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

(กรณีต่อขนาน R' เท่ากัน ; n ชุด)

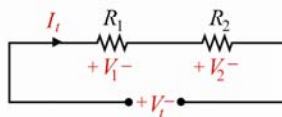
$$R_t = \frac{R'}{n}$$

- (3) ต่ออนุกรม $\rightarrow$ เกิดการแยกแรงดัน (V)
ต่อขนาน $\rightarrow$ เกิดกระแสแยกไหล (I)

6C/2 กฎการแบ่งแรงดัน และกระแสบนตัวต้านทาน

Voltage Divider (การแบ่งแรงดัน)

เกิดเมื่อต่ออนุกรม *

* (R ของตัวมัน)

$$V_1 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) V_t$$

$$V_2 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) V_t$$

$$\begin{pmatrix} V_t = V_1 + V_2 \\ I_t = I_1 = I_2 \end{pmatrix}$$

Prove $I_t = I_1 = I_2$

$$\frac{V_t}{(R_1 + R_2)} = \frac{V_1}{R_1} = \frac{V_2}{R_2}$$

Current Divider (การแบ่งกระแส)

เกิดเมื่อต่อขนาน *

* (R ของอีกตัว)

$$I_1 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) I_t$$

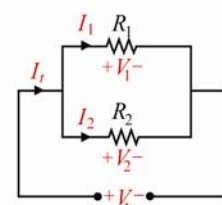
$$I_2 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) I_t$$

$$\begin{pmatrix} I_t = I_1 + I_2 \\ V_t = V_1 = V_2 \end{pmatrix}$$

Prove

$$V_t = V_1 = V_2$$

$$I_t \left(\frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2} \right) = I_1 R_1 = I_2 R_2$$

$$I_t = \frac{V_t}{R_t} = \frac{V_t}{\left(\frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2} \right)}$$

8B/3 การหาความต่างศักย์ 2 จุด ในวงจรซับซ้อน

กฎที่ใช้ KVL ($\Sigma V = 0$)

เป้าหมาย หาความต่างศักย์คร่อมระหว่าง 2 จุด

- ขั้นตอน
- (1) ต่อโวลต์มิเตอร์ระหว่าง 2 จุด ที่ต้องการวัดความต่างศักย์ (วาดรูป $-V-$ ต่อคร่อมระหว่างสองจุดนั้น)
 - (2) เขียน Passive Sign Convention ลงบนอุปกรณ์ ในวงจร (บน E และบน $-V-$)
 - (3) เลือกส่วนของวงจรให้เป็น Loop ผ่านโวลต์มิเตอร์ (นิยมเลือกส่วนที่คิดง่าย)
 - (4) คิด $\Sigma V = 0$ โดยวนผ่านอุปกรณ์จนครบ Loop ถ้าเครื่องหมายฝั่งเข้าอุปกรณ์มีเครื่องหมายใด (+) ก็ให้ใช้ตามนั้น

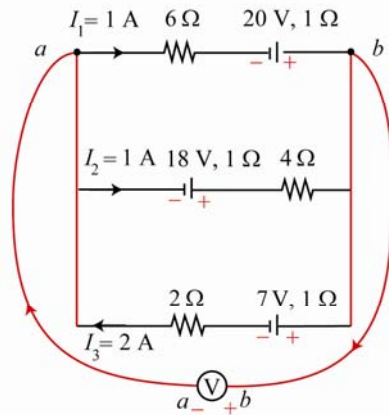
Note • เครื่องหมาย ตัวต้านทาน (R) $\rightarrow$ ใช้ $+IR$

Cell ไฟฟ้า $\rightarrow$ ใช้ $+E, -E$

$-V-$ โวลต์มิเตอร์ $\rightarrow$ ใช้ $+V_{xy}$

(วนเข้า โวลต์มิเตอร์ ทาง x , ออกทาง y)

- ถ้าจุดใดต่อสายดิน ให้ถือว่าจุดนั้นมีศักย์ไฟฟ้าเป็นศูนย์ ($V = 0$)
- ถ้าต้องการหาศักย์ไฟฟ้าที่จุดใด ให้ต่อโวลต์มิเตอร์ระหว่างจุดนั้นกับจุดที่ต่อสายดิน
- $V_{ab} = V_a - V_b$; $V_{ab} = -V_{ba}$

หาความต่างศักย์ระหว่าง a กับ b

คิดวน Loop ผ่านเส้นบน ($\Sigma V = 0$)

$$I_1(6) - \frac{20}{E} + \frac{I_2(1)}{I_r} + V_{ba} = 0$$

$$(1)(6) - 20 + (1)(1) + V_{ba} = 0$$

$$V_{ba} = 13$$

$$V_{ab} = -13 \text{ V}$$

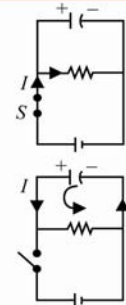
$$V_a - V_b = -13 \text{ V}$$

$$[V_{ba} = -V_{ab}]$$

9 การคำนวณวงจรกรณีมีตัวเก็บประจุ (C) และขดลวดเหนี่ยวนำ (L)

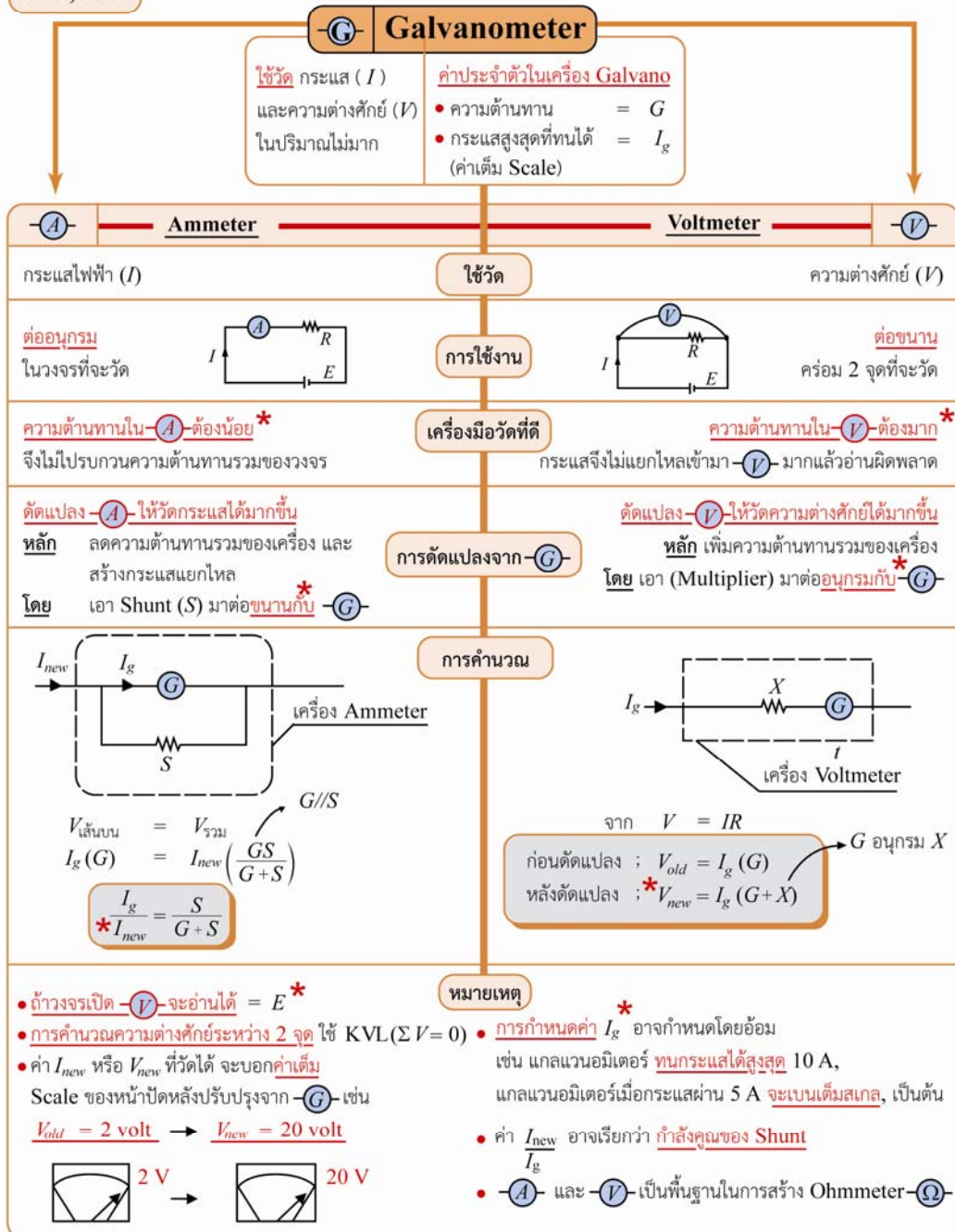
* จะคำนวณในภาวะ Steady State ($t \rightarrow \infty$) คือ ปลอ่ยวงจรให้เดินจนนิ่งก่อน

อุปกรณ์	สัญลักษณ์	สมการที่ใช้	ในวงจรประพุดิตัวเป็น (ที่ Steady State)
R (ตัวต้านทาน)	$\xrightarrow{I_R} \text{---} \frac{R}{V_R} \text{---}$	$V = IR$	ตัวต้านทาน
L (ขดลวดเหนี่ยวนำ)	$\xrightarrow{I_L} \text{---} \frac{L}{V_L} \text{---}$	$V_L = L \frac{dI_L}{dt}$	———— (Short Circuit) (กระแสผ่านขดลวดเสมือนเป็นทางเดินปกติ)
C (ตัวเก็บประจุ)	$\xrightarrow{I_C} \text{---} \frac{C}{V_C} \text{---}$	$I_C = C \frac{dV_C}{dt}$	① { ——— (Open Circuit) (กระแสไม่ผ่านตัวเก็บประจุ) (Charge) ② { ภาวะที่ไม่มี Power Supply ตัวเก็บประจุจะทำหน้าที่เป็น แหล่งจ่ายกำลังไฟฟ้า (Discharge)

10 Meter วัดค่าในวงจร

10A, 10B

11 พลังงานไฟฟ้า และ กำลังไฟฟ้า

11A สมการงานและกำลังไฟฟ้า

- สมการรวมของงาน (W) และกำลังไฟฟ้า (P)

$$P = \frac{W}{t} = \frac{qV}{t} = VI = I^2R = \frac{V^2}{R}$$

$W = qV$
 $V = IR$
 $I = \frac{q}{t}$
 $I = \frac{V}{R}$

* การคำนวณโดยใช้สมการชุดนี้ ใช้ S.I. Unit

- Energy : $E = W = Pt$
- แหล่งกำเนิดไฟฟ้า คือ แหล่งกำเนิดพลังงานไฟฟ้านั่นเอง

P = กำลังไฟฟ้า	(วัตต์ : Watt)
W = งานหรือพลังงานไฟฟ้า	(จูล : J)
t = เวลาที่ทำงาน	(วินาที : s)
q = ประจุที่ไหลผ่าน	(คูลอมบ์ : C)
V = ความต่างศักย์	(โวลต์ : V)
I = กระแสไฟฟ้า	(แอมแปร์ : A)
R = ความต้านทานไฟฟ้า	(โอห์ม : Ω)

• ควรทราบ	1 cal = 4.185 J (≈ 4.2 J)
	1 J = 0.24 cal
	1 Btu = 252 cal = 1,055 J
	1 hp = 746 Watt

11B ค่าบนเครื่อง (Specification) และค่าจริง

ค่าบนเครื่อง = Specification = Nameplate

บนเครื่องใช้ไฟฟ้า, ความต้านทาน (R')
จะเป็นค่าคงที่ประจำตัวเครื่อง *

การบอก spec'

- บอก V กับ P → หา R' ; จาก $R' = \frac{V^2}{P}$; เตารีด ; 220 V, 1,000 W → $R' = \frac{V^2}{P} = \frac{(220)^2}{1,000} \Omega$
- บอก V กับ I → หา R' ; จาก $R' = \frac{V}{I}$; มอเตอร์ ; 110 V, 15 A → $R' = \frac{V}{I} = \frac{110}{15} \Omega$

ความหมายค่า spec' • V คือ ความต่างศักย์ที่แนะนำให้ใช้เพื่อให้เกิดกำลัง (P) หรือกระแส (I) ตามกำหนด

- P คือ กำลังที่จะเกิดขึ้นเมื่อใช้กับความต่างศักย์ (V) ตามที่กำหนด
- I คือ ค่ากระแสไฟฟ้าสูงสุดที่เครื่องสามารถทนได้ *

11 C การคำนวณกำลังไฟฟ้าในวงจร

11C/1 การหาลำดับกำลัง (P) กรณีแหล่งจ่ายไฟตรง spec'

→ แหล่งจ่าย (Source) = $V_{\text{spec'}}$ *

ต่อแบบอนุกรม

$$\frac{1}{P_t} = \frac{1}{P_1} + \frac{1}{P_2} + \frac{1}{P_3} + \dots$$

spec' P_1, V, P_2, V, P_3, V

- ถ้าทุกชิ้นมีกำลังเท่ากัน = P → $P_t = \frac{P}{n}$ (ค่า spec')

- โดยแต่ละหลอดจะให้กำลัง $P_t = \frac{P_t}{n} = \frac{P}{n^2}$

- การต่ออนุกรม $I_t' = I_1' = I_2' = I_3' = \dots$
 $V_t' = V_1' + V_2' + V_3' + \dots$

ต่อแบบขนาน

$$P_t' = P_1 + P_2 + P_3 + \dots$$

$V_t' = V_1' = V_2' = V_3' = \dots$
 $I_t' = I_1' + I_2' + I_3' + \dots$

- ถ้าทุกชิ้นมีกำลังเท่ากัน = P → $P_t' = nP$ (ค่า spec')

- โดยแต่ละหลอดจะให้กำลัง → $P_t' = P$

- การต่อขนาน $V_t' = V_1' = V_2' = V_3' = \dots$
 $I_t' = I_1' + I_2' + I_3' + \dots$

- * การต่ออนุกรม $P_t' < P$ กำลังแต่ละหลอด
- การต่อขนาน $P_t' > P$ กำลังแต่ละหลอด

V_t' = ความต่างศักย์ที่ตกคร่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าตัวที่ i จริง

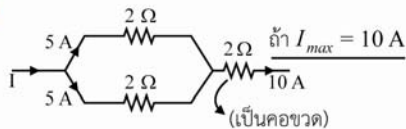
$V_{\text{source}} = V_{\text{spec'}}$ = V
 n = จำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้า

11C/3 การหาค่ากำลังสูงสุดในวงจร (P_{max})

① P_{max} บนกลุ่มตัวต้านทาน

- **เป้าหมาย** เพื่อหาค่ากำลังสูงสุดบนกลุ่มตัวต้านทาน
- **หลักการ** กระแสที่ผ่านตัวต้านทานจะต้องไม่เกินค่าสูงสุดที่ทนได้ ($I_{max} = I_{spec}$)
- **ขั้นตอน**
 - (1) จาก spec' ของเครื่องใช้ไฟฟ้าจะบอก R และ P ที่ทนได้ (P_{max})
 - (2) หา I ที่ทนได้บนตัวต้านทานทุกตัวจาก $P_{max} = I_{max}^2 R$
 - (3) หา I_t ที่มากที่สุดบนชุดตัวต้านทานที่ทำให้ I บนตัวต้านทานทุกตัวไม่เกิน I_{max} ของตัวมันเอง (ตัวที่รับกระแสพอดี $= I_{max}$ จะเป็น R คอขวด)
 - (4) หา $P_{max} = (I_t)^2 (R_t)$

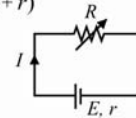
EX

② P_{max} บนตัวต้านทานในวงจร cell ไฟฟ้า

- **เป้าหมาย** หาค่ากำลังสูงสุดในวงจร R ที่ต่อกับ cell ไฟฟ้า
- **หลักการ** หา R ที่ทำให้เกิด P_{max} (calculus)

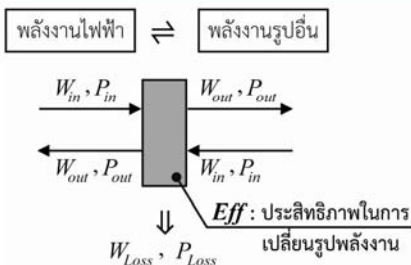
- **ขั้นตอน** จาก $P = I^2 R$ และ $I = \frac{E}{R+r}$
 ดังนั้น $P = \left(\frac{E}{R+r}\right)^2 R$ (1)
 หา R ที่ทำให้ P_{max} โดย $\frac{dP}{dR} = 0$ จาก (1)
 (หาค่าวิกฤต)
 $0 = \frac{dP}{dR} = \frac{(R+r)^2 E^2 - (E^2 R) 2(R+r)}{(R+r)^4}$
 $E^2 (R+r)^2 = 2E^2 R(R+r)$
 $R+r = 2R$
 $\therefore \boxed{R=r}$

นั่นคือกำลังไฟฟ้าที่เกิดบนวงจรจะมีค่ามากที่สุดเมื่อ $R = r$ เรียกว่าเกิด

“Maximum Power Transfer”

11C/4 การเปลี่ยนรูปพลังงาน และประสิทธิภาพเครื่องใช้ไฟฟ้า (Efficiency)

Loss $W_{Loss} = W_{in} - W_{out}$
 $P_{Loss} = P_{in} - P_{out}$

ถ้า $Eff = 100\%$ $W_{in} = W_{out}$
 $P_{in} = P_{out}$

$$Eff = \frac{W_{out}}{W_{in}} \times 100\%$$

$$= \frac{P_{out}}{P_{in}} \times 100\%$$

พลังงานไฟฟ้า $P = \frac{W}{t} = VI = I^2 R = \frac{V^2}{R}$

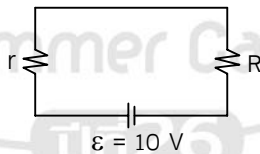
พลังงานอื่นๆ $W = Pt \rightarrow E$

W_{in}, W_{out} = พลังงานขาเข้า, ออก (J)
 P_{in}, P_{out} = กำลังขาเข้า, ออก (Watt)
 W_{Loss}, P_{Loss} = พลังงานและกำลังสูญเสีย
 Eff = ประสิทธิภาพ (%)
 (ใช้หน่วย SI ในการคำนวณ)

$E_k = \frac{1}{2} mv^2$
 $E_p = mgh$
 $Q = mc\Delta T$
 $Q = mL$
 $W = FS$
 ฯลฯ

แนวข้อสอบ

7. วัสดุทรงกระบอก 2 ชิ้น ชิ้นหนึ่งมีความยาว l มีรัศมี $2r$ ชิ้นที่สองมีความยาว $3l$ มีรัศมี r ทำจากวัสดุชนิดเดียวกัน ถ้าทรงกระบอกอันมีความต้านทาน R ทรงกระบอกผอมจะมีความต้านทานเท่าใด
- 1) $12R$ 2) $4R$ 3) $\frac{3}{4}R$ 4) $\frac{2}{3}R$
8. แกลแวนอมิเตอร์แบบเข็มตัวหนึ่งวัดค่าความต้านทาน (R_G) ได้เท่ากับ $1,500$ โอห์ม หน้าปัดแสดงผลได้สูงสุด 2 มิลลิแอมแปร์ ถูกดัดแปลงเป็นแอมมิเตอร์ที่วัดกระแสไฟฟ้าได้สูงสุด 10 มิลลิแอมแปร์ โดยการนำตัวต้านทานขนาน (R_S) มาต่อขนาน เมื่อนำแอมมิเตอร์ดังกล่าวไปวัดกระแสไฟฟ้าจริงขนาด 10 มิลลิแอมแปร์ ปรากฏว่าเข็มของแกลแวนอมิเตอร์เบนไปแต่ไม่ถึงเต็มสเกล พิจารณาข้อสันนิษฐานต่อไปนี้
- ก. ค่า R_G ที่วัดได้มีค่าน้อยเกินไป
 ข. ค่า R_G ที่วัดได้มีค่ามากเกินไป
 ค. คำนวณค่า R_S ผิด โดยคำนวณแล้วให้ค่าน้อยเกินไป
 ง. คำนวณค่า R_S ผิด โดยคำนวณแล้วให้ค่ามากเกินไป
- ข้อสันนิษฐานใดที่อาจเป็นไปได้
- 1) ก. หรือ ค. 2) ก. หรือ ง. 3) ข. หรือ ค. 4) ข. หรือ ง.
9. ถ่านไฟฉายก้อนหนึ่งฉลากที่ด้านข้างระบุว่า 2.5 โวลต์ นำมาต่อกับหลอดไฟขนาด 5 วัตต์ วัดความต่างศักย์ระหว่างขั้วบวกและขั้วลบของถ่านไฟฉายได้ 2.0 โวลต์ โดยวัดกระแสไฟฟ้าที่ผ่านหลอดไฟ 1 แอมแปร์ เพราะอะไรความต่างศักย์ที่วัดได้กับที่ระบุในฉลากไม่เท่ากัน
- 1) หลอดไฟต้านการไหลของกระแสไฟฟ้า จึงทำให้ความต่างศักย์ลดลงจาก 2.5 โวลต์ เหลือ 2.0 โวลต์
 2) ความคลาดเคลื่อนในการผลิตถ่านไฟฉาย
 3) เป็นความต่างศักย์คร่อมตัวต้านทานภายในถ่านไฟฉาย
 4) เป็นความต่างศักย์ตกคร่อมหลอดไฟ
10. พิจารณาวจรดังรูป

เงื่อนไขต่อไปนี้จะทำให้กำลังที่ได้จากตัวต้านทาน R มีค่ามากที่สุด

- 1) $R = r$ 2) $R = 2r$ 3) $R = 5r$ 4) $R = 10r$

แม่เหล็กไฟฟ้า

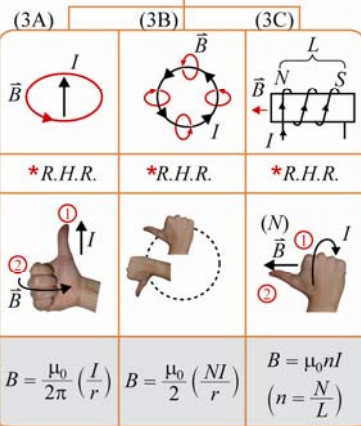
Overviewmap Electromagnetic

① พื้นฐานแม่เหล็ก

② สนาม + เส้นแรงแม่เหล็ก

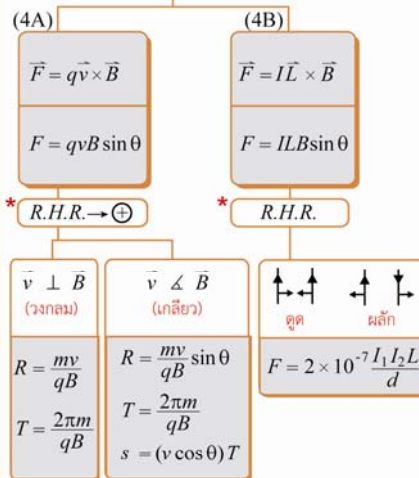
$$B = \frac{\Phi}{A_{\perp}}$$

③ $I \rightarrow B$

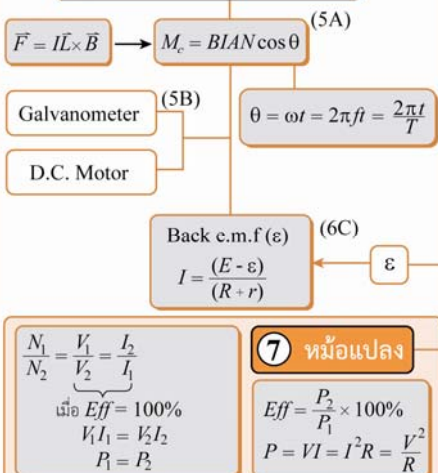

$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ Wb/A.m})$$

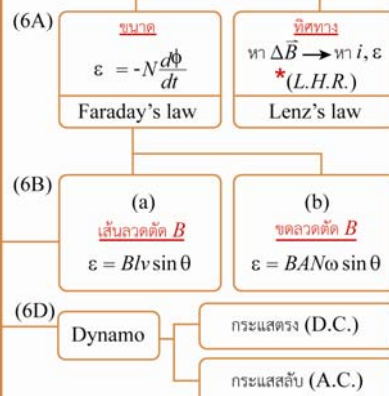
④ $B \rightarrow F$

⑤ ไฟฟ้า $\rightarrow$ กล (Motor)

⑥ กล $\rightarrow$ ไฟฟ้า (Dynamo)

2 สนามแม่เหล็ก และเส้นแรงแม่เหล็ก

2A สนามแม่เหล็ก และเส้นแรงแม่เหล็ก

สนามแม่เหล็ก (Magnetic Field)

เส้นแรงแม่เหล็ก (Magnetic Line of Force)

บริเวณที่มีอำนาจกระทำจากแท่งแม่เหล็ก ตรวจสอบได้จากเข็มทิศ มีทิศตามแนววงตัวเข็มทิศ และชี้ไปทิศเดียวกับขั้วเหนือของเข็มทิศ

คือ เส้นที่แสดงว่ามีสนามแม่เหล็กบริเวณนั้น, เส้นแรงแม่เหล็กจะพุ่งออกจากขั้วเหนือ (N) สู่อขั้วใต้ (S)

2B สนาม - เส้นแรงแม่เหล็กโลก และเข็มทิศ

ขั้วแม่เหล็กโลก

แม่เหล็กขั้วเหนือ (N) → ขั้วโลกใต้

แม่เหล็กขั้วใต้ (S) → ขั้วโลกเหนือ

เส้นแรงแม่เหล็กโลก

พุ่งจากแม่เหล็ก N → S

หรือชี้โลกใต้ → เหนือ

สนามแม่เหล็กโลก

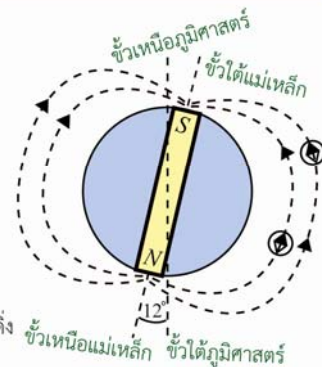
เส้นศูนย์สูตร → สนามแม่เหล็กอยู่แนวราบ

ขั้วโลก → สนามแม่เหล็กอยู่แนวตั้ง

บริเวณอื่น → มีสนามแม่เหล็กทั้งแนวราบและตั้ง

เข็มทิศ

จะชี้ตามทิศสนามแม่เหล็ก → โลก ; จะชี้ไปทิศเหนือเสมอ

2C จุดสะเทิน (Neutral Point)

คือ จุดที่มีความเข้มสนามแม่เหล็กหักล้างจนเป็นศูนย์

ตำแหน่งที่จะเกิด จะเกิดบริเวณที่เส้นแรงแม่เหล็กวิ่งสวนหักล้างกัน

ระหว่างขั้วแม่เหล็ก

ชนิดเดียวกัน ; เกิดระหว่างขั้วใกล้ขั้วที่แรงน้อยกว่า

ต่างชนิดกัน ; เกิดนอกรอยต่อขั้วฝั่งที่แรงน้อยกว่า

จากแท่งแม่เหล็กในสนามแม่เหล็กโลก

อยู่จุดที่สนามแม่เหล็กโลกหักล้างกับสนามแม่เหล็กจากแท่งแม่เหล็ก

2D ความเข้มสนามแม่เหล็ก ($\vec{B}$) เป็นปริมาณ Vector

$$B = \frac{\phi}{A_{\perp}}$$

B = ความเข้มสนามแม่เหล็ก ; (หน่วย เทสลา (Tesla) หรือ $\frac{Wb}{m^2}$)

ϕ = ฟลักซ์แม่เหล็ก (Magnetic Flux) ; (หน่วย เวเบอร์ (Wb))

= ความหนาแน่นของจำนวนเส้นแรงแม่เหล็กที่บริเวณใดๆ

* $A_{\perp}$ = พื้นที่ตั้งฉากกับฟลักซ์แม่เหล็ก (หน่วย ตารางเมตร (m^2))

(การหา B ; จะต้องแตกทิศ Vector ฟลักซ์แม่เหล็กเข้าสู่แนวตั้งฉากพื้นที่ก่อนเสมอ)

ทิศทาง

↑

(ขึ้น)

↓

(ลง)

←

(ซ้าย)

→

(ขวา)

×

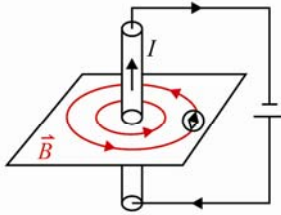
(พุ่งเข้า)

•

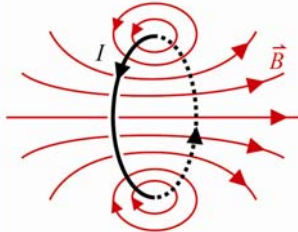
(พุ่งออก)

3 การสร้างสนามแม่เหล็ก (B) จากกระแสไฟฟ้า (I) ; $I \rightarrow B$

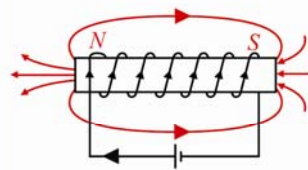
3A สนามแม่เหล็กจากกระแสผ่านลวดตัวนำ

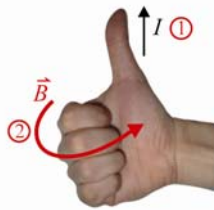
3B สนามแม่เหล็กจากกระแสผ่านตัวนำโค้งวงกลม

3C สนามแม่เหล็กจากกระแสผ่านขดลวดโซลินอยด์

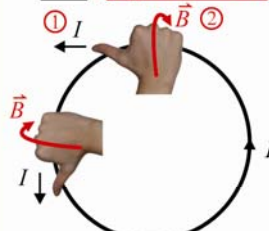

ทิศ $\vec{B}$; Right Hand Rule

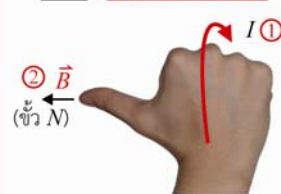
* โป้งขวาชี้ตาม $I \rightarrow$ กำได้ $\vec{B}$

ทิศ $\vec{B}$; Right Hand Rule

* โป้งขวาชี้ตาม $I \rightarrow$ กำได้ $\vec{B}$
(วนรอบขดลวดวงกลม)

ทิศ $\vec{B}$; Right Hand Rule

* กำมือขวาตาม $I \rightarrow$ โป้งขวาชี้ N

หา B ณ จุดห่างเส้นลวดตรง

$$B = \frac{\mu_o}{2\pi} \left(\frac{I}{r} \right)$$

$$= 2 \times 10^{-7} \left(\frac{I}{r} \right)$$

r = ระยะห่างวัดตั้งฉากกับ
เส้นลวด (m)
 I = กระแสไฟฟ้า (A)
 B = สนามแม่เหล็ก (Tesla)

หา B ณ ศูนย์กลางขดลวดวงกลม

$$B = \frac{\mu_o}{2} \left(\frac{NI}{r} \right)$$

$$= 2\pi \times 10^{-7} \left(\frac{NI}{r} \right)$$

r = รัศมีลวดวงกลม (m)
 N = จำนวนรอบขดลวด
 I = กระแสไฟฟ้า (A)
 B = สนามแม่เหล็ก ณ จุดศูนย์กลาง
(Tesla)

หา B ภายในขดลวดโซลินอยด์

$$B = \mu_o n I \left(n = \frac{N}{L} \right)$$

$$= 4\pi \times 10^{-7} \frac{NI}{L}$$

n = จำนวนรอบขดลวดต่อ
หน่วยความยาว
 L = ความยาวของโซลินอยด์
 I = กระแสไฟฟ้า (A)
 B = สนามแม่เหล็กในขดลวดโซลินอยด์
(Tesla)

$$\mu_o = \text{Permeability Constant}$$

$$= 4\pi \times 10^{-7} \text{ Wb/A.m}$$

4 แรงกระทำบริเวณที่มีสนามแม่เหล็ก ; $B \rightarrow F$

4A แรงบนอนุภาคประจุในสนามแม่เหล็ก

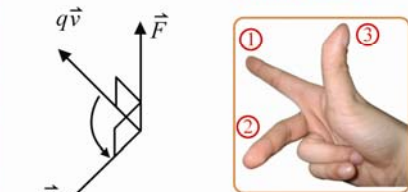
สมการแรง $\vec{F} = q\vec{v} \times \vec{B}$

หาขนาด $F = qvB \sin \theta$

(θ = มุมที่ความเร็วประจุทำกับทิศสนามแม่เหล็ก)

$q\vec{v} \perp \vec{B}$

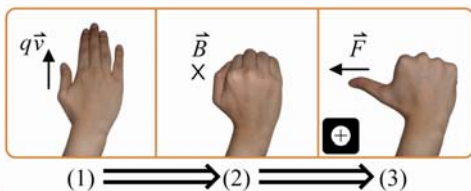
หาทิศทาง ใช้การ Cross Vector (Right Hand)

* (Right Hand For +q)

ขั้นตอนหาทิศ $\vec{F}$

- 1) นิ้วชี้ตามทิศ $q\vec{v}$
- 2) กำตามทิศ $\vec{B}$
- 3) โป้งขวากจะเป็นทิศ $\vec{F}$

• ถ้าประจุ q เป็นลบ *

ให้กลับนิ้วโป้งเป็นฝั่งตรงข้าม
(แรงบนประจุลบจะตรงข้ามกับ
แรงบนประจุบวก)

ระวัง 1) ถ้าเป็นอิเล็กตรอน $\rightarrow$ ประจุลบ *

2) ขนาดแรง F มากที่สุด $\theta = 90^\circ$

q = ประจุ (คูลอมบ์ : C) F = แรง (N)

v = ความเร็ว (m/s) B = สนามแม่เหล็ก (Tesla)

4B แรงบนลวดตัวนำที่กระแสผ่าน

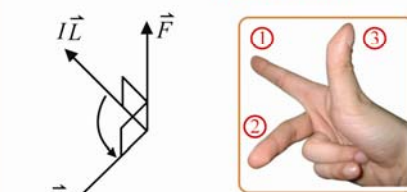
สมการแรง $\vec{F} = I\vec{L} \times \vec{B}$

หาขนาด $F = ILB \sin \theta$

(θ = มุมระหว่างทางเดินกระแสทำกับสนามแม่เหล็ก)

$I\vec{L} \perp \vec{B}$

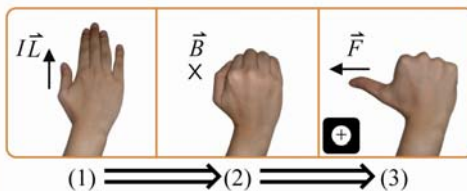
หาทิศทาง ใช้การ Cross Vector (Right Hand)

(กระแสเป็น $\oplus \rightarrow$ Right Hand)

ขั้นตอนหาทิศ $\vec{F}$

- 1) 4 นิ้วชี้ตามทิศ $I\vec{L}$
- 2) กำตามทิศ $\vec{B}$
- 3) โป้งขวากจะเป็นทิศ $\vec{F}$

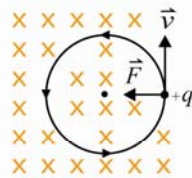

หมายเหตุ

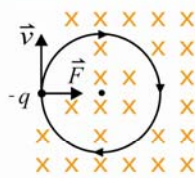
- 1) กระแสคือการเคลื่อนที่ของ ประจุบวก
- 2) $qv \rightarrow q\frac{(L)}{t} \rightarrow IL$ (ที่มาเดียวกัน)
- 3) ทิศ $I\vec{L}$ คือ ทิศที่กระแสเดินทางตามแนวลวดตัวนำ
- 4) F ขนาดมากที่สุดเมื่อ $\theta = 90^\circ$
 I = กระแสไฟฟ้า (A) ;
 L = ความยาวลวด ช่วงที่กระแสผ่าน (m)
 B = สนามแม่เหล็ก (Tesla)

4A/1 กรณีประจุมีความเร็ว ($\vec{v}$) ตั้งฉากกับสนามแม่เหล็ก (B) ; $q\vec{v} \perp \vec{B}$

แนวทางการเคลื่อนที่ประจุ $\rightarrow$ วิ่งวนเป็นวงกลม*

แรงกระทำต่อประจุบวก

แรงกระทำต่อประจุลบ

$(q\vec{v}) \rightarrow (\vec{B}) \rightarrow \vec{F}(+) \rightarrow \vec{F}(-)$

(แม่เหล็ก) $F = qvB \sin 90^\circ = qvB$; $(F = F_c)$

$$qvB = \frac{mv^2}{R}$$

หารัศมี (R)

$$R = \frac{mv}{qB}$$

$$\text{มุม 1 รอบ} = 2\pi \text{ rad}$$

หาคาบ (T)

$$T = \frac{2\pi m}{qB}$$

$$v = \frac{2\pi R}{T}$$

หาเวลา (t) ณ

มุมใดๆ

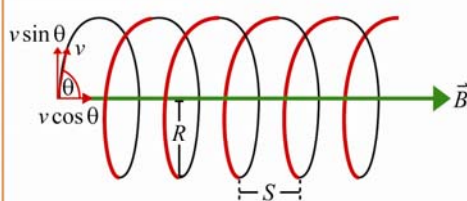
$$t = \frac{\theta m}{qB}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T}$$

(S.I. Unit)* $(\theta = \text{หน่วยเรเดียน}) ; T = \text{คาบ (sec)}$

4A/2 กรณีประจุมีความเร็ว ($\vec{v}$) ทำมุมกับสนามแม่เหล็ก (B) ; $q\vec{v} \angle \vec{B}$

แนวทางการเคลื่อนที่ประจุ $\rightarrow$ วิ่งวนเป็นวงเกลียว*

$\vec{v}$ ทำมุมกับ $\vec{B} = \theta$, ซึ่งแตก Vector v ได้

1) แนว $\perp \vec{B} \rightarrow v \sin \theta \rightarrow$ เกิดการเคลื่อนที่เป็นวงกลม

2) แนว $\parallel \vec{B} \rightarrow v \cos \theta \rightarrow$ ทำให้ขยับเป็นเกลียว

(แม่เหล็ก) $F = qvB \sin \theta$; $(F = F_c)$

$$qvB \sin \theta = \frac{m(v \sin \theta)^2}{R}$$

หารัศมี (R)

$$R = \frac{mv \sin \theta}{qB}$$

หาคาบ (T)

$$T = \frac{2\pi m}{qB}$$

$$v = \frac{2\pi R}{T}$$

หาระยะต่อ 1 เกลียว*

$$S = (v \cos \theta) T = (v \cos \theta) \frac{2\pi m}{qB}$$

(S.I. Unit)* $T = \text{เวลาที่เคลื่อนที่ครบรอบ}$

4A/3 การเร่งประจุให้มีความเร็ว (v)

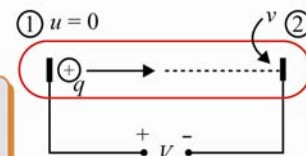
เร่งโดยความต่างศักย์ (V)

$$v = \sqrt{\frac{2qV}{m}}$$

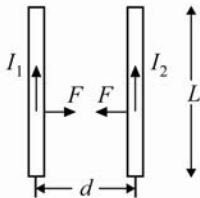
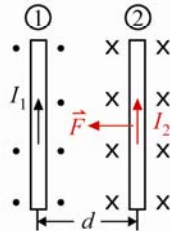
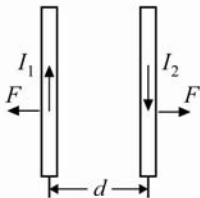
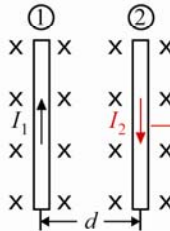
$$W_1 \rightarrow 2 = \Delta E_k$$

$$qV = \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mu^2 ; u = 0$$

$$\frac{1}{2}mv^2 = qV^*$$

4B/1 แรงบนลวดตัวนำคู่ขนานที่มีกระแสผ่าน (ตาม → ดุด, สวน → ผลัก)

กระแสตามกัน 		กระแสสวนกัน 	
จะเกิดแรงคู่กิริยา * ดุดกัน	$\vec{F} = I\vec{L} \times \vec{B}$ (R.H.R) ① → ②	จะเกิดแรงคู่กิริยา * ผลักกัน	$\vec{F} = I\vec{L} \times \vec{B}$ (R.H.R) ① → ②
<u>หาขนาดแรง (F) ; ใช้ได้ทั้งกรณีกระแสตาม, สวน</u> $F = I_2 L \text{ (จาก 1)}$ $= I_2 L (2 \times 10^{-7} \frac{I_1}{d})$ $F = \frac{2 \times 10^{-7} I_1 I_2 L}{d}$ F = แรงระหว่างเส้นลวด (N) I_1, I_2 = กระแสในลวดแต่ละเส้น (A) L = ความยาวลวดช่วงที่มี คู่กระแส * (m) d = ระยะห่างระหว่างขดลวด (m)			

Note

6 หลักการเปลี่ยนพลังงานกลเป็นพลังงานไฟฟ้า (กระแส-แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ)

6A ทฤษฎีแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ (Induced e.m.f. / Induced Current)

6A/1 สมการแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ [กฎของ Faraday (Faraday's Law)]

“แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ($\mathcal{E}$) ในวงจรปิดใดๆ จะเท่ากับอัตราการเปลี่ยนแปลงของ Flux แม่เหล็ก ($\frac{d\Phi}{dt}$) ในวงจร”

• เพื่อหาขนาดแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ($\mathcal{E}$) → $\mathcal{E} = -N \frac{d\Phi}{dt}$

$\mathcal{E}$ = แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ (Volt)

i = กระแสไฟฟ้าเหนี่ยวนำ (A, Amp)

N = จำนวนรอบขดลวด

$\frac{d\Phi}{dt}$ = อัตราการเปลี่ยนแปลง Flux แม่เหล็ก ($\frac{\text{Wb}}{\text{sec}}$)

• เครื่องหมายลบ (-) แสดงทิศทางแรงเคลื่อนไฟฟ้า
ในลักษณะย้อนกลับ → ดู Lenz's Law

$\mathcal{E} = iR$

6A/2 การหาทิศทางกระแส (i) และแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ($\mathcal{E}$) [กฎของ Lenz (Lenz's Law)]

“แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ($\mathcal{E}$) จะมีทิศทางที่สามารถสร้างกระแสเหนี่ยวนำ (i) อันทำให้เกิด Flux แม่เหล็กใหม่หักล้างกับการเปลี่ยนแปลง Flux แม่เหล็กเดิม”

• เพื่อหาทิศทางกระแสเหนี่ยวนำ (i)
และแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ($\mathcal{E}$)

ขั้นตอนการหากระแสเหนี่ยวนำ (i)

(1) หาทิศ B เดิม

- ขั้ว N B เดิมจะพุ่งออกขั้ว N
- ขั้ว S B เดิมจะพุ่งเข้าขั้ว S

(2) พิจารณาว่า B เพิ่ม หรือลด

ถ้ามีการขยับแท่งแม่เหล็กกับขดลวด

- ถ้าขั้วแม่เหล็กเข้าสู่อขดลวด → B เพิ่ม
- ถ้าขั้วแม่เหล็กออกจากขดลวด → B ลด

(3) หาทิศทางของ ΔB

- ถ้า B เพิ่ม → ΔB จะมีทิศทางเดียวกันกับ B เดิม
- ถ้า B ลด → ΔB จะมีทิศทางตรงข้ามกับ B เดิม

(4) หาทิศทางของ i และ $\mathcal{E}$

① $\vec{B}$ ② i ① ไปง้างซ้าย ขัดตามทิศ ΔB
② ถ้าได้ทิศของ i ในขดลวด

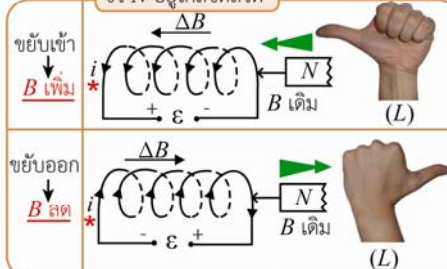
*(L.H.R)

- ทิศ $\mathcal{E}$ i ไหลออกจากขดลวด → ขั้วบวกของ $\mathcal{E}$
- i ไหลเข้าไปในขดลวด → ขั้วลบของ $\mathcal{E}$

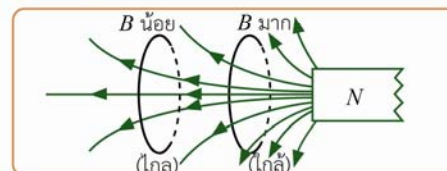
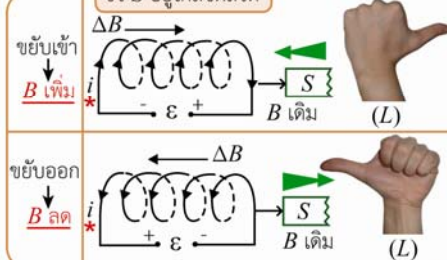
(ขดลวดเสมือนเป็นแหล่งจ่ายกระแส i)

ex การหาทิศ i

ขั้ว N อยู่ใกล้ขดลวด

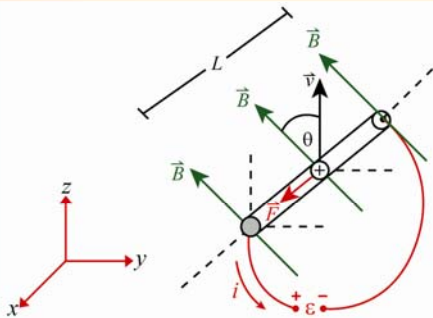

ขั้ว S อยู่ใกล้ขดลวด

6B แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำจากตัวนำตัดสนามแม่เหล็ก

6B/1 $\mathcal{E}$ จากเส้นลวดวิ่งตัดสนามแม่เหล็ก

$$W = FS$$

$$qV = (qvB_{\perp})(L); B_{\perp} = B\sin\theta$$

$$V = BLv\sin\theta$$

$$\mathcal{E} = BLv\sin\theta$$

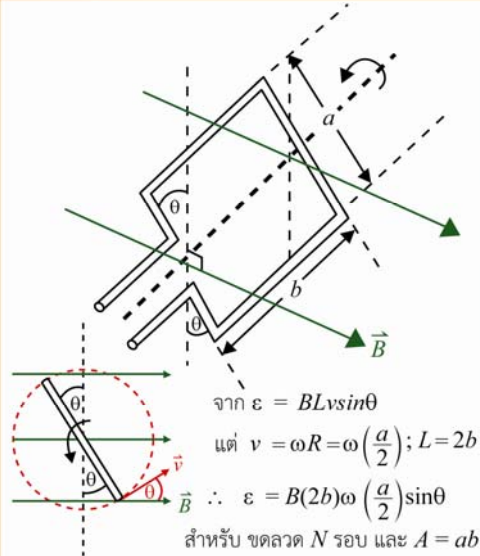
$$\mathcal{E} = i(\Sigma R)$$

- * θ = มุมระหว่างทิศ $\vec{v}$ และ $\vec{B}$
 L = ความยาวเส้นลวด (เมตร : m)
 v = ความเร็วเส้นลวด (m/s)
 B = ความเข้มของสนามแม่เหล็ก (Tesla)

* (สูตรนี้คำนวณได้เมื่อแนวขดลวด $\perp \vec{B}$)

- $\mathcal{E}$ = แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำที่ปลายทั้งสองของเส้นลวด (Volt)
 i = กระแสเหนี่ยวนำถ้าเอาเส้นลวดไปต่อกับวงจรภายนอก (A)
 (เป็นทิศทางเคลื่อนที่ของประจุบวก)

6B/2 $\mathcal{E}$ จากขดลวดหมุนตัดสนามแม่เหล็ก

จาก $\mathcal{E} = BLv\sin\theta$
 แต่ $v = \omega R = \omega \left(\frac{a}{2}\right); L = 2b$
 $\therefore \mathcal{E} = B(2b)\omega \left(\frac{a}{2}\right)\sin\theta$
 สำหรับ ขดลวด N รอบ และ $A = ab$

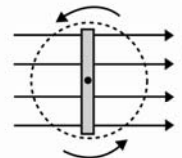
$$\mathcal{E} = BAN\omega\sin\theta$$

$$\mathcal{E} = i(\Sigma R)$$

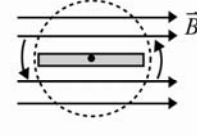
- * θ = มุมระหว่างหน้าตัดขดลวดกับระนาบตั้งฉาก $\vec{B}$
 A = พื้นที่หน้าตัดขดลวด (m^2)
 N = จำนวนรอบของขดลวด
 ω = อัตราเร็วเชิงมุมการหมุนขดลวด (rad/s)
 $\mathcal{E}$ = แรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำระหว่างปลายทั้งสองของขดลวด (Volt)

หมายเหตุ

- (1) ถ้า $\theta = 0^\circ \rightarrow \mathcal{E} = 0$
 $\theta = 90^\circ \rightarrow \mathcal{E} = \text{ค่ามากที่สุด}$
 (2) การหาทิศ i ใช้กฎมือซ้าย (หา ΔB) $\rightarrow$
 ไปงซ้ายชี้ $\Delta B \rightarrow$ กำได้ทิศ i

$$\vec{B} \text{ ลด} \rightarrow \text{ทิศ } \Delta \vec{B} \downarrow \vec{B}$$

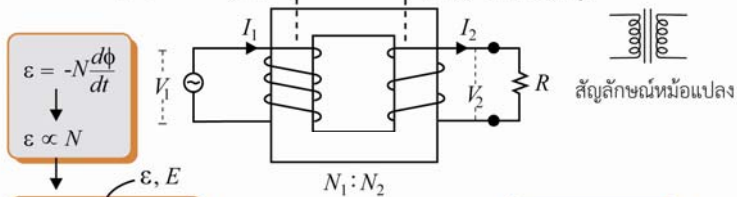
$$\vec{B} \text{ เพิ่ม} \rightarrow \text{ทิศ } \Delta \vec{B} \uparrow \vec{B}$$

7 หม้อแปลงไฟฟ้า (Transformer)

หน้าที่

• แปลงแรงดัน (V) • แปลงกระแส (I)

(In) ขดลวดปฐมภูมิ (Out) ขดลวดทุติยภูมิ

$$\frac{N_1}{N_2} = \frac{V_1}{V_2} = \frac{I_2}{I_1}$$

เมื่อ $Eff = 100\%$

$$\begin{matrix} V_1 I_1 = V_2 I_2 \\ P_1 = P_2 \\ \text{(In)} \quad \text{(Out)} \end{matrix}$$

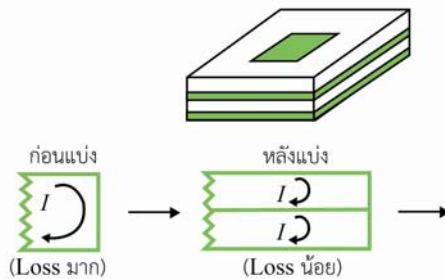
$$P = VI = I^2 R = \frac{V^2}{R} = \frac{W}{t}$$

$$Eff = \frac{P_{out}}{P_{in}} \times 100\%$$

$$Eff = \frac{P_2}{P_1} \times 100\%$$

$V_1 < V_2 \rightarrow$ หม้อแปลงขึ้น (Step Up)
 $V_1 > V_2 \rightarrow$ หม้อแปลงลง (Step Down)

การคิด P กรณีหม้อแปลงต่อกับวงจร
 ต่ออนุกรม (I เท่า) ใช้ $P = I^2 R$
 ต่อขนาน (V เท่า) ใช้ $P = \frac{V^2}{R}$

Remark

- (1) หม้อแปลงจะแปลงแรงดัน (V) ได้เมื่อมีการต่อกับไฟกระแสสลับเท่านั้น (ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกระแสในวงจร)
- (2) ความถี่ (f) $\rightarrow$ ขาเข้า = ขาออก
 $(f_1) \quad (f_2)$
 เช่น เมืองไทย A.C. 220 V, 50 Hz (f)
- (3) แกนเหล็กจะทำจากแกนเหล็กบางๆ ซ้อนกันเพื่อป้องกันการสูญเสียกำลังเนื่องจากกระแสไหลวน (Eddy Current)

N_1, N_2 = จำนวนรอบของขดลวดปฐมภูมิและทุติยภูมิ
 V_1, V_2 = ความต่างศักย์ของขดลวดปฐมภูมิและทุติยภูมิ (Volt)
 I_1, I_2 = กระแสในขดลวดปฐมภูมิและทุติยภูมิ (A)
 P_1, P_2 = กำลังที่เกิดในขดลวดปฐมภูมิและทุติยภูมิ (Watt)
 Eff = ประสิทธิภาพหม้อแปลง (%)
 R = ความต้านทาน (Ω)
 A.C. = ไฟฟ้ากระแสสลับ (Alternating Current)

แนวข้อสอบ

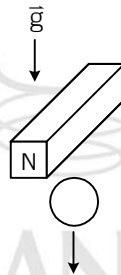
11.

ถ้าสับสวิตช์ แหวนอะลูมิเนียมของทั้ง 2 รูป จะเป็นอย่างไร

- 1) แหวนอะลูมิเนียมจะเด็นขึ้น แล้วตกกลับลงมาที่เดิมทั้ง 2 รูป
- 2) แหวนอะลูมิเนียมจะเด็นขึ้น แล้วลอยค้างทั้ง 2 รูป
- 3) แหวนอะลูมิเนียมของรูป X จะเด็นขึ้น แล้วตกกลับลงมาที่เดิม ส่วนของรูป Y จะเด็นขึ้น แล้วลอยค้าง
- 4) แหวนอะลูมิเนียมของรูป X จะเด็นขึ้น แล้วตกกลับลงมาที่เดิม ส่วนของรูป Y จะไม่ขยับ

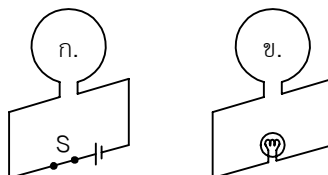
12.

ปล่อยวงลวดให้ตกลงมาในแนวตั้งภายใต้แรงโน้มถ่วงโลก จากกึ่งกลางแท่งแม่เหล็กถาวรดังรูป ข้อสรุปเกี่ยวกับแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำ ข้อใดถูกต้อง

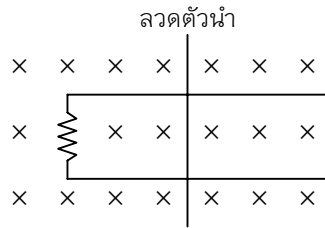
- 1) ขนาดกำลังเพิ่ม ทิศทวนเข็มนาฬิกา
- 2) ขนาดกำลังเพิ่ม ทิศตามเข็มนาฬิกา
- 3) ขนาดกำลังลด ทิศทวนเข็มนาฬิกา
- 4) ขนาดกำลังลด ทิศตามเข็มนาฬิกา

13. ทันทีที่เปิดสวิตช์ S ที่เชื่อมกับลวดตัวนำ ก. จะเกิดอะไรขึ้นบนลวดตัวนำ ข.

- 1) หลอดไฟสว่างขึ้นชั่วขณะ
- 2) ลวด ข. ถูกดูดเข้าหาลวด ก.
- 3) เกิดกระแสบนลวด ข. ในทิศตามเข็มนาฬิกา
- 4) ถูกทุกข้อ

14.

วางลวดตัวนำยาว 30 เซนติเมตร บนรางตัวนำยาวมากที่มีความต้านทานน้อยมากและต่อกับตัวต้านทาน 3 โอห์ม โดยวางลวดตัวนำห่างกัน 15 เซนติเมตร ดังรูป จะต้องออกแรงกระทำกับเส้นลวดที่นิวตันเพื่อให้เส้นลวดเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ 2 เมตรต่อวินาที กำหนดให้สนามแม่เหล็กมีความเข้ม 3 เทสลา

- 1) 0.060
- 2) 0.085
- 3) 0.135
- 4) 0.150

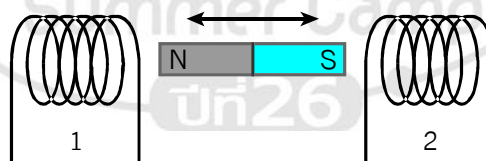
15. ลวดตัวนำตรงยาว L มีกระแสไฟฟ้า I ไหลในทิศ $-y$ ตามแนวยาวของเส้นลวด ถ้าเส้นลวดนี้อยู่ในสนามแม่เหล็กสม่ำเสมอที่มีองค์ประกอบตามแนวแกน x , y และ z เป็น 6, 7 และ 8 เทสลา ตามลำดับ ขนาดของแรงแม่เหล็กที่กระทำต่อลวดตัวนำคือข้อใด

- 1) $\sqrt{5} IL$
- 2) $5IL$
- 3) $\sqrt{10} IL$
- 4) $10IL$

16. เส้นลวดตัวนำเส้นตรง 2 เส้น วางขนานกันบนโต๊ะ มีกระแสไฟฟ้าไหลในเส้นลวดทั้ง 2 นี้ ในทิศตรงข้ามกัน ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับแรงแม่เหล็กที่กระทำต่อเส้นลวดนี้

- 1) ลวดทั้งสองเส้นผลักกัน
- 2) ลวดทั้งสองเส้นดูดกัน
- 3) ลวดทั้งสองเส้นถูกแรงกระทำในทิศขึ้นตั้งฉากกับพื้นโต๊ะ
- 4) ลวดเส้นหนึ่งถูกแรงกระทำในทิศขึ้นตั้งฉากกับพื้นโต๊ะ ลวดอีกเส้นหนึ่งถูกแรงกระทำในทิศลงตั้งฉากกับพื้นโต๊ะ

17. แบบจำลองของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเป็นดังรูป

ถ้าเราเปลี่ยนแม่เหล็กให้มีอำนาจแม่เหล็กสูงขึ้น และลั่นให้เร็วขึ้น ไฟฟ้าที่ผลิตได้ควรจะมีลักษณะอย่างไร

- 1) แรงดันไฟฟ้าสูงขึ้น ความถี่เท่าเดิม
- 2) แรงดันไฟฟ้าสูงขึ้น ความถี่สูงขึ้น
- 3) แรงดันไฟฟ้าเท่าเดิม ความถี่เท่าเดิม
- 4) แรงดันไฟฟ้าเท่าเดิม ความถี่สูงขึ้น

ไฟฟ้ากระแสสลับ

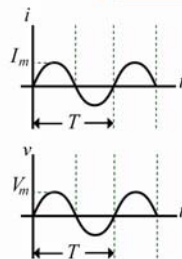
ไฟฟ้ากระแสสลับ (A.C.) : Alternating Current

Active Element

คุณสมบัติไฟฟ้า A.C.

- ความถี่ (f) คงที่ จาก Generator เมืองไทย 50 Hz
- สัญลักษณ์ แหล่งกำเนิด A.C. $\Rightarrow$
- การบอกค่า $\rightarrow$ จะบอก V, f
- EX** 220 V, 50 Hz (220 V $\rightarrow$ เป็นค่า rms)

แรงดัน (v) กระแส (i) จำยออก

$$i = I_m \sin(\omega t + \theta_i)$$

$$\omega = 2\pi f = \frac{2\pi}{T}$$

$$v = V_m \sin(\omega t + \theta_v)$$

f = ความถี่แหล่งจ่าย (Hz)

ω = อัตราเร็วเชิงมุมแหล่งจ่าย (rad/s)

(เป็นค่าประจำของ Generator)

i = กระแสขณะใดๆ (A)

v = แรงดันขณะใดๆ (Volt) (ค.ต.ศ.)

θ_i = มุมเริ่มต้น

I_m = กระแสสูงสุด (A)

V_m = แรงดันสูงสุด (Volt)

Passive Element

(State of Circuit)

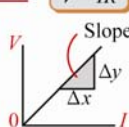
1 อุปกรณ์ใน D.C. Circuit (วงจรกระแสตรง)

R ตัวต้านทาน (Ω)

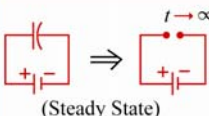

สมการ

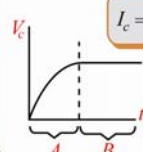
$$V = IR$$

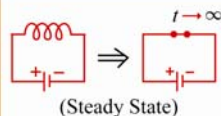
C ตัวเก็บประจุ (F)

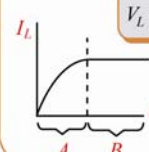
$$I_c = C \frac{dV_c}{dt}$$

L ขดลวดเหนี่ยวนำ (H)

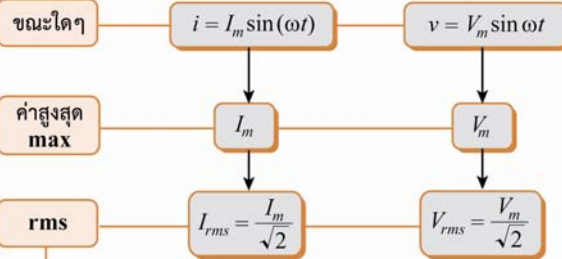
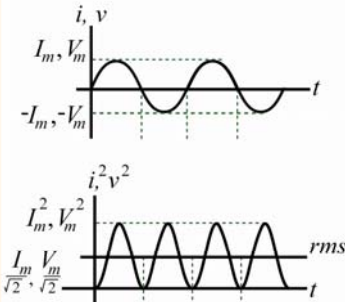
$$V_L = L \frac{dI_L}{dt}$$

A = Transient State = ช่วงเปลี่ยนแปลงก่อนสู่สภาวะคงตัว

B = Steady State = สภาวะเสถียร : เกิดเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ($t \rightarrow \infty$)

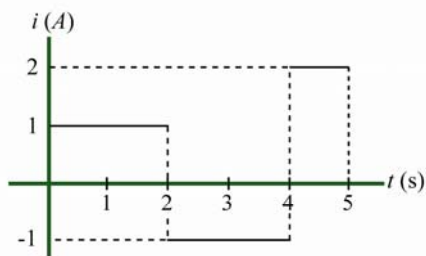
ค่ายังผล, ค่าสูงสุด

ค่ารากที่สองกำลังสองเฉลี่ย

NOTE $\frac{1}{\sqrt{2}} \approx 0.707$

• ระวัง : การหาค่า rms

$$I_{rms} = \sqrt{\frac{i_1^2 t_1 + i_2^2 t_2 + i_3^2 t_3 + \dots}{t_1 + t_2 + t_3 + \dots}}$$

EX

$$I_{rms} = \sqrt{\frac{(1)^2(2) + (-1)^2(2) + (2)^2(1)}{2 + 2 + 1}}$$

$$I_{rms} = \sqrt{1.6} \text{ A}$$

i = กระแสขณะใดขณะหนึ่ง
 I_m = กระแสสูงสุด
 I_{rms} = ค่ายังผลของกระแส

v = ความต่างศักย์ขณะใดขณะหนึ่ง
 V_m = ความต่างศักย์สูงสุด
 V_{rms} = ค่ายังผลของความต่างศักย์

rms = root mean square
 = ค่ายังผล
 = ค่ารากที่สองของกำลังสองเฉลี่ย
 = ค่าที่อ่านได้จากมิเตอร์

Note

2 อุปกรณ์ใน A.C. Circuit (วงจรกระแสสลับ)

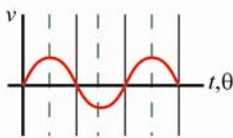
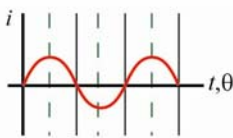
R ตัวต้านทาน (Ω)

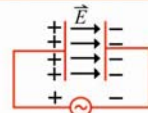
ตัวต้านทาน = R (Ω)

สมการ R

เฟส
(I , V) I เท่า V

C ตัวเก็บประจุ (F)

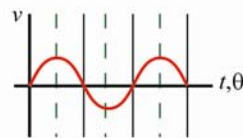
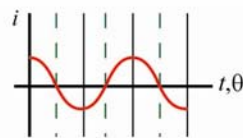

= X_c (Ω)

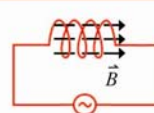
$$X_c = \frac{1}{\omega C} = \frac{1}{2\pi f C}$$

I นำ V 90°

CIV
(I นำ V)

L ขดลวดเหนี่ยวนำ (H)

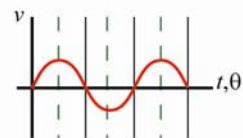
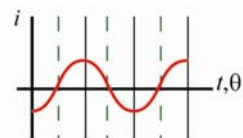

= X_L (Ω)

$$X_L = \omega L = 2\pi f L$$

I ตาม V 90°

VIL
(I ตาม V)

CIVIL

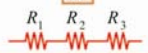
NOTE

- ถ้าเป็นแหล่งจ่าย A.C. เดียวกัน $\rightarrow f, \omega$ จะเป็นค่าคงที่
- การเข้าใจการนำ-ตามของเฟส จะสำคัญมากในการสร้าง Phasor Diagram

การต่อ R, C, L

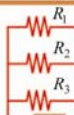
ต่อแบบแยกของใครของมัน

R

$$R_t = R_1 + R_2 + R_3 + \dots$$

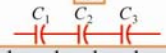
$$\frac{1}{R_t} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} + \dots$$

R

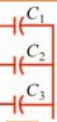
อนุกรม

C

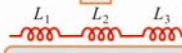
$$\frac{1}{C_t} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2} + \frac{1}{C_3} + \dots$$

$$C_t = C_1 + C_2 + C_3 + \dots$$

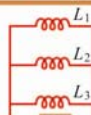
C

L

$$L_t = L_1 + L_2 + L_3 + \dots$$

$$\frac{1}{L_t} = \frac{1}{L_1} + \frac{1}{L_2} + \frac{1}{L_3} + \dots$$

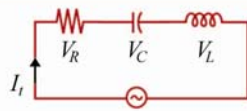

L

ขนาน

ต่อแบบ R, C, L รวมกัน

อนุกรม $R - C - L$

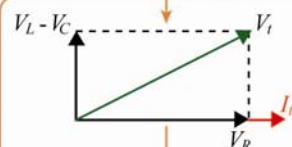
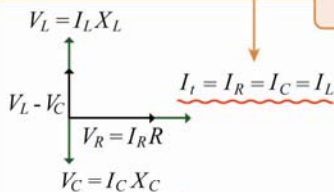

$$V_t = V_m(\sin \omega t + \theta_i)$$

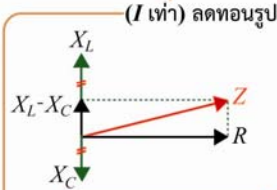
อนุกรม I เท่า

$$I_t = I_R = I_C = I_L$$

Phaser ตั้งต้นที่ I

$$V_t = \sqrt{V_R^2 + (V_L - V_C)^2}$$

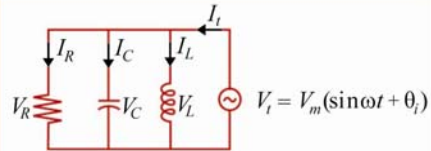

$$Z = \sqrt{R^2 + (X_L - X_C)^2}$$

$Z = \text{Impedance}$

อนุกรม $\rightarrow I$ เท่า $\rightarrow$ หา V รวม $\rightarrow$ หา Z

ขนาน $R // C // L$

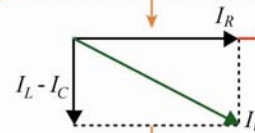
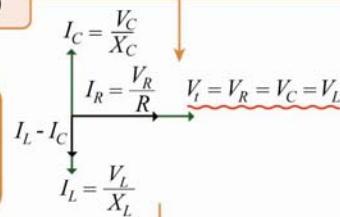

$$V_t = V_m(\sin \omega t + \theta_i)$$

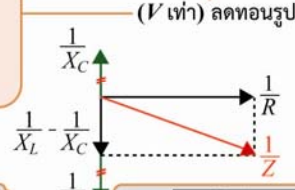
ขนาน V เท่า

$$V_t = V_R = V_C = V_L$$

Phaser ตั้งต้นที่ V

$$I_t = \sqrt{I_R^2 + (I_L - I_C)^2}$$

$$\frac{1}{Z} = \sqrt{\left(\frac{1}{R}\right)^2 + \left(\frac{1}{X_L} - \frac{1}{X_C}\right)^2}$$

$\frac{1}{Z} = \text{Admittance}$

ขนาน $\rightarrow V$ เท่า $\rightarrow$ หา I รวม $\rightarrow$ หา $\frac{1}{Z}$

Ohm's law

(ค.ต.ศ) = (กระแส) (ค.ต.ท)

$$\begin{aligned} (V_R) &= (I_R) (R) \\ (V_C) &= (I_C) (X_C) \\ (V_L) &= (I_L) (X_L) \end{aligned}$$

ผลรวมของ R, X_C, X_L คือ Z

$$V_t = I_t Z$$

กำลังไฟฟ้ากระแสสลับ

I กำลังไฟฟ้าในวงจรไฟฟ้ากระแสสลับ

• Reactive Power Q ; เกิดบน L และ C

• Real Power P ; เกิดบน R

$$P = vi$$

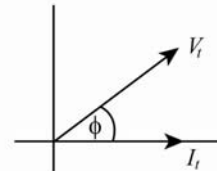
$$P_m = V_m I_m \cos \phi$$

$$P_{av} = V_{rms} I_{rms} \cos \phi = \frac{P_m}{2}$$

! Trick

$$P_t = P_{R_1} + P_{R_2} + \dots$$

$$P_R = V_R I_R = I_R^2 R = \frac{V_R^2}{R} = \frac{P_m}{2}$$

P = กำลังไฟฟ้าขณะใดๆ

P_m = กำลังไฟฟ้าสูงสุด

P_{av} = กำลังไฟฟ้าเฉลี่ย (rms)

P_t = กำลังไฟฟ้ารวม

(หน่วย = วัตต์)

ϕ = มุมระหว่างเฟสของกระแสและความต่างศักย์

ควรรู้ • เทอม $\cos \phi$ เรียกว่า ตัวประกอบกำลัง (Power factor)

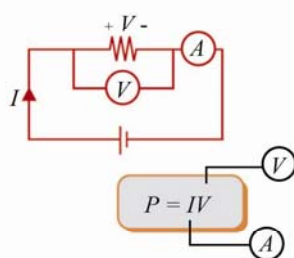
• $0 \leq \cos \phi \leq 1$ เมื่อในวงจรมี R , L และ C

• $\cos \phi = 0$ เมื่อในวงจรมีแต่ L และ C (เฟส V กับ I ตั้งฉากกัน)

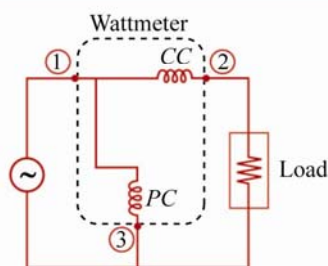
• $\cos \phi = 1$ เมื่อในวงจรมีแต่ R (เฟส V กับ I ตรงกัน)

II Wattmeter (rms)

D.C.

A.C.

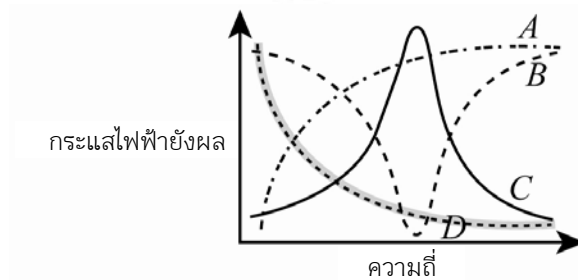

* CC = Current Coil ; อนุกรม

PC = Potential Coil ; คร่อมขนานกับวงจร

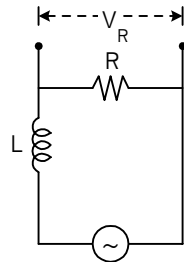
แนวข้อสอบ

18. วงจรไฟฟ้าที่มีตัวเหนี่ยวนำ ตัวเก็บประจุ และตัวต้านทานต่ออนุกรมกันโดยมีแหล่งกำเนิดไฟฟ้าเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ กระแสที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำมีเฟสตามศักย์ตกคร่อม 90° กระแสที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีเฟสนำศักย์ตกคร่อม 90° และมีกระแสที่ไหลผ่านตัวต้านทานมีเฟสตรงกับศักย์ตกคร่อม กระแสที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุมีเฟสนำกระแสที่ไหลผ่านตัวเหนี่ยวนำเท่าใด
- 1) 0°
 - 2) 90°
 - 3) 120°
 - 4) 180°
19. หากเปรียบเทียบวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยตัวเก็บประจุ (ที่มีประจุเต็ม) และตัวเหนี่ยวนำเท่านั้นกับระบบมวลติดปลายสปริงที่เคลื่อนที่บนพื้นราบลื่น จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้
- ก. ตัวเก็บประจุที่มีความจุมากเปรียบได้กับสปริงที่มีค่าคงตัวสปริงน้อย
 - ข. พลังงานที่สะสมในตัวเหนี่ยวนำเปรียบได้กับพลังงานศักย์ยืดหยุ่นของสปริง
 - ค. กระแสไฟฟ้าที่ไหลในวงจรเปรียบได้กับอัตราเร็วของก้อนมวล
- มีข้อความที่ถูกกี่ข้อ
- 1) 1 ข้อ
 - 2) 2 ข้อ
 - 3) 3 ข้อ
 - 4) ไม่มีข้อถูก
20. ตัวต้านทาน ขดลวดเหนี่ยวนำ และแหล่งจ่ายไฟกระแสสลับ ต่ออนุกรมกันเป็นวงจรไฟฟ้า แหล่งจ่ายไฟสามารถจ่ายไฟที่มีแรงเคลื่อนไฟฟ้ายังผลคงที่แต่สามารถปรับเปลี่ยนความถี่ได้ ถ้าเราค่อยๆ เพิ่มความถี่จากต่ำมากๆ ไปจนสูงมากๆ ขนาดของกระแสไฟฟ้ายังผล จะเปลี่ยนใกล้เคียงกับกราฟข้อใดมากที่สุด

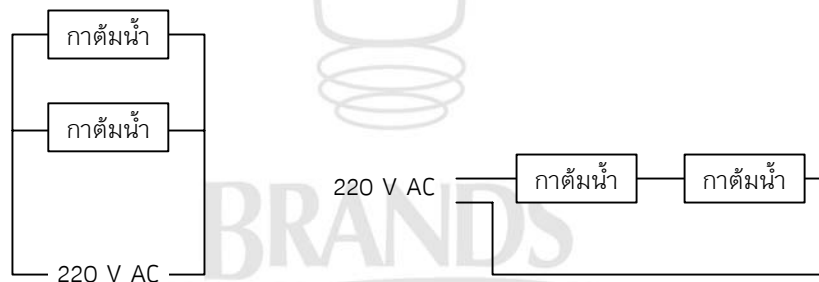

- 1) A
- 2) B
- 3) C
- 4) D

21. ถ้าต้องการทำให้ความต่างศักย์คร่อมตัวต้านทาน (V_R) มีค่าลดลงจะต้องทำอย่างไร

- 1) เพิ่มค่าความเหนี่ยวนำ
 - 2) เพิ่มความถี่ของไฟฟ้ากระแสสลับ
 - 3) ลดความถี่ของไฟฟ้ากระแสสลับ
 - 4) มีค่าตอบถูกมากกว่า 1 ข้อ
22. หม้อแปลงอุดมคติต่อกับแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับ ขณะที่กระแสไฟฟ้าที่ด้านปฐมภูมิมีค่าเป็นศูนย์ แล้วความต่างศักย์ที่ด้านทุติยภูมิจะเป็นเท่าใด
- 1) เป็นศูนย์
 - 2) ไม่เท่ากับศูนย์ แต่กำลังลดลง
 - 3) ไม่เท่ากับศูนย์ แต่กำลังเพิ่มขึ้น
 - 4) มีค่าสูงสุด
23. กาดม้ไฟฟ้าเหมือนกันจำนวน 4 ใบ ฉลากที่ติดข้างกาดม้ไฟฟ้าเขียนไว้ว่า 1500 W 220 V AC ใส่น้ำเต็มกาดม้ไฟฟ้าทุกใบ นำกาดม้ไฟฟ้า 2 ใบ มาต่อแบบขนานกัน อีก 2 ใบต่อแบบอนุกรม หลังจากนั้นเสียบเข้ากับปลั๊กไฟบ้าน จงเปรียบเทียบการต้มน้ำในกาทั้ง 4 ให้เดือด

แบบที่ 1 การต้มน้ำแบบต่อขนาน

แบบที่ 2 การต้มน้ำแบบต่ออนุกรม

	เวลาที่ใช้ในการต้มน้ำให้เดือด	ค่าไฟฟ้าที่ต้องเสีย
1)	ทั้งสองแบบใช้เวลาเท่ากัน	แบบอนุกรมเสียค่าไฟมากกว่า
2)	ทั้งสองแบบใช้เวลาเท่ากัน	ทั้งสองแบบเสียค่าไฟเท่ากัน
3)	แบบอนุกรมใช้เวลานานกว่า	แบบอนุกรมเสียค่าไฟมากกว่า
4)	แบบอนุกรมใช้เวลานานกว่า	ทั้งสองแบบเสียค่าไฟเท่ากัน

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและแสงเชิงฟิสิกส์

Wave

(สมบัติพื้นฐานของคลื่น)

3 การแทรกสอด

นิยาม เกิดจากคลื่นมากกว่า 2 คลื่น เคลื่อนที่มาพบกันและก่อให้เกิดการรวมกันแบบเสริมหรือหักล้างกัน

การคำนวณ ใช้เงื่อนไขสูตร เมื่อเป็นแหล่งกำเนิดอาพันธ์

แหล่งกำเนิดอาพันธ์ คือ แหล่งกำเนิด 2 แหล่ง (หรือมากกว่า) ที่มีความถี่ (f) เท่ากัน และเฟสต่างกันคงที่

(a) 2 แหล่งกำเนิด

A = จุดที่เกิดการแทรกสอดแบบเสริม

N = จุดที่เกิดการแทรกสอดแบบหักล้าง

θ = มุมเบนจากแนวกลาง

x = ระยะจากแนวกลาง

L = ระยะจากฉากกับแหล่งกำเนิด

d = ระยะระหว่าง S_1 กับ S_2

เมื่อ S_1, S_2 มีเฟสตรงกัน

$\boxed{A}$ Antinode (ปฏิบัพ)

$\boxed{N}$ Node (บัพ)

$\boxed{A} \quad |S_1P - S_2P| = d \sin \theta \approx d \frac{x}{L} = n\lambda ; \quad n = 0, 1, 2, \dots$

$\boxed{N} \quad |S_1P - S_2P| = d \sin \theta \approx d \frac{x}{L} = (n - \frac{1}{2})\lambda ; \quad n = 1, 2, 3, \dots$

! แนวกลางเป็น A_0
 A เป็นตัวจำนวนเต็ม λ
 ถ้ามุม θ เล็กจะได้ $\sin \theta \approx \tan \theta = \frac{x}{L}$

เมื่อ S_1, S_2 มีเฟสตรงกันข้าม

! แนวกลางเปลี่ยนจาก A_0 เป็น N_0
 ให้กลับสูตร A กับ N

(b) คลื่นนิ่ง (Standing Wave)

นิยาม เกิดจากคลื่น 2 ขบวน มี Amplitude, λ , v เท่ากันวิ่งสวนกันในแนวเส้นตรง

หลักการ

* ระยะ A ถึง A หรือ N ถึง N } = $\frac{\lambda}{2}$ (1 Loop)

* ระยะ A ถึง N = $\frac{\lambda}{4}$ ($\frac{1}{2}$ Loop)

* ถ้าเฟสตรงกัน → ตำแหน่งกึ่งกลางเป็น A

* ถ้าเฟสตรงข้าม → ตำแหน่งกึ่งกลางเป็น N

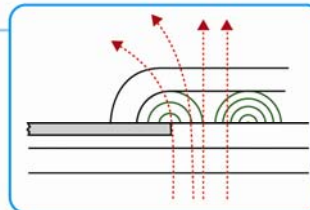
(สมบัติพื้นฐานของคลื่น)

4 การเลี้ยวเบน

① หลักการของฮอยเกนส์

“แต่ละจุดบนหน้าคลื่นถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของคลื่นใหม่ซึ่งให้กำเนิดคลื่นทุกทิศทาง”

② การเลี้ยวเบนผ่านช่องกีดขวาง

การเลี้ยวเบนผ่านช่องคู่ (สลิตคู่)

คำนวณเหมือน 2 แหล่งกำเนิด

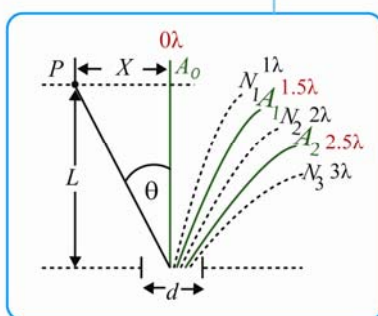
การเลี้ยวเบนผ่านช่องเดี่ยว (สลิตเดี่ยว)

(1) ถ้า $d \leq \lambda$

จะไม่เห็นลวดลายการแทรกสอด
(อาจเรียกว่า เลี้ยวเบนดี) *

(2) ถ้า $d > \lambda$

จะเห็นลวดลายการแทรกสอด
(อาจเรียกว่า เลี้ยวเบนไม่ดี (ไม่สมบูรณ์))

$$[A] \quad d \sin \theta = d \frac{X}{L} = \left(n + \frac{1}{2}\right) \lambda$$

$$n = 1, 2, \dots$$

$$[N] \quad d \sin \theta = d \frac{X}{L} = n \lambda$$

$$n = 1, 2, \dots$$

d = ความกว้างของช่องเดี่ยว

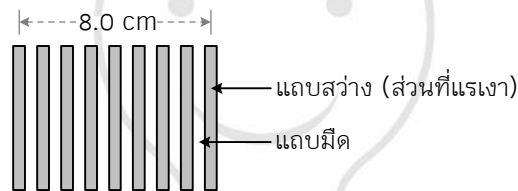
L = ระยะระหว่างช่องเดี่ยว จนถึงฉาก

X = ระยะที่ A หรือ N ห่างจากแนวกลาง

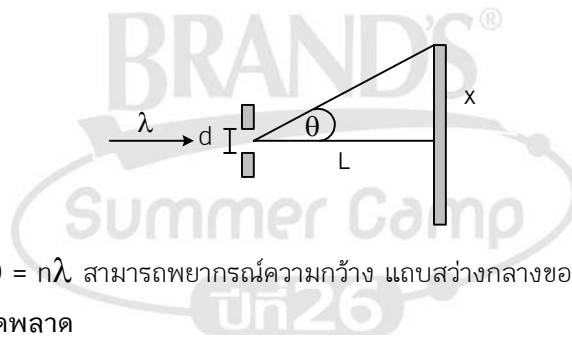
θ = มุมที่แนว A หรือ N เบนจากแนวกลาง

แนวข้อสอบ

24. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการแทรกสอดของแสงเลเซอร์ผ่านเกรตติง เมื่ออุปกรณ์ทั้งหมดอยู่ใต้ผิวน้ำ เปรียบเทียบกับเมื่อทำการทดลองในอากาศ
- 1) รี้วการแทรกสอดในน้ำอยู่ห่างเท่ากับในอากาศ
 - 2) รี้วการแทรกสอดในน้ำอยู่ชิดกันมากกว่าในอากาศ
 - 3) รี้วการแทรกสอดในน้ำอยู่ห่างกันมากกว่าในอากาศ
 - 4) ไม่เกิดรี้วการแทรกสอดในน้ำ
25. นักเรียนคนหนึ่งทำการทดลองการแทรกสอดของยัง ถ้าแสงที่ใช้มีความยาวคลื่น 720 นาโนเมตร และระยะห่างระหว่างช่องแคบคู่กับฉากเป็น 3.0 เมตร วัฏระยะห่างของแถบสว่างจากแนวกลางบนฉากได้ผลดังรูป ช่องแคบคู่ที่ใช้มีระยะห่างระหว่างช่องเป็นกี่มิลลิเมตร

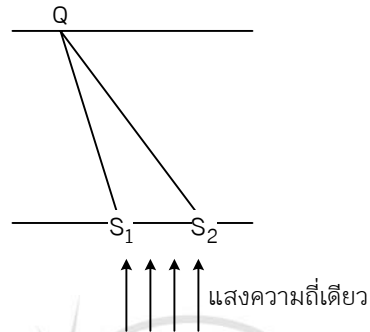
- 1) 0.12
 - 2) 0.22
 - 3) 0.34
 - 4) 0.68
- 26.

สูตร $\frac{dx}{L} = d \sin \theta = n\lambda$ สามารถพยากรณ์ความกว้าง แถบสว่างกลางของการเลี้ยวเบนช่องแคบเดี่ยวกรณีใดที่ทำให้สูตรผิดพลาด

- 1) $d < \lambda$
- 2) $L \approx 10d$
- 3) แหล่งกำเนิดแสงเป็นแสงกะพริบ
- 4) แสงที่ใช้เป็นแสงสีเดียว และเป็นโพลาไรซ์เชิงเส้น

27. ถ้าระยะ S_1Q มีค่าต่างจากระยะ S_2Q อยู่ 1500 นาโนเมตร ตำแหน่ง Q ของแสงความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร จะมีสมบัติอย่างไร

- 1) เป็นตำแหน่งที่มืดที่สุด
- 2) เป็นตำแหน่งที่สว่างที่สุด
- 3) อยู่ใกล้ตำแหน่งสว่างมากกว่าตำแหน่งมืด
- 4) อยู่ใกล้ตำแหน่งมืดมากกว่าตำแหน่งสว่าง

ฟิสิกส์อะตอม

SUPER MAP

ฟิสิกส์อะตอม

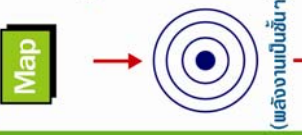
Map กรงกลาตัน • Dalton • Thomson • Millikan • Rutherford	(แบบจำลอง) • Dalton • Thomson • Millikan • Rutherford	(ผู้ค้นพบ) • Mendeleev • Sir W. Crooke • Thomson • Millikan • Rutherford	(การค้นพบ) • สร้างตารางธาตุ • พบ e^- • หา q/m ของ e^- • หา q, m ของ e^- • ยัง α ผ่านแผ่นทองคำ	(การทดลอง) • หลอดรังสีแคโทด • ดัดแปลงหลอดรังสีแคโทด • การทดลอง หยดน้ำมัน • ส่วนใหญ่ → ไม่เบน ส่วนน้อย → เบน น้อยมาก → สะท้อนกลับ	(สมการคำนวณ) $\frac{q}{m} = \frac{V^2}{2V_a} = \frac{2V_a}{B^2 R^2} = \frac{V}{BR} ; \frac{q}{m} = 1.76 \times 10^{+11} \frac{C}{kg}$ $qE = mg \quad m = \rho V = \rho \left(\frac{4}{3} \pi R^3 \right) ; m_e = 9.1 \times 10^{-31} kg$ $E = \frac{V}{d} \quad q_e = 1.6 \times 10^{-19} C$ $\left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = q \left(\frac{KQ}{R} \right) \quad (ของ \alpha) \quad (\alpha) \rightarrow R_{min} = R_{nucleus}$	(การทดลอง) • หลอดรังสีแคโทด • ดัดแปลงหลอดรังสีแคโทด • การทดลอง หยดน้ำมัน • ส่วนใหญ่ → ไม่เบน ส่วนน้อย → เบน น้อยมาก → สะท้อนกลับ	(สมการคำนวณ) $E = nhf$ $h = 6.6 \times 10^{-34} J.s$
--	---	---	---	--	---	--	---

ฟิสิกส์อะตอม

(แบบจำลอง)	(ผู้ค้นพบ)	(การค้นพบ)	(สมการคำนวณ)
Map (แบบจำลอง) • นิวเคลียส (e ⁻ มีพลังงานเป็นชั้นๆ)	• นิวเคลียส (ผู้ค้นพบ)	• โครงสร้างอะตอมของไฮโดรเจน (การค้นพบ) • สมบัติโครงสร้างอะตอมของไฮโดรเจน (การทดลอง)	$E = nhf, E_{ev} = \frac{1240}{\lambda_{nm}}; h = 6.6 \times 10^{-34} \text{ J.s}$ $n = \text{เลขควอนตัม}$ $1. mvr = nh; \hbar = \frac{h}{2\pi}$ $2. \Delta E = E_{n_{\text{new}}} - E_{n_{\text{old}}} = hf = \frac{hc}{\lambda}; \Delta E_{ev} = \frac{1240}{\lambda_{nm}}$ $3. \text{สมบัติของ } e^- \text{ ในอะตอม H}$
$R_n = R_1 n^2, R_1 = 5.3 \times 10^{-11} \text{ m}; v_n = \frac{v_1}{n}, v_1 = 2.18 \times 10^6 \text{ m/s}, f_n = \frac{f_1}{n^3}$ $E_n = \frac{E_1}{n^2}, E_1 = -21.76 \times 10^{-13} \text{ J} = -13.6 \text{ eV}$ $(E_2 = -3.4, E_3 = -1.51, E_4 = -0.85, E_5 = -0.54, E_{\infty} = 0 \text{ (eV)})$	$n_a = n_{\text{high}}$ $= 1 \rightarrow \text{ไลมาน (UV) (มองเห็น)}$ $= 2 \rightarrow \text{บาลเมอร์ (มองเห็น)}$ $= 3 \rightarrow \text{พาเชน}$ $= 4 \rightarrow \text{แบรเกต}$ $= 5 \rightarrow \text{ฟูบด}$ IR : Infrared	$4. \text{การแผ่รังสีจากการปล่อย } e^- \text{ และ photon}$ $5. \text{อนุกรมการเกิด spectrum ของ Hydrogen}$ $\frac{1}{\lambda} = \frac{f}{c} = R_H \left(\frac{1}{n_{\text{high}}^2} - \frac{1}{n_{\text{low}}^2} \right); R_H = 1.097 \times 10^7 \text{ m}^{-1}$	$\Delta E = E_{n_{\text{new}}} - E_{n_{\text{old}}} = hf = \frac{hc}{\lambda}; \Delta E_{ev} = \frac{1240}{\lambda_{nm}}$ $\Delta E_{1-2} = 4.9, \Delta E_{1-3} = 6.7, \Delta E_{\infty} = I.E. = 10.4 \text{ eV}$
• อะตอมอื่นนอกเหนือจาก Hydrogen มีพลังงานเป็นชั้นๆ	• Frank and Hertz • ขยายผลแบบจำลองอะตอมของบอร์	• การทดลองกระตุ้น e ⁻ ของ Uson (Hg) • การค้นพบ รังสี x และการศึกษา spectrum ของมัน	$x\text{-ray Spectrum ต่อเนื่อง}$ $eV = E_{k\text{max}} = hf_{\text{max}} = \frac{hc}{\lambda_{\text{min}}}$ $\lambda_{\text{min}} = \frac{1240}{V}$ $x\text{-ray Spectrum แบบเส้น} * (\text{หลักฐานพิสูจน์})$ $\Delta E = E_n - E_a = hf = \frac{hc}{\lambda}; \lambda_{nm} = \frac{1240}{\Delta E_{ev}}$

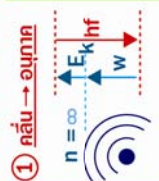
ฟิสิกส์อะตอม

กัมมาของคลื่นและอนุภาค

① คลื่น → อนุภาค

• **ปรากฏการณ์ Photoelectric**
(Hertzทดลอง, สเปกตรัมไฮโดรเจน)
แสงประทุด้วยเป็นอนุภาค (Photon)
กลุ่มก่อนพลังงาน ($E = hf$)

$E = nhf$
 $n = \text{จำนวน photon}$

$= hf + hf + \dots$
(n ตัว)

• **ปรากฏการณ์ Compton (x-ray)**
(Compton วัตถุประจุรังสี X หลังกระทบอะตอมกริไฟต์)

• สมการคลื่นเดอบรอยล์ → $E = mc^2$ และ $P = mv$

• เดวิสสัน และเกอร์มอร์ + JP Thomson → การแทรกสอดของ e^-

② อนุภาค → คลื่น

กลศาสตร์ควอนตัม
(ไฮเซนเบิร์ก, ชโรดิงเจอร์)

• หลักความไม่แน่นอนของไฮเซนเบิร์ก

• แบบจำลองอะตอมแบบกลุ่มเมฆ

Map

กลุ่มนอก

• $eV_s = E_{k_{max}} = hf - w \rightarrow w = hf_o = \frac{hc}{\lambda_o}$

$= \frac{hc}{\lambda} - \frac{hc}{\lambda_o}$

หรือ $V_s = E_{keV} = \frac{1240}{\lambda_{nm}} - w_{ev} \rightarrow w_{ev} = \frac{1240}{\lambda_o_{nm}}$

• $\lambda' - \lambda = \lambda_o (1 - \cos \alpha)$

รังสี X : ประทุด้วยเป็นอนุภาค

• $\lambda = \frac{h}{p} = \frac{h}{mv} = \frac{h}{\sqrt{2mE_k}} = \frac{h}{\sqrt{2mqV}}$

(สำหรับ e^-) $\lambda_{nm} = \frac{1.23}{\sqrt{E_{ev}}} = \frac{1.23}{\sqrt{V}}$

• คลื่นนิ่ง e^-

$2\pi R = n\lambda$

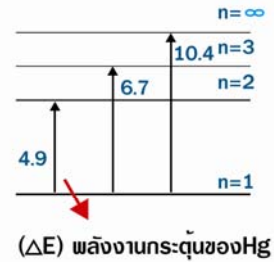
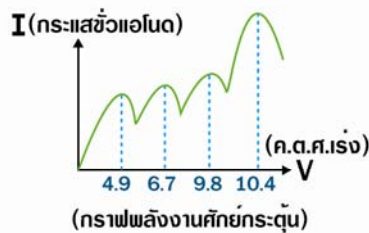
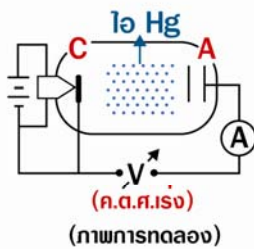
• $\Delta x \cdot \Delta p \geq \hbar \rightarrow (\Delta x)(m\Delta v) \geq \hbar$

$\Delta E \cdot \Delta t \geq \hbar ; \hbar = \frac{h}{2\pi}$

การขยายผล : แนวความคิดอะตอมมีระดับพลังงานเป็นขั้นๆ ของ Bohr

- การทดลองของฟรังค์และเฮิร์ตซ์ # ทดลองเมื่อปี พ.ศ. 2457 (1 ปีหลังจาก Bohr เสนอแบบจำลองของเขา)

→ สนับสนุนทฤษฎีอะตอมของ Bohr (ชั้นพลังงานของอะตอม)
→ ทดลองกับไอปรอท (Hg) ซึ่งมีโครงสร้างอะตอมซับซ้อน (กว่าไฮโดรเจน)

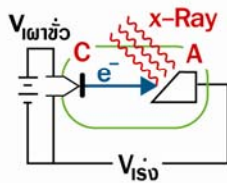

(การทดลอง) → ช่วงที่ให้พลังงานกระตุ้นไม่เท่า $\Delta E(\text{Hg}), e^-$ ที่วิ่งชนจะไม่ถ่ายเทพลังงานให้อะตอม Hg (ชนแบบยืดหยุ่น)

→ การคำนวณเหมือน Bohr

$$|\Delta E| = |E_{n_{\text{ก่อน}}} - E_{n_{\text{หลัง}}}| = hf = \frac{hc}{\lambda} \rightarrow \lambda_{nm} = \frac{1240}{\Delta E_{\text{eV}}} \left\{ \begin{array}{l} \Delta E = \text{ผลต่างระดับพลังงานระหว่างชั้น} \\ (4.9, 6.7, 10.4) \\ \# \Delta E = \text{I.E.} = 10.4 \text{ eV} \end{array} \right.$$

- รังสี X → ใช้ทฤษฎี Bohr อธิบายการเกิด x-ray ได้

- # พ.ศ. 2438 เรินต์เก้นทดลองพบรังสี x เป็นภาพบนแผ่นฟิล์มในช่องกระดาษ
- # x-ray : เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า, มีอำนาจทะลุทะลวงวัตถุความหนาแน่นต่ำ เช่น ผิวหนัง
- # จากการทดลองพบ x-ray 2 ชนิด

1. x-ray แบบ Spectrum ต่อเนื่อง → เกิดจาก e^- ชนเป้าโลหะและสูญเสียพลังงาน (e^- มีมากตัว → มากพลังงาน(E) → E จึงต่อเนื่อง)

→ E ต่อเนื่อง → แถบ Spectrum ต่อเนื่อง

→ e^- ตัวที่มีพลังงานมากที่สุด ($E_{k_{\text{max}}}$) → ชนเป้าโลหะได้ f_{max}

$$\# \text{ จาก } W = qV \rightarrow eV = E_{k_{\text{max}}} = hf_{\text{max}} = \frac{hc}{\lambda_{\text{min}}} \rightarrow \lambda_{\text{min}} (\text{nm}) = \frac{1240}{V}$$

2. x-ray เป็น Spectrum แบบเส้น → เกิดจาก e^- ของอะตอมเป้าโลหะเคลื่อนที่ระหว่างชั้นภายในภายหลังถูก e^- จากภายนอกมากระตุ้น (เรียกว่า การเรืองรังสี x)

เป้าโลหะต่างชนิด → เส้น spectrum ไม่เหมือนกัน

$$hf = \frac{hc}{\lambda} = \Delta E = E_{n_{\text{ก่อน}}} - E_{n_{\text{หลัง}}} \quad \lambda_{nm} = \frac{1240}{\Delta E_{\text{eV}}}$$

ΔE = พลังงานของ x-ray ของแต่ละแถบ spectrum

E_n เป็นของโลหะชนิดที่เป็นเป้าโลหะ

x-ray : การเกิดของมันจึงยืนยันว่าอะตอมมีระดับพลังงานเป็นขั้นๆ (เกิดกับเป้าโลหะที่นอกเหนือจากไฮโดรเจนของบอร์)

(Note : เมื่อ x-ray ผ่านผลึก (เกรตติง) → จะพบแนวแทรกสอด → สมบัติคลื่น)

● การคำนวณ Photoelectric

ปรับหน่วย (eV)

$$eV_s = E_{k_{\max}} = hf - w = \frac{hc}{\lambda} - w \rightarrow w = hf_0 = \frac{hc}{\lambda_0}$$

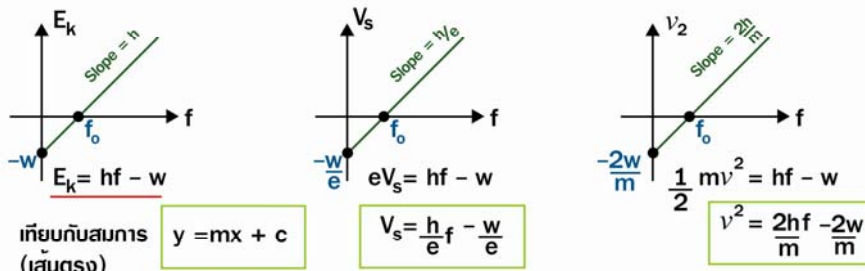
$$V_s = E_{k(eV)} = \frac{1240}{\lambda_{nm}} - w_{eV}$$

$$w_{eV} = \frac{1240}{\lambda_{0nm}}$$

V_s = ความต่างศักย์หยุดยั้ง
$E_{k_{\max}}$ = พลังงานจลน์ของ photo e^- ที่มากที่สุด

f_0, λ_0 = ความถี่, ความยาวคลื่นขีดเริ่ม, # W = Work Function (ฟังก์ชันงาน) = พลังงานยึดเหนี่ยว (I.E.)

● กราฟ Photoelectric

Note เป็นโลหะต่างชนิด $\rightarrow w$ หรือ f_0 จะต่างกัน และเส้นกราฟจะขนานเสมอเพราะ Slope เท่าเดิม
 $\rightarrow$ ปัจจุบันยอมรับว่าแสงแสดงสมบัติเป็นทั้งคลื่นและอนุภาคได้

ปรากฏการณ์คอมป์ตัน # พ.ศ. 2446 Arthur.H Compton. ทดลองวัดการกระเจิงรังสี X, หลังจากยิงไปกระทบอะตอมแท่งแกรไฟต์

มุมกระเจิงยิ่งมาก $\rightarrow$ พบว่า f จะยิ่งน้อย $\rightarrow E$ ยิ่งน้อย, ชัดกับสมบัติคลื่นที่ f จะคงที่เท่ากับแหล่งกำเนิด
เป็นไปตามผลการคำนวณเหมือนกับการชนอนุภาค

$$\lambda' - \lambda = \lambda_0 (1 - \cos \alpha)$$

λ' = ความยาวคลื่น x-ray ที่กระเจิง
λ = ความยาวคลื่น x-ray ของแหล่งกำเนิด
λ_0 = ความยาวคลื่น Compton ของ e^- (0.02422 Å)
α = มุม x-ray ที่เบี่ยงเบนจากแนวเดิม (มุมกระเจิง)

$\rightarrow$ สนับสนุนแนวคิดไอน์สไตน์ว่าคลื่นแสดงสมบัติเป็นอนุภาคได้

อนุภาคประพฤติตัวเป็นคลื่นได้ ; สมมติฐานเดอบรออยล์

เดอบรออยล์ เสนอสมการความสัมพันธ์ระหว่างความยาวคลื่นและโมเมนตัมโฟตอน

$$\rightarrow E = mc^2 \rightarrow m = \frac{E}{c^2}, P = mv = \frac{E}{c} \rightarrow P = \frac{E}{c} = \frac{hf}{c} = \frac{h}{\lambda}$$

$$\lambda = \frac{h}{P} = \frac{h}{mv} = \frac{h}{\sqrt{2mE_k}} = \frac{h}{\sqrt{2mqV}} \rightarrow \lambda_{nm} = \frac{1.23}{\sqrt{E_{eV}}} = \frac{1.23}{\sqrt{V}}$$

สมการความยาวคลื่นเดอบรออยล์

(สำหรับ e^- เท่านั้น)

E_k = พลังงานจลน์ของอนุภาค ; m = มวลอนุภาค ; V = ความต่างศักย์เร่งอนุภาค

λ = ความยาวคลื่นของอนุภาค ; P = โมเมนตัมของอนุภาค

แนวข้อสอบ

28. สมการใดไม่เกี่ยวข้องกับการคำนวณรัศมีการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนในแบบจำลองอะตอมของบอร์

1) $F = \frac{kq_1q_2}{r^2}$

2) $F = \frac{mv^2}{r}$

3) $F = \frac{Gm_1m_2}{r^2}$

4) $mvr = n\hbar$

29. อิเล็กตรอนถูกเร่งด้วยพลังงานอย่างน้อยที่สุดเท่าใด จึงสามารถชนโปรตอนอีกตัวหนึ่งได้ (กำหนดให้มวลอิเล็กตรอน คือ 10^{-29} kg เส้นผ่านศูนย์กลาง คือ 10^{-14} m ตอบในรูป 10^n eV โดยไม่คิดผลของทฤษฎีสัมพัทธภาพพิเศษ)

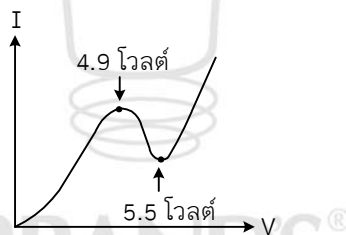
1) 10^3 eV

2) 10^5 eV

3) 10^9 eV

4) 10^{11} eV

30. การทดลองของฟรังค์และเฮริตซ์ประกอบด้วยหลอดบรรจุไอปรอทความดันต่ำ ซึ่งมีแคโทดเป็นตัวปล่อยอิเล็กตรอน และมีขั้วไฟฟ้าบวกสำหรับเร่งอิเล็กตรอน อิเล็กตรอนที่หลุดจากแคโทดจะเคลื่อนที่ผ่านไอปรอทและอาจเกิดการถ่ายเทพลังงานให้กับไอปรอทจนกระทั่งเดินทางมาถึงขั้วไฟฟ้า เกิดเป็นกระแสไฟฟ้าไหลระหว่างแคโทดและขั้วไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าสัมพันธ์กับความต่างศักย์ระหว่างแคโทดและขั้วไฟฟ้า ดังรูป

เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงความต่างศักย์ 4.9 โวลต์ ถึง 5.5 โวลต์

1) จำนวนอิเล็กตรอนจากแคโทดมีปริมาณลดลง

2) อิเล็กตรอนจากแคโทดสูญเสียพลังงานจนเกือบทั้งหมดที่มีให้แก่ไอปรอท

3) พลังงานจลน์ของอิเล็กตรอนจากแคโทดถูกเปลี่ยนเป็นพลังงานศักย์ไฟฟ้า เนื่องจากการเข้าชนกับไอปรอท

4) อิเล็กตรอนจากแคโทดมีพลังงานเพียงพอที่จะถูกไอปรอทจับไว้ ทำให้จำนวนอิเล็กตรอนที่ไปถึงขั้วไฟฟ้าบวกลดจำนวนลง

31. ในเครื่องกำเนิดแรงสั่นสะเทือน ถ้าเราเพิ่มความต่างศักย์ระหว่างขั้วไฟฟ้ากับเป้าโลหะ (V_0) ความยาวคลื่นต่ำสุดและความยาวคลื่นรังสีเอกซ์เฉพาะตัวที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

	ความยาวคลื่นต่ำสุด	ความยาวคลื่นรังสีเอกซ์เฉพาะตัว
1)	เพิ่มขึ้น	เปลี่ยนแปลง
2)	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง
3)	ลดลง	เปลี่ยนแปลง
4)	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง

32. อิเล็กตรอนในอะตอมไฮโดรเจนเปลี่ยนระดับพลังงานจากชั้น $n = 3$ ไปสู่สถานะพื้นจะปล่อยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีพลังงานประมาณกี่อิเล็กตรอนโวลต์

- 1) 1.41 2) 1.91
3) 12.1 4) 14.1

33. จากปรากฏการณ์โฟโตอิเล็กทริก เมื่อมีแสงมาตกกระทบโลหะ
- ก. จะเกิดโฟโตอิเล็กตรอน ก็ต่อเมื่อแสงมีพลังงานมากกว่าฟังก์ชันงาน
 - ข. ถ้าแสงมีความถี่มาก พลังงานจลน์ของโฟโตอิเล็กตรอนจะมากด้วย
 - ค. ถ้าแสงมีความถี่มาก จำนวนโฟโตอิเล็กตรอนจะมากด้วย
 - ง. ถ้าแสงมีความเข้มมาก จำนวนโฟโตอิเล็กตรอนจะมากด้วย

ข้อที่ถูกต้องมีกี่ข้อ

- 1) 1 ข้อ
- 2) 2 ข้อ
- 3) 3 ข้อ
- 4) 4 ข้อ

34. เมื่อฉายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวคลื่น 310 นาโนเมตร สู่โลหะที่มีฟังก์ชันงานตามข้อใด จะทำให้เกิดโฟโตอิเล็กตรอนที่มีพลังงานจลนต่ำที่สุด

- 1) 1.7 eV 2) 2.3 eV
3) 3.5 eV 4) 3.9 eV

35. การใช้แสง UV ที่มีพลังงาน 6×10^{-19} จูล ในการตรวจสอบธนบัตร หากมองเห็นลายน้ำจากการฉาย UV แสดงว่าเป็นธนบัตรจริง ลายน้ำโลหะบนธนบัตรจริงควรมีความหนาของเส้นลายนํ้าอย่างน้อยเท่าใด จึงจะมองเห็นได้โดยแสงดังกล่าว

- 1) 390 nm 2) 330 nm
3) 1.30 fm 4) 0.33 fm

36. ความยาวคลื่นเดอบรอยล์ของอิเล็กตรอนในอะตอมไฮโดรเจนที่ระดับพลังงาน $n = 4$ เป็นกี่เท่าของที่ระดับพลังงาน $n = 3$

- 1) $\frac{1}{3}$
- 2) 2
- 3) $\frac{4}{3}$
- 4) $\frac{3}{4}$

Nuclear Physics

สัญลักษณ์
และสมการ
นิวเคลียร์

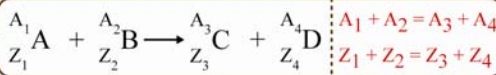
(เลขมวล)

$$p + n = A$$

$$p = Z$$

(เลขอะตอม)

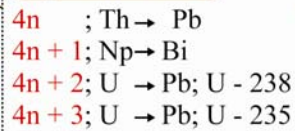
การดุลสมการนิวเคลียร์

Isotope ; Proton เท่า
Isobar ; p + n เท่า
Isotone ; neutron เท่า

ธาตุกัมมันตรังสี

อนุกรมการสลายตัว

กัมมันตภาพรังสี

มวล	$\alpha > \beta > \gamma$
	(4u) (m _e) 0
ประจุ	+2 -1 0
แตกตัว(ion)	$\alpha > \beta > \gamma$
ระยะเดินทาง	$\gamma > \beta > \alpha$
ทะลุทะลวง	$\gamma > \beta > \alpha$

การแผ่รังสี (กัมมันตรังสี)

$$A = \frac{dN}{dt} = -\lambda N$$

$$e^{-\lambda t} = \frac{N}{N_0} = \frac{m}{m_0} = \frac{A}{A_0} = \frac{1}{2^n}$$

$$\text{mol} = \frac{m}{M} = \frac{N}{N_A}$$

$$\lambda = \frac{\ln 2}{T} = \frac{0.693}{T} \quad n = \frac{t}{T}$$

Bq (Nucleus/s) - SI
1 Ci = 3.7 × 10¹⁰ Bq

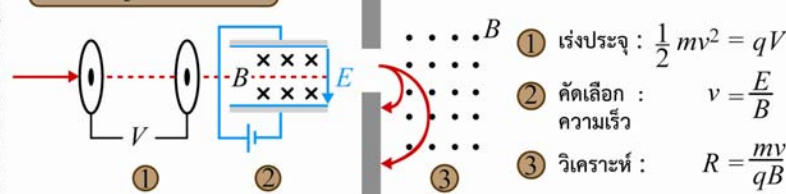
อุปมาอุปไมยลูกเต๋า
λ = หน้าที่เสีย/หน้าที่ทั้งหมด

สมดุล - สลายตัว

$$\frac{dN_1}{dt} = \frac{dN_2}{dt} \rightarrow \frac{N_1}{N_2} = \frac{T_1}{T_2} = \frac{\text{mol}_1}{\text{mol}_2} = \frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{m_1}{m_2} \frac{M_2}{M_1}$$

วิเคราะห์
Isotope

Mass Spectrometer

เสถียรภาพ
ของนิวเคลียส

ขนาดนิวเคลียส

$$R = R_0 \sqrt[3]{A}; R_0 = 1.2 \times 10^{-15} \text{ m}$$

$$\text{หา } V = \frac{4}{3}\pi R^3, \rho = \frac{m}{V}$$

สมการไอน์สไตน์

$$E = mc^2$$

หรือ

$$E = 931 \times m \text{ (MeV)}$$

$$m \text{ (u)}$$

พลังงานยึดเหนี่ยว

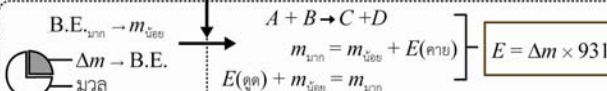
$$\text{B.E.} = (\Delta m) \times 931 \text{ MeV}$$

$$\Delta m = (Zm_p + (A-Z)m_n) - m_{\text{nucleus}}$$

$$\Delta m = (Zm_H + (A-Z)m_n) - m_{\text{atom}}$$

$$\frac{\text{B.E.}}{A} = \text{ความเสถียรของนิวเคลียส}$$

พลังงานปฏิกิริยา
นิวเคลียร์

แนวข้อสอบ

37. อนุภาค X ในปฏิกิริยานิวเคลียร์ $n + {}^{235}_{92}\text{U} \rightarrow {}^{160}_{62}\text{Sm} + {}^{72}_{30}\text{Zn} + X$ คืออะไร

- 1) ${}^1_1\text{H}$ 3 อนุภาค
- 2) ${}^3_1\text{H}$
- 3) n 4 อนุภาค
- 4) ${}^0_1\text{e}$ 3 อนุภาค

38. ข้อใดแสดงปฏิกิริยาการสลายตัวของ ${}^{234}_{90}\text{Th}$ เป็น ${}^{234}_{91}\text{Pa}$ ได้ถูกต้อง

- 1) ${}^{234}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{234}_{91}\text{Pa} + n$
- 2) ${}^{234}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{234}_{91}\text{Pa} + \alpha$
- 3) ${}^{234}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{234}_{91}\text{Pa} + e^- + \text{อนุภาคที่ตรวจวัดไม่พบ}$
- 4) ${}^{234}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{234}_{91}\text{Pa} + e^+ + \text{อนุภาคที่ตรวจวัดไม่พบ}$

39. การคำนวณหาค่ากัมมันตรังสีของนิวเคลียสดังต้น ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งใด

- ก. นิวเคลียสลูกหลังการสลายตัว
 - ข. ชนิดของนิวเคลียส
 - ค. ครึ่งชีวิต
 - ง. จำนวนนิวเคลียสที่เวลาใดๆ
- 1) ข้อ ก. เท่านั้น
 - 2) ข้อ ข. เท่านั้น
 - 3) ข้อ ข. และ ง.
 - 4) เกี่ยวข้องทุกข้อ

40. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการสลายตัวของ U-238

- 1) พลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนเปลี่ยนแปลงโดยอาจลดหรือเพิ่มก็ได้
- 2) พลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนไม่เปลี่ยนแปลง
- 3) พลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนเพิ่มขึ้น
- 4) พลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนลดลง

41. ลูกเต๋าชุด A มี 6 หน้า แต้มสีไว้เพียง 1 หน้า มีทั้งหมด 4800 ลูก ลูกเต๋าชุด B มี 10 หน้า แต้มสีไว้ 4 หน้า ในการทอดแต่ละครั้งจะหยิบลูกเต๋าคือขึ้นหน้าที่แต้มสีออก สำหรับการทอดลูกเต๋าค้างแรก ถ้าต้องการให้จำนวน ลูกเต๋าคือถูกหยิบออกทั้งสองชุดเท่ากัน จะต้องใช้ลูกเต๋าชุด B กี่ลูก
- 1) 1200
 - 2) 1500
 - 3) 2000
 - 4) 2400
42. หากเปรียบเทียบการทอดลูกเต๋ากับการสลายตัวของนิวเคลียสกัมมันตรังสี เมื่อเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าคงตัวการสลาย (แกนตั้ง) กับจำนวนหน้าที่แต้มสีของลูกเต๋าคือ (แกนนอน) เป็นดังข้อใด
- 1) เป็นกราฟไฮเพอร์โบลามุมฉาก
 - 2) เป็นกราฟเส้นตรงที่มีความชันเป็นลบ
 - 3) เป็นกราฟเส้นตรงที่มีความชันเป็นบวก
 - 4) เป็นกราฟเอกซ์โพเนนเชียลที่มีความชันเป็นบวก
43. สารกัมมันตรังสีชนิดหนึ่งมีค่าครึ่งชีวิต 50 วินาที เมื่อเวลาผ่านไป 125 วินาที สารชนิดนี้เหลืออยู่ 200 กรัม ในตอนแรกเริ่มมีสารชนิดนี้กี่กรัม
- 1) 1,450
 - 2) 1,131
 - 3) 885
 - 4) 765
44. สารกัมมันตรังสี A สลายตัวได้ B ถ้าปริมาณ $\frac{7}{8}$ ของ A สลายในเวลา 30 ปี ค่าครึ่งชีวิตของ A จะเป็นกี่ปี
- 1) 3.75
 - 2) 5
 - 3) 7
 - 4) 10
45. พลังงานที่ปลดปล่อยออกมาจากการสลายให้รังสีเบตาของ $^{14}_6\text{C}$ มีค่าที่เมกะอิเล็กตรอนโวลต์ กำหนดมวลอะตอมของไอโซโทปต่างๆ
$^{11}\text{C}(11.011433 \text{ u})$	$^{12}\text{C}(12.000000 \text{ u})$	$^{13}\text{C}(13.003355 \text{ u})$	$^{14}\text{C}(14.003242 \text{ u})$
$^{13}\text{N}(13.005739 \text{ u})$	$^{14}\text{N}(14.003074 \text{ u})$	$^{15}\text{N}(15.000109 \text{ u})$	$^{15}\text{O}(15.003065 \text{ u})$
$^{16}\text{O}(15.994915 \text{ u})$	$^{18}\text{O}(17.999159 \text{ u})$		
- มวลอิเล็กตรอน 0.000549 u และ $1 \text{ u} = 930 \text{ MeV}/c^2$

พิจารณาข้อมูลต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 46-48

แบรีออนเป็นอนุภาคที่ประกอบด้วยควาร์ก 3 ตัว ยึดติดกันด้วยแรงนิวเคลียร์แบบเข้ม ควาร์กเป็นอนุภาคมูลฐานที่มีมวล และประจุไฟฟ้าตามข้อมูล ดังนี้

ชนิดควาร์ก	มวล	ประจุไฟฟ้า
u	2.4 MeV/c ²	+2e/3
d	4.8 MeV/c ²	-e/3
s	104 MeV/c ²	-e/3
c	1.27 GeV/c ²	+2e/3
b	4.2 GeV/c ²	-e/3
t	171.2 GeV/c ²	+2e/3

46. อนุภาคเดลต้า ++ (Δ^{++}) ประกอบด้วยควาร์กชนิด u ทั้ง 3 ตัว จงหาว่า เดลต้า ++ มีประจุรวมเท่าใด
- +e
 - $+\frac{2}{3}e$
 - +2e
 - 2e
47. อนุภาคประกอบด้วยควาร์กชนิดใด จะเคลื่อนที่เป็นทางตรงในสนามแม่เหล็ก
- uud
 - udd
 - uuu
 - ddd
48. ถ้ามีควาร์กอยู่ 3 ชนิด คือ u, d และ s จะสามารถสร้างแบรีออนได้ทั้งหมดกี่แบบ
- 27
 - 15
 - 9
 - 3

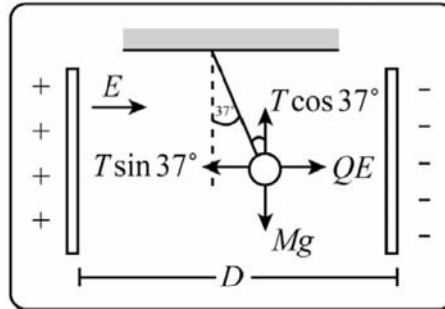
เฉลย

1. 2)	2. 4)	3. 2)	4. 2)	5. 4)
6. 4)	7. 1)	8. 3)	9. 3)	10. 1)
11. 1)	12. 4)	13. 4)	14. 3)	15. 4)
16. 1)	17. 4)	18. 1)	19. 2)	20. 4)
21. 2)	22. 4)	23. 4)	24. 2)	25. 2)
26. 1)	27. 1)	28. 3)	29. 2)	30. 2)
31. 4)	32. 3)	33. 2)	34. 4)	35. 2)
36. 3)	37. 3)	38. 3)	39. 1)	40. 3)
41. 3)	42. 3)	43. 2)	44. 4)	45. 0.16 MeV
46. 3)	47. 2)	48. 1)		

เฉลยแนวข้อสอบ (เฉพาะข้อยาก)

4.

วิธีทำ

1. พิจารณาสมดุลในแนวตั้ง หา T

$$\boxed{F \uparrow = F \downarrow} \quad ; \quad T \cos 37^\circ = Mg$$

$$\therefore T = \frac{Mg}{\cos 37^\circ}$$

2. พิจารณาสมดุลในแนวระดับ หา E

$$\boxed{F \leftarrow = F \rightarrow} \quad ; \quad T \sin 37^\circ = QE$$

$$\left(\frac{Mg}{\cos 37^\circ} \right) \sin 37^\circ = QE$$

$$\therefore E = \frac{Mg}{Q} \tan 37^\circ$$

3. หาค่าความต่างศักย์ระหว่างแผ่นคู่ขนาน

$$\boxed{V = ED} \quad ; \quad V = \left(\frac{Mg}{Q} \tan 37^\circ \right) D$$

$$\therefore \boxed{V = \frac{3MgD}{4Q}} \quad \text{----- ข้อ 2}$$

6. วิธีทำ

1. หาค่าตัวเก็บประจุรวม

$$\boxed{\frac{1}{C_t} = \frac{1}{C_1} + \frac{1}{C_2 + C_3} + \frac{1}{C_4}} \quad ; \quad \frac{1}{C_t} = \frac{1}{4} + \frac{1}{1+3} + \frac{1}{2}$$

$$\therefore C_t = 1 \mu\text{F}$$

2. หาประจุรวม

$$\boxed{Q_t = C_t V} \quad ; \quad Q_t = (1)(5)$$

$$\therefore Q_t = 5 \mu\text{C}$$

3. หาความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อม C_1

$$C_1 = \frac{Q_t}{V_1}$$

$$4 = \frac{5}{V_1}$$

$$\therefore V_1 = 1.25 \text{ V}$$

4. หาความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อม C_2, C_3

$$(C_2 + C_3) = \frac{Q_t}{V_{2,3}}$$

$$(1+3) = \frac{5}{V_{2,3}}$$

$$\therefore V_2 = V_3 = 1.25 \text{ V}$$

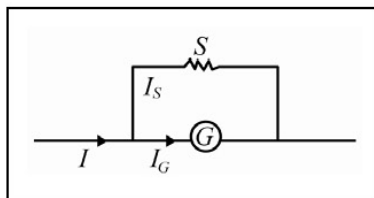
5. หาความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อม C_4

$$C_4 = \frac{Q_t}{V_4}$$

$$(2) = \frac{5}{V_4}$$

$$\therefore V_4 = 2.5 \text{ V}$$

8. วิธีทำ

เมื่อนำไปวัดกระแส $I = 10 \text{ mA}$

แล้วเข็มเบนไม่เต็มแสดงว่า

I_G ไหลเข้ามิเตอร์ น้อยกว่า 2 mA

จากสมการ

$$\frac{I_G}{I} = \frac{R_S}{R_G + R_S}$$

ถ้า I_G น้อยไป แสดงว่า 1) R_S น้อยไป

2) R_G มากไป

ดังนั้น ข้อสันนิษฐานที่เป็นไปได้ คือ

ตอนแรกคำนวณ R_S น้อยไป (ค)

ตอนแรกวัดค่า R_G ได้มากไป (ข)

ตอบข้อ 3

10. วิธีทำ จาก $P = I^2 R$ และ $I = \frac{E}{R+r}$ ดังนั้น $P = \left(\frac{E}{R+r} \right)^2 R$ ————— (1)

หา R ที่ทำให้ $P_{\max}$ โดย $\frac{dP}{dR} = 0$ จาก (1) $0 = \frac{dP}{dR} = \frac{(R+r)^2 E^2 - (E^2 R) 2(R+r)}{(R+r)^4}$

(หาค่าวิกฤต)

$$E^2 (R+r)^2 = 2E^2 R(R+r)$$

$$R+r = 2R$$

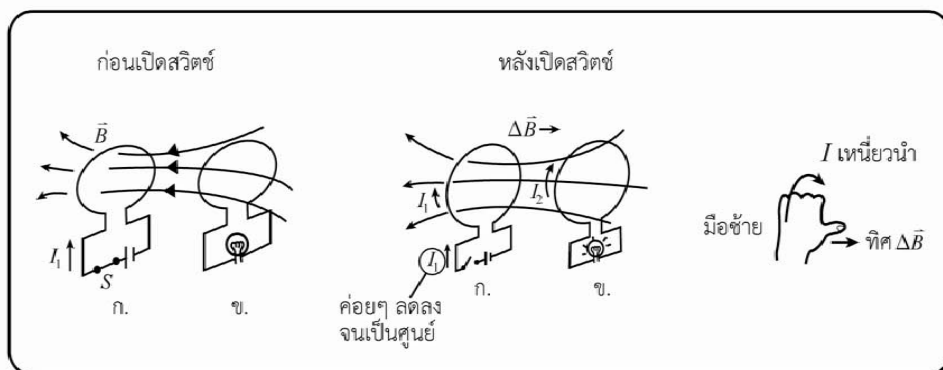
$$\therefore R = r$$

นั่นคือกำลังไฟฟ้าที่เกิดบนวงจรจะมีค่ามากที่สุดเมื่อ $R = r$ เรียกว่าเกิด

“Maximum Power Transfer”

ตอบข้อ 1

13.

แนวคิด ก่อนเปิดสวิตช์ วงจร ก. มีกระแสไหลคงที่ เกิดสนามแม่เหล็กที่ผ่านลวด ข.

หลังเปิดสวิตช์ กระแสในวงจร ก. มีการเปลี่ยนแปลงคือลดลง ส่งผลให้สนามแม่เหล็ก

ลดลงไปด้วย สนามแม่เหล็กที่เปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดกระแสเหนี่ยวนำในวงจร ข.

และทำให้ไฟติดชั่วขณะหนึ่ง หากทิศกระแสเหนี่ยวนำจากกฎมือซ้าย

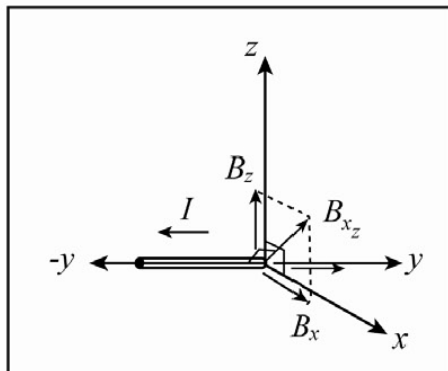
ได้ว่ากระแสในวงจร ข. ไหลวนตามเข็มนาฬิกา ซึ่งมีทิศเดียวกับวงจร ก.

ดังนั้น ลวด ข. จะถูกดูดเข้าหาลวด ก.

ตอบข้อ 4

15.

วิธีทำ คำนวณหาแรงแม่เหล็กได้จากสูตร

$$F = ILB \sin \theta$$

; B_y วางตัวขนานกับลวด $\theta = 180^\circ$
 $(\sin 180^\circ = 0)$ จึงไม่ทำให้เกิดแรง

ให้ทำการรวมเวกเตอร์ B_x และ B_z

$$B_{xz} = \sqrt{B_x^2 + B_z^2}$$

$$B_{xz} = \sqrt{6^2 + 8^2}$$

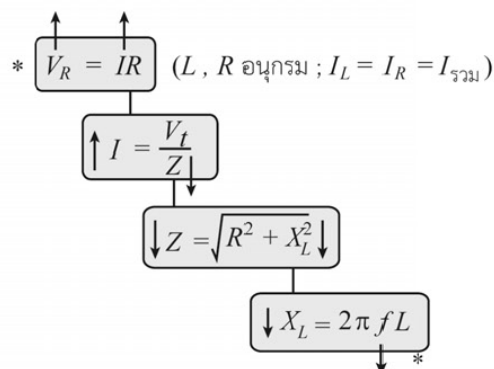
$$\therefore B_{xz} = 10 \text{ T}$$

$$\therefore F = 10IL$$

ตอบข้อ 4

$$F = ILB_{xz} \sin 90^\circ ; F = IL(10)(1)$$

21. แนวคิด โหลดผสมการจากบนลงล่าง

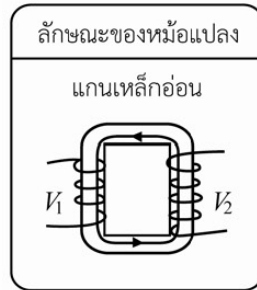

$\therefore$ ถ้าต้องการให้ V_R ลดลง ต้องเพิ่มความถี่

ตอบข้อ 2

ปีที่ 26

22. แนวคิด

หม้อแปลงทำงานโดยอาศัยการเหนี่ยวนำไฟฟ้า ฟลักซ์แม่เหล็กที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนความต่างศักย์ทางฝั่งปฐมภูมิ (V_1) จะทำให้เกิดความต่างศักย์ทางฝั่งทุติยภูมิ (V_2) ฟลักซ์แม่เหล็กนี้เชื่อมถึงกันทางแกนเหล็กอ่อนจึงมีเฟสตรงกัน และทำให้เฟสของ V_1 ตรงกับเฟสของ V_2 แต่สำหรับขดลวดเหนี่ยวนำ เฟสของความต่างศักย์จะนำเฟสของกระแส 90° ดังนั้น ถ้ากระแสกำลังมีค่าเป็นศูนย์ (เฟส 0°) ความต่างศักย์จะมีค่าสูงสุด (เฟส 90°)

ตอบข้อ 4

26. แนวคิด

จากสูตร

$$\frac{dx}{L} = d \sin \theta = n\lambda$$

ถ้า $d < \lambda$ จะทำให้

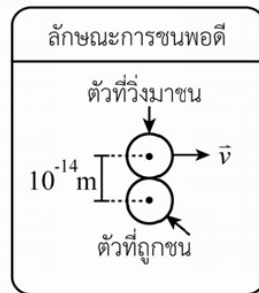
$$\sin \theta = n \frac{\lambda}{d} > 1$$

θ ไม่สามารถหาค่าได้

$\therefore$ สูตรจะผิดพลาด ถ้า $d < \lambda$

ตอบข้อ 1

29. วิธีทำ

โปรตอนตัวหนึ่งจะวิ่งชนโปรตอนอีกตัวได้ เมื่อมีพลังงานจลน์สูงกว่าพลังงานศักย์ไฟฟ้าสูงสุด ทำให้สามารถเอาชนะแรงผลักทางไฟฟ้าได้ จากกฎการอนุรักษ์พลังงานจะได้ว่า

$$E_{k,\max} = E_{F,\max}$$

$$\begin{aligned} E_{k,\max} &= \frac{ke^2}{r} \\ &= \frac{(9 \times 10^9)(1.6 \times 10^{-19})^2}{10^{-14}} \text{ จูล} \\ &= (9 \times 10^{23})(1.6 \times 10^{-19}) \text{ eV} \\ &= 14.4 \times 10^4 \text{ eV} \\ &\approx 10^5 \text{ eV} \end{aligned}$$

ตอบข้อ 2

33. แนวคิด จากการทดลองเรื่องโฟโตอิเล็กทริก สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- ①. จะเกิดโฟโตอิเล็กตรอนเมื่อแสงมีพลังงานมากกว่าหรือเท่ากับฟังก์ชันงาน ข้อ ก. ผิด
- ②. พลังงานจลน์ของโฟโตอิเล็กตรอนไม่ขึ้นกับความเข้มแสง แต่ขึ้นกับความถี่ ข้อ ข. ถูก
- ③. ถ้าแสงมีความถี่มากพลังงานจลน์จะมากตามไปด้วย จำนวนโฟโตอิเล็กตรอนขึ้นกับ

ความเข้มแสง แต่ไม่ขึ้นกับความถี่ ข้อ ค. ผิด ข้อ ง. ถูก

ถูก 2 ข้อ

ตอบข้อ 2

36. วิธีทำ

1. รัศมีวงโคจรที่ระดับพลังงาน n คือ $r_n = r_1 n^2$

2. อิเล็กตรอนที่ระดับพลังงาน n จะเป็นคลื่นนิ่ง ดังนั้น ความยาวของวงโคจรจะต้องเป็นจำนวน n เท่าของความยาวคลื่นเดอบรอยล์ นั่นคือ

$$2\pi r_n = n\lambda_n$$

แทนค่า $r_n = r_1 n^2$; $2\pi r_1 n = \lambda_n$

$$\therefore \lambda_n \propto n$$

จาก $L_n = mv_n r_n = n\hbar$
 $P_n r_n = \frac{nh}{2\pi}$
 $2\pi r_n = \frac{nh}{P_n} = n\lambda_n$

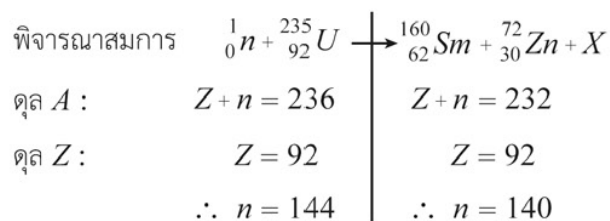
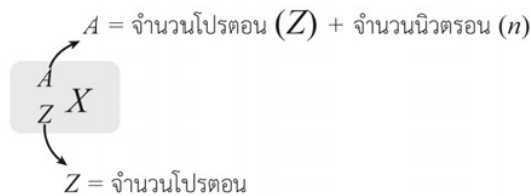
3. เปรียบเทียบกรณี $n = 4$ และ $n = 3$

$$\frac{\lambda_4}{\lambda_3} = \frac{4}{3}$$

ความยาวคลื่นเดอบรอยล์ที่ $n = 4$ ยาวเป็น $\frac{4}{3}$ เท่าของที่ $n = 3$

ตอบข้อ 3

37. วิธีทำ สัญลักษณ์นิวเคลียร์

จะเห็นว่าฝั่งขวามี n ขาดไป 4 ตัว $\therefore X$ ควรจะต้องเป็น n 4 อนุภาค ตอบข้อ 3

42. แนวคิด

ในการสลายตัวของนิวเคลียส λ = ค่าคงที่การสลายตัว แต่ในการอุปมา-อุปมัย

เปรียบเทียบการทอดลูกเต๋า $\lambda = \frac{\text{จำนวนหน้าที่แต้มสี่}}{\text{จำนวนหน้าทั้งหมด}}$

จาก $y = mx$ (กราฟเส้นตรง)

ถ้า แกน y คือ λ

แกน x คือ จำนวนหน้าที่แต้มสี่

และ m คือ $\frac{1}{\text{จำนวนหน้าทั้งหมด}}$ ← เป็นค่าบวกเสมอ

เป็นกราฟเส้นตรงที่ความชันเป็นบวก

ตอบข้อ 3

44. แนวคิด

ในเวลา $t = 30$ ปี ธาตุ A สลายตัวไป $\frac{7}{8}$ ส่วน แสดงว่า ยังเหลือ $\frac{1}{8}$ ส่วน

วิธีทำ

ใช้สูตรอัตราส่วนจำนวนที่เหลือ (N) ต่อจำนวนทั้งหมด (N_0)

$$\frac{N}{N_0} = \left(\frac{1}{2}\right)^{t/T} ; \quad \text{แทนค่า } \frac{N}{N_0} = \frac{1}{8}, t = 30 \text{ ปี เพื่อหาค่าครึ่งชีวิต } T$$

$$\therefore \frac{1}{8} = \left(\frac{1}{2}\right)^{30/T} \quad \text{แทนค่า } \frac{1}{8} = \left(\frac{1}{2}\right)^3$$

$$\text{จะได้ว่า } 3 = \frac{30}{T}$$

$$T = 10 \text{ ปี}$$

ครึ่งชีวิตคือ 10 ปี

ตอบข้อ 4

Summer Camp

UN26

NOTE

BRANDS® ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 26

เอกสารประกอบการบรรยาย วิชา **PAT 2** **ฟิสิกส์**

โดย อ.สุธี อัศววิมล (พี่โหน่ง)

สถาบันกวดวิชาออนดีมานด์

Smart Planning

ลำดับบทที่ออกสอบ (จากมาก → น้อย)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

เรื่องที่ต้องดูเป็นพิเศษ (ต้องฝึกโจทย์ให้มาก)

- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____
- E. _____
- F. _____
- G. _____
- H. _____
- I. _____
- J. _____
- K. _____
- L. _____

ในการเอาชนะข้อสอบ

1. แม่นหลัก/สูตร
2. แม่นหน่วย
3. หาตัวแปรที่โจทย์ถามให้เจอ
4. ทำ Shortest Route
(หาเส้นทางคำนวณที่สั้นที่สุด)
5. เร็ว/รอบคอบ
6. (ถ้าจำเป็น) ให้เดาแบบดูข้อสอบ
7. ระวัง ! ค่าคงที่ใช้ตามที่ข้อสอบกำหนด

การเตรียมตัว / ฝึก

1. ต้องทำ Short Note
2. หากฝึกโจทย์และคิดไม่ออกให้ Open Book
ทำก่อนจะไปดูเฉลย
3. ฝึกจับเวลาเสมอ (จำลองการสอบ)
4. เมื่อพบข้อผิดพลาดจากการฝึก ให้จดทั้งไว้หน้าข้อ
คำถาม และจดลง Short Note เอาไว้ทบทวน
5. อ่าน/ฝึก ตามลำดับความสำคัญ
(เน้น บท/เรื่องที่ออกสอบมากก่อน)

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 2 ฟิสิกส์ มี.ค. ปี 57

PAT 2 วิชา วิทยาศาสตร์ PART : PHYSICS	ข้อสอบปี 2557				
	ลำดับ	หัวข้อ	จำนวน ข้อสอบ	% ที่ออก	% สะสม
	1	งานและพลังงาน	2	8	8
	2	แก๊สและทฤษฎีจลน์	2	8	16
	3	ของแข็ง ของเหลว และของไหล	2	8	24
	4	ไฟฟ้าสถิต	2	8	32
	5	แม่เหล็กไฟฟ้า	2	8	40
	6	ฟิสิกส์อะตอม	2	8	48
50%	7	ฟิสิกส์นิวเคลียร์	2	8	56
	8	กฎของนิวตัน	1	4	60
	9	สมดุลกล	1	4	64
	10	การเคลื่อนที่วิถีโค้ง	1	4	68
	11	การเคลื่อนที่วงกลมและดวงดาว	1	4	72
	12	การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิก	1	4	76
80%	13	การเคลื่อนที่แบบหมุน	1	4	80
	14	คลื่น	1	4	84
	15	เสียง	1	4	88
	16	ไฟฟ้ากระแสตรง	1	4	92
	17	ไฟฟ้ากระแสสลับ	1	4	96
	18	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและแสงเชิงฟิสิกส์	1	4	100
	19	บทนำและการนับ	0	0	100
	20	การเคลื่อนที่แนวตรง	0	0	100
	21	โมเมนตัม	0	0	100
	22	แสง	0	0	100
		รวม	25	100	

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 2 ฟิสิกส์ เม.ย. ปี 57

PAT 2 วิชา วิทยาศาสตร์ PART : PHYSICS	ข้อสอบปี 2557				
	ลำดับ	หัวข้อ	จำนวน ข้อสอบ	% ที่ออก	% สะสม
	1	ไฟฟ้าสถิต	3	8	12
	2	กฎของนิวตัน	2	8	20
	3	การเคลื่อนที่วิถีโค้ง	2	8	28
	4	การเคลื่อนที่วงกลมและดวงดาว	2	8	36
	5	เสียง	2	8	44
50%	6	แสง	2	8	52
	7	ของแข็ง ของเหลว และของไหล	2	8	60
	8	แม่เหล็กไฟฟ้า	2	8	68
	9	การเคลื่อนที่แนวตรง	1	4	72
	10	การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิก	1	4	76
80%	11	คลื่น	1	4	80
	12	แก๊สและทฤษฎีจลน์	1	4	84
	13	ไฟฟ้ากระแสตรง	1	4	88
	14	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและแสงเชิงฟิสิกส์	1	4	92
	15	ฟิสิกส์อะตอม	1	4	96
	16	ฟิสิกส์นิวเคลียร์	1	4	100
	17	บทนำและการนับ	0	0	100
	18	สมดุลกล	0	0	100
	19	งานและพลังงาน	0	0	100
	20	โมเมนตัม	0	0	100
	21	การเคลื่อนที่แบบหมุน	0	0	100
	22	ไฟฟ้ากระแสสลับ	0	0	100
		รวม	25	100	

การเคลื่อนที่แนวตรง

การเคลื่อนที่ (Motion)

- 1 มิติ → การเคลื่อนที่แนวตรง
2 มิติ → โพรเจกไทล์, วงกลม, ซิมเปิลฮาร์โมนิก และการหมุน

1 ปริมาณอธิบายการเคลื่อนที่ทั่วไป

$\vec{u}$ = ความเร็วต้น $\vec{v}$ = ความเร็วปลาย $\vec{s}$ = การกระจัด
 t = ช่วงเวลา $\vec{a}$ = ความเร่ง

2 การแบ่งประเภทปริมาณการเคลื่อนที่

สเกลาร์ (Scalar)

(สนใจเฉพาะขนาด)

S = ระยะทาง

นิยาม ระยะตามเส้นทางการเคลื่อนที่
(หน่วย : เมตร, m)

v = อัตราเร็ว

นิยาม ระยะทางที่เคลื่อนที่ได้ต่อหนึ่งหน่วยเวลา

$$v = \frac{s}{t}$$

(หน่วย : เมตร/วินาที, m/s)

a = อัตราเร่ง = ขนาดของความเร่ง
(หน่วย : เมตร/วินาที², m/s²)

เวกเตอร์ (Vector)

(สนใจทั้งขนาดและทิศทาง)

$\vec{S}$ = การกระจัด

นิยาม ระยะที่วัดจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสุดท้าย
(หน่วย : เมตร, m)

$\vec{v}$ = ความเร็ว

นิยาม การกระจัดต่อหนึ่งหน่วยเวลา

$$\vec{v} = \frac{\vec{S}}{t}$$

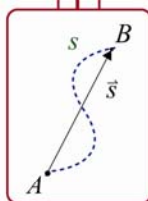
(หน่วย : เมตร/วินาที, m/s)

$\vec{a}$ = ความเร่ง

นิยาม อัตราการเปลี่ยนแปลงความเร็ว

$$\vec{a} = \frac{\Delta \vec{v}}{t} = \frac{\vec{v} - \vec{u}}{t}$$

(หน่วย : เมตร/วินาที², m/s²)

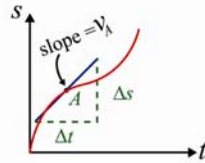
- Note**
- เมื่อความเร็ว ($\vec{v}$) คงที่ → ความเร่ง ($\vec{a}$) จะเป็น 0, $\vec{v}$ คงที่ → เคลื่อนที่เป็นเส้นตรงเท่านั้น
 - เมื่อความเร็วลดลง → อาจเรียก $\vec{a}$ ว่าเป็น ความหน่วง

3 ค่า ณ ขณะใดขณะหนึ่งและค่าเฉลี่ย

ค่า ณ ขณะใดขณะหนึ่ง

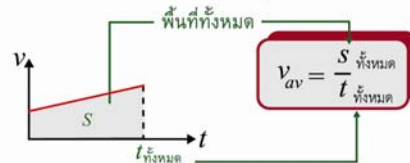
- ขนาดความเร็ว ณ ขณะใดๆ

$v_A = \text{Slope ของเส้น}$
สัมผัสบนกราฟ $s - t$
ณ จุดนั้น

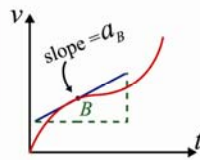
ค่าเฉลี่ย

- ขนาดความเร็วเฉลี่ย (v_{av})

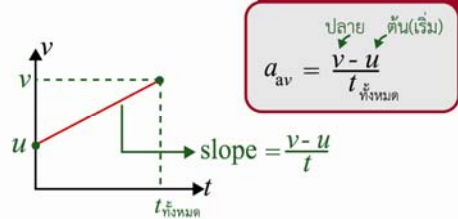

- ขนาดความเร่ง ณ ขณะใดๆ

$a_B = \text{Slope ของเส้น}$
สัมผัสบนกราฟ $v - t$
ณ จุดนั้น

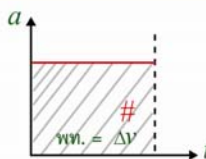
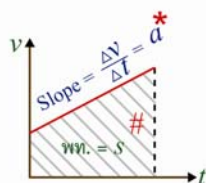
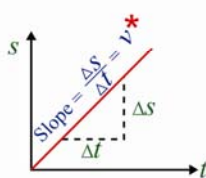

- ขนาดความเร่งเฉลี่ย (a_{av})

4 กราฟพื้นฐานการเคลื่อนที่แนวตรง

กราฟพื้นฐาน

หลักการหาค่าพื้นฐาน

* Slope (ความชัน)

กราฟ $s - t$

$= v$

กราฟ $v - t$

$= a$

พื้นที่ใต้กราฟ

$= s$

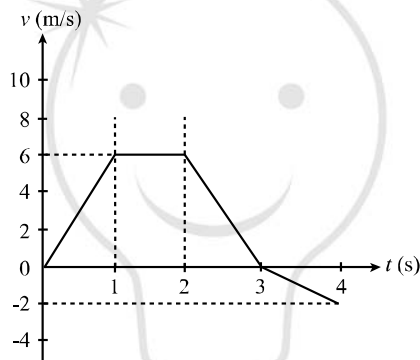
กราฟ $v - t$

$= \Delta v$

กราฟ $a - t$

แนวข้อสอบ

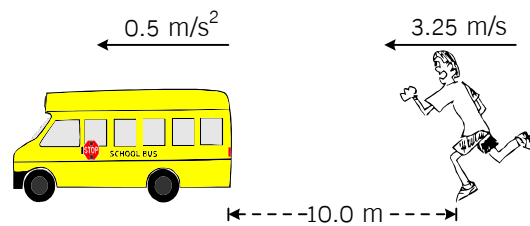
- วัตถุกำลังเคลื่อนที่ในแนวแกน X มีเครื่องหมายของการกระจัด ความเร็ว และความเร่งเป็น ลบ บวก และบวก ตามลำดับ ข้อใดถูก
 - 1) วัตถุอยู่ในตำแหน่ง $X < 0$ มีทิศการเคลื่อนที่ $-X$ และกำลังช้าลง
 - 2) วัตถุอยู่ในตำแหน่ง $X < 0$ มีทิศการเคลื่อนที่ $-X$ และกำลังเร็วขึ้น
 - 3) วัตถุอยู่ในตำแหน่ง $X < 0$ มีทิศการเคลื่อนที่ $+X$ และกำลังช้าลง
 - 4) วัตถุอยู่ในตำแหน่ง $X < 0$ มีทิศการเคลื่อนที่ $+X$ และกำลังเร็วขึ้น
2. กราฟความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วกับเวลาของวัตถุที่เคลื่อนที่ในแนวตรง

ข้อความต่อไปนี้กล่าวถูกกี่ข้อ

- ก. ในช่วงเวลา 0-4 วินาที วัตถุมีการกระจัดเท่ากับ 11 เมตร
 - ข. ในช่วงเวลา 0-1 วินาที และช่วงเวลา 2-3 วินาที วัตถุมีความเร่งเท่ากัน
 - ค. ในช่วงเวลา 3-4 วินาที วัตถุมีความหน่วง
- 1) ถูก 1 ข้อ
 - 2) ถูก 2 ข้อ
 - 3) ถูกทุกข้อ
 - 4) ไม่มีข้อใดกล่าวถูก

3.

รถบัสกำลังเคลื่อนออกจากป้ายด้วยความเร่ง 0.5 m/s^2 ชายผู้หนึ่งวิ่งไล่กวดรบัสจากระยะห่าง 10 m ด้วยความเร็วคงที่ 3.25 m/s จะต้องไล่กวदनานกี่วินาที จึงทันรถบัส

- 1) 2.0
- 2) 3.0
- 3) 5.0
- 4) 6.0

4. แดงกับดำยืนอยู่บนตึกสูง ถ้าแดงปาก้อนหิน A ขึ้นในแนวตั้งด้วยความเร็วต้น 5 เมตรต่อวินาที พร้อมกับดำที่ดำปาก้อนหิน B ลงในแนวตั้งด้วยความเร็วเท่ากัน ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อสรุปได้ถูกต้อง (ไม่ต้องคิดผลของแรงต้านอากาศ)

- 1) ก้อนหิน A มีขนาดของความเร็วเฉลี่ยน้อยกว่าก้อนหิน B
- 2) ก้อนหินทั้งสองตกกระทบพื้นด้วยความเร็วเท่ากัน
- 3) ก้อนหินทั้งสองมีความเร็วเฉลี่ยเท่ากัน
- 4) มีคำตอบถูกมากกว่า 1 ข้อ

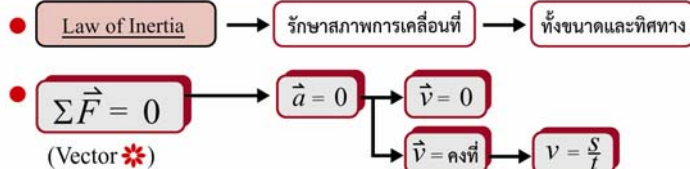

กฎของนิวตัน

1 Newton's Laws of Motion

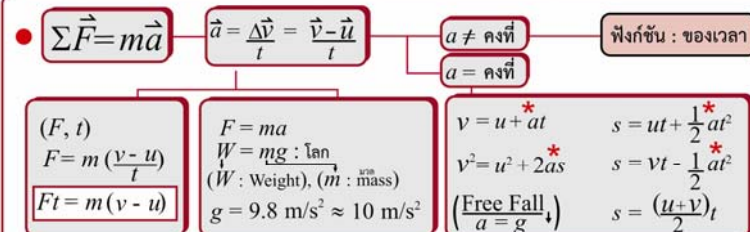
1 “If no force acts on a body, the body's velocity cannot change ; that is, the body cannot accelerate”

“วัตถุจะคงสภาพอยู่นิ่ง หรือสภาพเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงที่ในแนวเส้นตรง นอกจากจะมีแรงลัพธ์ ซึ่งมีค่าไม่เป็นศูนย์มากระทำต่อวัตถุนั้น”

2 “The net force on a body is equal to the product of the body's mass and its acceleration”

“เมื่อมีแรงลัพธ์ซึ่งมีขนาดไม่เป็นศูนย์มากระทำกับวัตถุ จะทำให้วัตถุเคลื่อนที่ไปด้วยความเร่งในทิศทางเดียวกับแรงลัพธ์ ที่มากระทำ โดยขนาดของความเร่งจะแปรผันตรงกับขนาดของแรงลัพธ์ แต่แปรผกผันกับมวลของวัตถุ”

3 “When two bodies interact, the forces on the bodies from each other are always equal in magnitude and opposite in direction”

“ทุกแรงกิริยา จะต้องมียุติแรงปฏิกิริยาที่มีขนาดเท่ากัน และมีทิศตรงข้ามเสมอ”

Action = Reaction (ทิศตรงข้าม)

SI

- แรง ($\vec{F}$) : นิวตัน (N)
- ความเร่ง ($\vec{a}$) : $\left(\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right)$
- ความเร็วต้น, ปลาย ($\vec{u}, \vec{v}$) : $\left(\frac{\text{m}}{\text{s}} \right)$
- มวล (m) : กิโลกรัม (kg)
- g = ความเร่งเนื่องจากสนามโน้มถ่วงของโลก = $9.8 \left(\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right) \approx 10 \left(\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right)$

2.2 แรงเสียดทาน (Friction Force)

หลักการและสมการแรงเสียดทาน

$$f \propto N$$

$$f = \mu N$$

(ขนาด)

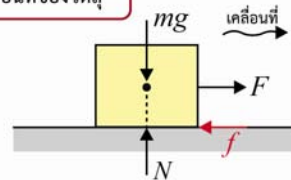
ทิศทางของ f จะมีทิศตรงข้ามการเคลื่อนที่ของวัตถุ

(ทิศทาง)

f = แรงเสียดทาน (N)

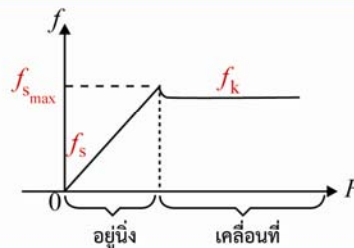
N = แรงปฏิกิริยาที่พื้นกระทำกับวัตถุ (N)

μ = สัมประสิทธิ์ความเสียดทาน

ชนิดของแรงเสียดทาน

Graph แรงจุด (F) กับ
แรงเสียดทาน (f) ที่เกิด

แรงเสียดทาน

แรงเสียดทานสถิต (f_s)

f_s อยู่ในช่วง 0 ถึง $\mu_s N$ (max)

(เกิดเมื่อวัตถุอยู่นิ่ง)

μ_s = สัมประสิทธิ์ความเสียดทานสถิต

แรงเสียดทานจลน์ (f_k)

$$f_k = \mu_k N$$

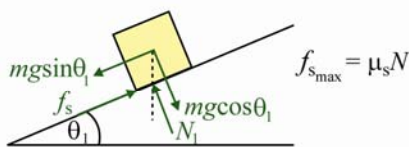
(เกิดเมื่อวัตถุเคลื่อนที่)

μ_k = สัมประสิทธิ์ความเสียดทานจลน์

ผิวสัมผัสคู่หนึ่งๆ
 $\mu_s > \mu_k$

การหา μ_s จากการทดลอง

ยกพื้นเอียงแล้ววัตถุเริ่มไถลลง

$$mg \sin \theta_1 = \mu_s N_1$$

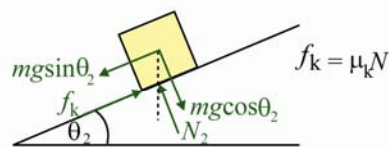
$$mg \cos \theta_1 = N_1$$

$$\mu_s = \tan \theta_1$$

* θ_1 = มุมของความเสียดทานสถิต

การหา μ_k จากการทดลอง

วัตถุไถลลงพื้นเอียงด้วยความเร็วคงที่

$$mg \sin \theta_2 = \mu_k N_2$$

$$mg \cos \theta_2 = N_2$$

$$\mu_k = \tan \theta_2$$

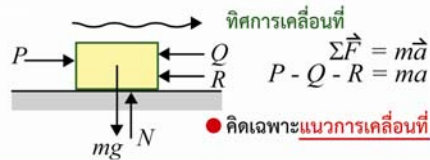
* θ_2 = มุมของความเสียดทานจลน์

ผิวสัมผัสคู่หนึ่งๆ
 $\tan \theta_1 > \tan \theta_2$
 $\theta_1 > \theta_2$

3 TYPE : ตัวอย่างการใช้กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน

3.1 แรงกระทำในแนวระดับ

- ทิศการเคลื่อนที่ที่กำหนดให้เป็นแกน บวก

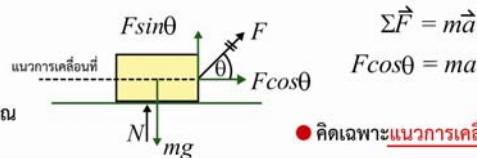
$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$$

$$P - Q - R = ma$$

- คิดเฉพาะ แนวการเคลื่อนที่

3.2 วัตถุเคลื่อนที่ในแนวระดับมีแรงกระทำเอียงจากแนวระดับ

- แยกแรงเข้า แกนคู่ฉาก ก่อนจะคำนวณ

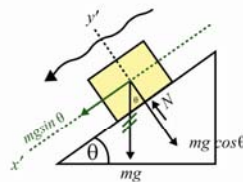
$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$$

$$F \cos \theta = ma$$

- คิดเฉพาะ แนวการเคลื่อนที่

3.3 วัตถุบนพื้นเอียง

- แยกแรงตามแนวการเคลื่อนที่และแนวตั้งฉากเส้นทางการเคลื่อนที่
- แนวการเคลื่อนที่ $\rightarrow$ แกน x'
- แนว $\perp$ การเคลื่อนที่ $\rightarrow$ แกน y'

(แกน x') มีความเร่ง

$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$$

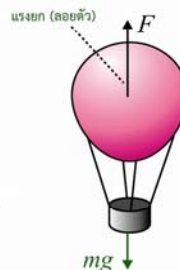
$$mg \sin \theta = ma$$

(แกน y') สมดุล

$$N = mg \cos \theta$$

3.4 BALLOON : แรงยก จรวด : แรงขับเชื้อเพลิง

- คำนึงและคำนวณตามทิศการเคลื่อนที่ (เป็น+)
- BALLOON $\rightarrow$ มีแรงยกขึ้นเสมอ
- จรวด $\rightarrow$ แรงขับ = Reaction ของแรงไอพ่น
- ถ้าเป็น BALLOON ลูกเดิม, หลายการทดลอง ทุกการทดลอง จะมีแรงยก ($F_{\text{ยก}}$) เท่าเดิมเสมอ

- ถ้ากำลังลอยขึ้น

$$\text{จาก } \Sigma \vec{F} = m\vec{a} \text{ (ทิศ } \uparrow +)$$

$$F - mg = ma$$

- ถ้ากำลังลงสู่พื้น

$$\text{(ทิศ } \downarrow \text{ ลง จะเป็น } +)$$

$$mg - F = ma$$

- แรงยก BALLOON = นน.อากาศที่ถูกแทนที่ในปริมาตรลูก BALLOON
- จรวด ช่วงมี เชื้อเพลิง $\rightarrow$ จะมีแรงขับ ; ถ้า เชื้อเพลิงหมด $\rightarrow$ จะเคลื่อนที่อิสระ (แนวตั้ง)
- บางกรณีจะมี แรงต้านอากาศ ; จะมีทิศทางตรงข้ามกับทิศการเคลื่อนที่เสมอ (เป็นแรงเสียดทานชนิดหนึ่ง)
- จรวด (แรงขับจากเชื้อเพลิงเหลว) เคลื่อนที่ได้จาก หลักของกฎข้อที่ 3 ของนิวตัน (Action = Reaction)
- การเคลื่อนที่ในแนวระดับและพื้นเอียง ให้ระวังกรณีมีแรงเสียดทานด้วย
- ทิศทางการเคลื่อนที่ เป็นหัวใจในการใช้ตั้งสมการ $\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$, ปกติแล้วจะให้ทิศตามแนวการเคลื่อนที่เป็นทิศบวก (+)

3.5

ลิฟต์

Note N = ค่าตาชั่งที่อ่านได้

	เร่ง (a เป็น +)	หน่วง (a เป็น -)	5
ขึ้น ($\uparrow$)	1	2	คิดทั้งตัว Lift ใช้ค่ารวม
ลง ($\downarrow$)	3	4	คิดทั้งตัว Lift

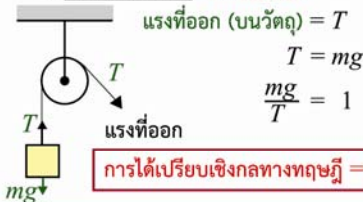
3.6

รอกดึงวัตถุ

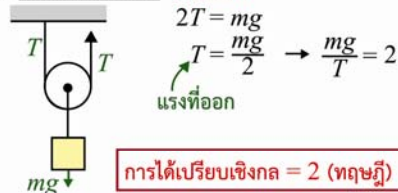
รอกเบาและเส้น 1) เชือกที่คล้องผ่านจะมีแรงดึงเชือกในแต่ละฝั่งของรอกเท่ากันเสมอ
2) น้ำหนักวัตถุที่รับ = จำนวนเชือกทุกเส้นที่รับน้ำหนัก (Load)

รอกพื้นฐาน

a. รอกเดี่ยวตายตัว (ไม่ผ่อนแรง)

b. รอกเดี่ยวเคลื่อนที่ (ผ่อนแรง)

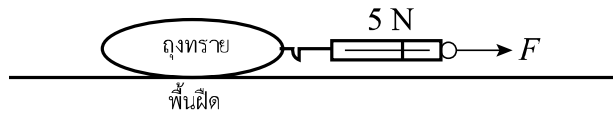

การคำนวณระบบมวล

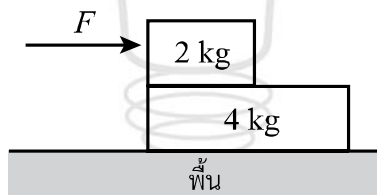
- ต้องหาทิศทางการเคลื่อนที่ของระบบ และมวลแต่ละก้อนก่อน (ทิศทาง)*
- ระบบเคลื่อนที่ไปทางใด ให้ทิศทางนั้นมีเครื่องหมายเป็นบวก (เครื่องหมาย)*
- เขียนแนวแรงภายนอกที่กระทำกับวัตถุและแตกแรงให้อยู่ในแนวการเคลื่อนที่และแนวตั้งฉากทิศการเคลื่อนที่, แรงในแนวการเคลื่อนที่จะใช้คิดทั้งระบบ (แรง)*
- แรงภายในระบบ คือ แรงภายในเนื้อวัตถุ หรือแรงที่อยู่ระหว่างวัตถุแต่ละก้อนในระบบ (แรงดึงของเชือก ระหว่างก้อน ฯลฯ) จะไม่นำมาคิดแบบระบบ
- การคิดทั้งระบบ ถ้าใช้ $\Sigma \vec{F} = m \vec{a}$; m จะต้องแทนด้วยมวลรวมของทุกก้อน (มวล)*
- วัตถุในระบบเดียวกัน จะมีความเร่งทุกก้อนเท่ากัน (และต้องขยับได้ระยะทางเท่ากันในเวลาเดียวกัน)/ระวัง!! บางกรณีจะคิดทั้งระบบไม่ได้ (ข้อยกเว้น)*

แนวข้อสอบ

5. ฤงทรายซึ่งวางอยู่บนพื้นฝืดถูกดึงด้วยเครื่องซึ่งสปริง เครื่องซึ่งดังกล่าวถูกดึงด้วยแรง F ในขณะที่ฤงทรายมีความเร็วคงที่ตาสซึ่งสปริงอ่านค่าได้ 5 N ข้อใดกล่าวถูกต้อง

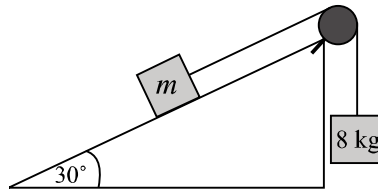

- 1) ฤงทรายถูกดึงด้วยแรงลัพธ์ 5 N
 - 2) แรงเสียดทานจลน์เท่ากับ 5 N
 - 3) แรงเสียดทานจลน์มีค่าน้อยกว่า 5 N
 - 4) ผลต่างระหว่างแรง F และแรงเสียดทานจลน์เท่ากับ 5 N
6. แรงเสียดทานสถิตสูงสุด ระหว่างมวล 2 ก้อน มีค่าเท่ากับ 8 N และแรงเสียดทานสถิตสูงสุดระหว่างมวลก้อนล่างกับพื้นมีค่า 6 N ถ้าเพิ่มแรง F ขึ้นเรื่อยๆ จากศูนย์ จนกระทั่ง มวล 2 kg เริ่มขยับเทียบกับพื้น สภาพการเคลื่อนที่ของมวล 4 kg เป็นอย่างไรเทียบกับพื้น

- 1) หยุดนิ่งตลอดเวลา
- 2) เริ่มขยับ โดยติดไปกับมวล 2 kg (มวลทั้งสอง มีความเร่งเท่ากัน)
- 3) เริ่มขยับ แต่ไม่ติดไปกับมวล 2 kg (มวลทั้งสอง มีความเร่งไม่เท่ากัน)
- 4) สถานการณ์นี้เป็นไปไม่ได้

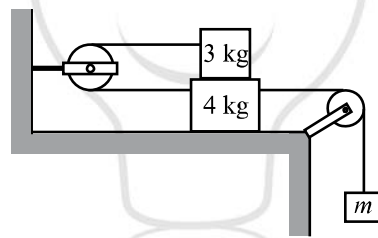
7.

มวล m วางบนพื้นเอียงที่ทำมุม 30° กับพื้นราบ ถูกโยงกับมวล 8 กิโลกรัม ด้วยเชือกไร้น้ำหนัก ซึ่งพาดอยู่บนรอก ดังรูป ถ้ามวล m กำลังเคลื่อนที่ขึ้นด้วยความเร่ง $1 \text{ เมตรต่อวินาที}^2$ และสัมประสิทธิ์ความเสียดทานจลน์ระหว่างมวล m กับพื้นเอียง คือ 0.5 มวล m จะใกล้เคียงกับค่าใด

- 1) 4 kg
- 2) 5 kg
- 3) 6 kg
- 4) 7 kg

8.

จากรูป โต๊ะไม่มีความเสียดทานและผิวสัมผัสระหว่างมวลทั้งสอง มีสัมประสิทธิ์ความเสียดทานสถิตและจลน์เป็น 0.3 และ 0.2 ตามลำดับ มวล m ต้องมีค่ากี่กิโลกรัมที่จะทำให้ระบบเริ่มเคลื่อนที่

- 1) 1.2
- 2) 1.4
- 3) 1.6
- 4) 1.8

สมดุล

1 กฎการเคลื่อนที่ของนิวตันต่อภาวะสมดุล

1.1 กฎข้อที่ 1 ต่อภาวะสมดุล (กฎของความเฉื่อย)

กฎข้อที่ 1 “วัตถุจะรักษาสภาพการเคลื่อนที่ นอกจากจะมีแรงลัพธ์ที่ไม่เป็นศูนย์มากระทำ”

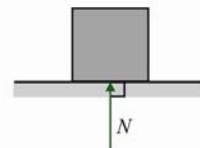
1.2 กฎข้อที่ 3 ต่อภาวะสมดุล

กฎข้อที่ 3 “Action = Reaction”

เป็นหลักพื้นฐานของการเขียนแนวแรงบนวัตถุที่กระทำต่อกัน

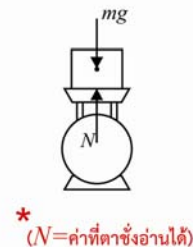
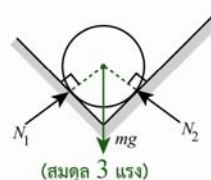
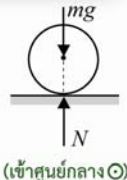
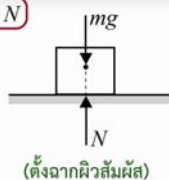
1.2.1 Normal Force (N) คือ แรงปฏิกิริยาบนวัตถุที่เกิดบนผิวสัมผัส

- ลักษณะของแรง N
- (1) กระทำบนวัตถุ
 - (2) ถ้าผิวสัมผัสเป็นระนาบกดทับกัน แรง N จะตั้งฉาก *

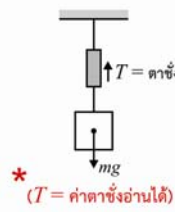
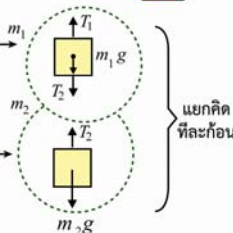
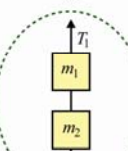
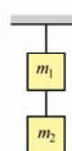
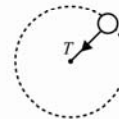
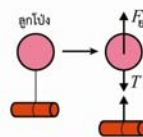
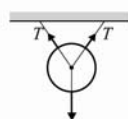
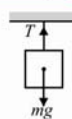

1.2.2 Free Body Diagram (FBD) แผนภาพแสดงแนวแรงบนวัตถุ

แรง N

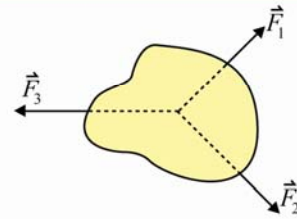
แรงดึงเชือก (T) มีทิศทางตามแนวเส้นเชือกเสมอ

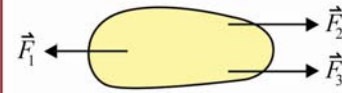
3.2 สมดุลของแรง 3 แรง

เงื่อนไขการเกิด มีได้ 2 กรณี

- 1 ถ้าแรงทั้ง 3 ไม่ขนานกัน
- (1) แรงลัพธ์ทั้ง 3 เท่ากับศูนย์ ($\Sigma \vec{F} = 0$)
 - (2) แรงทั้ง 3 ต้องอยู่ระนาบเดียวกัน
 - (3) แรงทั้ง 3 ต้องพบกันที่จุดเดียวกัน

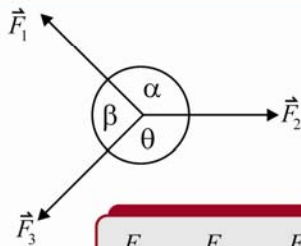

- 2 ถ้าแรงทั้ง 3 เป็นแรงขนาน
- (1) แรงลัพธ์ทั้ง 3 เท่ากับศูนย์ ($\Sigma \vec{F} = 0$)
 - (2) แรงทั้ง 3 ต้องอยู่ระนาบเดียวกัน
 - (3) แนวแรงทั้ง 3 ไม่จำเป็นต้องพบที่จุดเดียวกัน แต่ต้องขนานกัน

ทฤษฎีช่วยในการคำนวณสมดุล 3 แรง

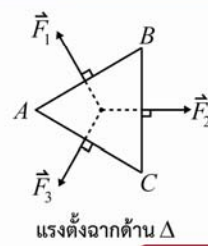
3.2.1 ทฤษฎีของลามิ (Lami's Theorem)

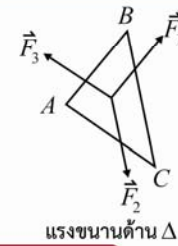
$$\frac{F_1}{\sin \theta} = \frac{F_2}{\sin \beta} = \frac{F_3}{\sin \alpha}$$

แรงต่อ sin มุมตรงข้ามแรง

3.2.2 ทฤษฎีสามเหลี่ยมแทนแรง

แรงตั้งฉากด้าน Δ

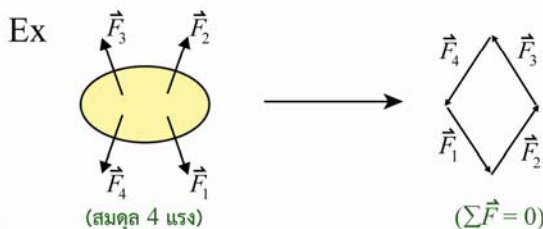

แรงขนานด้าน Δ

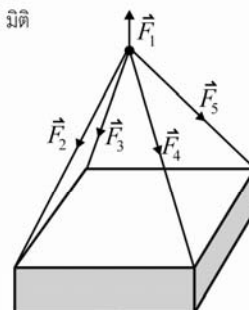
$$\frac{F_1}{AB} = \frac{F_2}{BC} = \frac{F_3}{AC}$$

3.3 สมดุลมากกว่า 3 แรง

- เงื่อนไขการเกิด
- (1) แรงลัพธ์ของแรงทั้งหมด เท่ากับศูนย์ ($\Sigma \vec{F} = 0$)
 - (2) แนวแรงเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ระนาบเดียวกัน
 - (3) แนวแรงอาจไม่พบกันที่จุดเดียวกัน
 - (4) อาจมีระนาบแนวแรง 2 หรือ 3 มิติก็ได้

3 มิติ

(สมดุล 5 แรง ; $\vec{F}_1 + \vec{F}_2 + \vec{F}_3 + \vec{F}_4 + \vec{F}_5 = 0$)

4 สมดุลต่อการหมุน

4.1 โมเมนต์ (Moment) — Moment อาจเรียกว่า ทอร์ก (Torque) ก็ได้

$$M = F \cdot d_{\perp}$$

(ขนาด)

โมเมนต์ = แรง $\times$ ระยะทางจากจุดหมุนไปตั้งฉากแนวแรง

(ทิศแนวโน้มการหมุน)

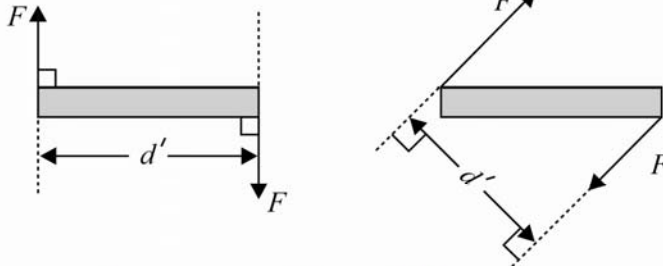
$M_{\text{ตาม}}$: โมเมนต์ตามเข็มนาฬิกา

$M_{\text{ทวน}}$: โมเมนต์ทวนเข็มนาฬิกา

M = โมเมนต์เป็นปริมาณ Vector หน่วย นิวตัน.เมตร (N.m)
= ปริมาณของการหมุนที่เกิดจากแรง

4.1.1 โมเมนต์คู่ควบ (M_c)

$$M_c = F \cdot d'$$

M_c = โมเมนต์คู่ควบ (N.m)

F = แรงคู่ควบแรงใดแรงหนึ่ง (N) $\rightarrow$ แรงคู่ควบเป็นแรงขนานขนาดเท่ากันทิศทางตรงกันข้าม

d' = ระยะห่างระหว่างแรงขนานทั้งสอง

★ เมื่อวัตถุเกิดโมเมนต์คู่ควบจะสมดุลต่อการเลื่อนตำแหน่ง แต่ไม่สมดุลต่อการหมุน ★

4.2 การคำนวณภาวะสมดุลต่อการหมุน

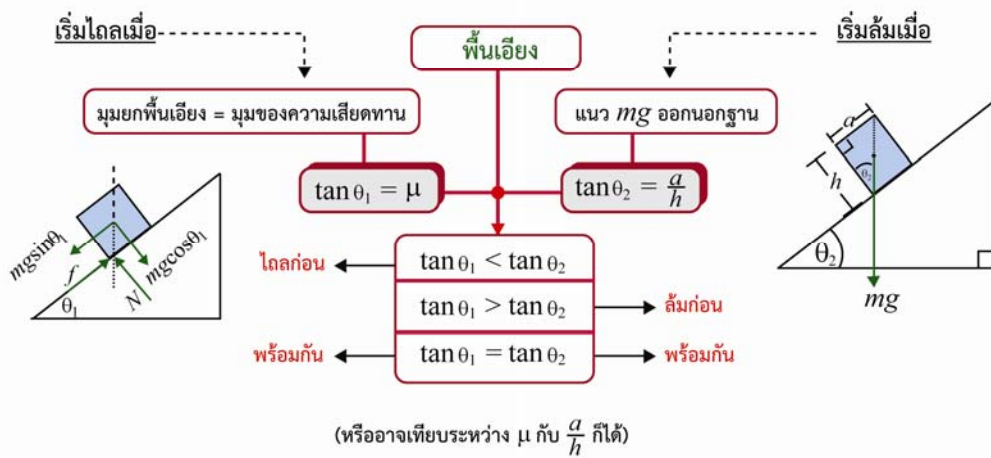
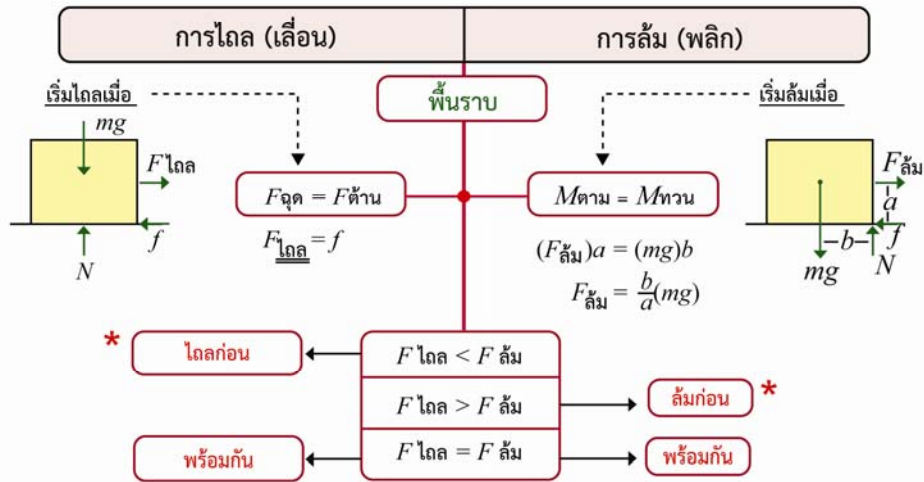
$$\sum_{i=1}^N \vec{M}_i = 0$$

$$M_{\text{ตาม}} = M_{\text{ทวน}}$$

ถ้าสมดุล ; สามารถเลือกจุดใดเป็นจุดหมุนในการคำนวณก็ได้

เมื่อสมดุล : วัตถุอาจอยู่นิ่ง (ไม่หมุน) หรือหมุนด้วยอัตราเร็วเชิงมุมคงที่ก็ได้ ★

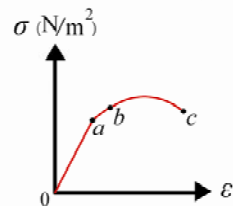
5.2.7 การล้มนและการไถของวัตถุ

5.2.8 สมดุลบนโครงสร้างและสมบัติในเนื้อวัสดุ

วัสดุที่มีสมบัติ คือ

(1) รับแรงต่อพื้นที่หน้าตัด	→	$\sigma = \frac{F}{A_{\perp}}$	สมการความเค้น
(2) เปลี่ยนสภาพ	→	$\epsilon = \frac{\Delta L}{L_0}$	สมการความเครียด
(3) สมบัติความยืดหยุ่น	→	$Y = \frac{\sigma}{\epsilon} = \frac{F}{A_{\perp}} \frac{L_0}{\Delta L}$	โมดูลัสของยัง

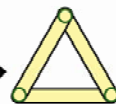

- a = ขีดจำกัดการแปรผันตรง
- b = ขีดจำกัดสภาพยืดหยุ่น (ยืด → กลับที่เดิม) หรือจุดคราก
- c = จุดแตกหัก

โครงสร้าง (Structure)

Three Thrust

→ โครงสร้าง Δ

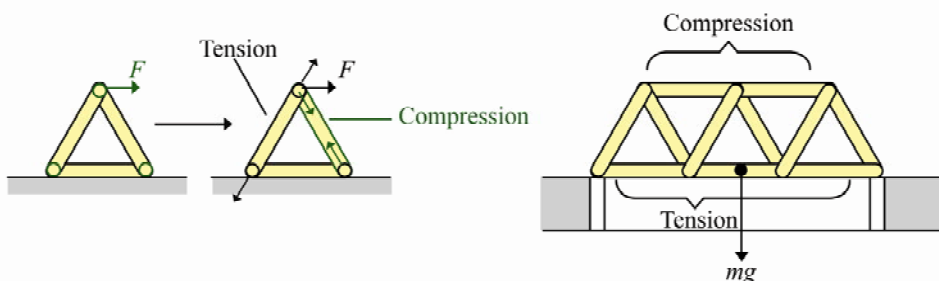

จะคงสภาพ (Rigid)

โครงสร้างซับซ้อน

→ เกิดแรงในวัสดุ 2 แบบ

- แรงดึง (Tension)
- แรงอัด (Compression)

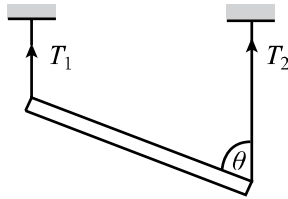

σ = Stress = ความเค้นตรง ($\frac{N}{m^2}$) ; L_0 = ความยาวตั้งต้น (m) ; Y = Young's modulus ($\frac{N}{m^2}$)

ϵ = Strain = ความเครียด ; ΔL = ความยาวที่เปลี่ยนไป (m) ; $A_{\perp}$ = พื้นที่ตั้งฉากที่รับแรง (m^2)

แนวข้อสอบ

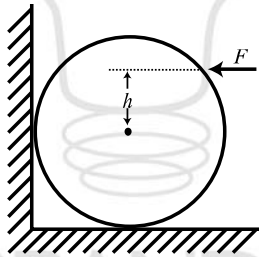
9.

แขวนไม้เมตร มวลสม่ำเสมอ ทำมุม θ กับแนวตั้งด้วยเชือกเบาสองเส้นดังรูป อัตราส่วน แรงดึงเชือก T_1 ต่อ T_2 คือ

- 1) 1
- 2) $\cos \theta$
- 3) $\frac{1}{1 + \sin \theta}$
- 4) $\sin \theta$

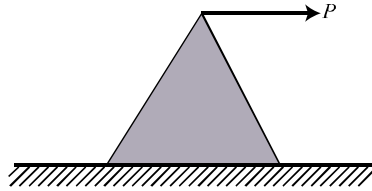
10.

ทรงกระบอกตันมวล 30 กิโลกรัม เส้นผ่านศูนย์กลางยาว 2 เมตร วางอยู่บนพื้น และมีแรง F ขนาด 300 นิวตัน พยายามหมุนรอบทรงกระบอกดังรูป ถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานสถิตระหว่างกำแพงและทรงกระบอกเป็น 0.1 ส่วนพื้นไม่มีความฝืด จงหาค่า h ที่น้อยที่สุดในหน่วยเซนติเมตรที่ทรงกระบอกพร้อมที่จะหมุนได้

- 1) 2
- 2) 5
- 3) 10
- 4) 20

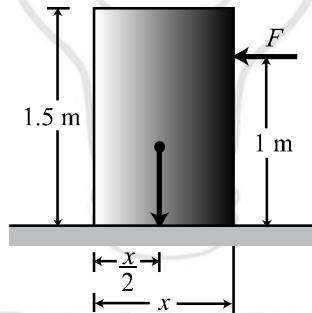
11.

แท่งปริซึมหน้าหนัก 10 นิวตัน มีหน้าตัดเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ L วางบนพื้นที่มี สัมประสิทธิ์ ความเสียดทานสถิตเท่ากับ 0.5 ถ้าวอกแรง P ในแนวนอนกับพื้นกระทำกับปริซึมตรงตำแหน่ง ดังที่ แสดงในรูป โดยค่อยๆ เพิ่มแรงขึ้น จงคำนวณว่าสามารถทำให้ปริซึมพลิกได้หรือไม่ ถ้าได้จะต้องใช้แรง P เท่าใด

- 1) พลิกเมื่อแรง P เท่ากับ $\frac{\sqrt{3}}{10}$ นิวตัน
- 2) พลิกเมื่อแรง P เท่ากับ $\frac{10}{\sqrt{3}}$ นิวตัน
- 3) ไม่พลิก เพราะวัตถุจะเริ่มไถลเมื่อแรง P เท่ากับ 3 นิวตัน
- 4) ไม่พลิก เพราะวัตถุจะเริ่มไถลเมื่อแรง P เท่ากับ 5 นิวตัน

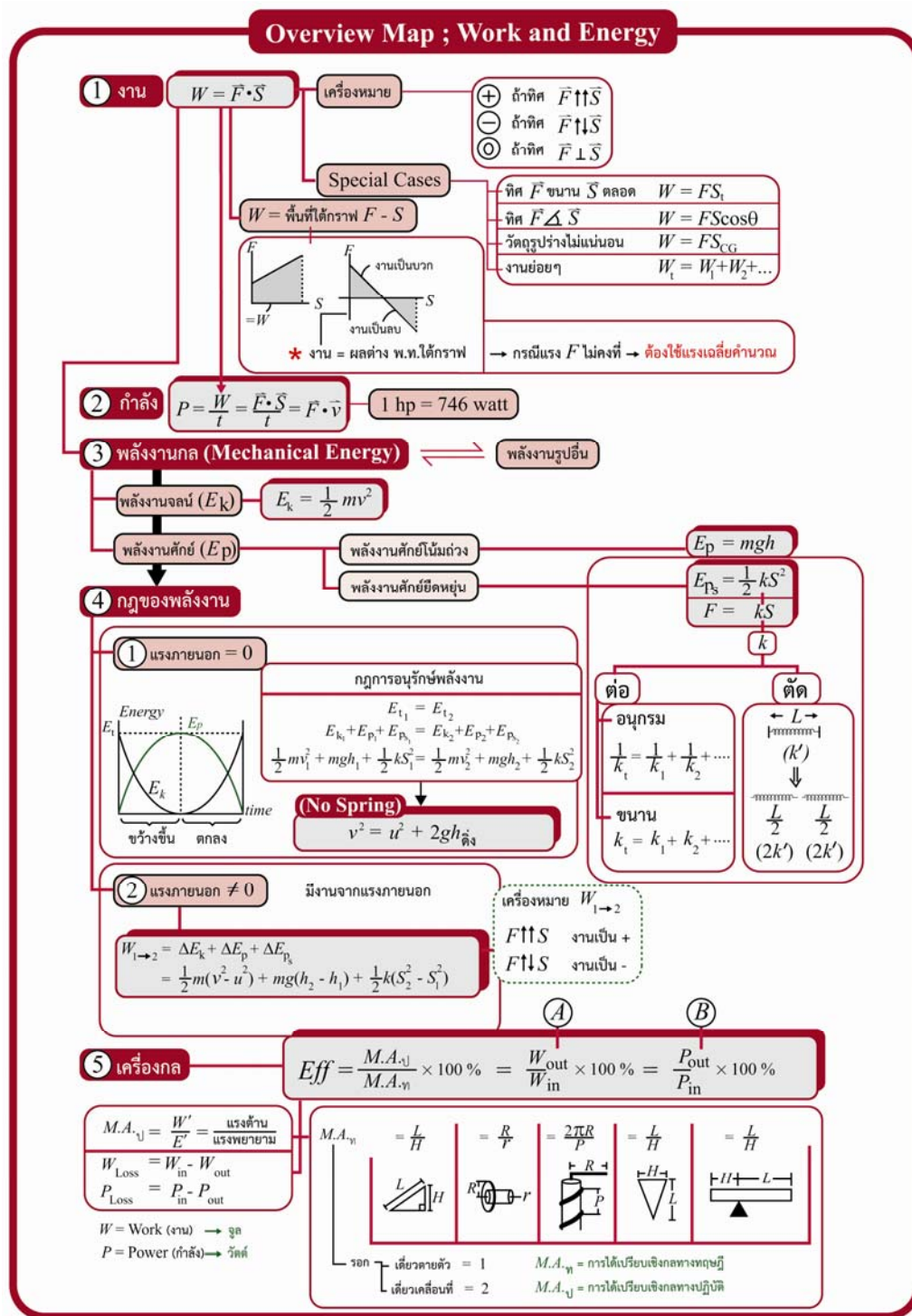
12.

ออกแรง $F = 200$ นิวตัน วัตถุตั้งอยู่บนพื้นผิว ที่ความสูง 100 เซนติเมตรจากพื้น โดยตั้งอยู่บนไม้ล้ม จงหาความกว้างน้อยที่สุดของฐานตั้ง (x) ในหน่วยเซนติเมตร กำหนดให้ความสูงของ วัตถุตั้ง คือ 150 เซนติเมตร และจุดศูนย์กลางมวลอยู่สูงจากพื้น 40 เซนติเมตร ดังรูป

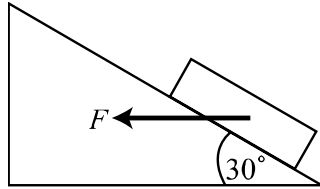
- 1) 0.8
- 2) 8
- 3) 80
- 4) 88

งานและพลังงาน

แนวข้อสอบ

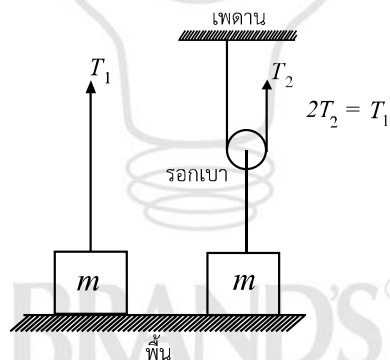
13.

ออกแรง F ขนาด 60 นิวตัน กระทำต่อวัตถุมวล 2 กิโลกรัม ดังรูป ทำให้วัตถุเคลื่อนที่ขึ้นตามพื้นเอียง เป็นระยะทาง 0.8 เมตร งานของแรง F ที่กระทำต่อวัตถุนี้เป็นกี่จูล

- 1) 36.1
- 2) 41.6
- 3) 52.3
- 4) 62.5

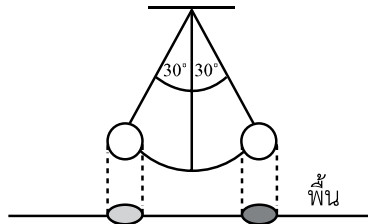
14.

จากรูป ดึงมวล m สองก้อน ด้วยแรง T_1 และ T_2 มวลทั้งสองก้อนเริ่มเคลื่อนที่ขึ้นจากพื้นพร้อมกันและเคลื่อนที่ขึ้นด้วยอัตราเร็วคงตัวเดียวกัน ข้อใดถูก

- ก. แรง T_1 มีค่ามากกว่าแรง T_2
 - ข. กำลังของแรง T_1 และ T_2 เท่ากัน
 - ค. งานของแรง T_1 มากกว่างานของแรง T_2
 - ง. ถ้าวัตถุที่อยู่บนพื้นดินมีพลังงานศักย์โน้มถ่วงเป็นศูนย์ มวลแต่ละก้อนต่างก็มีการอนุรักษ์พลังงานกล
- 1) ก.
 - 2) ก. และ ข.
 - 3) ก. และ ค.
 - 4) ก. และ ง.

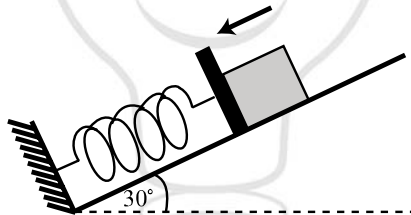
15.

แกว่งลูกตุ้มอย่างง่ายที่มีเชือกเบายาว 5 เมตร ในแนวตั้ง โดยมีมุมสูงสุด 30° กับแนวตั้ง ดังรูป
 เงามของลูกตุ้มที่ปรากฏบนพื้น ณ ขณะดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะพอดี มีความเร่งสูงสุดกี่เมตรต่อวินาที²
 (ให้ $g = 9.8 \text{ m/s}^2$)

- 1) 2.2 m/s^2
- 2) 4.2 m/s^2
- 3) 4.9 m/s^2
- 4) 9.8 m/s^2

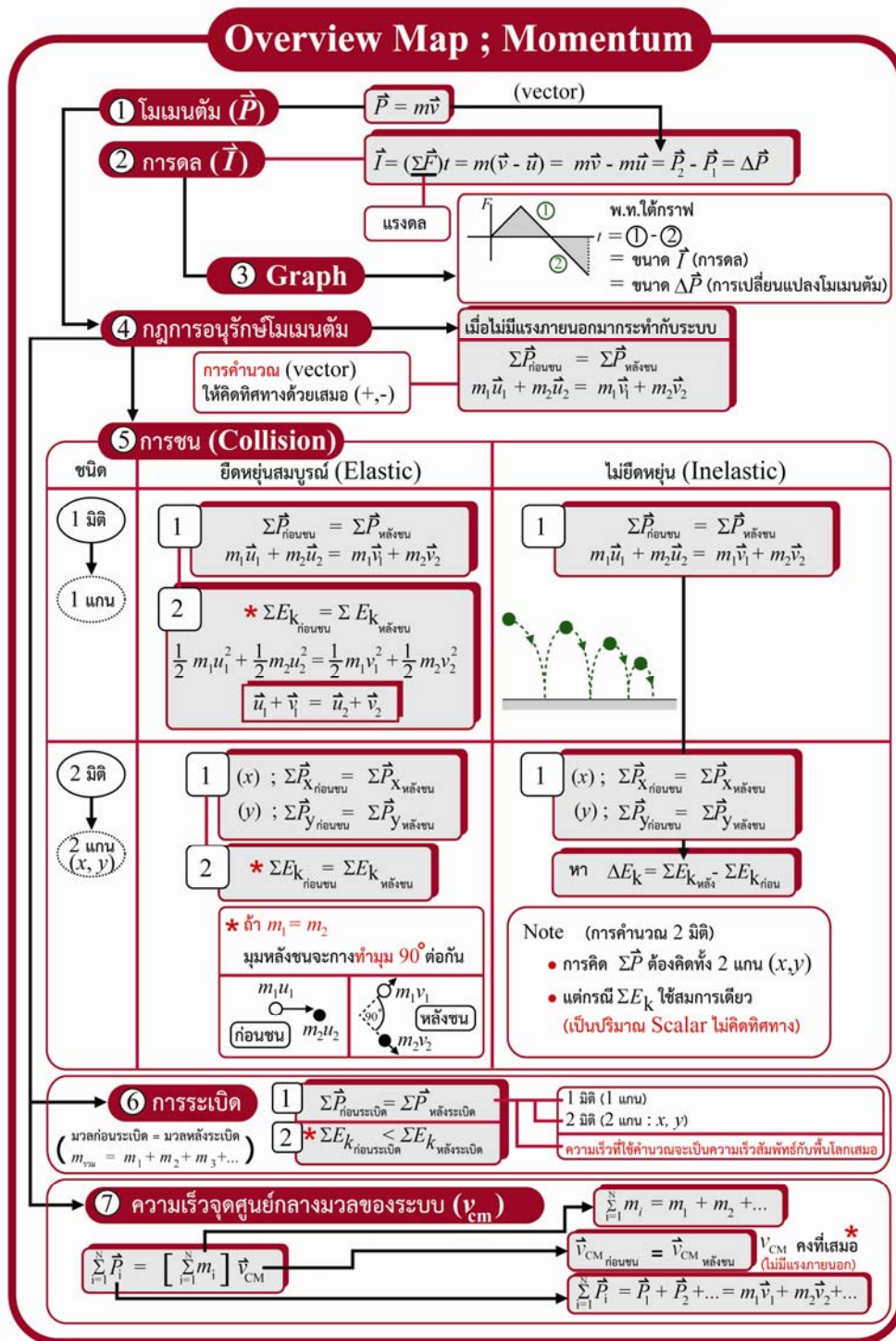
16.

วัตถุก้อนหนึ่งมีมวล 1,000 กรัม วางชิดกับสปริงที่มีสปริงยึดไว้ และอยู่ปลายล่างของพื้นเอียงที่ทำมุม
 30° กับแนวระดับ ดังรูป ค่าคงตัวสปริงมีค่า 1,000 นิวตันต่อเมตร อดวัตถุนี้ให้ความยาวของสปริงหดเข้าไป
 3.0 เซนติเมตร จากความยาวปกติ แล้วปล่อยเพื่อให้วัตถุนี้เคลื่อนไปตามพื้นเอียง ถ้าสัมประสิทธิ์ความ
 เสียดทานระหว่างพื้นเอียงกับ วัตถุมีค่า 0.12 วัตถุจะเคลื่อนที่ตามพื้นเอียงได้ไกลเท่าไร เมื่อวัตถุจากจุดเริ่ม
 ปล่อย

- 1) 1.5 cm
- 2) 3.5 cm
- 3) 5.5 cm
- 4) 7.5 cm

โมเมนตัม

7 การเคลื่อนที่ของจุดศูนย์กลางมวลระบบ

การคำนวณโดยใช้ความเร็วของจุดศูนย์กลางมวลของระบบ (v_{CM})

โมเมนตัมระบบ

$$\sum_{i=1}^N \vec{P}_i = \left[\sum_{i=1}^N m_i \right] \vec{v}_{CM}$$

$$\sum_{i=1}^N m_i = m_1 + m_2 + m_3 + \dots$$

v_{CM} = ความเร็วของจุดศูนย์กลางมวลของระบบ

$$\vec{v}_{CM \text{ ก่อนเปลี่ยนแปลง}} = \vec{v}_{CM \text{ หลังเปลี่ยนแปลง}}$$

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^N \vec{P}_i &= \vec{P}_1 + \vec{P}_2 + \vec{P}_3 + \dots \\ &= m_1 \vec{v}_1 + m_2 \vec{v}_2 + m_3 \vec{v}_3 + \dots \end{aligned}$$

$P_1, P_2, \dots$ = โมเมนตัมของวัตถุแต่ละก้อน
ในระบบ (kg.m/s)

$$\sum_{i=1}^N P_i = \text{โมเมนตัมรวมของระบบ} \quad (\text{kg.m/s})$$

$$\sum_{i=1}^N m_i = \text{มวลรวมของระบบ} \quad (\text{kg})$$

$m_1, m_2, \dots$ = มวลของวัตถุแต่ละก้อนในระบบ ; $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots$ = ความเร็วของวัตถุแต่ละก้อนในระบบ (m/s)

Special Cases

① วัตถุในระบบเคลื่อนที่อยู่นิ่งแนวเส้นตรงเดียวกัน

$$\text{จาก } \sum P_i = \sum m_i v_{CM}$$

$$v_{CM} = \frac{\sum P_i}{\sum m_i}$$

$$\therefore v_{CM} = \frac{(m_1 v_1 + m_2 v_2 + \dots)}{(m_1 + m_2 + \dots)}$$

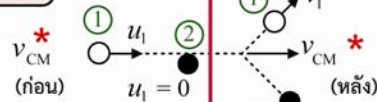
(ต้องกำหนดทิศทางที่เป็น + และแทน
ค่าแบบ vector ของ $\vec{v}$) เช่น

$$\begin{aligned} & \text{---} \oplus \xleftarrow{m_2 v_2} \quad \bullet \xrightarrow{m_1 v_1} \\ & v_{CM} = \frac{(+m_1 v_1 - m_2 v_2)}{(m_1 + m_2)} \end{aligned}$$

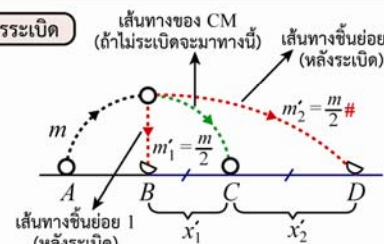
② วัตถุในระบบเคลื่อนที่ที่คนละแนว (2 มิติ 2 แกน (x,y))

ทิศทางการเคลื่อนที่ของจุด CM ของระบบก่อนและ
หลังเปลี่ยนแปลง จะมีทิศทางอยู่ในแนวเดียวกันเสมอ

การชน

การระเบิด

m = มวลก่อนระเบิด (kg)

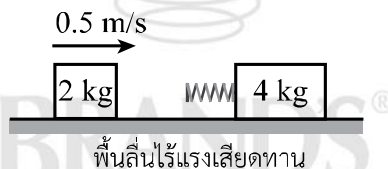
m_1', m_2' = มวลย่อยหลังระเบิด (kg)

x_1', x_2' = ระยะวัดจากจุดตกของชิ้นย่อยถึง CM ระบบ

เส้นทาง	Remark
$A \rightarrow X \rightarrow C$	เส้นทางเดินของ CM
$A \rightarrow X \rightarrow D$	เส้นทางชิ้นย่อยที่ 1
$A \rightarrow X \rightarrow B$	เส้นทางชิ้นย่อยที่ 2
$X \rightarrow$	คือ จุดระเบิด
$C \rightarrow$	คือ จุด CM ระบบ ณ ท้ายสุด
• ถ้าชิ้นย่อย 1 = 2 (มวล)	ระยะ $x_1' = x_2'$
• ถ้าชิ้นย่อย 1 $\neq$ 2 (มวล)	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ใช้ } m_1' x_1' = m_2' x_2' \\ \text{เป็นสมการช่วยคำนวณ} \end{array} \right.$

แนวข้อสอบ

17. นายอ้วนและนายผอมยืนอยู่บนพื้นน้ำแข็งลื่น นายอ้วนมีมวล 80 กิโลกรัม นายผอมมีมวล 60 กิโลกรัม ทั้งสองคนออกแรงเล่นชักเย่อกัน ในจังหวะที่นายอ้วนออกแรงดึงเชือกจนตนเองมีอัตราเร็ว 0.5 เมตร/วินาที นายผอมจะมีอัตราเร็วกี่เมตรต่อวินาที
- 1) 0.10
 - 2) 0.25
 - 3) 0.47
 - 4) 0.67
18. การขับรถด้วยอัตราเร็ว 72 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ประสานงากับรถอีกคันหนึ่งที่แล่นสวนมาด้วยอัตราเร็ว 36 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะเกิดความรุนแรงใกล้เคียงกับการตกตึกของรถยนต์ดังกล่าวประมาณกี่ชั้น กำหนดให้ ตึก 1 ชั้น สูง 4 เมตร
- 1) 8
 - 2) 11
 - 3) 13
 - 4) 15
19. มวล 2 kg เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว +0.5 m/s ชนมวล 4 kg ซึ่งอยู่นิ่ง และมีสปริงที่มีค่าคงที่ 1 N/m ติดอยู่ ดังรูป

ถ้าการชนเกิดขึ้นบนพื้นไร้แรงเสียดทาน ขณะที่มวล 2 kg มีอัตราเร็วลดลงเหลือ +0.2 m/s เราจะคำนวณหาอัตราเร็วของมวล 4 kg ได้หรือไม่ ถ้าได้ ใช้หลักการอะไร ถ้าไม่ได้เพราะอะไร

- 1) ได้ ใช้กฎอนุรักษ์พลังงาน
- 2) ได้ ใช้กฎอนุรักษ์โมเมนตัม
- 3) ไม่ได้ เพราะไม่รู้ข้อมูลระยะหดของสปริง
- 4) ไม่ได้ เพราะโจทย์ไม่ได้ให้ข้อมูลว่ามวล 2 kg ติดกับสปริงขณะนั้นหรือไม่

20. วัตถุก้อนหนึ่งวางอยู่บนพื้นลื่น ต่อมาแตกออกเป็น 2 ชิ้น โดยที่แต่ละชิ้นมีมวลไม่เท่ากัน จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

- ก. โมเมนตัมของวัตถุก่อนแตกตัวมีค่าน้อยกว่าผลรวมโมเมนตัมของวัตถุทั้งสองชิ้นหลังแตกตัว
- ข. หลังการแตก วัตถุแต่ละชิ้นมีโมเมนตัมเท่ากัน
- ค. หลังการแตก วัตถุแต่ละชิ้นมีพลังงานจลน์เท่ากัน

มีข้อความที่ถูกต้องกี่ข้อความ

- 1) 1 ข้อความ
- 2) 2 ข้อความ
- 3) 3 ข้อความ
- 4) ไม่มีข้อความใดถูกต้อง

การเคลื่อนที่วิถีโค้ง

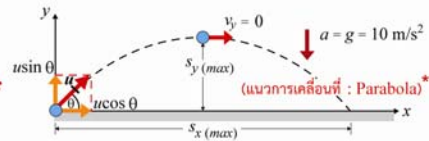
การเคลื่อนที่วิถีโค้ง (Projectile)

A 3 หลักการพื้นฐาน

(1) หลักความเร่ง ($\vec{a}$)

- แกน x ; $a_x = 0$
- แกน y ; $a_y = (g) \downarrow$

$$v_x \text{ คงที่} = u \cos \theta$$

(2) หลักเวลา (t) → เวลาที่ใช้ในการคำนวณแต่ละแกนเท่ากัน ($t_x = t_y$)

(3) หลักคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{แกน } x; s_x &= v_x t \\ \text{แกน } y; s_y &= u_y t + \frac{1}{2} a_y t^2 \end{aligned}$$

(5 สมการ)

$$\begin{aligned} v_y &= u_y + a_y t \\ v_y^2 &= u_y^2 + 2a_y s_y \\ s_y &= u_y t + \frac{1}{2} a_y t^2 \\ s_y &= v_y t - \frac{1}{2} a_y t^2 \\ s_y &= \left(\frac{u_y + v_y}{2} \right) t \end{aligned}$$

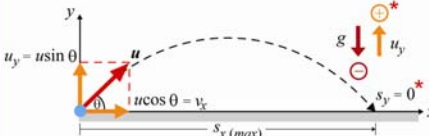
(แกน y ระวังเครื่องหมาย u, s, a, v เวลาคำนวณ ปกติจะให้ทิศ u_y เป็น (+) เสมอ)

B 5 รูปแบบพื้นฐาน

พื้น → พื้น

$$s_y = 0$$

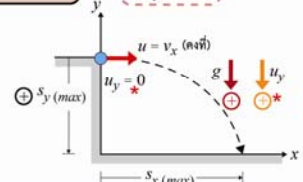
1

ขนาน → พื้น

$$u_y = 0$$

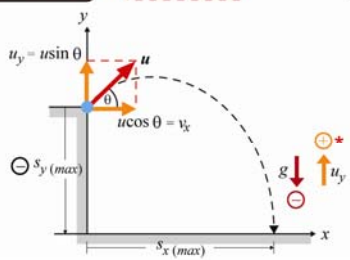
2

มุมเงย → พื้น

$$s_y = \text{ติดลบ}$$

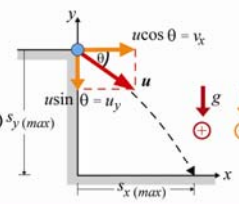
3

มุมก้ม → พื้น

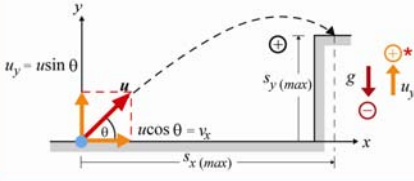
$$s_y, g = \text{เป็นบวก}$$

4

พื้น → อากาศ

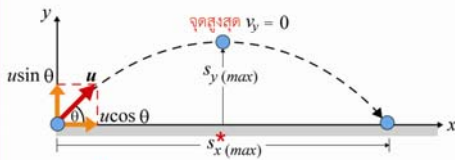
5

ค่า $g = 9.8 \text{ m/s}^2$ ตอนคำนวณจะใช้ 9.8 หรือประมาณ 10 ขึ้นกับการระบุของโจทย์

C 4 สูตรกรณีพิเศษ

(เฉพาะกรณี พ้น - พ้น)

จุดเริ่มต้น - สุดท้าย อยู่ระดับเดียวกัน

$$s_{x(max)} = \frac{u^2 \sin 2\theta}{g} = \frac{u^2 2 \sin \theta \cos \theta}{g}$$

$$s_{y(max)} = \frac{u^2 \sin^2 \theta}{2g}$$

เมื่อ $s_{y(max)}$ = ระยะจากพื้นถึงจุดที่สูงที่สุด

$$\frac{s_{y(max)}}{s_{x(max)}} = \frac{1}{4} \tan \theta \quad \text{ระยะแนวราบต่อแนวตั้ง}$$

$$t_{\text{ขึ้น/จุดสูงสุด}} = \frac{u \sin \theta}{g} ; t_{\text{ขึ้น-ลง}} = 2 \left(\frac{u \sin \theta}{g} \right)$$

u = ความเร็วต้น (m/s)

s_x = ระยะตามแนวราบ (m)

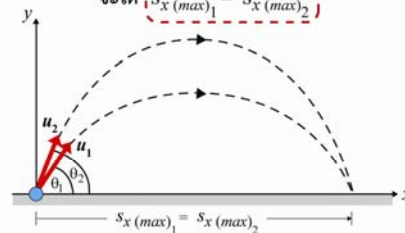
s_y = ระยะตามแนวตั้ง (m)

g = ความเร่งเนื่องจากสนามความโน้มถ่วง (9.8 m/s²)

D 3 สิ่งควรรู้

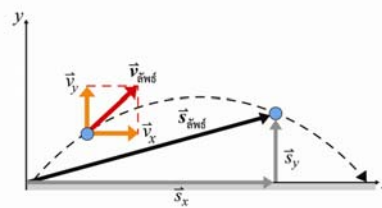
1 (พ้น-พ้น) $\theta = 45^\circ \rightarrow s_{x(max)}$ จะมีค่ามากที่สุด

2 (พ้น-พ้น) ถ้า $\theta_1 + \theta_2 = 90^\circ$ และ $u_1 = u_2$ จะได้ $s_{x(max)_1} = s_{x(max)_2}$

$$3 \quad v_{\text{ลัพธ์}} = \sqrt{v_x^2 + v_y^2}$$

$$s_{\text{ลัพธ์}} = \sqrt{s_x^2 + s_y^2}$$

θ = มุมยิงวัตถุเริ่มต้น

$v_{\text{ลัพธ์}}$ = ขนาดของความเร็วที่คิดตามแนวเส้นสัมผัสการเคลื่อนที่

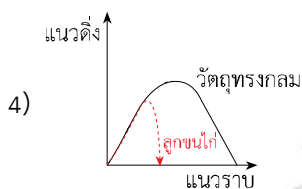
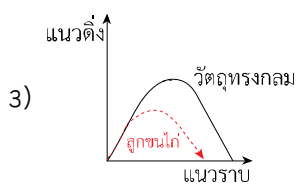
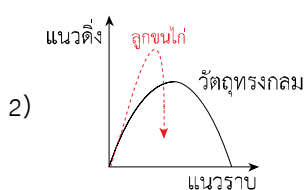
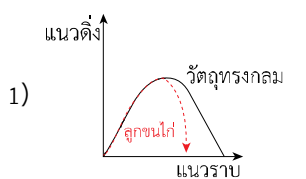
$s_{\text{ลัพธ์}}$ = ขนาดของการกระจัดวัดจากจุดเริ่มต้นไปจุดสุดท้าย

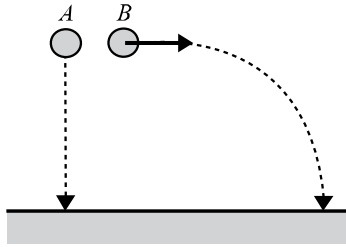
- 5 รูปแบบพื้นฐาน ต้องตั้งสมการและใส่เครื่องหมายบวกลบ ได้แม่นยำ
- 4 สูตรพิเศษ ใช้เมื่อคำนวณ Projectile แบบพ่นสู่พื้นจะช่วยประหยัดเวลา
- 3 สิ่งที่ต้องรู้ จะใช้ประกอบข้อสอบระดับยากขึ้น

แนวข้อสอบ

21. ยิงวัตถุทรงกลมขึ้นท้องฟ้าให้เกิดการเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์ หากเราเปลี่ยนจากวัตถุดังกล่าวเป็นลูกขนไก่ที่มีมวลเท่ากับวัตถุ ดีให้มีอัตราเร็วต้นเท่าเดิมในทิศทางเดียวกัน ผลของแรงต้านอากาศจะทำให้เส้นทางการเคลื่อนที่แตกต่างไปอย่างไร

22.

A และ B เป็นทรงกลมที่มีรัศมีเท่ากัน แต่มวลของ A เป็นสามเท่าของมวลของ B ถ้าปล่อย A ให้ตกลงในแนวตั้ง พร้อมๆ กับที่ขว้าง B ออกไปในแนวระดับดังรูป ข้อใดต่อไปนี้อาจต้องถ้าไม่คำนึงถึงความต้านทานของอากาศ

- 1) A ตกถึงพื้นก่อน B
- 2) A และ B ตกถึงพื้นด้วยอัตราเร็วเท่ากัน
- 3) A ตกถึงพื้นพร้อมกับ B แต่ A มีอัตราเร็วกระทบพื้นมากกว่า B
- 4) A ตกถึงพื้นพร้อมกับ B แต่ A มีอัตราเร็วกระทบพื้นน้อยกว่า B

23. ยิงวัตถุด้วยความเร็ว 10 เมตรต่อวินาที ทำมุม 30° กับแนวระดับ พบว่าวัตถุไม่โดนเป้าหมาย ขาดไปอีก 1 เมตร ถ้ายิงวัตถุครั้งที่สองด้วยมุมเท่าเดิม ความเร็วที่ยิงจะอยู่ในช่วงใดถึงจะโดนเป้าหมาย (กำหนด $g = 10$ เมตรต่อวินาที²)

- 1) (10.0, 10.4] เมตรต่อวินาที
- 2) (10.4, 10.6] เมตรต่อวินาที
- 3) (10.6, 10.8] เมตรต่อวินาที
- 4) (10.8, 11.0] เมตรต่อวินาที

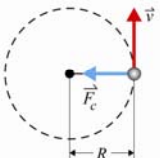

การเคลื่อนที่วงกลมและดวงดาว

การเคลื่อนที่วงกลม

A พื้นฐาน

การเคลื่อนที่วงกลมจะเกิด

$\vec{F}_c$ = แรงเข้าสู่ศูนย์กลางของวงกลม

$\vec{v}$ = ความเร็วในแนวเส้นสัมผัสของวงกลม

โดยที่ R = รัศมีการเคลื่อนที่เป็นวงกลม

B สมการการเคลื่อนที่วงกลม

อาจมีมากกว่า 1 แรง

ให้ทิศเข้าสู่ศูนย์กลางเป็นบวก (+)

การแตกแรง → ตั้งแกน

ตามแนวเข้าสู่ศูนย์กลาง $F_c \rightarrow a_c$

แนวสัมผัสวงกลม $F_T \rightarrow a_T$

$F_c = ma_c = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$

$a_c = \frac{v^2}{R} = \omega^2 R$

$a_{\text{รวม}} = \sqrt{a_c^2 + a_T^2}$

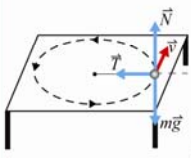
$v = \omega R$

$\omega = \frac{2\pi}{T} = 2\pi f$

$T = \frac{1}{f}$

C การคำนวณการเคลื่อนที่วงกลม 7 รูปแบบ

C1 แกว่งเป็นวงกลมบนโต๊ะระดับ

จาก $F_c = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$

$T^* = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$

(แนวเข้าสู่ศูนย์กลางมี T แรงเดียว)

C2 มอเตอร์ไซค์ไถ่ถัง

$f = mg$ (สมดุล)

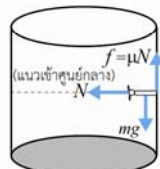
$\mu N = mg$ — (1)

$N = \frac{mv^2}{R}$ — (2)

(1) $\mu = \frac{Rg}{v^2}$

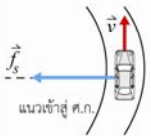
(2)

(N จะเป็นแรงเข้าสู่ศูนย์กลางวงกลม)

C3 รถวิ่งบนถนนโค้ง

: ไม่หลุดโค้งเพราะมีความฝืดจากแรงเสียดทาน

$F_c = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$

$f_s^* = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$

Note : กรณี

$v_{\text{max}} \rightarrow f_{s(\text{max})} = \mu_s N$

(อัตราเร็วสูงสุดที่ยังไม่หลุดโค้ง)

C4 การแกว่งเป็นกรวยกลมด้วยอัตราเร็วคงที่

$F_c = \frac{mv^2}{R}$

$T \sin \theta^* = \frac{mv^2}{R}$ — (1)

$F \uparrow = F \downarrow$

$T \cos \theta^* = mg$ — (2)

(1) $\tan \theta = \frac{v^2}{Rg}$

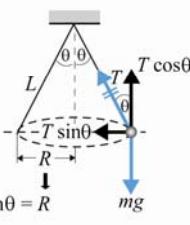
(2)

Note

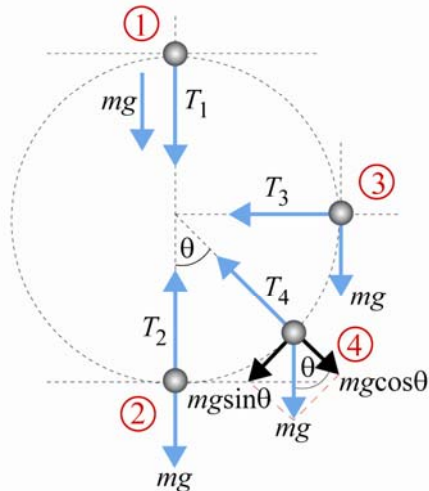
1) รัศมีวงกลมคือระยะนับที่เป็นวงกลมบนพื้นที่ยึดราบ

2) ใช้ $v = \omega R = \frac{2\pi R}{T}$ แทนค่าจะได้

$T = 2\pi \sqrt{\frac{L \cos \theta}{g}}$ (คาบ)

C5 การแกว่งเป็นวงกลมในแนวตั้ง

การคำนวณในแนวเข้าสู่ศูนย์กลาง

$$\text{จาก } F_c = \frac{mv^2}{R} = m\omega^2 R$$

- ① $T_1 + mg^* = \frac{mv_1^2}{R}$ (ตำแหน่งสูงสุด)
- ② $T_2 - mg^* = \frac{mv_2^2}{R}$ (ตำแหน่งต่ำสุด)
- ③ $T_3^* = \frac{mv_3^2}{R}$ (ตำแหน่งเชือกแนวระดับ)
- ④ $T_4 - mg\cos\theta^* = \frac{mv_4^2}{R}$ (ตำแหน่งทำมุม θ กับแนวตั้ง)

Note 1) กรณีที่ ③ และ ④ จะมีความเร็วในแนวเส้นสัมผัสวงกลม (∴ จะมีความเร็วในแนวสัมผัส)

2) อัตราเร็วต่ำสุดที่พอดีทำให้เคลื่อนที่เป็นวงกลมได้พอดี

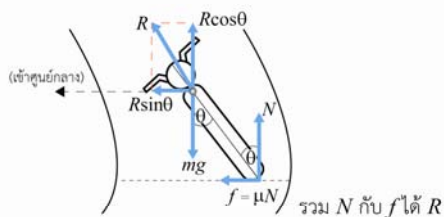
$$\textcircled{1} v_1 = \sqrt{Rg}$$

$$\textcircled{2} v_2 = \sqrt{5Rg}$$

$$\textcircled{3} v_3 = \sqrt{3Rg}$$

C6 รถ, มอเตอร์ไซด์โค้งทางโค้ง

มอเตอร์ไซด์เข้าโค้ง ; หามุมเอียงเมื่อเข้าโค้ง

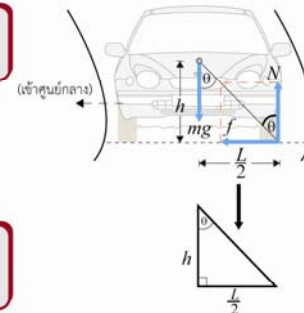
$$R\sin\theta = f^* = \frac{mv^2}{R} \quad \text{--- ①}$$

$$R\cos\theta = N = mg \quad \text{--- ②}$$

รถยนต์เข้าโค้ง ; หา v มากสุดเมื่อเข้าโค้ง

$$\textcircled{1} \tan\theta = \frac{v^2}{Rg}$$

$$\textcircled{2} \tan\theta = \frac{(\frac{L}{2})}{h}$$

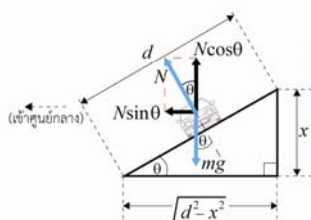

Note

- 1) มุม θ ณ ความเร็ว v และถนน R ที่มากที่สุดที่ยังไม่คว่ำ
- 2) การเข้าโค้งของรถยนต์ขึ้นกับ R , v และ θ ซึ่งกำหนดได้จากรูปร่างของรถ

C7 มุมยกพื้นถนนสำหรับรถวิ่งทางโค้ง

$$* N\sin\theta = \frac{mv^2}{R} \quad \text{--- ①}$$

$$N\cos\theta = mg \quad \text{--- ②}$$

(สมมติ)

$$\textcircled{1} \tan\theta = \frac{v^2}{Rg} = \frac{x}{\sqrt{d^2 - x^2}}$$

D การเคลื่อนที่ของดวงดาว

กฎแรงดึงดูดระหว่างมวลของนิวตัน

$$* F = \frac{Gm_1 m_2}{R^2} \quad (\text{กฎพื้นฐาน})$$

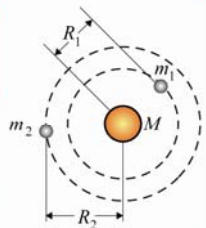
$$* mg = \frac{GMm}{R^2}$$

หา g

$$g = \frac{GM}{R^2}$$

$$\frac{g_1}{g_2} = \frac{R_2^2}{R_1^2}$$

● ศูนย์กลางวงกลม
เป็นดาวดวงเดียวกัน

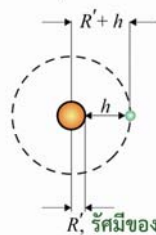

$$g = \frac{GM}{R^2} = \frac{G\rho V}{R^2} = \frac{G\rho(\frac{4}{3}\pi R^3)}{(R+h)^2}$$

$$\rho = \frac{M}{V}$$

$$M = \rho V = \rho(\frac{4}{3}\pi R^3)$$

● ถ้าดาวที่เป็นศูนย์กลางวงกลมเป็นคนละดวงกัน

R' , รัศมีของดาว

$$* \frac{mv^2}{R} = \frac{GMm}{R^2}$$

หา v, ω, f, T

$$v = \sqrt{\frac{GM}{R}} \quad \text{ความเร็วค้างฟ้า}$$

$$v = \omega R = 2\pi f R$$

หา f, T

$$\omega = 2\pi f$$

$$\frac{1}{f} = T = 2\pi \sqrt{\frac{R^3}{GM}}$$

f หรือ T ของการโคจรจะขึ้นกับรัศมีโคจร (R)
และมวลดาวของศูนย์กลาง (M)

$$T^2 = \frac{4\pi^2 R^3}{GM}$$

$$T^2 \propto R^3 ; \text{ เมื่อ } M \text{ คงที่}$$

$$\frac{T_1^2}{T_2^2} = \frac{R_1^3}{R_2^3} \quad (\text{ใช้เมื่อเปรียบเทียบโดยดาวที่เป็นศูนย์กลางวงกลมเป็นดาวดวงเดียวกัน})$$

$$T^2 \propto \frac{R^3}{M} \quad (\text{ถ้าดาวที่เป็นศูนย์กลางวงกลมเป็นคนละดวงกัน})$$

G = ค่าโน้มถ่วงสากล $6.67 \times 10^{-11} \text{ N.m}^2/\text{kg}^2$

m = มวลของดาว (หรือดาวเทียม) ที่โคจรโดยรอบ (kg)

ω = อัตราเร็วเชิงมุม (rad/s)

T = คาบ (เวลาในการโคจร 1 รอบ), f = ความถี่ (รอบ/เวลา)

R = ระยะห่างจากจุดศูนย์กลางของมวลทั้งสอง (m)

v = ความเร็วในการโคจรรอบเป็นวงกลม (ความเร็วค้างฟ้า) (m/s)

R' = รัศมีของดาว (m)

h = ความสูงจากผิวดาวที่เป็นศูนย์กลางวงโคจร (m)

ρ = ความหนาแน่นของดาว (kg/m^3)

M = มวลของดาวที่เป็นศูนย์กลางวงโคจร (kg)

g = ความเร่งจากสนามความโน้มถ่วง (m/s^2)

แนวข้อสอบ

-
- A diagram showing a satellite in orbit around the Earth. The Earth is depicted as a sphere with visible continents and oceans. A dashed line represents the satellite's elliptical orbit. The satellite is shown as a small object with solar panels, positioned on the right side of the orbit.

$$(3) \quad v = \sqrt{\frac{GM}{r}}$$

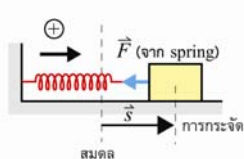
4) ในขณะที่ดาวเทียมกำลังโคจรเป็นวงกลมรอบโลกด้วยอัตราเร็วคงที่ จะมีความเร่งเป็นศูนย์

การเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิก

การเคลื่อนที่แบบ Simple Harmonic

A พื้นฐาน

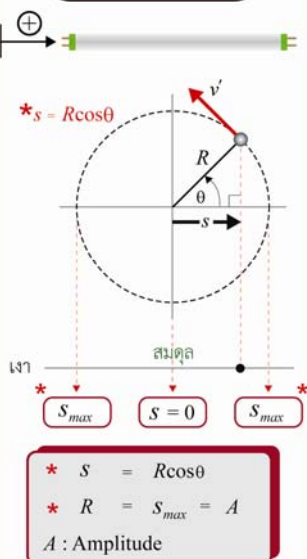
การเคลื่อนที่แบบ SHM คือ การเคลื่อนที่กลับไป-มาซ้ำรอยเดิมอย่างสม่ำเสมอ

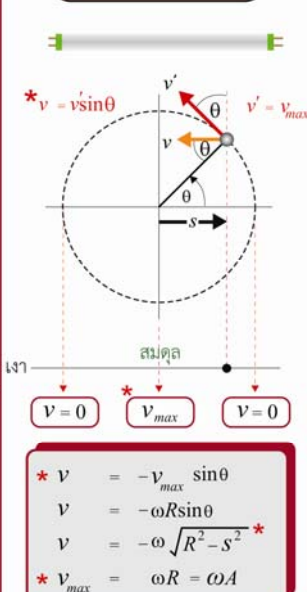
$$\left. \begin{array}{l} \vec{F} \propto -\vec{s} \\ \downarrow (F=ma) \\ \vec{a} \propto -\vec{s} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{แรง (F) และความเร่ง (a) แปรผันตรงกับ การกระจัด (s)} \\ \text{แต่ทิศทางตรงข้าม (เครื่องหมายต่างกัน)} \end{array}$$

B สมการพื้นฐาน

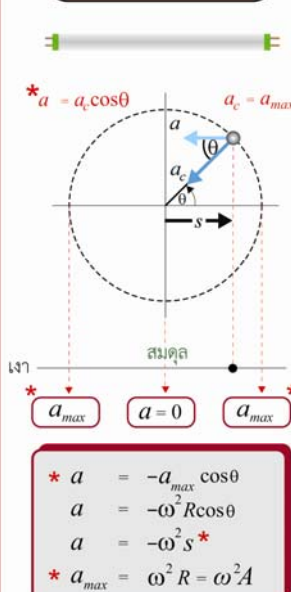
การกระจัด (s)

ความเร็ว (v)

ความเร่ง (a)

Note

- 1) $\theta = \omega t$ (ถ้ามุมเฟสเริ่มต้น = 0 rad) ; $\theta = \omega t + \theta_i$ (ถ้าเฟสเริ่มต้น = θ_i)

	(s)	(v)	(a)
แกน SHM : x	$R \cos \theta$	$-\omega R \sin \theta$	$-\omega^2 R \cos \theta$
แกน SHM : y	$R \sin \theta$	$\omega R \cos \theta$	$-\omega^2 R \sin \theta$

- 3) สมการช่วย

$$\theta = \frac{s}{R} ; \omega = \frac{v}{R} ; \alpha = \frac{a_T}{R}$$

$$\omega = \frac{\theta}{t} = 2\pi f = \frac{2\pi}{T} \quad f = \frac{1}{T}$$

หน่วย (S.I.)

$\omega = \text{rad/s}$

$\theta = \text{rad}$

$R = \text{m}$

$a_T = \text{ความเร่งในแนวเส้นสัมผัสวงกลม}$

D SHM รูปพิเศษ

จาก $\vec{F} = m\vec{a}$ → $\vec{F} = -(m\omega^2)\vec{s}$ ← $\vec{F} \propto -\vec{s}$

(SHM) → $\vec{a} = -\omega^2\vec{s}$ ← $k = m\omega^2$ ← $\vec{F} = -k\vec{s}$

พลังงานของ SHM

$$\Sigma E = \frac{1}{2}mv^2 + \frac{1}{2}ks^2$$

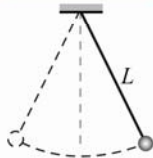
$\left[\begin{matrix} s_{max} = A \\ v = 0 \end{matrix} \right] \bullet \Sigma E = \frac{1}{2}kA^2 = \frac{1}{2}m\omega^2A^2$

- k = ค่าคงที่ SHM
- ΣE = พลังงานรวม (J)
- A = Amplitude (=R) : (m)
- ω = อัตราเร็วเชิงมุม (rad/sec)

• คาบ (T) ของ SHM แบบต่างๆ

รูปทั่วไป : $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$

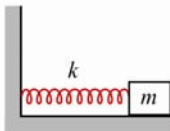
1 ลูกตุ้มนาฬิกา

$$*T = \frac{1}{f} = 2\pi\sqrt{\frac{L}{g}}$$

L = ความยาวเชือก (pendulum, m)
 g = ค่าโน้มถ่วงของโลก (g โลก = 9.8 m/s^2)
 θ = มุมระหว่างเชือกกับแนวตั้ง
 m = มวลวัตถุ (kg)

2 Spring

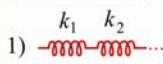
$$*T = \frac{1}{f} = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$$

สมการ spring

$$\vec{F} = -k\vec{s}^*$$

$$E_{ps} = \frac{1}{2}ks^2$$

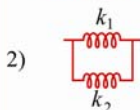
การต่อ spring

1) k_1, k_2

1.อนุกรม

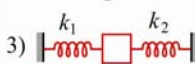
$$\frac{1}{k_{รวม}} = \frac{1}{k_1} + \frac{1}{k_2} + \dots$$

2) k_1, k_2

2.ขนาน

$$k_{รวม} = k_1 + k_2 + \dots$$

3) k_1, k_2

3.

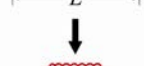
$$k_{รวม} = k_1 + k_2$$

การตัด spring → k มากขึ้น (เป็นส่วนกลับ)

Ex

→ k

→ $2k$

$$k \propto \frac{1}{L}$$

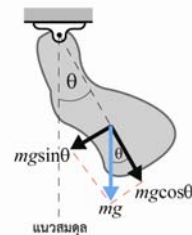
3 SHM แบบอื่นๆ

จาก $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$

k = ค่าคงที่ SHM

1. Physical pendulum

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{I}{mgr}}$$

note $I = I_{CM} + mr^2$

I = โมเมนต์ความเฉื่อยรอบจุดหมุน

I_{CM} = โมเมนต์ความเฉื่อยรอบจุด CM

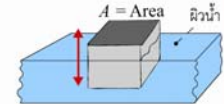
r = ระยะจากจุดหมุนถึงจุด CM

2. วัตถุลอยน้ำ

$$k = \rho_{เหลว} g A$$

A = พื้นที่หน้าตัดวัตถุ

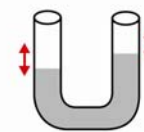
$\rho_{เหลว}$ = ความหนาแน่นของเหลว

3. หลอดรูปตัว U

$$k = 2\rho_{เหลว} g A$$

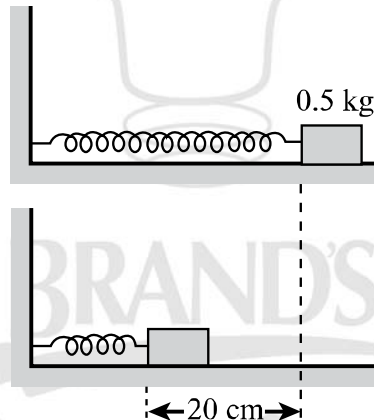
A = พื้นที่หน้าตัดของหลอด

แนวข้อสอบ

27. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ได้ทำให้วัตถุมีการเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย
- 1) แขนงลูกตุ้มด้วยเชือกในแนวตั้ง ผลักลูกตุ้มให้แกว่งเป็นวงกลม โดยเส้นเชือกทำมุมคงตัวกับแนวตั้ง
 - 2) แขนงลูกตุ้มด้วยเชือกในแนวตั้ง ดึงลูกตุ้มออกมาจนเชือกทำมุมกับแนวตั้งเล็กน้อยแล้วปล่อยมือ
 - 3) ผูกวัตถุกับปลายสปริงในแนวระดับ ดึงอีกด้านของสปริงไว้ ดึงวัตถุให้สปริงยืดออกเล็กน้อย แล้วปล่อยมือ
 - 4) ผูกวัตถุกับปลายสปริงในแนวตั้ง ดึงอีกด้านของสปริงไว้ ดึงวัตถุให้สปริงยืดออกเล็กน้อย แล้วปล่อยมือ
28. ลูกตุ้มทรงกลมมวล m ผูกติดกับเชือกเบายาว L เมตร โดยที่ปลายเชือกอีกข้างหนึ่งตรึงไว้กับเพดาน แล้วแกว่งเชือกให้ลูกตุ้มเคลื่อนที่ตามแนววงกลมในแนวระนาบระดับจนเชือกทำมุม θ กับแนวตั้ง จงหาคาบการเคลื่อนที่ของลูกตุ้ม
- 1) $2\pi\sqrt{\frac{L}{g}}$
 - 2) $2\pi\sqrt{\frac{L \cos \theta}{g}}$
 - 3) $2\pi\sqrt{\frac{L \sin \theta}{g}}$
 - 4) $2\pi\sqrt{\frac{L}{g \tan \theta}}$

29.

อัดสปริงซึ่งวางอยู่ในแนวราบบนพื้นราบลื่นด้วยมวล 0.5 กิโลกรัม ทำให้สปริงถูกกดเข้าไป 20 เซนติเมตร ดังรูป หลังจากนั้นปล่อยให้สปริงคืนมวลออกไป ความเร็วสูงสุดที่มวลจะมีได้คือเท่าใด ถ้าสปริงมีค่าคงตัว 200 นิวตันต่อเมตร

- 1) 1 m/s
- 2) 2 m/s
- 3) 3 m/s
- 4) 4 m/s

การเคลื่อนที่แบบหมุน

การเคลื่อนที่แบบหมุน

* จะศึกษาเปรียบเทียบ ค่าเชิงเส้น กับ เชิงมุม

ค่าเชิงเส้น

1 การกระจัด, ความเร็ว, ความเร่ง

การกระจัด : s (ม : เมตร)

ความเร็ว : $v = \frac{s}{t} \left(\frac{\text{m}}{\text{s}} \right)$

ความเร่ง : $a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{v_2 - v_1}{t_2 - t_1} \left(\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right)$

$$\theta = \frac{s}{R}$$

$$\omega = \frac{v}{R}$$

$$\alpha = \frac{a_r}{R}$$

ค่าเชิงมุม

$2\pi \text{ rad} = 360^\circ$ (องศา)

$\pi \text{ rad} = 180^\circ$

θ (เรเดียน : rad)

$\omega = \frac{\theta}{t} \left(\frac{\text{rad}}{\text{s}} \right)$

$\alpha = \frac{\Delta \omega}{\Delta t} = \frac{\omega_2 - \omega_1}{t_2 - t_1}$

$\omega = 2\pi f; f = \frac{1}{T}$

การเปรียบเทียบ

$s \rightarrow \theta$

$v \rightarrow \omega$

$a \rightarrow \alpha$

$f = \text{ความถี่ (Hz : รอบ/วินาที)}$
 $T = \text{คาบ (วินาที/รอบ)}$

2 สมการการเคลื่อนที่ (a คงที่)

① $v = u + at$

② $s = \frac{(u + v)}{2} t$

③ $s = ut + \frac{1}{2} at^2$

④ $s = vt - \frac{1}{2} at^2$

⑤ $v^2 = u^2 + 2as$

สมการการเคลื่อนที่เชิงมุม (α คงที่)

$$\omega_2 = \omega_1 + \alpha t$$

$$\theta = \left(\frac{\omega_1 + \omega_2}{2} \right) t$$

$$\theta = \omega_1 t + \frac{1}{2} \alpha t^2$$

$$\theta = \omega_2 t - \frac{1}{2} \alpha t^2$$

$$\omega_2^2 = \omega_1^2 + 2\alpha \theta$$

$u \rightarrow \omega_1$

$v \rightarrow \omega_2$

$\theta = \text{การกระจัดเชิงมุม}$

$\omega = \text{ความเร็วเชิงมุม}$

$\alpha = \text{ความเร่งเชิงมุม}$

$R = \text{รัศมีการหมุน}$

3 ปริมาณด้านการเปลี่ยนสภาพเคลื่อนที่

มวล : m

ปริมาณด้านการเปลี่ยนสภาพหมุน

โมเมนต์ความเฉื่อย : $I_{CM} = \frac{1}{2}mR^2$ ($\text{kg} \cdot \text{m}^2$)

Note. ถ้ามีการเลื่อนแกนการหมุน

$$I_{รวม} = I_{CM} + \Sigma mr^2$$

$m \rightarrow I$

$m = \text{มวล}$

$r = \text{ระยะจากจุดหมุนถึงจุดศูนย์กลางมวล}$

$I = \text{โมเมนต์ความเฉื่อย}$

4 แรง (Force)

$$F = ma$$

ทอร์ก (Torque)

$$\tau = I\alpha$$

$$\tau = Fd$$

(moment)

$F \rightarrow \tau$

$F = \text{แรง}$

$d = \text{ระยะทางจากจุดหมุนถึงแนวแรงในแนวตั้งฉาก}$

5 โมเมนตัม

$$P = mv$$

โมเมนตัมเชิงมุม

$$L = I\omega = mVR$$

$P \rightarrow L$

$L = \text{โมเมนตัมเชิงมุม}$

$R = \text{รัศมีการหมุน}$

6 การดลเชิงเส้น

$$F = ma = m \left(\frac{\Delta v}{\Delta t} \right)$$

$$F = \frac{\Delta(mv)}{\Delta t} = \frac{\Delta P}{\Delta t}$$

การดลเชิงมุม

$$\tau = \frac{\Delta L}{\Delta t}$$

$F \rightarrow \tau$

7 พลังงานจลน์เชิงเส้น

$$E_k = \frac{1}{2}mv^2$$

พลังงานจลน์เชิงมุม

$$E_{k_R} = \frac{1}{2}I\omega^2$$

$$\text{พลังงานจลน์รวม } E_{k_{รวม}} = E_{k(\text{เส้น})} + E_{k(\text{หมุน})} = \frac{1}{2}mv^2 + \frac{1}{2}I\omega^2$$

$E_{k_R} = \text{พลังงานจลน์เชิงมุม}$

8 กฎการอนุรักษ์โมเมนตัม

$$\Sigma P_{\text{ก่อน}} = \Sigma P_{\text{หลัง}}$$

กฎการอนุรักษ์โมเมนตัมเชิงมุม

$$\Sigma L_{\text{ก่อน}} = \Sigma L_{\text{หลัง}}$$

$$I_1\omega_1 = I_2\omega_2$$

9 ทิศทางปริมาณในการหมุน

การหาทิศ $\Delta\vec{\theta}$ *
 กำมือขวาตามทิศ θ (การหมุน)
 $\rightarrow \Delta\theta$ ทิศตามนิ้วโป้งขวา

การหาทิศ $\Delta\vec{\omega}$ **
 • $\vec{\omega}$ เพิ่ม $\rightarrow$ กำตามทิศการหมุน
 โป้งขวา คือทิศ $\Delta\vec{\omega}$
 • $\vec{\omega}$ ลด $\rightarrow$ กำตามทิศการหมุนและกลับมือ
 โป้งขวา คือทิศ $\Delta\vec{\omega}$

$\vec{\omega} = \frac{\Delta\vec{\theta}}{\Delta t}$
 $\therefore \Delta\vec{\theta}$ กับ $\vec{\omega}$ มีทิศเดียวกัน

Right
 Right
 Right
 ลด ($\omega_1 < \omega_2$)

จาก $\Delta\vec{\omega} \rightarrow$ หา $\vec{\alpha} \rightarrow \vec{\alpha} = \frac{\Delta\vec{\omega}}{\Delta t}$
 จาก $\vec{\alpha} \rightarrow$ หา $\vec{\tau} \rightarrow \vec{\tau} = I\vec{\alpha}$
 จาก $\vec{\tau} \rightarrow$ หา $\Delta\vec{L} \rightarrow \vec{\tau} = \frac{\Delta\vec{L}}{\Delta t}$

**** $\Delta\vec{\omega}, \vec{\alpha}, \vec{\tau}$ และ $\Delta\vec{L}$ มีทิศทางเดียวกัน**

10 เรื่องราวเกี่ยวกับโมเมนต์ความเฉื่อย (I) ; หน่วย kg.m^2

- I สมการทั่วไป $I = mR^2$
 m = มวล (kg)
 R = ระยะจากแกนหมุนไปจุดศูนย์กลางมวล
- II มีมวลมากกว่า 1 ชิ้น $I = \sum_{i=1}^n m_i R_i^2$
- III แกนกลางมีโมเมนต์ความเฉื่อย (มีมวล) $I_{\text{รวม}} = I_{\text{แกน}} + \sum_{i=1}^n m_i R_i^2$
- IV I ของวัตถุรูปร่างต่างๆ $I_{CM} = k(mR^2)$; k = ค่าคงที่ (ขึ้นอยู่กับลักษณะวัตถุ)

วงแหวน

$I_{CM(y)} = mR^2$ $I_{CM(x)} = \frac{1}{2} mR^2$

ทรงกลมกลวง

$I_{CM} = \frac{2}{3} mR^2$

ทรงกระบอก

$I_{CM(x)} = \frac{1}{4} mR^2 + \frac{1}{12} mL^2$
 $I_{CM(y)} = \frac{1}{2} mR^2$

แผ่นกลมบาง

$I_{CM(y)} = \frac{1}{2} mR^2$ $I_{CM(x)} = \frac{1}{4} mR^2$

ทรงกลมตัน

$I_{CM} = \frac{2}{5} mR^2$

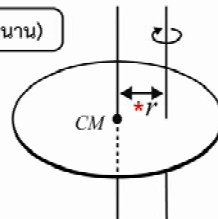
แท่งยาว

$I_{CM} = \frac{1}{12} mL^2$

V I กรณีย้ายแกนออกจากจุด CM (ทฤษฎีแกนขนาน)

$I = I_{CM} + mr^2$
 $= k(mR^2) + mr^2$

I_{CM} = โมเมนต์ความเฉื่อยของวัตถุเมื่อแกนหมุนอยู่ที่จุด CM (center of mass)
 r = ระยะที่เปลี่ยนแกนจากแกน CM เดิม (เมตร)

แกนใหม่ขนานกับแกนเดิม

แผ่นเหลี่ยมบาง

$I_{CM} = \frac{1}{12} m(a^2 + b^2)$

แนวข้อสอบ

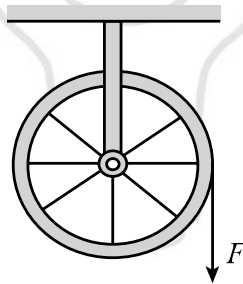
30. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

- ก. ทรงกลมตันและทรงกลมกลวงที่มีมวลเท่ากัน มีรัศมีเท่ากัน กลิ้งโดยไม่ไถล ด้วยอัตราเร็วเท่ากัน ทรงกลมตันจะมีพลังงานจลน์น้อยกว่าทรงกลมกลวง
- ข. เมื่อผูกเชือกแขวนค้อนให้สมดุลในแนวระดับได้ แสดงว่าตำแหน่งที่ผูกเชือกนั้นเป็นตำแหน่งที่มวลด้านซ้าย เท่ากับมวลด้านขวา
- ค. ทุกตำแหน่งบนวัตถุหมุนมีอัตราเร็วเชิงมุมเท่ากัน

มีข้อความที่ถูกต้องกี่ข้อความ

- 1) 1 ข้อความ
- 2) 2 ข้อความ
- 3) 3 ข้อความ
- 4) ไม่มีข้อความใดถูกต้อง

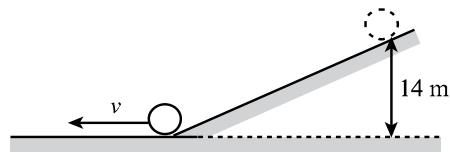
31.

ตามรูปเป็นวงล้อรัศมี 20 เซนติเมตร มีแกนหมุนสั้น และมีโมเมนต์ความเฉื่อยรอบแกนหมุนเท่ากับ $0.4 \text{ กิโลกรัม} \cdot \text{เมตร}^2$ วงล้อนี้ถูกพันไว้ด้วยเส้นเชือกขนาดเล็กและเบาจำนวนหลายรอบ ถ้าออกแรง F ขนาดคงที่เท่ากับ 5 นิวตัน ดึงปลายเชือก จงหาความยาวของเชือกที่ถูกดึงออกมาได้ในเวลา 1 วินาที ทั้งนี้กำหนดว่าวงล้อเริ่มหมุนจากหยุดนิ่ง (ให้ตอบในหน่วยเมตร)

- 1) 0.1
- 2) 0.25
- 3) 10
- 4) 25

32.

ลูกบิลเลียดมวล M รัศมี R มีโมเมนต์ความเฉื่อย $\frac{2}{5} MR^2$ เดิมอยู่นิ่งๆ บนพื้นเอียงสูง 14 เมตร กลิ้งลงมาตามพื้นเอียง เมื่อถึงพื้นราบลูกบิลเลียดนี้มีความเร็วเท่าใด

- 1) 14 m/s
- 2) 15 m/s
- 3) 16 m/s
- 4) 17 m/s

คลื่น

Wave

1. ประเภท

A

(ชนิด)

(วิธีจำแนก)

(ตัวอย่าง)

คลื่นกล

ใช้ตัวกลาง

ex คลื่นน้ำ, คลื่นเสียง

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ไม่ใช้ตัวกลาง

ex แสง, คลื่นวิทยุ

B

คลื่นตามขวาง

ตัวกลางสั่นตั้งฉากทิศคลื่น

ex คลื่นในเส้นเชือก, คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

คลื่นตามยาว

ตัวกลางสั่นขนานทิศคลื่น

ex เสียง, คลื่นจากการอัดสปริง

C

คลื่นตล

เกิดไม่ก่อกคลื่น

ex คลื่นในการโยนก้อนหินลงน้ำ

คลื่นต่อเนื่อง

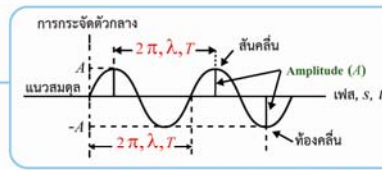
เกิดต่อเนื่อง

ex คลื่นในทะเล

ระวัง! มีความเข้าใจผิดกันมากกว่า "คลื่นน้ำ เป็นคลื่นตามขวาง" แท้จริงแล้ว คลื่นน้ำเป็นคลื่นที่มีลักษณะผสมระหว่างคลื่นตามยาวและคลื่นตามขวาง

2. ส่วนประกอบ

กราฟ

v = ความเร็วคลื่น (เมตร/วินาที)
 T = คาบ (วินาที/รอบ)
 f = ความถี่ (รอบ/วินาที : Hz)
 t = เวลา (วินาที)
 s = ระยะทาง (เมตร)

สมการความเร็วคลื่น

$$v = \frac{s}{t} = \frac{\lambda}{T} = f\lambda$$

เฟส

เทียบเฟส 1 รอบคลื่น

$$\frac{(\phi)}{2\pi} : \frac{(s)}{\lambda} : \frac{(t)}{T}$$

$\Delta\phi$ = ความต่างเฟส
 Δx = ระยะห่าง
 Δt = ผลต่างเวลา

$$\Delta\phi = 2\pi \frac{(\Delta x)}{\lambda} = 2\pi \frac{(\Delta t)}{T} = 2\pi (\Delta t)f$$

1 เฟสตรงกัน

Δx	$\Delta\phi$	Δt
$\lambda, 2\lambda, 3\lambda, \dots, n\lambda$	$2\pi, 4\pi, 6\pi, \dots, 2n\pi$	$T, 2T, 3T, \dots, nT$
$\frac{\lambda}{2}, \frac{3\lambda}{2}, \frac{5\lambda}{2}, \dots, \frac{(n-1)\lambda}{2}$	$\pi, 3\pi, 5\pi, \dots, (2n-1)\pi$	$\frac{T}{2}, \frac{3T}{2}, \dots, \frac{(n-1)T}{2}$

2 เฟสตรงกันข้าม

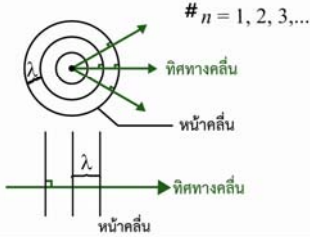
3. แหล่งกำเนิด

จุด

→ หน้าคลื่นวงกลม

เส้นยาว

→ หน้าคลื่นตรง

Wave

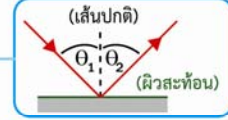
4. สมบัติ

I การสะท้อน

กฎ

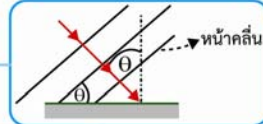
1. มุมตกกระทบ (θ_1) = มุมสะท้อน (θ_2)

2. ทิศทางของคลื่นตกกระทบ, สะท้อนและ
เส้นปกติอยู่ในระนาบเดียวกัน

!

มุมตกกระทบ = มุมที่ทิศทางของคลื่นตกกระทบ (รังสี)
ทำกับเส้นปกติ หรือ
= มุมที่หน้าคลื่นทำกับผิวสะท้อน

การสะท้อนจุดปลาย

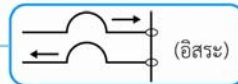
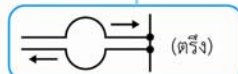
ตรง

เฟสตรงกันข้าม (เปลี่ยน $\pi = 180^\circ$)

เฟสของคลื่นสะท้อน

อิสระ

เฟสตรงกัน

รูปร่าง

ผิวสะท้อน	หน้าคลื่นตกกระทบ	หน้าคลื่นสะท้อน
ตรง	 คลื่นหน้าตรง	 ยังคงเป็นคลื่นหน้าตรง
	 แหล่งกำเนิดคลื่นเป็นจุด	 แหล่งกำเนิดคลื่นเหมือน
วงกลม	 คลื่นวงกลม	 คลื่นวงกลม
พาราโบลา	 คลื่นตกกระทบเคลื่อนที่ออกจากจุดโฟกัส	 คลื่นสะท้อนเป็นคลื่นหน้าตรง
	 คลื่นตกกระทบหน้าตรง	 คลื่นสะท้อนมารวมที่จุดโฟกัส

Wave

(สมบัติพื้นฐานของคลื่น)

2 การหักเห

นิยาม

การเปลี่ยนตัวกลางในการเคลื่อนที่แล้วทำให้ความเร็วคลื่น (v), ความยาวคลื่น (λ) เปลี่ยนไป โดยทิศทางอาจเปลี่ยนหรือไม่ก็ได้

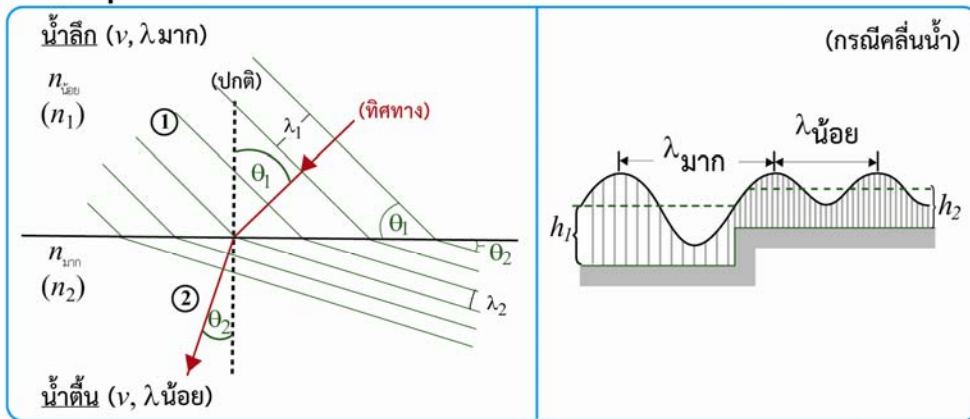
$$v = \frac{s}{t} = \frac{\lambda}{T} = f\lambda$$

สมการ

$$n_2 = \frac{n_1}{\sin \theta_1} = \frac{\lambda_1}{\lambda_2} = \frac{v_1}{v_2} = \sqrt{\frac{h_1}{h_2}}$$

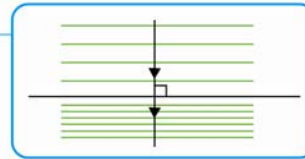
$$v = \sqrt{gh} \text{ (กรณีน้ำลึกไม่มาก)}$$

! f (ความถี่) จะคงเดิมเสมอ (เท่ากับแหล่งกำเนิด)

กรณีพิเศษ

1 มุมตกกระทบตั้งฉากผิวรอยต่อ

! ทิศทางคลื่นไม่เปลี่ยนแปลง (แต่ λ , v , ยังคงเปลี่ยน)

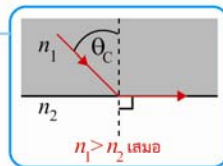
2 มุมวิกฤติ

$$\theta_{\text{ตก}} < \theta_c \text{ หักเหปกติ}$$

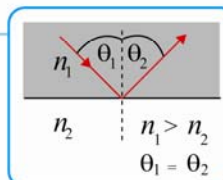
$$\theta_{\text{ตก}} = \theta_c \text{ ภาวะวิกฤติ}$$

จะเกิดได้เมื่อ $n_1 > n_2$

$$\theta_{\text{ตก}} > \theta_c \text{ ภาวะสะท้อนกลับหมด}$$

$$n_2 = \frac{n_1}{\sin \theta_c} = \frac{\lambda_1}{\lambda_2} = \frac{v_1}{v_2}$$

ใช้สมการหักเหไม่ได้

(สมบัติพื้นฐานของคลื่น)

3 การแทรกสอด

นิยาม

เกิดจากคลื่นมากกว่า 2 คลื่น เคลื่อนที่มาพบกันและก่อให้เกิดการรวมกันแบบเสริมหรือหักล้างกัน

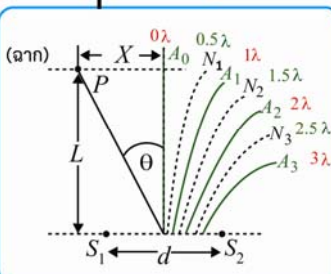
การคำนวณ

เงื่อนไขใช้สูตร

เมื่อเป็นแหล่งกำเนิดอาพันธ์

แหล่งกำเนิดอาพันธ์ คือ แหล่งกำเนิด 2 แหล่ง (หรือมากกว่า) ที่มีความถี่ (f) เท่ากัน และเฟสต่างกันคงที่

(a) 2 แหล่งกำเนิด

A = จุดที่เกิดการแทรกสอดแบบเสริม
 N = จุดที่เกิดการแทรกสอดแบบหักล้าง
 θ = มุมเบนจากแนวกลาง
 x = ระยะจากแนวกลาง
 L = ระยะจากฉากถึงแหล่งกำเนิด
 d = ระยะระหว่าง S_1 กับ S_2

เมื่อ S_1, S_2 มีเฟสตรงกัน

$\boxed{A}$ Antinode (ปฏิบัติ)

$\boxed{N}$ Node (ปฏิบัติ)

$$\boxed{A} \quad |S_1P - S_2P| = d \sin \theta \approx d \frac{X}{L} = n\lambda ; \quad n = 0, 1, 2, \dots$$

$$\boxed{N} \quad |S_1P - S_2P| = d \sin \theta \approx d \frac{X}{L} = (n - \frac{1}{2})\lambda ; \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

แนวกลางเป็น A_0

A เป็นตัวจำนวนเต็ม λ

ถ้ามุม θ เล็กจะได้ $\sin \theta \approx \tan \theta = \frac{X}{L}$

เมื่อ S_1, S_2 มีเฟสตรงกันข้าม

แนวกลางเปลี่ยนจาก A_0 เป็น N_0

ให้กลับสูตร A กับ N

(b) คลื่นนิ่ง (Standing Wave)

นิยาม

เกิดจากคลื่น 2 ขบวน มี Amplitude, λ , v เท่ากันวิ่งสวนกันในแนวเส้นตรง

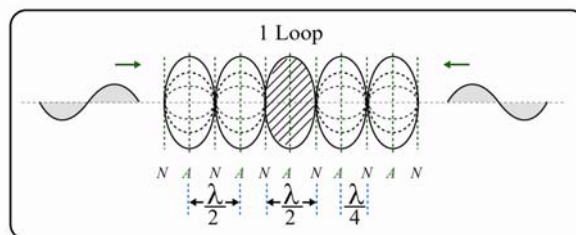
หลักการ

$$* \quad \left. \begin{array}{l} \text{ระยะ } A \text{ ถึง } A \\ \text{หรือ } N \text{ ถึง } N \end{array} \right\} = \frac{\lambda}{2} \quad (1 \text{ Loop})$$

$$* \quad \text{ระยะ } A \text{ ถึง } N = \frac{\lambda}{4} \quad (\frac{1}{2} \text{ Loop})$$

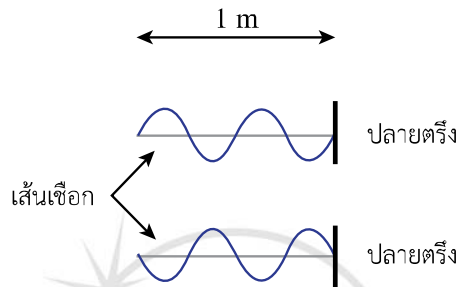
* ถ้าเฟสตรงกัน $\rightarrow$ ตำแหน่งกึ่งกลางเป็น A

* ถ้าเฟสตรงข้าม $\rightarrow$ ตำแหน่งกึ่งกลางเป็น N

แนวข้อสอบ

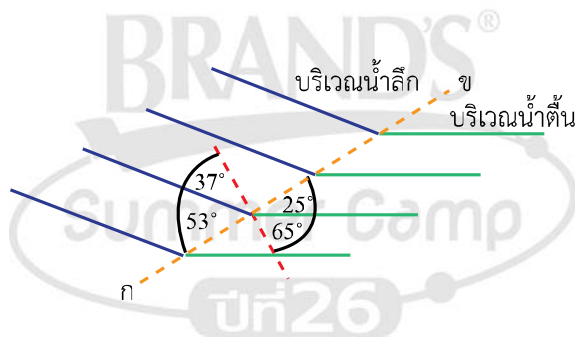
33. คลื่นในเส้นเชือกที่เวลาต่างกัน 0.5 วินาที เป็นดังภาพ จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

- ก. แหล่งกำเนิดคลื่นมีความถี่เท่ากับ 1 Hz
- ข. แหล่งกำเนิดคลื่นอาจมีความถี่น้อยกว่า 1 Hz
- ค. แหล่งกำเนิดคลื่นอาจมีความถี่มากกว่า 1 Hz

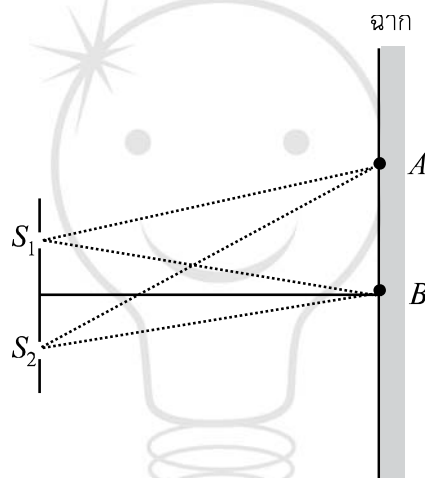
มีข้อความที่ถูกทั้งหมดกี่ข้อความ

- 1) 1 ข้อความ
 - 2) 2 ข้อความ
 - 3) 3 ข้อความ
 - 4) ไม่มีข้อความใดถูกต้องเลย
34. จากรูป แสดงหน้าคลื่นตกกระทบและหน้าคลื่นหักเหของคลื่นผิวน้ำที่เคลื่อนที่จากเขตน้ำลึกไปยังเขตน้ำตื้น เมื่อ กข คือ เส้นรอยต่อระหว่างน้ำลึกและน้ำตื้น จงหาอัตราส่วนความเร็วของคลื่นในน้ำลึกต่อความเร็วของคลื่นในน้ำตื้น

- 1) $\frac{\sin 65^\circ}{\sin 37^\circ}$
- 2) $\frac{\sin 37^\circ}{\sin 65^\circ}$
- 3) $\frac{\sin 53^\circ}{\sin 25^\circ}$
- 4) $\frac{\sin 25^\circ}{\sin 53^\circ}$

35. ในการทดลองการแทรกสอดของคลื่นน้ำโดยจุดกำเนิดคลื่นอาพันธ์ 2 จุด ผู้ทดลองสังเกตเห็นว่ามีแนวปฏิบัติหลายแนวเกิดขึ้นระหว่างจุดกำเนิดทั้งสองนั้น และถ้าลระยะระหว่างจุดกำเนิดลงทุกๆ 4 มิลลิเมตร จำนวนแนวปฏิบัติจะลดลง 4 แนว คลื่นน้ำมีความยาวคลื่นเท่าใดในหน่วยมิลลิเมตร
- 1) 0.001
 - 2) 0.002
 - 3) 1
 - 4) 2
36. จากความรู้เรื่องการแทรกสอดของแสงผ่านสลิตคู่ จากรูป S_1 และ S_2 คือสลิต A และ B เป็นจุดบนฉาก จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

- ก. ถ้า $|S_2B - S_1B| = \frac{5\lambda}{2}$ จุด B จะอยู่บนแถบมืดอันดับที่ 5
- ข. ถ้า $|S_2B - S_1B| = 4\lambda$ จุด B จะอยู่บนแถบสว่างอันดับที่ 4
- ค. A อยู่บนแถบสว่าง เนื่องจาก $|S_2A - S_1A| = 0$

ข้อความที่ถูกต้องคือ

- 1) ก. และ ข.
- 2) ข. และ ค.
- 3) ก. และ ค.
- 4) ถูกทุกข้อ

เสียง

Sound

สมบัติหลัก 4 อย่าง

1

สะท้อน

$$v = \frac{s}{t} = \frac{\lambda}{T} = f\lambda ; f = \frac{1}{T} \text{ (S.I.)}$$

สะท้อนแล้วได้ยินเสียงกลับมา

* Echo : นับระยะทางไปและกลับ *

*

v

อากาศ

Temp

$$\frac{v_1}{v_2} = \sqrt{\frac{T_1}{T_2}}$$

T: หน่วย Kelvin

(°C)

เชือก

$$\sqrt{\frac{T}{\mu}}$$

$$v = v_0 + 0.6t ; t \leq 45^\circ \text{C}$$

$$v_0 = 331 \text{ m/s at } 0^\circ \text{C}$$

T' = ความตึงเชือก
μ = มวลต่อความยาวเชือก

สถานะ

$$v_{\text{แข็ง}} > v_{\text{เหลว}} > v_{\text{แก๊ส}}$$

2

หักเห

$$1 \rightarrow 2 ; \frac{\sin \theta_1}{\sin \theta_2} = \frac{v_1}{v_2} = \frac{\lambda_1}{\lambda_2} = \sqrt{\frac{T_1}{T_2}}$$

T: หน่วย Kelvin

f คงที่ (เท่ากับแหล่งกำเนิด)

ทิศทาง

$$\theta_{\text{ตก}} = 0^\circ \rightarrow \theta_{\text{หัก}} = 0^\circ \text{ (ไปเรื่อยต่อ)}$$

$$\theta_{\text{ตก}} = \theta_c \rightarrow \theta_{\text{หัก}} = 90^\circ$$

* $\theta_{\text{ตก}} > \theta_c \rightarrow$ สะท้อนกลับหมด

3,4

แทรกสอด, เลี้ยวเบน

2 แหล่งกำเนิด (2 ช่อง)

(เฟสตรงกัน) *

$$A ; n\lambda ; n = 0, 1, 2, \dots \text{ (แนวกลาง } A_0 \text{)}$$

$$N ; (n - \frac{1}{2})\lambda ; n = 1, 2, 3, \dots$$

1 แหล่งกำเนิด (1 ช่อง)

$$A ; (n + \frac{1}{2})\lambda ; n = 1, 2, 3, \dots \text{ (แนวกลาง } A_0 \text{ เสมอ)}$$

Special Cases

$$N ; n\lambda ; n = 1, 2, 3, \dots *$$

จำนวนแนว A, N

$$\theta = 90^\circ \rightarrow n = \frac{d}{\lambda} ; \text{หา } n \text{ มา check } *$$

เลี้ยวเบนดี

$$\theta = 90^\circ, n = 1 \rightarrow d \leq \lambda ; \text{ช่องเล็ก ดี}$$

คลื่นนิ่ง : กำทอน : สั่นพ้อง : Resonance

Concept

$$1 \text{ loop} = \frac{\lambda}{2} = \text{ระยะ } A-A = \text{ระยะ } N-N + \text{ท่อ slide}$$

รูปแบบ

ท่อ

ปลายปิด

(end)

$$(N-A) ; L = \frac{\lambda}{4} + \text{ทึ่ละ loop}$$

ปลายเปิด

(A-A)

$$; L = \frac{\lambda}{2} + \text{ทึ่ละ loop}$$

ลวดตรง

(N-N)

$$; \text{นับทึ่ละ loop}$$

*

$$v = f\lambda$$

source

Remark

End Correction

(error at the end)

ท่อ slide → ปลายปิด λ คงที่

ชื่อเรียก

1 — 2 — 3 (กำทอน)

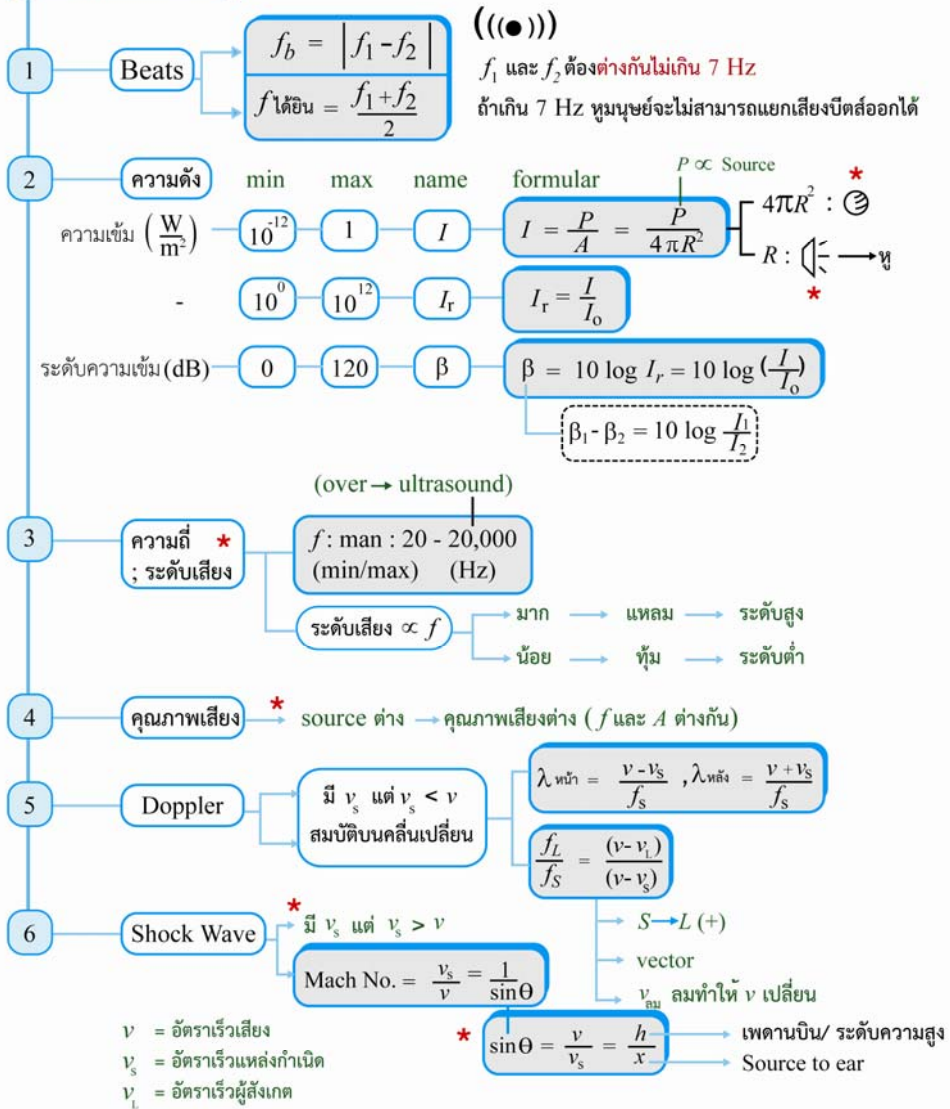
fund; ov#1; ov#2 (overtone)

ปิด → H#1; H#3; H#5 (Harmonic)

เปิด, ลวด → H#1; H#2; H#3

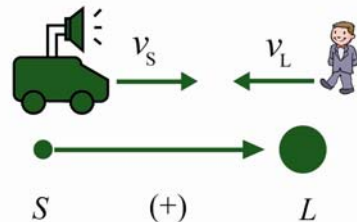
fund = fundamental = ความถี่มูลฐาน/หลักมูล *

สมบัติหลักเพิ่มเติม

v = อัตราเร็วเสียง
 v_s = อัตราเร็วแหล่งกำเนิด
 v_L = อัตราเร็วผู้สังเกต

Note

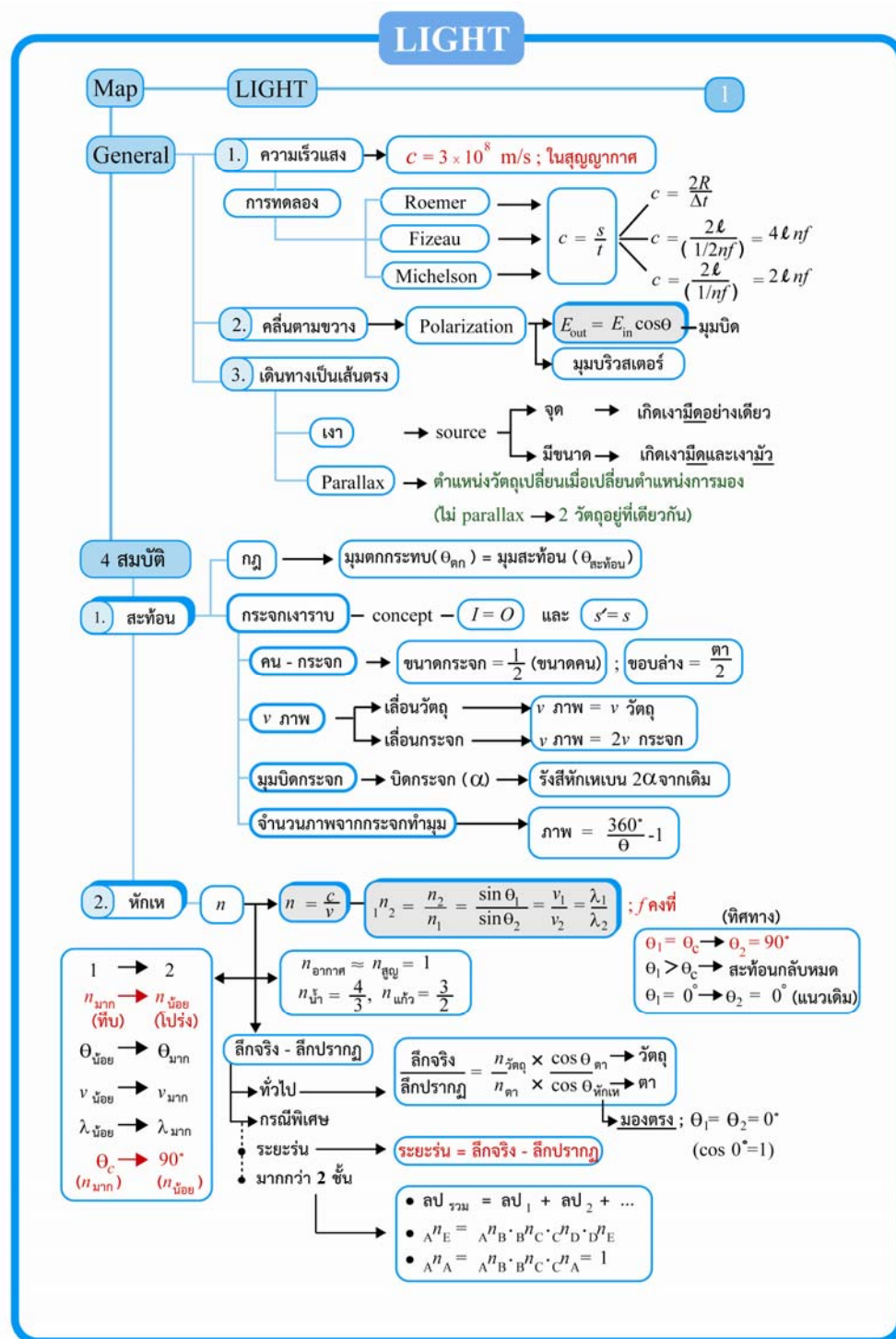
แนวข้อสอบ

37. ลวดขึงตึงเส้นหนึ่งมีค่าความถี่ของฮาร์โมนิกที่ติดกันสองค่าเป็น 1,940 เฮิรตซ์ และ 2,160 เฮิรตซ์ และความเร็วคลื่นในลวดเส้นนี้เป็น 440 เมตรต่อวินาที จงหาความยาวของลวด
- 1) 1 m
 - 2) 2 m
 - 3) 3.5 m
 - 4) 4 m
38. ท่อทรงกระบอกปลายเปิดสองข้างจำนวน 2 ท่อ ท่อสั้นยาว 1 เมตร จงหาความยาวของอีกท่อหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความถี่บีตส์ 15 ครั้งต่อวินาที จากความถี่มูลฐานของท่อทั้งคู่ เมื่อถูกกระตุ้นพร้อมกัน (กำหนดให้อัตราเร็วเสียง ในอากาศ = 350 เมตร/วินาที)
- 1) $\frac{160}{175}$ เมตร
 - 2) $\frac{175}{160}$ เมตร
 - 3) $\frac{190}{175}$ เมตร
 - 4) $\frac{190}{185}$ เมตร
39. ลำโพง A และ B มีกำลังเสียง 1.0 และ 4.0 วัตต์ ตามลำดับ ระดับความเข้มเสียงที่ตำแหน่งห่างจาก A เท่ากับ 1 เมตร กับระดับความเข้มเสียงที่ตำแหน่งห่างจาก B เท่ากับ 2 เมตร ต่างกันกี่เดซิเบล (ในการวัดระดับความเข้มเสียงนั้นทำคนละเวลา)
- 1) 0
 - 2) 3
 - 3) 12
 - 4) 30
40. ตามรูป S เป็นแหล่งกำเนิดเสียง ให้เสียงที่มีความถี่ 690 Hz กำลังวิ่งสวนทางกับผู้ฟัง (L) ด้วยความเร็ว 5 m/s และ 10 m/s ตามลำดับ ผู้ฟังจะได้ยินเสียงมีความถี่เท่าไร ถ้าอัตราเร็วของเสียงมีค่าเท่ากับ 350 m/s

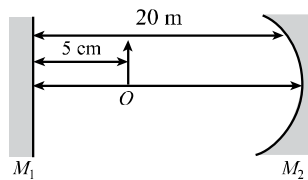
- 1) 350 Hz
- 2) 360 Hz
- 3) 700 Hz
- 4) 720 Hz

แสง

แนวข้อสอบ

41.

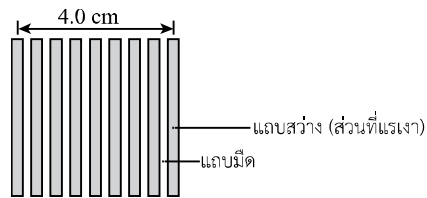
กระจกระนาบ (M_1) บานหนึ่งวางตั้งฉากกับแกนमुखสำคัญของกระจกเว้า (M_2) ซึ่งมีรัศมีความโค้ง 10.0 เซนติเมตร หันหน้าเข้าหากันดังรูปและอยู่ห่างกัน 20.0 เซนติเมตร วัตถุสูง 6.0 เซนติเมตร วางตั้งขนานอยู่หน้ากระจกระนาบและห่างจากกระจกระนาบ 5.0 เซนติเมตร จงหาชนิดของภาพสุดท้ายที่เกิดจากการสะท้อนสองครั้งโดยให้สะท้อนครั้งแรกที่กระจกระนาบ

- 1) ได้ภาพเสมือนอยู่หลังกระจกระนาบ 5.0 เซนติเมตร
- 2) ได้ภาพเสมือนอยู่ห่างจากกระจกเว้า 6.25 เซนติเมตร
- 3) ได้ภาพจริงอยู่ห่างจากกระจกเว้า 5.0 เซนติเมตร
- 4) ได้ภาพจริงอยู่ห่างจากกระจกเว้า 6.25 เซนติเมตร

42. ปลาเลื้อยตัวหนึ่งอยู่ในน้ำ กำลังมองแมลงปอที่บินอยู่ในอากาศในแนวตรง ห่างจากผิวน้ำ 24 cm จะเห็นแมลงปอห่างจากผิวน้ำตามข้อใด กำหนดให้ ดัชนีหักเหของน้ำเท่ากับ $\frac{4}{3}$

- 1) มากกว่าความเป็นจริง 8 cm
- 2) มากกว่าความเป็นจริง 10 cm
- 3) น้อยกว่าความเป็นจริง 8 cm
- 4) น้อยกว่าความเป็นจริง 10 cm
- 5) เท่ากับความเป็นจริง

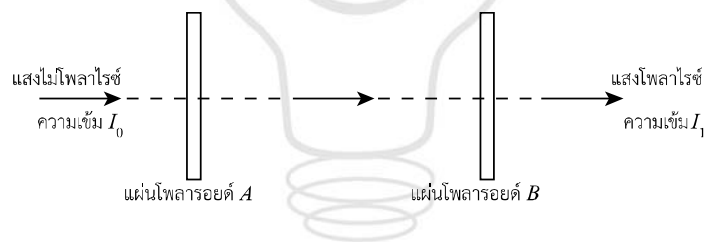
43.

นักเรียนคนหนึ่งทำการทดลองการแทรกสอดของยัง ถ้าแสงที่ใช้มีความยาวคลื่น 700 นาโนเมตร และระยะห่างระหว่างช่องแคบคู่กับฉากเป็น 4.0 เมตร วัดระยะห่างของแถบสว่างจากแนวกลางบนฉากได้ผลดังรูป ช่องแคบคู่ที่ใช้มีระยะห่างระหว่างช่องเป็นกี่มิลลิเมตร

- 1) 0.40
- 2) 0.56
- 3) 0.60
- 4) 0.72

44. กำหนดให้ว่า $I_1 = 37.5\%$ ของ I_0 จงหาค่ามุม θ ที่แกนของ B ทำกับแกนของ A

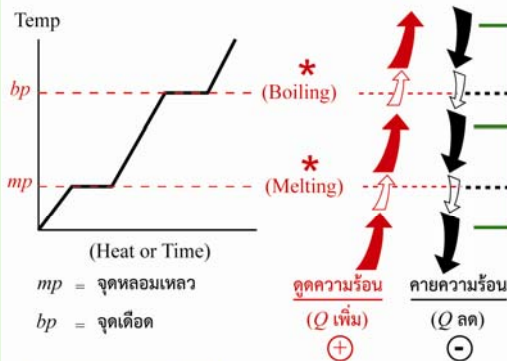

- 1) 30°
- 2) 37°
- 3) 45°
- 4) 60°

ความร้อน

2 Heat & Temperature

2.2 Graph การให้ความร้อนสารบริสุทธิ์

การถ่ายเทความร้อน (Heat Transfer)

1. การนำความร้อน - ผ่านวัตถุตัวนำ
2. การพาความร้อน - การเคลื่อนที่ของความร้อนในของไหล
3. การแผ่รังสีความร้อน - การถ่ายเทความร้อนในรูปคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

2.1 ความร้อนกับการเปลี่ยนอุณหภูมิ/สถานะ

$$Q = mc\Delta T$$

$\Delta T = T_2 - T_1$

$mc = C$... ความจุความร้อน

มวล ค่าเฉพาะตัวของสาร (จำเพาะ) *

$$Q = mL$$

ความร้อนแฝงจำเพาะ *

L แต่ละสารมี 2 ค่า

$L_{\text{หลอมเหลว}} < L_{\text{เย็นไป}}$

2.3 สมดุลความร้อนของของผสม

ความร้อนถ่ายเทจากจุดอุณหภูมิสูง → ต่ำ

จุดสมดุล * $Q_{\text{ลด}} = Q_{\text{เพิ่ม}}$
(คาย) (ดูด)

2.4 หน่วย, ระบบหน่วย และการแปลงหน่วย

Unit	ΔT	Q	m	c	C	L	$c_{\text{น้ำ}}$	$L_{\text{หลอมเหลว}}$	$L_{\text{เย็นไป}}$
SI	K	J	kg	J/kg.K	J/K	J/kg	$1 \times 4,200$ J/kg.K	$80 \times 4,200$ J/kg	$540 \times 4,200$ J/kg
c.g.s.	°C	cal	g	cal/g.°C	cal/°C	cal/g	* 1 cal/g.°C	* 80 cal/g	* 540 cal/g

ค่าคงที่ของน้ำ....

°C : เซลเซียส

°R : โรเมอร์

°F : ฟาเรนไฮต์

K : เคลวิน

Eff = ประสิทธิภาพ (%)

W_{out} = งานขาออก (J)

W_{in} = งานขาเข้า (J)

P_{out} = กำลังขาออก (W)

P_{in} = กำลังขาเข้า (W)

Q = พลังงานความร้อน (J)

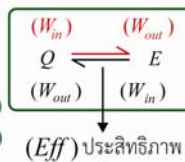
E = พลังงานรูปอื่น (J)

c = ความจุความร้อนจำเพาะ (J/kg.K)

$$1 \text{ cal} = 4.2 \text{ J}$$

$$1 \text{ J} = 1/4.2 \text{ cal}$$

$$\frac{^{\circ}\text{C}}{5} = \frac{^{\circ}\text{R}}{4} = \frac{^{\circ}\text{F} - 32}{9} = \frac{\text{K} - 273}{5}$$

$$Eff = \frac{W_{\text{out}}}{W_{\text{in}}} \times 100\% = \frac{P_{\text{out}}}{P_{\text{in}}} \times 100\%$$

2.5 การเปลี่ยนรูปพลังงาน (SI Unit)

(พลังงานรูปอื่นๆ)

$$E_p = mgh$$

$$E_k = \frac{1}{2}mv^2$$

$$W = FS \rightarrow F = f \text{ แรงเสียดทาน}$$

$$W = Pt$$

P ไฟฟ้า = $VI = I^2R = \frac{V^2}{R}$

แนวข้อสอบ

45. นายเจได้ทดลองเกี่ยวกับความจุความร้อนของสาร 3 ชนิด คือ A, B และ C โดยการให้ความร้อนจากเตาที่มีลักษณะเหมือนกันและมีกำลังไฟฟ้าเท่ากัน ผลการทดลองได้ผลดังตารางข้างล่าง ถ้า A มีมวล 2 กิโลกรัม B มีมวล 5 กิโลกรัม และ C มีมวล 4 กิโลกรัม ข้อสรุปเกี่ยวกับความจุความร้อนจำเพาะของสารข้อใดถูก

เวลาที่ใช้บันทึกอุณหภูมินาทีที่	อุณหภูมิของสาร (°C)		
	สาร A	สาร B	สาร C
2	10	5	25
4	20	10	50

- 1) $A > B > C$
 - 2) $A < B < C$
 - 3) $A > B < C$ แต่ $A < C$
 - 4) $A < B > C$ แต่ $A > C$
46. ลูกเหล็กมวล 50 กรัม อุณหภูมิ 298 องศาเซลเซียส ถูกหย่อนลงในน้ำมวล 100 กรัม ซึ่งบรรจุอยู่ในกระป๋องมวล 70 กรัม และมีโฟมหุ้มกระป๋องอยู่ ทำให้น้ำมีอุณหภูมิเปลี่ยนจาก 4 องศาเซลเซียส ไปเป็น 18 องศาเซลเซียส จงหาความจุความร้อนจำเพาะของกระป๋อง (กำหนดให้ ความจุความร้อนจำเพาะของเหล็กเท่ากับ 0.45 กิโลจูลต่อกิโลกรัม · เคลวิน ความจุความร้อนจำเพาะของน้ำเท่ากับ 4.20 กิโลจูลต่อกิโลกรัม · เคลวิน)
- 1) 0.13 kJ/kg · K
 - 2) 0.23 kJ/kg · K
 - 3) 0.43 kJ/kg · K
 - 4) 0.70 kJ/kg · K
47. นำลวดทำความร้อนมีกำลัง 1,000 วัตต์ จุ่มลงในน้ำมวล 428 กรัม อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ถ้ามีการสูญเสียความร้อนไป 30 เปอร์เซ็นต์ อีกกี่นาทีน้ำจึงจะเริ่มเดือด (กำหนดความจุความร้อนจำเพาะของน้ำเท่ากับ 4.2 กิโลจูล/กิโลกรัม · เคลวิน)
- 1) 2 นาที
 - 2) 3 นาที
 - 3) 3.5 นาที
 - 4) 8 นาที

ของไหล

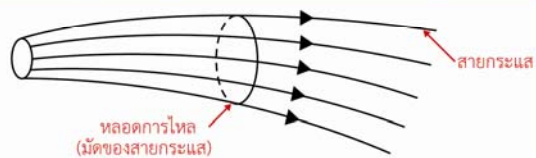
Fluid : ของไหล

Fluid

1 Ideal Fluid

Q = อัตราการไหลเชิงปริมาตร (m^3/s)
 $\dot{m}$ = อัตราการไหลเชิงมวล (kg/s)
 t = time : เวลา (s)
 ρ = ความหนาแน่น (kg/m^3)
 A = พื้นที่หน้าตัด (m^2)
 v = อัตราเร็วของไหลในท่อ (m/s)
 m = มวล (kg)

- 1) Steady Flow : มีการไหลสม่ำเสมอ [$Q_1 = Q_2$]
- 2) Irrotation : ไหลโดยไม่หมุน
- 3) Nonviscous : ไหลโดยไม่มีแรงหนืดต้าน } อนุรักษ์พลังงาน
- 4) Incompress : ไม่สามารถบีบอัดได้ [ρ คงที่]

2 สมการอัตราการไหล

• ปริมาตร : $Q = \frac{V}{t} = \frac{As}{t} = Av$

• มวล : $\dot{m} = \frac{m}{t} = \frac{\rho V}{t} = \frac{\rho As}{t} = \rho Av$
 : Ideal Fluid $\rho_1 = \rho_2$

หลอดการไหล

$Q_1 = Q_2$
 $A_1 v_1 = A_2 v_2$; $A = \pi R^2 = \frac{\pi d^2}{4}$

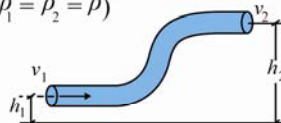
$\dot{m}_1 = \dot{m}_2$
 $\rho_1 A_1 v_1 = \rho_2 A_2 v_2$

3 สมการแบร์นูลลี

(Ideal Fluid : $\rho_1 = \rho_2 = \rho$)

กฎการอนุรักษ์พลังงาน

ของไหล คิดต่อปริมาตร

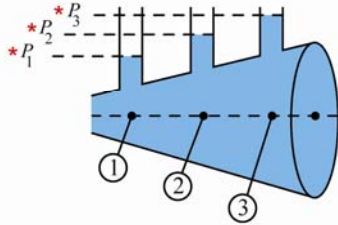
ค่าคงที่ = $\rho gh + \frac{1}{2} \rho v^2 + P$

สมการแบร์นูลลี (พิสูจน์จากกฎการอนุรักษ์พลังงานและการไหลคงที่)

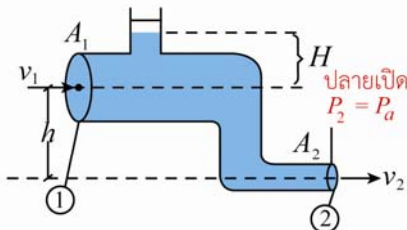
เทียบ 2 ตำแหน่ง (ในหลอดการไหล) $\rho gh_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 + P_1 = \rho gh_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2 + P_2$

E_p = พลังงานศักย์ (J) m = มวล (kg) h = ระยะแนวดิ่งจากตำแหน่งอ้างอิงถึงกลางท่อ (m)
 E_k = พลังงานจลน์ (J) $g = 9.8 \text{ m/s}^2 \approx 10 \text{ m/s}^2$ v = ความเร็วของไหลในท่อ (m/s)
 V = ปริมาตร (m^3) P = ความดัน (N/m²) F = แรงกระทำในท่อของไหล (N)
 $E_{\text{รวม}}$ = พลังงานรวมทั้งหมด (J) A = พท.หน้าตัดของท่อของไหล (m^2)

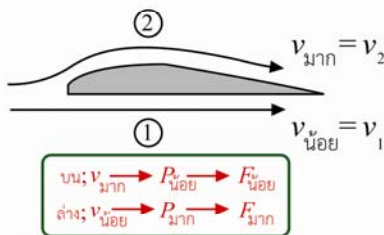
4 แบร์นูลลีแบบต่างๆ

4.2 ท่อต่างระดับ

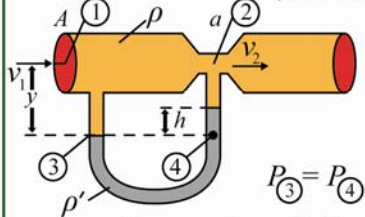

4.3 แร้งยกปีกเครื่องบิน

4.4 มาตรเวนทูรี

หา $v_1 = ?$
(ของเหลว)

$$P_1 + \rho g y = P_2 + \rho g (y-h) + \rho' g h$$

$$\# P_1 - P_2 = (\rho' - \rho) g h \quad \text{--- (I)}$$

①, ② ($h_1 \approx h_2$)

$$\rho g h_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 + P_1 = \rho g h_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2 + P_2$$

$$\# P_2 - P_1 = \frac{1}{2} \rho (v_1^2 - v_2^2) \quad \text{--- (II)}$$

$$A_1 v_1 = A_2 v_2 \rightarrow A v_1 = a v_2 \rightarrow v = \frac{A v_2}{a} \quad \text{--- (III)}$$

4.1 หลอดแก้วแบร์นูลลี

$$Q; A_1 v_1 = A_2 v_2 = A_3 v_3$$

$$\text{ค่าคงที่} = \rho g h + \frac{1}{2} \rho v^2 + P$$

$$A_3 > A_2 > A_1$$

$$v_3 < v_2 < v_1$$

$$P_3 > P_2 > P_1 \quad *$$

P ดูจากระดับความสูงของของเหลวในหลอดวัดจากกลางท่อ

$$Q; A_1 v_1 = A_2 v_2 \quad \text{(I)}$$

$$A_1 > A_2$$

$$v_1 < v_2$$

$$\rho g h_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 + P_1 = \rho g h_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2 + P_2 \quad \text{(II)}$$

$$\rho g h + \frac{1}{2} \rho v_1^2 + \rho g H = \rho g (0) + \frac{1}{2} \rho v_2^2 + P_a \quad \text{(2 สมการหาคำตอบ)}$$

(น้อย) (P_{gauge}) (มาก) ($= 1.01 \times 10^5 \text{ N/m}^2$)
(ปลายเปิดสู่อากาศ)

$$\rho g h_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 + P_1 = \rho g h_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2 + P_2$$

$$P_1 - P_2 = \left(\frac{1}{2} \rho v_2^2 - \frac{1}{2} \rho v_1^2 \right) + (\rho g h_2 - \rho g h_1)$$

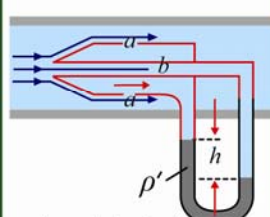
$$[v_2 > v_1]$$

$$[h_2 \approx h_1]$$

$$\Delta P = \frac{F}{A_{\perp}}; \left[P = \frac{F}{A_{\perp}} \right]$$

$$F = A_{\perp} (\Delta P) = \text{แรงยกปีกเครื่องบิน}$$

4.5 หลอดไพทอต

$$h_a \approx h_b \text{ (แบร์นูลลี)}$$

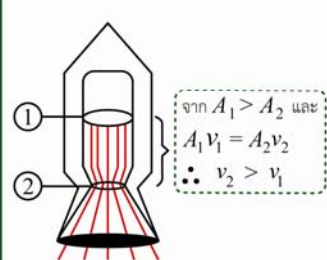
$$P_a + \frac{1}{2} \rho v^2 = P_b \quad \text{--- (I)}$$

$$P_b = P_a + \rho' g h \quad \text{--- (II)}$$

$$\text{①} - \text{②}; \frac{1}{2} \rho v^2 = \rho' g h$$

$$v = \sqrt{\frac{2 g h \rho'}{\rho}}$$

4.6 แรงผลักจรวด

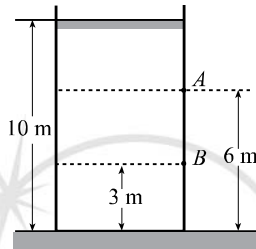
$$P_1 + \rho g h_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 = P_2 + \rho g h_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2$$

$$P_1 - P_2 = \frac{1}{2} \rho (v_2^2 - v_1^2) \quad (h_1 \approx h_2)$$

P_a = เปิดสู่อากาศ

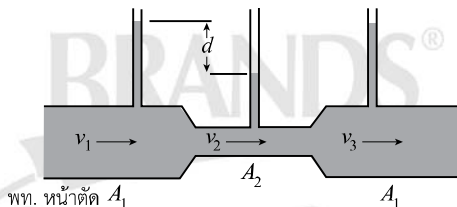
แนวข้อสอบ

48. ถังน้ำสูง 10 เมตร มีน้ำอยู่เต็ม จุดน้ำรั่ว A และ B อยู่สูงจากกันถึงเป็นระยะ 6 เมตร และ 3 เมตร ตามลำดับ เมื่อถือว่าระดับน้ำลดลงช้ามาก และรูรั่วมีขนาดเล็กมาก อัตราเร็วของน้ำที่รั่วออกจากจุด B เป็นกี่เท่าของน้ำที่รั่วออกจากจุด A

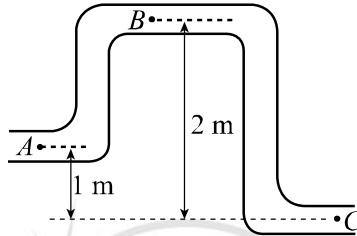
- 1) $\sqrt{2}$
 2) $\sqrt{3}$
 3) $\sqrt{\frac{7}{4}}$
 4) $\sqrt{\frac{4}{7}}$
49. ของเหลวชนิดหนึ่งไหลอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีการหมุนไปตามท่อกลมซึ่งมีพื้นที่หน้าตัดไม่สม่ำเสมอตลอดความยาวท่อ ดังแสดงในรูปข้างล่าง ให้หาค่าความสูง d ที่แสดงในรูปในหน่วยของเซนติเมตร

ถ้า $\frac{A_1}{A_2}$ เท่ากับ $\frac{5}{3}$ และ v_1 เท่ากับ 30 เซนติเมตรต่อวินาที

- 1) 1.0
 2) 3.0
 3) 4.8
 4) 2.8

50. น้ำไหลจากท่อ A ไปยังท่อ B และท่อ C ซึ่งมีขนาดเท่ากันดังแสดงในรูป โดยที่ A และ B อยู่สูงจาก C เป็น 1.0 และ 2.0 เมตร ตามลำดับ ถ้าความดันในท่อ A เท่ากับ 1.5×10^5 นิวตันต่อตารางเมตร และน้ำมีอัตราเร็ว 6.0 เมตรต่อวินาที ความดันในท่อ C เป็นกี่นิวตันต่อตารางเมตร กำหนดให้ความหนาแน่นของน้ำเท่ากับ 1,000 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และถือว่าน้ำไม่มีความหนืด

- 1) 1.30×10^5
- 2) 1.40×10^5
- 3) 1.50×10^5
- 4) 1.60×10^5

เฉลย

1. 4)	2. 1)	3. 3)	4. 4)	5. 2)	6. 2)	7. 4)	8. 4)	9. 1)	10. 3)
11. 4)	12. 3)	13. 2)	14. 2)	15. 2)	16. 4)	17. 4)	18. 2)	19. 2)	20. 4)
21. 4)	22. 4)	23. 2)	24. 2)	25. 4)	26. 2)	27. 1)	28. 2)	29. 4)	30. 2)
31. 2)	32. 1)	33. 2)	34. 3)	35. 4)	36. 2)	37. 1)	38. 2)	39. 1)	40. 4)
41. 4)	42. 1)	43. 2)	44. 1)	45. 1)	46. 3)	47. 2)	48. 3)	49. 1)	50. 4)

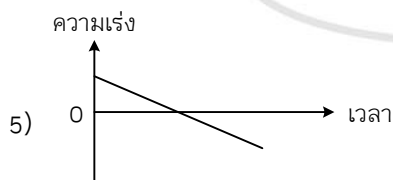
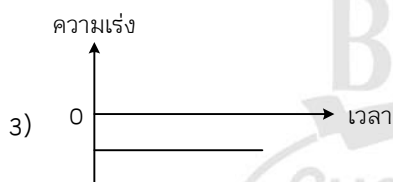
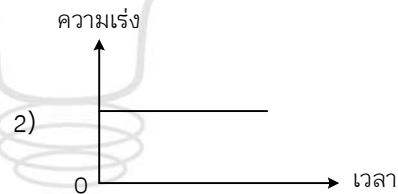
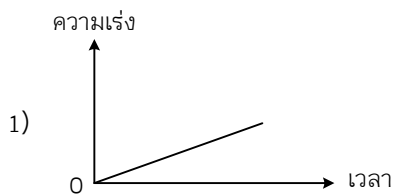
NOTE

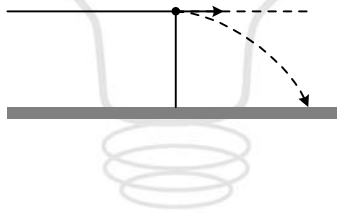
เก็งข้อสอบ

ชุดที่ 1

1. แมวตัวหนึ่งวิ่งรอบสระน้ำเป็นวงกลมที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 14 เมตร ใช้เวลา 2 วินาที ก็ครบรอบพอดี (กำหนด $\pi = \frac{22}{7}$) จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 2 คำตอบ
- 1) อัตราเร็วเฉลี่ยของแมวเท่ากับ 0 เมตรต่อวินาที
 - 2) ความเร็วเฉลี่ยของแมวเท่ากับ 22 เมตรต่อวินาที
 - 3) แมววิ่งด้วยความเร่งเป็นศูนย์
 - 4) ขณะวิ่งได้ครึ่งรอบ จะได้รับการกระจัดเท่ากับ 14 เมตร
 - 5) ขณะวิ่งได้ $\frac{1}{4}$ รอบ จะได้รับการกระจัดประมาณ 9.9 เมตร
 - 6) ขณะวิ่งได้ $\frac{3}{4}$ รอบ จะได้รับการกระจัดประมาณ 29.7 เมตร
2. ในการเคลื่อนที่เป็นเส้นตรง กราฟข้อใดแสดงว่าวัตถุกำลังเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงตัว

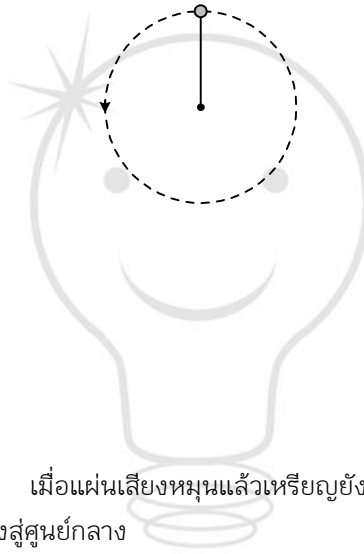

3. ปาวัตถุให้ตกลงมาตามแนวตั้ง ด้วยความเร็วเริ่มต้น 9.8 เมตรต่อวินาที เมื่อเวลาผ่านไป 3 วินาที วัตถุมีความเร็วเท่าใด
- 1) 9.8 เมตรต่อวินาที²
 - 2) 19.6 เมตรต่อวินาที²
 - 3) 29.4 เมตรต่อวินาที²
 - 4) 39.2 เมตรต่อวินาที²
 - 5) 78.4 เมตรต่อวินาที²
4. โยนลูกแอปเปิลขึ้นในแนวตั้ง จากยอดตึกสูงพื้น การเคลื่อนที่ของลูกแอปเปิลก่อนจะกระทบพื้นจะเป็นตามข้อใด ถ้าไม่คิดแรงต้านของอากาศ
- 1) ความเร็วคงที่
 - 2) ความเร็วเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
 - 3) ความเร็วลดลงอย่างสม่ำเสมอ
 - 4) ความเร็วเพิ่มขึ้นแล้วลดลง
 - 5) ความเร็วลดลงแล้วเพิ่มขึ้น
5. ยิงวัตถุจากหน้าผาออกไปในแนวระดับ ปริมาณใดของวัตถุมีค่าคงตัว (เลือกคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 2 คำตอบ)

- 1) อัตราเร็ว
 - 2) ความเร็ว
 - 3) ความเร็วในแนวตั้ง
 - 4) ความเร็วในแนวระดับ
 - 5) การกระจัด
 - 6) แรงที่กระทำต่อวัตถุ
6. วัตถุที่เคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์ขณะที่วัตถุอยู่ที่จุดสูงสุด ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง
- 1) ความเร็วของวัตถุมีค่าเป็นศูนย์
 - 2) ความเร่งของวัตถุมีค่าเป็นศูนย์
 - 3) การกระจัดของวัตถุเป็นศูนย์
 - 4) ความเร็วของวัตถุในแนวตั้งมีค่าเป็นศูนย์
 - 5) ความเร็วของวัตถุในแนวราบมีค่าเป็นศูนย์

7. การเคลื่อนที่ใดที่แรงลัพธ์ที่กระทำต่อวัตถุมีทิศตั้งฉากกับทิศของการเคลื่อนที่ตลอดเวลา
- 1) การตกแบบเสรี
 - 2) การเคลื่อนที่ในแนวตรง
 - 3) การเคลื่อนที่แบบวงกลมด้วยอัตราเร็วคงตัว
 - 4) การเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์
 - 5) การเคลื่อนที่แบบฮาร์มอนิกอย่างง่าย
8. ผูกวัตถุด้วยเชือกแล้วเหวี่ยงให้เคลื่อนที่เป็นวงกลมในแนวระนาบตั้ง 20 รอบ ใช้เวลา 5 วินาที จุกยางเคลื่อนที่ด้วยคาบเท่าใด

- 1) 0.25 วินาทีต่อรอบ
 - 2) 0.50 วินาทีต่อรอบ
 - 3) 4.00 รอบต่อวินาที
 - 4) 5.00 รอบต่อวินาที
 - 5) 20.00 รอบต่อวินาที
9. เหยี่ยวนางอยู่บนแผ่นเสียง เมื่อแผ่นเสียงหมุนแล้วเหยียวยังคงอยู่นิ่งเทียบกับแผ่นเสียง ดังรูป ข้อใดต่อไปนี้เป็นแรงสู่ศูนย์กลาง

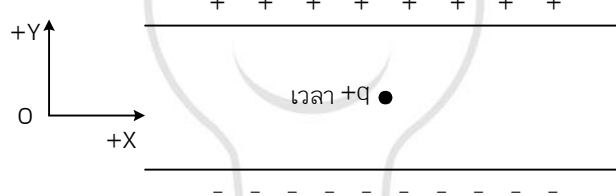

- 1) แรงเสียดทาน
 - 2) น้ำหนักของวัตถุ
 - 3) แรงปฏิกิริยาที่พื้นกระทำต่อวัตถุ
 - 4) ที่ตำแหน่งนั้น แรงสู่ศูนย์กลางเป็นศูนย์
 - 5) แรงเสียดทานรวมกับน้ำหนักของวัตถุ
10. ข้อความใดถูกต้องเกี่ยวกับคาบของลูกตุ้มอย่างง่าย
- 1) มีความถี่เท่าเดิมถ้าไปแกว่งนอกโลก
 - 2) ไม่ขึ้นกับความยาวเชือก
 - 3) ไม่ขึ้นกับมวลของลูกตุ้ม
 - 4) ไม่ขึ้นกับแรงโน้มถ่วงของโลก
 - 5) มีคาบเท่าเดิมถ้าไปแกว่งบนดวงจันทร์

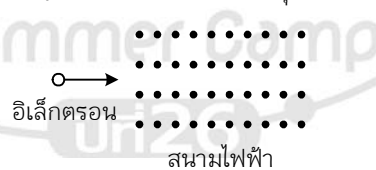
11. วัตถุอันหนึ่งเมื่ออยู่บนโลกที่มีสนามโน้มถ่วง g พบว่ามีน้ำหนักเท่ากับ W_1 ถ้านำวัตถุนี้ไปไว้บนดาวเคราะห์อีกดวงพบว่ามีน้ำหนัก W_2 จงหามวลของวัตถุนี้

- 1) $\frac{W_1}{g}$
- 2) $\frac{W_2}{g}$
- 3) $\frac{W_1 + W_2}{g}$
- 4) $\frac{W_1 - W_2}{g}$
- 5) $\frac{W_1 W_2}{g}$

12. ถ้ามีอนุภาคมีประจุไฟฟ้า $+q$ อยู่ในสนามไฟฟ้าระหว่างแผ่นคู่ขนาน ดังรูป ถ้าเดิมอนุภาคอยู่นิ่ง ต่อมาอนุภาคจะเคลื่อนที่อย่างไร

- 1) ทิศ $+X$ ด้วยความเร่ง
 - 2) ทิศ $-X$ ด้วยความเร่ง
 - 3) หยุดนิ่งเหมือนเดิม
 - 4) ทิศ $+Y$ ด้วยความเร่ง
 - 5) ทิศ $-Y$ ด้วยความเร่ง
13. ยิงอนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในแนวตั้งฉากกับสนามไฟฟ้าสม่ำเสมอที่มีทิศพุ่งออกจากกระดาน เส้นทางเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนจะเป็นอย่างไร (• แทนทิศสนามไฟฟ้าพุ่งออกและตั้งฉากกับกระดาน)

- 1) แนวเดิม
- 2) เบี่ยงขึ้น
- 3) เบี่ยงลง
- 4) เบี่ยงพุ่งออกจากกระดาน
- 5) เบี่ยงพุ่งเข้าหากระดาน

14. AB เป็นแท่งแม่เหล็ก ส่วน CD และ EF เป็นแท่งที่นำมาทดสอบเพื่อหาสมบัติว่าจะเป็นสารแม่เหล็กหรือแท่งแม่เหล็กจากสถานการณ์ต่อไปนี้

ก.

A	B
N	S

C	D

 เกิดแรงดูด

ข.

B	A
S	N

D	C

 เกิดแรงดูด

ค.

A	B
N	S

E	F

 เกิดแรงผลัก

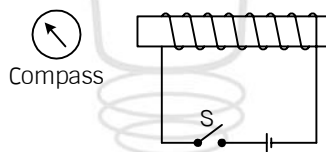
ข้อใดผิด

- 1) CD เป็นสารแม่เหล็ก ส่วน EF เป็นแท่งแม่เหล็ก
 - 2) CD อาจเป็นสารแม่เหล็กหรือแท่งแม่เหล็ก ส่วน EF เป็นแท่งแม่เหล็ก
 - 3) ถ้านำปลาย C ไปใกล้ปลาย E,

D	C

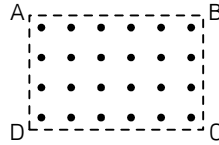
E	F

 จะเกิดแรงดูด
 - 4) E เป็นขั้วใต้ ส่วน F เป็นขั้วเหนือ
 - 5) เมื่อแขวนแท่งแม่เหล็กให้เคลื่อนที่ได้อิสระ D จะชี้ไปทางทิศเหนือของโลก
15. เข็มทิศวางที่ปลายขดลวดโซเลนอยด์ เมื่อสวิตช์เปิดเป็นดังรูป เมื่อสวิตช์ปิดลงเข็มทิศจะชี้ไปทางใด

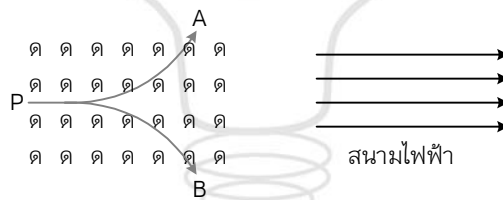
- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5) หมุนได้อิสระ

16. บริเวณพื้นที่สี่เหลี่ยม ABCD เป็นบริเวณที่มีสนามแม่เหล็กสม่ำเสมอซึ่งมีทิศพุ่งออกตั้งฉากกับกระดาษ ดังรูป

ข้อใดต่อไปนี้จะทำให้อนุภาคอิเล็กตรอนเคลื่อนที่เบนเข้าหามุม A

- 1) ให้อนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในบริเวณมุม D ในแนวขนานกับเส้น DB
 - 2) ให้อนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในบริเวณมุม B ในแนวขนานกับเส้น DB
 - 3) ให้อนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในบริเวณมุม C ในแนวขนานกับเส้น CA
 - 4) ให้อนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในบริเวณด้าน AB ในแนวตั้งฉากกับเส้น AB
 - 5) ให้อนุภาคอิเล็กตรอนเข้าไปในบริเวณด้าน BC ในแนวตั้งฉากกับเส้น BC
17. ในรูปซ้าย A และ B คือเส้นทางการเคลื่อนที่ของอนุภาค 2 อนุภาคที่ถูกยิงมาจากจุด P ไปทางขวาเข้าไปในบริเวณที่มีสนามแม่เหล็ก (ดูรูปซ้าย) ถ้านำอนุภาคทั้งสองไปวางลงในบริเวณที่มีสนามไฟฟ้าดังรูปขวา จะเกิดอะไรขึ้น (ด แทนสนามแม่เหล็กที่มีทิศพุ่งเข้าและตั้งฉากกับกระดาษ)

- 1) A เคลื่อนที่ไปทางขวา ส่วน B เคลื่อนที่ไปทางซ้าย
 - 2) A เคลื่อนที่ไปทางซ้าย ส่วน B เคลื่อนที่ไปทางขวา
 - 3) A เคลื่อนที่ขึ้น ส่วน B เคลื่อนที่ลง
 - 4) ทั้ง A และ B ต่างก็เคลื่อนที่ไปทางขวา
 - 5) ทั้ง A และ B ต่างก็อยู่อยู่กับที่
18. โปรตอนในนิวเคลียสอัดแน่นอยู่ในใจกลางอะตอมได้ด้วยแรงชนิดใด
- 1) แรงระหว่างมวล
 - 2) แรงระหว่างประจุไฟฟ้า
 - 3) แรงนิวเคลียร์
 - 4) แรงแม่เหล็กไฟฟ้า
 - 5) แรงระหว่างมวล แรงไฟฟ้าและแรงนิวเคลียร์

19. คลื่นใดต่อไปนี้เป็นคลื่นที่ต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่ (เลือกคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 2 คำตอบ)
- 1) คลื่นแสง
 - 2) คลื่นเสียง
 - 3) คลื่นผิวหน้า
 - 4) คลื่นไมโครเวฟ
 - 5) คลื่นวิทยุ
 - 6) คลื่นอัลตราไวโอเลต
20. คลื่นกลตามยาวและคลื่นกลตามขวางถูกนิยามขึ้นโดยดูจากปัจจัยใดเป็นหลัก
- 1) ทิศการเคลื่อนที่ของคลื่น
 - 2) ทิศการสั่นของอนุภาคตัวกลาง
 - 3) ประเภทของแหล่งกำเนิด
 - 4) ความยาวคลื่น
 - 5) ความถี่คลื่น
21. ลูกบอลลูกหนึ่งตกลงน้ำและสั่นขึ้นลงหลายรอบ ทำให้เกิดคลื่นผิวน้ำแผ่ออกไปเป็นรูปวงกลม เมื่อผ่านไป 10 วินาที คลื่นน้ำแผ่ออกไปได้รัศมีสูงสุดประมาณ 20 เมตร โดยมีระยะระหว่างคลื่นที่ติดกันเท่ากับ 2 เมตร จากข้อมูลดังกล่าวลูกบอลสั่นขึ้นลงด้วยความถี่ประมาณเท่าใด
- 1) 0.5 Hz
 - 2) 1.0 Hz
 - 3) 1.5 Hz
 - 4) 2.0 Hz
 - 5) 2.5 Hz
22. เมื่อคลื่นเคลื่อนจากตัวกลางที่หนึ่งไปตัวกลางที่สองโดยอัตราเร็วของคลื่นลดลง ถามว่าสำหรับคลื่นใน
ตัวกลางที่สอง ข้อความใดถูกต้อง (เลือกคำตอบที่ถูกต้องจำนวน 2 คำตอบ)
- 1) ความถี่เพิ่มขึ้น
 - 2) ความถี่ลดลง
 - 3) ความยาวคลื่นมากขึ้น
 - 4) ความยาวคลื่นน้อยลง
 - 5) เป็นสมบัติการหักเหของคลื่น
 - 6) เป็นสมบัติการเลี้ยวเบนของคลื่น

23. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- 1) ค้างคาวอาศัยคลื่นเสียงในย่านอินฟราโซนิกในการบอกทิศทางและจับเหยื่อ
- 2) สุนัขสามารถได้ยินเสียงที่มีความถี่ในย่านอัลตราโซนิกได้
- 3) เสียงที่มีความถี่ในย่านอินฟราโซนิกจะมีความถี่ต่ำกว่าความถี่ที่มนุษย์สามารถได้ยิน
- 4) คลื่นเสียงในย่านอัลตราโซนิกสามารถใช้ทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์
- 5) มนุษย์สามารถรับความถี่เสียงในความถี่ 20 Hz ถึง 20000 Hz

24. สมบัติตามข้อใดของคลื่นเสียงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดบีตส์

- 1) การสะท้อน
- 2) การหักเห
- 3) การเลี้ยวเบน
- 4) การแทรกสอด
- 5) การอาศัยตัวกลาง

25. การฝากสัญญาณเสียงไปกับคลื่นในระบบวิทยุแบบเอฟเอ็ม คลื่นวิทยุที่ได้จะมีลักษณะอย่างไร

- 1) คลื่นวิทยุจะเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดตามแอมพลิจูดของคลื่นเสียง
- 2) คลื่นวิทยุจะเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดตามความถี่ของคลื่นเสียง
- 3) คลื่นวิทยุจะเปลี่ยนแปลงความถี่ตามแอมพลิจูดของคลื่นเสียง
- 4) คลื่นวิทยุจะเปลี่ยนแปลงความถี่ตามความถี่ของคลื่นเสียง
- 5) เป็นความถี่เฉลี่ยระหว่างคลื่นเสียงกับคลื่นวิทยุ

26. คลื่นวิทยุที่ส่งออกจากสถานีวิทยุสองแห่ง มีความถี่ 90 เมกะเฮิรตซ์ และ 100 เมกะเฮิรตซ์ ความยาวของคลื่นวิทยุทั้งสองนี้ต่างกันเท่าใด

- 1) 30.00 m
- 2) 3.33 m
- 3) 3.00 m
- 4) 0.33 m
- 5) 0.16 m

27. สนามแม่เหล็กที่เป็นส่วนหนึ่งของคลื่นแสงนั้น มีทิศทางตามข้อใด

- 1) ขนานกับทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง
- 2) ขนานกับสนามไฟฟ้าแต่ตั้งฉากกับทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง
- 3) ตั้งฉากกับทั้งสนามไฟฟ้าและทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง
- 4) ตั้งฉากกับสนามไฟฟ้าแต่ขนานกับทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง
- 5) ไม่แน่นอน บางครั้งก็ขนานบางครั้งก็ตั้งฉากกับสนามไฟฟ้าและทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง

28. มนุษย์อวกาศสองคนปฏิบัติภารกิจบนพื้นผิวดวงจันทร์ สื่อสารกันด้วยวิธีใดสะดวกที่สุด
- 1) คลื่นเสียงธรรมดา
 - 2) คลื่นเสียงอัลตราซาวด์
 - 3) คลื่นวิทยุ
 - 4) คลื่นโซนาร์
 - 5) คลื่น Echo
29. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่นิยมใช้ในรีโมทควบคุมการทำงานของเครื่องโทรทัศน์คือข้อใด
- 1) อินฟราเรด
 - 2) ไมโครเวฟ
 - 3) คลื่นวิทยุ
 - 4) อัลตราไวโอเลต
 - 5) แสง
30. อนุภาคใดในนิวเคลียส $^{236}_{92}\text{U}$ และ $^{234}_{90}\text{Th}$ ที่มีจำนวนเท่ากัน
- 1) โพซิตรอน
 - 2) โปรตอน
 - 3) อิเล็กตรอน
 - 4) นิวตรอน
 - 5) นิวคลีออน
31. ข้อใดถูกต้องสำหรับไอโซโทปของธาตุๆ หนึ่ง
- 1) มีเลขมวลเท่ากัน แต่เลขอะตอมต่างกัน
 - 2) มีจำนวนโปรตอนเท่ากัน แต่จำนวนนิวตรอนต่างกัน
 - 3) มีจำนวนนิวคลีออนเท่ากัน แต่จำนวนอิเล็กตรอนไม่เท่ากัน
 - 4) มีจำนวนนิวตรอนเท่ากัน แต่จำนวนโปรตอนต่างกัน
 - 5) มีผลรวมของจำนวนโปรตอนและนิวตรอนเท่ากัน
32. นิวเคลียสของเรเดียม-226 ($^{226}_{88}\text{Ra}$) มีการสลายโดยการปล่อยอนุภาคแอลฟา 1 ตัวและรังสีแกมมาออกมา จะทำให้ $^{226}_{88}\text{Ra}$ กลายเป็นธาตุใด
- 1) $^{218}_{84}\text{Po}$
 - 2) $^{222}_{86}\text{Rn}$
 - 3) $^{226}_{88}\text{Ra}$
 - 4) $^{230}_{90}\text{Th}$
 - 5) $^{234}_{92}\text{U}$

33. นักโบราณคดีตรวจพบเรือไม้โบราณลำหนึ่งว่ามีอัตราส่วนของปริมาณ C-14 ต่อ C-12 เป็น 12.5% ของอัตราส่วนสำหรับสิ่งที่ยังมีชีวิต สันนิษฐานได้ว่าซากเรือนี้มีอายุประมาณกี่ปี (กำหนดให้ ครึ่งชีวิตของ C-14 เป็น 5730 ปี)
- 1) 2865 ปี
 - 2) 5730 ปี
 - 3) 11460 ปี
 - 4) 17190 ปี
 - 5) 27920 ปี
34. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับปฏิกิริยานิวเคลียร์ฟิวชัน (Fusion)
- 1) เกิดที่อุณหภูมิต่ำ
 - 2) แดกตัวทำให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่
 - 3) ไม่สามารถทำให้เกิดบนโลกได้
 - 4) เกิดจากนิวเคลียสของธาตุเบาหลอมรวมกันเป็นธาตุหนัก
 - 5) เกิดจากการที่นิวเคลียสของธาตุหนักแตกตัวออกเป็นธาตุเบา
35. รังสีใดที่นิยมใช้ในการอาบรังสีผลไม้มั
- 1) รังสีเอกซ์
 - 2) รังสีแกมมา
 - 3) รังสีเบตา
 - 4) รังสีแอลฟา
 - 5) รังสีอัลตราไวโอเล็ต

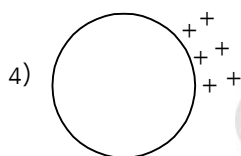
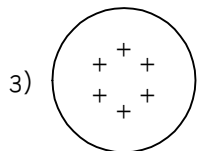
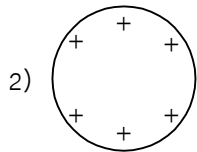
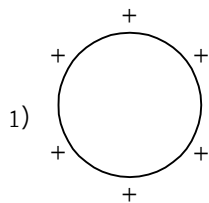

ชุดที่ 2

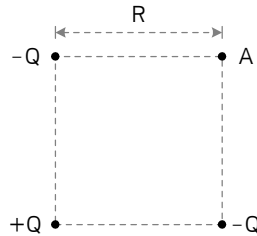
36. เมื่อใส่ประจุในตัวนำตันรูปทรงใดๆ ก็ตามจะเกิดอะไรขึ้น

- 1) ประจุจะกระจายอย่างสม่ำเสมอไปทั่วตัวนำ
- 2) ประจุจะวิ่งไปอยู่ที่ผิวตัวนำและกระจายอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ประจุจะวิ่งไปอยู่ที่ผิวตัวนำและสนามไฟฟ้าภายในตัวนำมีค่าคงที่
- 4) ประจุจะวิ่งไปอยู่ที่ผิวตัวนำและสนามไฟฟ้าภายนอกจะตั้งฉากกับผิวของตัวนำ

37. การกระจายตัวของประจุบนวัตถุทรงกลมโลหะใกล้เคียงกับข้อใด

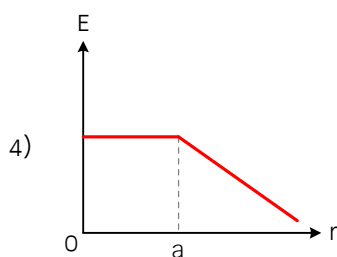
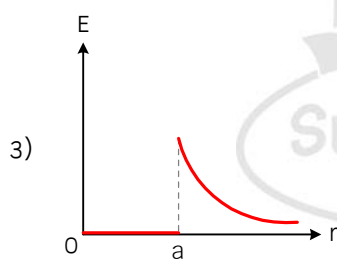
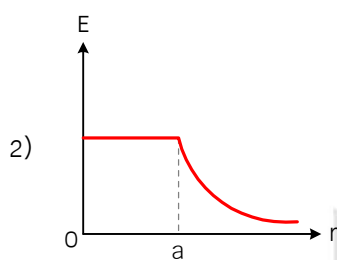
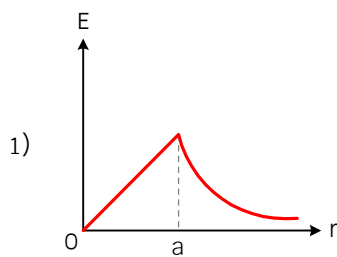

38. ประจุ $+Q$ และ $-Q$ วางอยู่ที่มุมของสี่เหลี่ยมจัตุรัสดังรูป จงหาประจุที่จุด A ซึ่งทำให้แรงลัพธ์ทางไฟฟ้าที่กระทำต่อประจุ $+Q$ มีค่าเป็นศูนย์

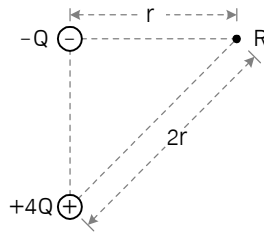

- 1) $-Q$ 2) $-4\sqrt{2}Q$ 3) $+\sqrt{2}Q$ 4) $+2\sqrt{2}Q$

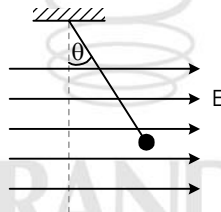
39. สนามไฟฟ้า (E) ที่ตำแหน่งห่างเป็นระยะทาง r จากจุดศูนย์กลางทรงกลมตันนำที่มีประจุ $+Q$ และมีรัศมี a ควรคล้ายกราฟข้อใด

40. ประจุ $-Q$ และประจุ $+4Q$ วางห่างจากจุด R ดังรูป การเคลื่อนย้ายประจุ $+Q$ จากระยะอนันต์มายังจุด R ต้องใช้งานเท่าใด

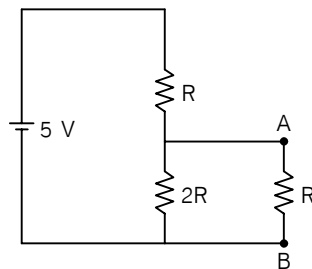

- 1) $\frac{kQ}{r}$
 - 2) $\frac{kQ^2}{r}$
 - 3) $\frac{kQ}{r^2}$
 - 4) $\frac{3kQ^2}{r}$
41. ทรงกลมขนาดเล็กที่มีประจุไฟฟ้า แขนงอยู่ในแนวตั้งด้วยเชือกเบา เมื่อแขวนในสนามไฟฟ้าขนาด $E_1 = 3 \times 10^5$ นิวตันต่อคูลอมบ์ ปรากฏว่าทรงกลมเคลื่อนไปหยุดนิ่งทำมุม $\theta = 30^\circ$ กับแนวตั้ง และเมื่อเปลี่ยนเป็นขนาด E_2 พบว่าทรงกลมเคลื่อนไปหยุดนิ่งทำมุม $\theta = 45^\circ$ กับแนวตั้ง ถ้าวัดว่า E_2 มีขนาดกี่นิวตันต่อคูลอมบ์

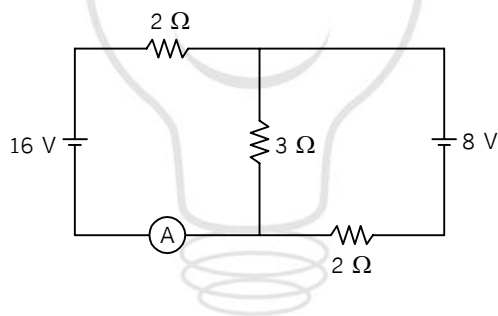

- 1) 2.5×10^5
 - 2) 2.8×10^5
 - 3) 4.2×10^5
 - 4) 5.2×10^5
42. นำตัวเก็บประจุขนาด 1 ไมโครฟารัด และ 2 ไมโครฟารัด มาต่อกัน แล้วต่อกับความต่างศักย์ 120 โวลต์ พลังงานสะสมทั้งหมดในตัวเก็บประจุเมื่อต่อกันแบบขนาน จะเป็นกี่เท่าของเมื่อต่อแบบอนุกรม
- 1) 0.05
 - 2) 0.22
 - 3) 4.50
 - 4) 20.25

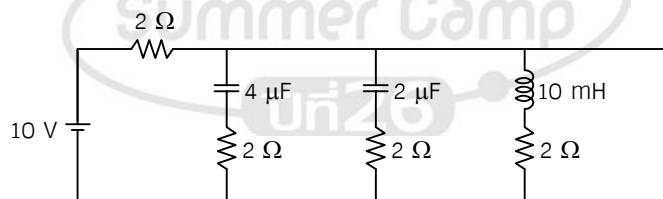
43. ศักย์ไฟฟ้าที่จุด A และศักย์ไฟฟ้าที่จุด B ในวงจร ดังรูป มีค่าต่างกันกี่โวลต์

- 1) 1.3
 - 2) 1.5
 - 3) 2.0
 - 4) 3.0
44. จากวงจรไฟฟ้ากระแสตรง ดังรูป แอมมิเตอร์อ่านค่าได้กี่แอมแปร์

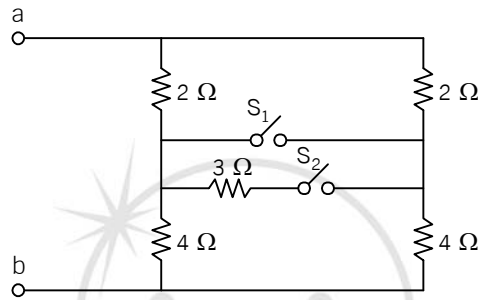
- 1) 1.6
 - 2) 3.0
 - 3) 3.2
 - 4) 3.5
45. จากรูป แหล่งจ่ายไฟในวงจรต้องจ่ายด้วยกำลังกี่วัตต์

- 1) 150
- 2) 100
- 3) 50
- 4) 25

46. จากวงจรที่กำหนดให้ จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

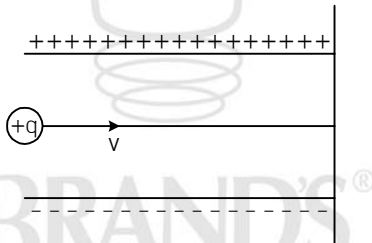
- ก. ถ้าสวิตช์ S_1 เปิด และ S_2 ปิด ความต้านทานระหว่างจุด a - b เท่ากับ $3\ \Omega$
- ข. ถ้าสวิตช์ S_1 เปิด และ S_2 ปิด ความต้านทานระหว่างจุด a - b เท่ากับ $3\ \Omega$
- ค. ถ้าสวิตช์ S_1 ปิด และ S_2 เปิด ความต้านทานระหว่างจุด a - b เท่ากับ $3\ \Omega$
- ง. ถ้าสวิตช์ S_1 ปิด และ S_2 ปิด ความต้านทานระหว่างจุด a - b เท่ากับ $3\ \Omega$

ข้อใดถูกต้อง

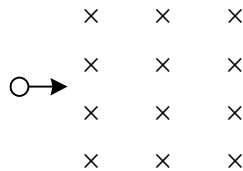
- 1) ถูก 1 ข้อ
 - 2) ถูก 2 ข้อ
 - 3) ถูก 3 ข้อ
 - 4) ถูกทุกข้อ
47. ถ้าต้องการนำแกนอิมิตเตอร์ที่มีความต้านทาน $1,000\ \Omega$ และกระแสไฟฟ้าสูงสุด $50\ \text{mA}$ มาสร้างเป็นแอมมิเตอร์เพื่อวัดกระแสไฟฟ้าได้สูงสุด $1\ \text{A}$ จะต้องใช้ความต้านทานกิโลห์มมาต่อกับแกนอิมิตเตอร์และต่ออย่างไร
- 1) $0.05\ \Omega$ ต่ออนุกรม
 - 2) $0.05\ \Omega$ ต่อขนาน
 - 3) $20\ \text{k}\Omega$ ต่ออนุกรม
 - 4) $20\ \text{k}\Omega$ ต่อขนาน
48. เมื่อเปิดสวิตช์โคมไฟที่ใช้หลอดไฟฟ้าแบบไส้ขนาด $22\ \text{W}$ $220\ \text{V}$ จะมีอิเล็กตรอนไหลผ่านไส้หลอดประมาณกี่ตัวในแต่ละวินาที
- 1) 6.2×10^{15}
 - 2) 6.2×10^{17}
 - 3) 1.1×10^{29}
 - 4) 1.1×10^{31}

49. บ้านหลังหนึ่งใช้ไฟฟ้าความต่างศักย์ 220 V มีเครื่องใช้ไฟฟ้างดังนี้ หม้อหุงข้าวขนาด 650 W เตารีดขนาด 750 W หลอดฟลูออเรสเซนต์ขนาด 40 W จำนวน 5 ดวง และโทรทัศน์ขนาด 150 W บ้านหลังนี้ควรใช้ฟิวส์รวมเท่าไร
- 1) 4 A
 - 2) 5.5 A
 - 3) 6.5 A
 - 4) 8 A
50. นาย ก มีตู้อบไมโครเวฟเก่าขนาด 900 วัตต์ ที่ใช้งานไม่ได้แล้วอยู่เครื่องหนึ่ง นาย ก จึงต้องการซื้อเครื่องใหม่ที่มีขนาด 1,500 วัตต์ ถ้านาย ก ใช้ตู้อบไมโครเวฟเฉลี่ยเดือนละ 10 ชั่วโมง นาย ก ต้องจ่ายเงินค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากเดิมเดือนละกี่บาท ถ้าค่าไฟฟ้าหน่วยละ 5 บาท และบ้านนาย ก ใช้ไฟฟ้าซึ่งมีความต่างศักย์ 220 โวลต์ (กำหนดให้ 1 เดือนมี 30 วัน)
- 1) 30
 - 2) 45
 - 3) 60
 - 4) 75
51. ประจุบวก q ถูกแรงกระทำให้เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว v ตามแกนนอน ผ่านแผ่นตัวนำคู่ขนานที่มีประจุบวกด้านบน และประจุลบด้านล่าง ดังรูป ประจุ q จะเคลื่อนที่ในแนวเดิม ไม่เบี่ยงเบน เมื่อใด

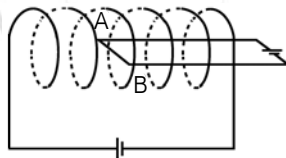

- 1) เมื่อมีสนามแม่เหล็กทิศตามการเคลื่อนที่ของประจุ
- 2) เมื่อมีสนามแม่เหล็กทิศขึ้นไปยังบนเข้าหาแผ่นตัวนำคู่ขนานที่มีประจุบวก
- 3) เมื่อมีสนามแม่เหล็กพุ่งเข้าไปในแนวตั้งฉาก
- 4) เมื่อมีสนามแม่เหล็กพุ่งออกไปในแนวตั้งฉาก

52. ยิงอนุภาคประจุบวก 1.6×10^{-19} คูโลมบ์ มวล 1.0×10^{-19} กิโลกรัม ด้วยความเร็ว 1.0×10^6 เมตร/วินาที เข้าสู่สนามแม่เหล็กสม่ำเสมอขนาด 0.1 เทสลา ดังรูป ขณะที่อนุภาคนี้อำกำลังเคลื่อนที่ในทิศตรงข้ามกับแนวการเคลื่อนที่เริ่มต้น ขนาดโมเมนตัมที่เปลี่ยนไปเท่ากับกี่กิโลกรัม · เมตร/วินาที

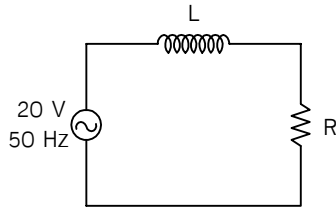

- 1) 0
 - 2) 2.0×10^{-13}
 - 3) 2.8×10^{-13}
 - 4) 4.0×10^{-13}
53. แรงแม่เหล็กที่กระทำต่อลวดตัวนำ AB ยาว 0.1 cm มีค่ากี่นิวตัน ถ้าลวดตัวนำอยู่ในโซลินอยด์ที่มี $B = 0.1$ T และมีกระแสไหลผ่านขดลวด 2 A

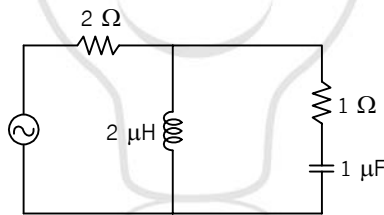
- 1) 0
 - 2) 0.02 N, ในทิศขึ้น
 - 3) 0.02 N, ในทิศลง
 - 4) 0.02 N, ในทิศไปทางขวา
54. ในวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยตัวเก็บประจุที่มีความจุ 40 ไมโครฟารัด และตัวต้านทานที่มีความต้านทาน 20 โอห์ม ต่ออนุกรมกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสัญญาณรูปไซน์ที่มีความถี่ของเครื่องกำเนิดสัญญาณเป็น 50 เฮิร์ตซ์ และให้แรงเคลื่อนไฟฟ้ายังผล (V_{rms}) = 4 โวลต์ ถ้านำแอมมิเตอร์ไปวัดกระแสในวงจรดังกล่าว จะอ่านค่าได้กี่มิลลิแอมแปร์
- 1) 20
 - 2) 30
 - 3) 40
 - 4) 50

55. ตัวต้านทาน 4 โอห์ม และตัวเหนี่ยวนำ ต่อกับแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับ 20 โวลต์ วัดความต่างศักย์ไฟฟ้ากระแสสลับคร่อมตัวต้านทานได้ 16 โวลต์ ความต้านทานจินตภาพของตัวเหนี่ยวนำจะมีค่ากี่โอห์ม

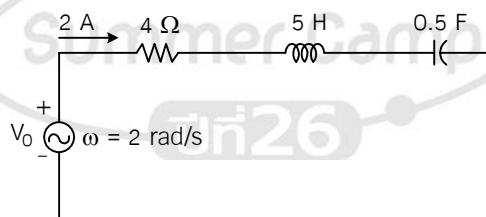
- 1) 1
- 2) 3
- 3) 4
- 4) 5

56. จากวงจรต่อไปนี้ จงหาค่าของกำลังไฟฟ้าเฉลี่ยที่ความต้านทานค่า 2 โอห์ม โดยแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมความต้านทานค่า 1 โอห์ม มีค่าเท่ากับ $10 \cos(10^6 t)$ โวลต์

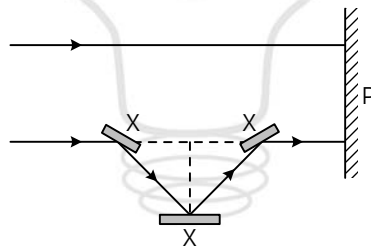
- 1) 50 W
- 2) 100 W
- 3) 400 W
- 4) 800 W

57. จากรูป จงหาค่า V_0

- 1) 10 V
- 2) 15 V
- 3) 25 V
- 4) 30 V

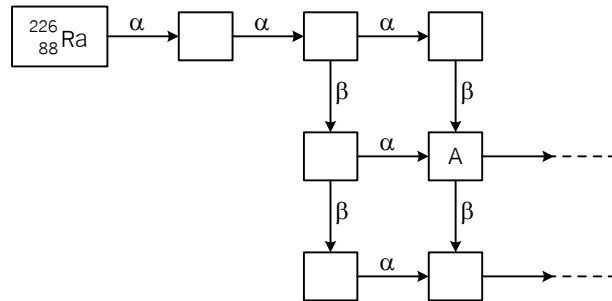
58. เมื่อแสงความยาวคลื่น λ_1 และ λ_2 ตกกระทบบนเกรตติงขนาด λ_2 ช่องต่อเซนติเมตร พบว่าแสงเลี้ยวเบนอันดับที่หนึ่งของแสงความยาวคลื่น λ_1 ตกทับแสงเลี้ยวเบนอันดับที่สองของแสงความยาวคลื่น λ_2 พอดี ความยาวคลื่น λ_1 จะมีค่าเป็นกี่เท่าของความยาวคลื่น λ_2
- 1) 0.5
 - 2) 1
 - 3) 2
 - 4) 3
59. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
- 1) ไม่มีโมเมนตัม
 - 2) ส่งผ่านพลังงานได้
 - 3) ความเร็วในอากาศอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับความถี่
 - 4) มีข้อถูกมากกว่า 1 ข้อ
60. คลื่นไมโครเวฟความยาวคลื่น 4.968 เซนติเมตร มีความเข้ม I_0 ถูกแยกเป็น 2 ลำ โดยมีเฟสต่างกัน 180° แล้วมารวมกันใหม่ที่จุด P ซึ่งมีหัววัดโดยใช้แผ่นสะท้อนคลื่นไมโครเวฟ ถ้าต้องการให้ความเข้มที่หัววัดมีค่าสูงสุด X ควรมีค่าน้อยที่สุดกี่เซนติเมตร

- 1) 0.88
 - 2) 3.00
 - 3) 3.54
 - 4) 6.00
61. เงื่อนไขสำคัญในการสร้างโพลาริเซชันโดยการสะท้อนคือข้อใด
- 1) รังสีตกกระทบบนมุม 90 องศา กับรังสีสะท้อน
 - 2) รังสีตกกระทบบนมุม 90 องศา กับรังสีหักเห
 - 3) รังสีสะท้อนทำมุม 90 องศา กับรังสีหักเห
 - 4) รังสีหักเหทำมุม 90 องศา กับเส้นตั้งฉาก (เส้นปกติ)

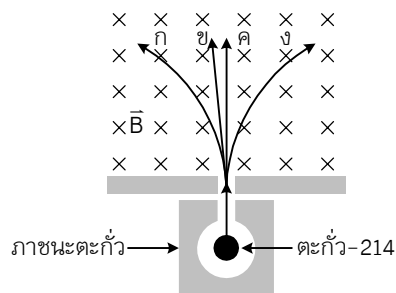
62. เหตุใดจึงไม่เกิดโฟลาไรเซชันในคลื่นเสียง
- 1) เสียงเป็นคลื่นตามยาว
 - 2) เสียงมีหน้าคลื่นเป็นทรงกลม
 - 3) เสียงเป็นคลื่นกลที่อาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่
 - 4) เสียงมีอัตราเร็วไม่คงที่ โดยมีค่าเปลี่ยนแปลงตามอุณหภูมิของตัวกลาง
63. ฮีเลียม-นีออนเลเซอร์ให้แสงที่มีความยาวคลื่น 630 นาโนเมตร เมื่อฉายผ่านสลิตเดี่ยวจะเกิดการเลี้ยวเบนบนฉากที่อยู่ห่างจากสลิตเดี่ยวเป็นระยะ 1.0 เมตร โดยที่ความกว้างของแถบสว่างกลางที่เกิดขึ้นบนฉากนี้เป็น 6.30 มิลลิเมตร จงหาความกว้างของสลิตเดี่ยว
- 1) $10 \mu\text{m}$
 - 2) $20 \mu\text{m}$
 - 3) $100 \mu\text{m}$
 - 4) $200 \mu\text{m}$
64. แสงที่มีความยาวคลื่น 600 นาโนเมตร ตกกระทบบผิวโลหะชนิดหนึ่ง ปรากฏว่าโฟโตอิเล็กตรอนที่หลุดออกมาจากผิว มีความเร็วเป็นศูนย์พอดี ถ้าเปลี่ยนเป็นแสงที่มีความยาวคลื่น 300 นาโนเมตร ตกกระทบบผิวโลหะนี้โฟโตอิเล็กตรอนที่หลุดออกมาจากผิวจะมีพลังงานจลน์สูงสุดเท่าใด
- 1) 1.1×10^{-19} จูล
 - 2) 3.3×10^{-19} จูล
 - 3) 6.6×10^{-19} จูล
 - 4) ไม่มีโฟโตอิเล็กตรอนเกิดขึ้น
65. ตามสมมติฐานของเดอบรอยล์ อนุภาคน่าจะแสดงสมบัติของคลื่นได้ ดังนั้นรังสีบีตา (ซึ่งมีประจุและมวลเท่ากับอิเล็กตรอน) ที่มีพลังงาน 858.50 keV น่าจะมีความยาวคลื่นเท่ากับข้อใด
- 1) 1.32×10^{-12} เมตร
 - 2) 1.441×10^{-12} เมตร
 - 3) 2.306×10^{-28} เมตร
 - 4) 2.306×10^{32} เมตร
66. จงพิจารณาปฏิกิริยานิวเคลียร์ต่อไปนี้
- $${}_{92}^{235}\text{U} + {}_0^1\text{n} \rightarrow {}_{56}^{141}\text{Ba} + {}_{36}^{92}\text{Kr} + \text{X}$$
- ผลิตภัณฑ์ X คืออะไร
- 1) โพซิตรอน 3 ตัว
 - 2) โปรตอน 3 ตัว
 - 3) นิวตรอน 3 ตัว
 - 4) ทิทอน (${}^3_1\text{H}$) 1 ตัว

67. จากการสลายตัวของ $^{226}_{88}\text{Ra}$ ตามแผนภาพข้างล่าง A ควรจะเป็นอะตอมของข้อใด

- 1) $^{214}_{84}\text{Po}$
- 2) $^{218}_{85}\text{At}$
- 3) $^{218}_{81}\text{Tl}$
- 4) $^{218}_{83}\text{Bi}$

68. ตะกั่ว-214 สลายตัว พร้อมกับปล่อยอนุภาค X ดังสมการ ${}_{82}^{214}\text{Pb} \rightarrow {}_{83}^{214}\text{Bi} + X + \gamma$ เมื่ออนุภาค X พุ่งเข้าไปในสนามแม่เหล็ก $\vec{B}$ ดังรูป ถามว่าอนุภาค X จะเคลื่อนที่ลักษณะใด

- 1) ก
- 2) ข
- 3) ค
- 4) ง

69. หากไม้โบราณมีคาร์บอน-14 เหลืออยู่ 70.7% จากปริมาณเริ่มต้น หากไม้โบราณนี้มีอายุกี่ปี (กำหนดให้คาร์บอน-14 มีครึ่งชีวิต 6,000 ปี และ $2^{-0.5} = 0.707$)

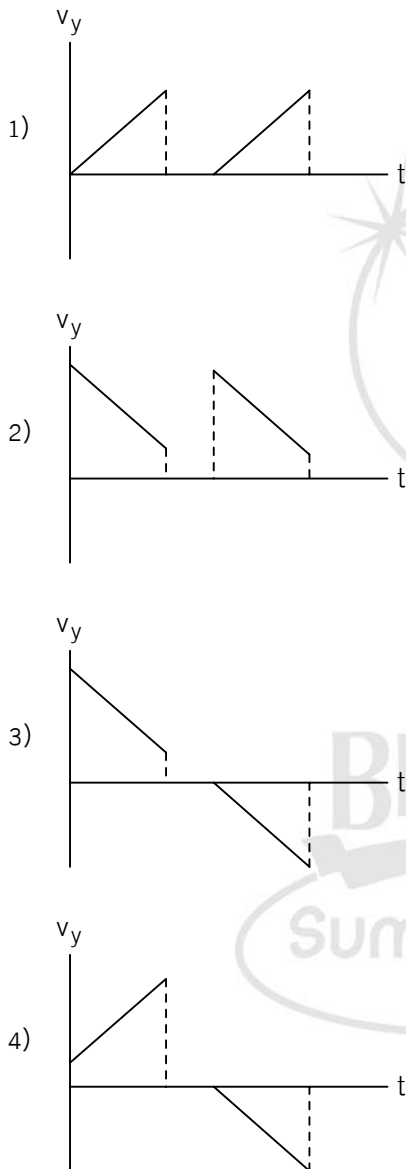
- 1) 2,000
- 2) 2,500
- 3) 3,000
- 4) 3,500

70. การแตกตัวของนิวเคลียสหนึ่งมีปฏิกิริยาเกิดขึ้นดังสมการ ${}^{210}_{\text{a}}\text{X} \rightarrow {}^{99}_{\text{b}}\text{Y} + {}^{\text{d}}_{\text{c}}\text{Z}$ ถ้าพลังงานยึดเหนี่ยวต่อนิวคลีออนของ ${}^{210}_{\text{a}}\text{X}$, ${}^{99}_{\text{b}}\text{Y}$ และ ${}^{\text{d}}_{\text{c}}\text{Z}$ เท่ากับ 7.2, 8.0 และ 8.0 เมกะอิเล็กตรอนโวลต์ (MeV) ตามลำดับ พลังงานที่ทำให้เกิดการแตกตัวในหนึ่งปฏิกิริยานี้จะมีค่ากี่เมกะอิเล็กตรอนโวลต์
- 1) 152
 - 2) 161
 - 3) 168
 - 4) 176

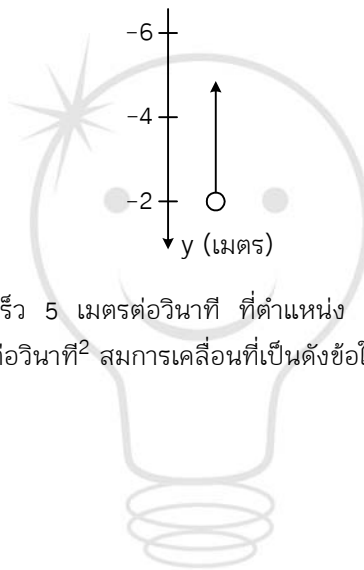
ชุดที่ 3

71. กราฟระหว่างความเร็วในแนวดิ่งกับเวลาในข้อใดสอดคล้องกับการที่ลูกบอลถูกขว้างไปในแนวระดับจากบนหน้าผา และถูกจับไว้ชั่วขณะหนึ่ง โดยลูกบอลยังไม่ถึงพื้น แล้วจึงขว้างออกไปในแนวระดับอีกครั้ง

72. ในการแข่งขันโอลิมปิก นักกีฬาวิ่ง 50 เมตร ได้ในเวลา 2.50 วินาที ถ้าในขณะนั้นมีลมพัดสวนทางกับที่นักกีฬาวิ่งด้วยความเร็ว 3.0 เมตรต่อวินาที ถ้านักกีฬาวิ่งในลักษณะเดิมแต่ไม่มีลมพัด นักกีฬาวิ่งใช้เวลาอยู่ในช่วงใดในหน่วยวินาที สำหรับการวิ่ง 50 เมตร
- 1) (2.05, 2.10]
 - 2) (2.10, 2.15]
 - 3) (2.15, 2.20]
 - 4) (2.20, 2.30]

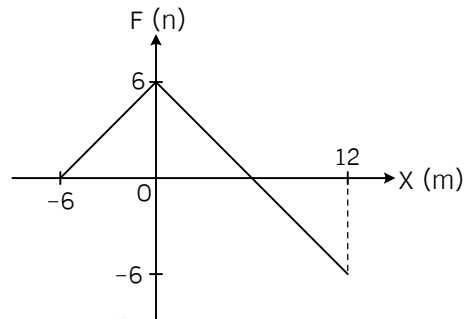
73.

ยิงวัตถุขึ้นในแนวตั้งด้วยความเร็ว 5 เมตรต่อวินาที ที่ตำแหน่ง -2 ดังพิคัดอ้างอิงดังรูป วัตถุเคลื่อนที่ภายใต้แรงโน้มถ่วง 9.8 เมตรต่อวินาที² สมการเคลื่อนที่เป็นดังข้อใด

- 1) $y = 2 - 5t + 4.9t^2$
 - 2) $y - 2 = 5t - 4.9t^2$
 - 3) $y + 2 = 5t - 4.9t^2$
 - 4) $y = -2 - 5t - 4.9t^2$
74. หากพิจารณาถยนต์ทั้งคันรวมทั้งล้อเป็นระบบ แรงในข้อใดต่อไปนี้จะทำให้ระบบรถนี้เคลื่อนที่ช้าลง (ไม่พิจารณาแรงต้านอากาศ)
- 1) แรงจากน้ำมันหล่อลื่น
 - 2) แรงจากน้ำมันเชื้อเพลิง
 - 3) แรงปฏิกิริยาระหว่างล้อกับพื้นถนน
 - 4) ถูกทุกข้อ

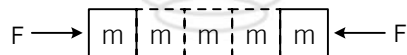
75. หากแรงที่กระทำกับวัตถุมวล 1 กิโลกรัม เปลี่ยนแปลงตามตำแหน่งบนแกน X ดังรูป

พิจารณาการเคลื่อนที่ใน 1 มิติ โดยไม่คิดแรงต้าน ถ้าวัตถุที่ตำแหน่ง $X = -6$ เมตร ความเร็วของวัตถุเท่ากับ $+8$ เมตรต่อวินาที แล้วที่ตำแหน่ง $X = 12$ วัตถุมีความเร็วเป็นกี่เมตรต่อวินาที

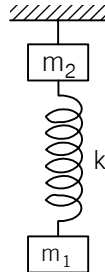
- 1) -6
- 2) -2
- 3) $+2$
- 4) $+6$

76. ออกแรงบีบวัตถุมวล m จำนวนหลายชิ้นเข้าด้วยกันแล้วยกขึ้น ถ้าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างวัตถุแต่ละชิ้นเท่ากับ 0.5 และให้แรงเสียดทานระหว่างนี้กับวัตถุมีค่าสูงมาก ต้องออกแรงบีบอย่างน้อยเท่าไร จึงจะสามารถยก มวล m ได้ 7 ชิ้น

- 1) $4mg$
- 2) $5mg$
- 3) $6mg$
- 4) $7mg$

77. วัตถุมวล m_1 วางอยู่บนพื้นราบลื่น ผูกติดกับสปริงที่มีค่าคงที่สปริง k วัตถุอีกก้อนมวล m_2 ผูกกับเชือกเบา โยงผ่านรอก แล้วนำไปผูกติดกับมวล m_1 ดังรูป

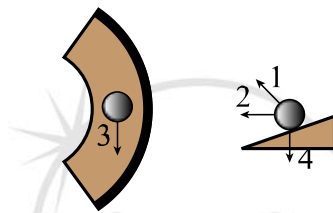
เริ่มต้นมวล m_1 อยู่นิ่งไม่ขยับโดยใช้มือจับมวล m_1 ไว้ เมื่อปล่อยมือระบบนี้จะสั่นโดยมวล m_1 จะสั่นขึ้น-ลงรอบจุดสมดุล จุดสมดุลนี้อยู่ต่ำกว่าตำแหน่งเริ่มต้นของมวล m_1 เท่าใด

- 1) $\frac{m_1 g}{k}$
 - 2) $\frac{m_2 g}{k}$
 - 3) $\frac{(m_1 + m_2)g}{k}$
 - 4) $\frac{(m_2 - m_1)g}{k}$
78. ถ้าแรงต้านอากาศที่กระทำต่อรถยนต์ที่กำลังเคลื่อนที่มีค่าแปรผันตามอัตราเร็วของรถ และอัตราเร็วสูงสุดของรถก็ถูกจำกัดโดยแรงต้านอากาศ ถ้ากำลังของรถยนต์คันนี้ลดลงร้อยละ 75 อัตราเร็วสูงสุดของรถจะลดลงประมาณร้อยละเท่าใด
- 1) 50
 - 2) 75
 - 3) 85
 - 4) 95
79. วางสปริงบนพื้นราบโดยปลายด้านหนึ่งยึดไว้กับผนัง ปลายอีกด้านหนึ่งมีมวล 2 กิโลกรัม ติดไว้ และสปริงถูกอัดเข้าไป 20 เซนติเมตร จากสมดุล ทำให้สปริงมีพลังงานศักย์ยืดหยุ่น 200 จูล ถ้าสัมประสิทธิ์แรงเสียดทานระหว่างมวลกับพื้นเท่ากับ 0.8 จงหาว่าหลังจากปล่อยมือ สปริงจะถูกยืดออกไปจากตำแหน่งสมดุลเป็นระยะกี่เซนติเมตร
- 1) 5
 - 2) 10
 - 3) 15
 - 4) 20

80. จรวดเด็กเล่นมวล 2 กิโลกรัมอยู่นิ่งในแนวระดับ เมื่อจุดระเบิดด้วยดินปืน จะต้องมีความเร็วขนาดกี่นิวตัน กระทำต่อจรวดเป็นเวลา 3 วินาที ขนาดความเร็วของจรวดหลังจุดระเบิดจึงเป็น 300 เมตรต่อวินาที โดยถือว่ามวลของดินปืนน้อยมากเมื่อเทียบกับมวลจรวดและไม่คิดแรงต้านอากาศ
- 1) 100
 - 2) 150
 - 3) 200
 - 4) 300
81. แขนงวัตถุมวล 300 กรัม ในแนวตั้งด้วยสปริง ที่มีค่าคงที่สปริง 0.2 นิวตันต่อเมตร และปล่อยให้อยู่นิ่ง ต่อมาเอามือยกวัตถุขึ้นในแนวตั้งเป็นระยะ 2 เซนติเมตร แล้วปล่อย วัตถุจะแกว่งด้วยพลังงานจลน์สูงสุดกี่มิลลิจูล
- 1) 5.884
 - 2) 58.84
 - 3) 60.84
 - 4) 62.84
82. วัตถุ A และวัตถุ B เหมือนกันทุกประการ ถูกยิงขึ้นไปด้วยขนาดความเร็วเท่ากัน แต่ทำมุมในแนวระดับไม่เท่ากัน โดยวัตถุ A เอียงทำมุม 80° กับแนวระดับ วัตถุ B เอียงทำมุม 20° ข้อใดถูกต้อง ถ้าวัตถุทั้งสองตกลงมายังระดับที่ถูกยิง (ไม่คิดแรงต้านอากาศ)
- 1) วัตถุ A มีการตกลงมากกว่าวัตถุ B
 - 2) วัตถุ B มีการตกลงมากกว่าวัตถุ A
 - 3) วัตถุทั้งสองมีการตกลงและอัตราเร็วเท่ากัน
 - 4) วัตถุทั้งสองมีการตกลงและความเร็วเท่ากัน
83. ยิงปืนจากหน้าผาสูงมาก ตำแหน่งใดที่ความเร็วของกระสุนปืนมีทิศขนานกับความเร่งของกระสุนปืน
- 1) ทุกๆ ตำแหน่งของการเคลื่อนที่
 - 2) ตำแหน่งสูงสุดของการเคลื่อนที่
 - 3) ตำแหน่งกระสุนปืนกระทบพื้น
 - 4) ไม่มีตำแหน่งดังกล่าว
84. ปืน M 16 รุ่น A1 สามารถยิงกระสุนออกไปในแนวระดับด้วยอัตราเร็ว 980 เมตรต่อวินาที ถ้าเป้าอยู่ห่างออกไป 460 เมตร เราต้องเล็งปืนให้สูงกว่าเป้าประมาณกี่เมตร กระสุนจึงจะใกล้เป้ามากที่สุด
- 1) 0.5
 - 2) 2.32
 - 3) 4.08
 - 4) 5.0

85. แกว่งวัตถุชนิดหนึ่งเป็นวงกลมในแนวระดับอย่างสม่ำเสมอมีรัศมี 2 เมตร ถ้าพลังงานจลน์ของวัตถุคงที่ 200 จูล ขนาดของแรงสู่ศูนย์กลางที่กระทำต่อวัตถุเป็นกี่นิวตัน
- 1) 50
 - 2) 100
 - 3) 150
 - 4) 200

86. ลูกกลมโลหะกำลังเคลื่อนที่ไปตามทางโค้งวงกลม ที่มีการยกเอียงด้านหนึ่งด้วยอัตราเร็วคงที่ ดังรูป

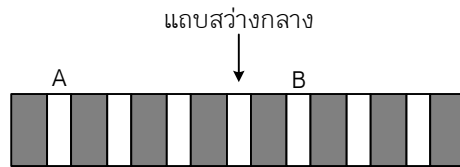

ทิศของความเร่งลัพธ์อยู่ในทิศตามหมายเลขใด

- 1) 1
 - 2) 2
 - 3) 3
 - 4) 4
87. ลูกตุ้มอย่างง่ายมีเชือกยาว L แขนงที่ตะปั่วบน และมีตะปั่วอีกตัวอยู่ข้างล่างเป็นระยะทาง $\frac{L}{2}$ เริ่มต้นดึงลูกตุ้มให้เชือกผ่านตะปั่วล่างทำมุม 90° กับแนวตั้ง เมื่อเชือกแกว่งผ่านตะปั่วล่าง เชือกส่วนบนจะแกว่งขึ้นไปเป็นมุมเท่าใดกับแนวตั้ง
- 1) น้อยกว่า 30°
 - 2) เท่ากับ 30°
 - 3) มากกว่า 30° แต่ไม่ถึง 60°
 - 4) เท่ากับ 60°
88. ลูกตุ้มเพนดูลัมผูกเชือกยาว 39.2 เมตร แกว่งกลับไปกลับมา โดยทำมุมสูงสุด 45 องศา กับแนวระนาบ อัตราเร็วเฉลี่ยของการแกว่งจากจุดเริ่มต้นจนกลับมาถึงจุดเริ่มต้นอีกครั้งมีค่าประมาณกี่เมตรต่อวินาที
- 1) 4.5
 - 2) 4.9
 - 3) 5.4
 - 4) 5.9

89. เด็กก้อนหนึ่งมีรัศมี 30 cm มีมวล 0.3 kg หมุนอยู่บนแป้นหมุนเบามากด้วยคาบ 4 วินาที/รอบ ถ้าคนแต่งหน้าเด็กบีบครีมปริมาณ 0.2 kg ลงจนเต็มหน้าเด็ก หลังบีบครีมแล้วเด็กก้อนดังกล่าวหมุนกี่รอบ/วินาที
- 1) 0.07
 - 2) 0.15
 - 3) 0.32
 - 4) 0.47
90. ต้องใช้มอเตอร์กำลังกี่วัตต์ ต่อกับจุดศูนย์กลางของจานโลหะมวล 5 กิโลกรัม รัศมีเท่ากับ 10 เซนติเมตร จึงสามารถหมุนจานจากสภาพหยุดนิ่งจนมีอัตราเร็วการหมุน 360 รอบต่อนาที ได้ภายในเวลา 3 วินาที
- 1) 2
 - 2) 3
 - 3) 6
 - 4) 12
91. ทำการทดลองสะบัดเชือกให้เกิดคลื่นในเส้นเชือก ถ้าสะบัดเชือกให้มีความถี่ลดลงเป็นครึ่งหนึ่ง โดยที่ความยาวคลื่นเท่าเดิม ความตึงเชือกเป็นเท่าใด ณ ขณะนี้
- 1) เพิ่มขึ้นเป็น 4 เท่า และความเร็วคลื่นเท่าเดิม
 - 2) เพิ่มขึ้นเป็น 4 เท่า และความเร็วคลื่นเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า
 - 3) ลดลงเป็น 4 เท่า และความเร็วคลื่นเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า
 - 4) ลดลงเป็น 4 เท่า และความเร็วคลื่นลดลงเป็น 2 เท่า
92. นักเรียนคนหนึ่งสังเกตเห็นคลื่นน้ำเคลื่อนที่โดยมีความยาวคลื่นเท่ากับ 1.5 เมตร และพบว่าคลื่นแต่ละลูกเคลื่อนที่ผ่านเสาสองต้นซึ่งอยู่ห่างกัน 90 เมตร ในเวลา 30 วินาที คาบคลื่นน้ำที่สังเกตเห็นเท่ากับกี่วินาที
- 1) 0.25
 - 2) 0.50
 - 3) 0.75
 - 4) 1.00

93. ผลการทดลองการแทรกสอดของแสงจากช่องแคบคู่ เป็นดังรูป

ถ้าพบว่าความต่างระยะทาง (Path Difference) ของระยะทางจากช่องแคบที่หนึ่ง (S_1) ไปยังกึ่งกลางของแถบสว่าง A และระยะทางจากช่องแคบที่สอง (S_2) ไปยังกึ่งกลางของแถบสว่าง A มีค่ามากกว่าความต่างระยะทาง ของระยะทางจากช่องแคบที่หนึ่ง ไปยังกึ่งกลางของแถบสว่าง B และระยะทางจากช่องแคบที่สอง ไปยังกึ่งกลางของแถบมืด B อยู่ 800 นาโนเมตร ความยาวคลื่นของแสงที่ใช้เท่ากับกี่นาโนเมตร

- 1) 200
- 2) 300
- 3) 400
- 4) 500

94. นักเรียนคนหนึ่งทำการทดลองสลิตคู่ของยัง โดยผลต่างของระยะจากแหล่งกำเนิดที่หนึ่งถึงจุดมืดที่สามกับระยะจากแหล่งกำเนิดที่สองถึงจุดมืดที่สามเท่ากับ 1,000 นาโนเมตร ผลต่างของระยะจากแหล่งกำเนิดที่หนึ่งถึงจุดสว่างที่สองกับระยะจากแหล่งกำเนิดที่สองถึงจุดสว่างที่สองเท่ากับกี่นาโนเมตร

- 1) 700
- 2) 800
- 3) 900
- 4) 1,000

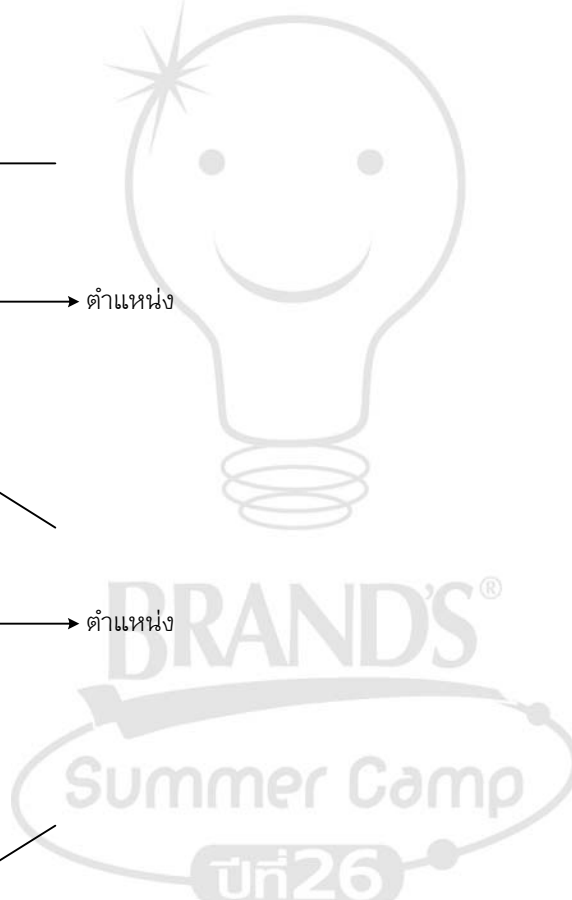
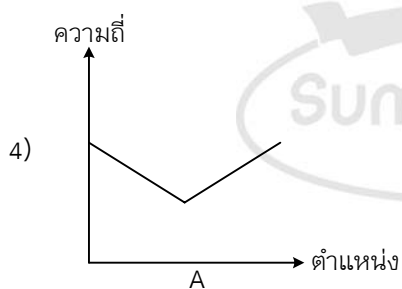
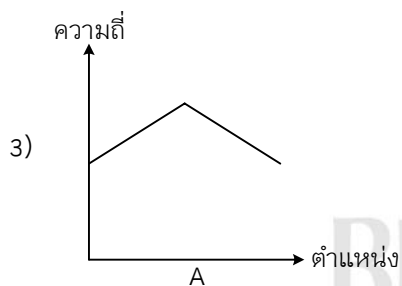
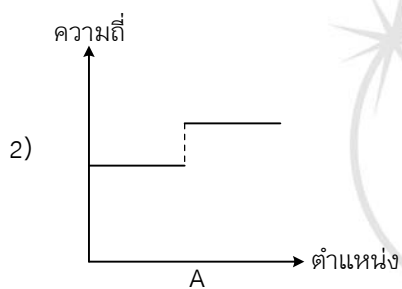
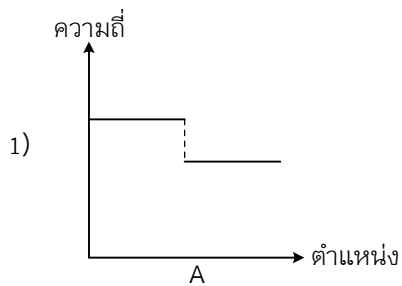
95. นักเรียนคนหนึ่งทำการทดลองเคาะล้อเสียงซึ่งไม่ทราบความถี่บนปากหลอดเรโซแนนซ์ ซึ่งมีความยาว 0.6 เมตร ถ้าเขาได้ยินเสียงดังขึ้น เมื่อระดับน้ำในหลอดสูง 10 เซนติเมตร และไม่ได้ยินเสียง เมื่อเติมน้ำลงไปอีก 10 เซนติเมตร ถ้าเขาเติมน้ำลงไปเรื่อยๆ เขาจะได้ยินเสียงดังอีกครั้ง

- 1) 2
- 2) 3
- 3) 4
- 4) 5

96. สมศักดิ์ยืนอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงซึ่งแผ่ออกทุกทิศทางอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ 30 เมตร เขาวัดระดับความเข้มเสียงได้ 50 เดซิเบล ถ้าสมศรียืนอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงเป็นระยะ 15 เมตร จะวัดระดับความเข้มเสียงได้กี่เดซิเบล

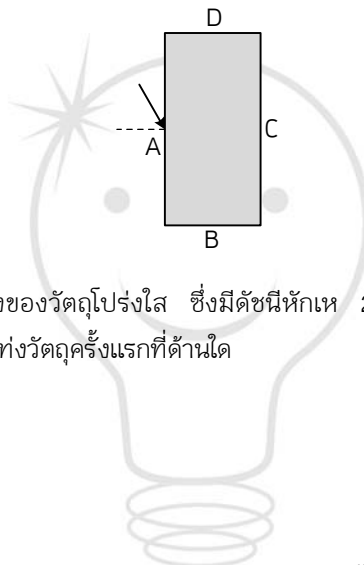
- 1) 28
- 2) 56
- 3) 84
- 4) 110

97. แหล่งกำเนิดเสียงความถี่คงที่เริ่มเคลื่อนที่ด้วยความเร่งคงที่เข้าหาผู้สังเกตคนหนึ่งซึ่งอยู่นิ่ง แล้วผ่านเลยไป กราฟในข้อใดแสดงความถี่ของเสียงที่ผู้สังเกตวัดได้ ถ้า A คือตำแหน่งของผู้สังเกต

98. วางวัตถุไว้ห่างจากกระจกเว้าเป็นระยะคงที่ค่าหนึ่ง เมื่อวางฉากอันหนึ่งระหว่างวัตถุกับกระจกเว้า โดนที่ระยะระหว่างกระจกเว้ากับฉากน้อยกว่าระยะระหว่างฉากกับวัตถุ พบว่าได้ภาพชัดบนฉาก ถ้าต้องการให้ภาพชัดบนฉาก แต่ใหญ่ขึ้นกว่าตอนแรกต้องเลื่อนสิ่งใด
- 1) เลื่อนกระจกและฉากเข้าใกล้วัตถุ
 - 2) เลื่อนกระจกและฉากออกห่างวัตถุ
 - 3) เลื่อนกระจกเข้าใกล้วัตถุและเลื่อนฉากออกจากกระจก
 - 4) เลื่อนกระจกออกห่างวัตถุและเลื่อนฉากเข้าใกล้กระจก

99.

ฉายแสงเลเซอร์ลงบนด้านหนึ่งของวัตถุโปร่งใส ซึ่งมีดัชนีหักเห 2 ลำแสงทำมุมกับผิววัตถุ 60 องศา ลำแสงเลเซอร์ จะทะลุออกจากแท่งวัตถุครั้งแรกที่ด้านใด

- 1) A
 - 2) B
 - 3) C
 - 4) D
100. ลูกปืนมวล 20 g เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว 2,700 m/s เข้าไปในซี่ฝีมวล 1 kg ถ้าพลังงานทั้งหมดของลูกปืน เปลี่ยนเป็นความร้อน จงหาว่าอุณหภูมิซี่ฝีมักจะสูงขึ้นกี่องศาเซลเซียส กำหนดให้ค่าความจุความร้อนจำเพาะของซี่ฝีมัก คือ $0.6 \text{ Cal/g} \cdot ^\circ\text{C}$ โดยที่ $1 \text{ Cal} = 4 \text{ J}$
- 1) 1.12
 - 2) 2.34
 - 3) 3.45
 - 4) 7.0

101. ยิงกระสุนปืนมวล 10 กรัม 10 นัด เข้าใส่แท่งน้ำทรงลูกบาศก์ขนาด $1 \times 1 \times 1$ ลูกบาศก์เมตร ที่บรรจุน้ำเต็มด้วยอัตราเร็ว 600 เมตรต่อวินาที ถ้ากระสุนฝังเข้าไปในผนังของแท่งน้ำ อุณหภูมิของน้ำในแท่งจะเปลี่ยนแปลงกี่เคลวิน ถือว่าน้ำได้รับความร้อนทั้งหมดจากผนังแท่งน้ำ กำหนดให้ความร้อนจำเพาะของน้ำเท่ากับ 4.2 กิโลจูลต่อกิโลกรัม·เคลวิน และความหนาแน่นของน้ำเท่ากับ $1,000$ กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- 1) 4.3×10^{-5}
 - 2) 4.3×10^{-4}
 - 3) 4.3×10^{-3}
 - 4) 4.3×10^{-2}
102. เครื่องทำน้ำแข็งสามารถเปลี่ยนน้ำที่มีอุณหภูมิ 35°C เป็นน้ำแข็งอุณหภูมิ -20° ถ้าเราซื้อน้ำแข็งดังกล่าวในกิโลกรัมละ 1 บาท ถ้าค่าไฟหน่วยละ 7 บาท ผู้ขายจะกำไรหรือขาดทุนประมาณกี่โลกรัมละกิโลบาท กำหนดให้ความร้อนจำเพาะของน้ำเท่ากับ $4.2 \text{ kJ/kg} \cdot \text{K}$ ค่าความร้อนแฝงของการหลอมเหลวเท่ากับ 344 kJ/kg และความร้อนจำเพาะของน้ำแข็งเท่ากับ $2.1 \text{ kJ/kg} \cdot \text{K}$
- 1) กำไร 0.036 บาท
 - 2) กำไร 0.127 บาท
 - 3) ขาดทุน 0.036 บาท
 - 4) ขาดทุน 0.127 บาท
103. ลูกเหล็กมี 3 mm ถูกปล่อยให้จมในของเหลวชนิดหนึ่ง ถ้าความเร็วปลายขณะที่ไม่คิดผลจากแรงลอยตัวมีความแตกต่างกับผลจากการคิดแรงลอยตัว 15% จงหาอัตราส่วนความหนาแน่นของของเหลวต่อความหนาแน่นของลูกเหล็ก
- 1) 0.015
 - 2) 0.150
 - 3) 0.450
 - 4) 1.150
104. ลูกเทนนิสถูกตีด้วยอัตราเร็ว 30 เมตรต่อวินาที ในอากาศที่อยู่นิ่งและหมุนรอบตัวเองด้วยความถี่ $\frac{20}{2\pi}$ เฮิรตซ์ การหมุนของลูกเทนนิสทำให้ความเร็วอากาศเทียบผิวลูกเทนนิสแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยด้านหนึ่งมีค่ามากกว่า 30 เมตรต่อวินาที อีกด้านหนึ่งจะมีค่าน้อยกว่า 30 เมตรต่อวินาที ถ้าความหนาแน่นของอากาศมีค่า 1.1 กิโลกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร ความดันอากาศที่จุด A และจุด B ต่างกันกี่พาสคัล กำหนดให้ลูกเทนนิสมีรัศมี 5 เซนติเมตร
- 1) 33
 - 2) 56
 - 3) 66
 - 4) 112

105. กระบอกฉีดยาฆ่าแมลงอยู่ในแนวราบ ประกอบด้วยลูกสูบพื้นที่หน้าตัด 20 ตารางเซนติเมตร และปลายกระบอกเป็นรูเล็กๆ พื้นที่หน้าตัด 4 ตารางมิลลิเมตร อากาศที่ถูกอัดจะพุ่งผ่านปลายท่อขนาดเล็กวางตัวในแนวตั้งที่จุ่มอยู่ในน้ำผสมยาฆ่าแมลง สมมติให้ระดับผิวน้ำอยู่ต่ำกว่ารู 0.05 เซนติเมตร และประมาณว่าน้ำยามีความหนาแน่น 1,000 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ถ้าเราออกแรง 20 นิวตัน ดันลูกสูบให้เคลื่อนที่ด้วยความเร็ว 20 เซนติเมตรต่อวินาที น้ำยาจะถูกดูดขึ้นมาตามท่อขนาดเล็กและพุ่งออกไปได้เมื่ออากาศในกระบอกสูบถูกอัดจนมี ความหนาแน่นใกล้เคียงกับกิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

- 1) 2
- 2) 3
- 3) 4
- 4) 5

เฉลย

ชุดที่ 1

1. 4), 5)	2. 4)	3. 1)	4. 5)	5. 4), 6)
6. 4)	7. 3)	8. 1)	9. 1)	10. 3)
11. 1)	12. 5)	13. 2)	14. 1)	15. 2)
16. 1)	17. 1)	18. 3)	19. 2), 3)	20. 2)
21. 2)	22. 4), 5)	23. 1)	24. 4)	25. 4)
26. 4)	27. 3)	28. 3)	29. 1)	30. 4)
31. 2)	32. 2)	33. 4)	34. 4)	35. 2)

ชุดที่ 2

36. 4)	37. 1)	38. 4)	39. 3)	40. 2)	41. 4)	42. 3)	43. 3)	44. 4)	45. 3)
46. 4)	47. 2)	48. 2)	49. 4)	50. 1)	51. 3)	52. 2)	53. 1)	54. 4)	55. 2)
56. 1)	57. 4)	58. 3)	59. 2)	60. 2)	61. 3)	62. 1)	63. 4)	64. 2)	65. 1)
66. 3)	67. 4)	68. 4)	69. 3)	70. 3)					

ชุดที่ 3

71. 1)	72. 3)	73. 2)	74. 1)	75. 3)	76. 4)	77. 1)	78. 4)	79. 4)	80. 3)
81. 2)	82. 1)	83. 3)	84. 4)	85. 4)	86. 2)	87. 4)	88. 2)	89. 2)	90. 3)
91. 4)	92. 2)	93. 3)	94. 2)	95. 1)	96. 2)	97. 3)	98. 3)	99. 3)	100. 2)
101. 3)	102. 3)	103. 2)	104. 3)	105. 1)					

ปีที่ 26